

Příloha 3a: Přehled odpovědí resortů na otázku 2 – naplňování cílů SRUR

Otázka 2: Uvedte prosím, jakým způsobem přispívá Vaše ministerstvo/sekce k naplňování cílů SRUR (viz tabulka v příloze), které jsou ve Vaší gesci. Uvedte prosím název konkrétního opatření, která podle Vás přispívá k naplnění daného cíle.

Odpovědi jednotlivých resortů byly shrnuty do přehledové tabulky (Příloha 1). V ní je dobře patrné, že všechny prioritní osy, priority i cíle jsou některým z ministerstev či vládních organizací plněny. Jednotlivá ministerstva popisují¹ i způsob plnění. Tato příloha obsahuje odpovědi jednotlivých resortů členěné podle struktury SRUR, jak přispívají k naplňování jednotlivých strategických cílů.

Obsah

Příloha 3: Přehled odpovědí resortů na otázku 2 – naplňování cílů SRUR.....	1
Otázka 2: Uvedte prosím, jakým způsobem přispívá Vaše ministerstvo/sekce k naplňování cílů SRUR (viz tabulka v příloze), které jsou ve Vaší gesci. Uvedte prosím název konkrétního opatření, která podle Vás přispívá k naplnění daného cíle.....	1
Prioritní osa 1: Společnost, člověk a zdraví	3
Priorita 1.1: Zlepšování podmínek pro zdravý život	3
Priorita 1.2: Zlepšování životního stylu a zdravotního stavu.....	15
Priorita 1.3: Přizpůsobit politiky a služby demografickému vývoji a podpořit mezigenerační a rodinnou soudržnost	20
Prioritní osa 2: Ekonomika a inovace	25
Priorita 2.1: Podpora dynamiky národní ekonomiky a posilování konkurenceschopnosti (průmyslu a podnikání, zemědělství, služeb)	25
Priorita 2.2: Zajištění energetické bezpečnosti státu a zvyšování energetické a surovinové efektivity hospodářství	38
Priorita 2.3: Rozvoj lidských zdrojů, podpora vzdělávání, výzkumu a vývoje	48
Prioritní osa 3: Rozvoj území	58
Priorita 3.1: Upevňování územní soudržnosti	58
Priorita 3.2: Zvyšování kvality života obyvatel území.....	67
Priorita 3.3: Účinněji prosazovat strategické a územní plánování	76
Prioritní osa 4: Krajina, ekosystémy a biodiverzita	79
Priorita 4.1: Ochrana krajiny jako předpoklad pro ochranu druhové diverzity	79
Priorita 4.2: Odpovědné hospodaření v zemědělství a lesnictví	89
Priorita 4.3: Adaptace na změny klimatu	93

¹ V následujícím textu jsou k jednotlivým prioritním osám, prioritám a cílům připojeny (částečně krácené) odpovídající odpovědi jednotlivých resortů, tedy v podstatě Příloha 1 v tisknutelné podobě.

Prioritní osla 5: Stabilní a bezpečná společnost	102
Priorita 5.1: Posilování sociální stability a soudržnosti	102
Priorita 5.2: Efektivní stát, kvalitní veřejná správa a rozvoj občanského sektoru.....	112
Priorita 5.3: Zvyšování připravenosti ke zvládnání dopadů globálních a jiných bezpečnostních hrozeb a rizik a posilování mezinárodních vazeb	120

Prioritní osa 1: Společnost, člověk a zdraví

Priorita 1.1: Zlepšování podmínek pro zdravý život

Cíl 1: Prostřednictvím etické a prorodinné výchovy podporovat stabilitu společnosti

* Prostřednictvím etické výchovy bude rozvíjeno a podporováno humánní jednání člověka, vytváření harmonických vztahů v rodinách a ve společnosti, mezi lidmi různých národností a mezi různými etnickými skupinami a lidmi různého věku.

* Výchova k pozitivnímu rodičovství (prorodinná výchova) by měla eliminovat budoucí nežádoucí chování potencionálních rodičů k jejich dětem a posilovat chování v mezilidských vztazích na úrovni rodiny s prezentací její pozitivní role.

Tento cíl plní Ministerstvo dopravy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo vnitra.

Ministerstvo dopravy uvádí jako způsob plnění: **Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011-2020**

Děti rovněž dokážou ovlivnit chování svých rodičů. Smrtelná a těžká zranění dětí poznamenávají život celých rodin na několik let či generací. Proto je prevence zaměřená na bezpečnost dětí na silnicích, i přes příznivé statistické údaje, prioritní a obzvláště významná. Opatření budou směřována na přiblížení se 100% zajištění dětí ve vozidlech zádržnými bezpečnostními systémy, zviditelnění dětí za snížené viditelnosti standardním použitím reflexních prvků na jejich oblečení a samozřejmostí bude používání cyklistických přileb dětmi. Nezbytné je dále rozvíjet nové formy dopravní výchovy s využitím interaktivních metod.

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Obecní úřady obce s rozšířenou působností (ÚORP) - pořádání přednášek a kurzů zejména pro rodiče a jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte (např. v roce 2011 uspořádáno 563 přednáškových akcí, od roku 2012 nejsou statistické údaje sledována: - individuální poradenství (v ČR je 108 zařízení odborného poradenství pro péči o děti, z toho 89 NNO 6 zřízeno obcemi, 13 kraji, v roce 2013 poskytli poradenskou pomoc 16 997 klientům). MPSV provozuje **dotací program Rodina, který financuje NNO v oblasti podpory rodiny**. V roce 2014 byla rozdělena částka 96,5 mil. Kč.

Ministerstvo pro místní rozvoj plní tento cíl prostřednictvím **Dohody o Partnerství (DoP):**

PF 2: Kvalitní vzdělávací systém (celoživotní učení) produkující kvalifikovanou a adaptabilní pracovní sílu.

Zlepšení otevřenosti vzdělávacího systému na všech úrovních vůči dětem, žákům a studentům s postižením i těm, kteří pocházejí z handicapujícího socioekonomického prostředí včetně romských dětí a studentů (OP PPR SC 4.2, OP VVV SC 3.1.2).

Ministerstvo vnitra naplňuje tento cíl SRUR zejména prostřednictvím:

a) výchovy k pozitivnímu rodičovství - Prevence sociálně patologických jevů

Podporou rodin a rodinné výchovy MV přispívá zejména realizací a podporou preventivních programů zaměřených na domácí násilí, spolupráci s OSPOD při práci s ohroženými dětmi a podporou konkrétních programů a projektů prevence realizovaných na obecní úrovni v souladu se Strategií prevence kriminality.

Cíl 2: Rozvíjet sociální služby a jejich dosažitelnost v rámci sociální infrastruktury

* Podpora rozvoje služeb sociální prevence se snižováním rizika sociálního vyloučení rozvojem terénní sociální práce, služeb následné péče, krizové pomoci, tvorbou vzdělávacích programů pro

sociální kurátory, metodik pro práci s klientem, podporou mezi poskytovateli sociálních služeb, meziresortní spoluprací a zvyšováním informovanosti veřejnosti o těchto službách.

* Zlepšení kvality života klientů sociálních služeb v pobytových zařízeních i mimo ně prostřednictvím nastavení sítě služeb podle jejich individuálních potřeb.

* Podpora vzdělávání profesionálních pracovníků v oblasti sociálních služeb s cílem jejich zkvalitnění, včetně služeb při poskytování péče osobou blízkou.

* Rozvinutí zejména v této oblasti formu dobrovolnictví, která je významnou silou podílející se na solidaritě a integraci společensky vyřazovaných sociálních skupin a přispívá k modernímu rozvoji komunitního života a vybudování efektivní a udržitelné dobrovolnické infrastruktury v České republice.

* Rozvíjet střednědobé plánování rozvoje sociálních služeb především na regionální úrovni, s cílem zlepšit dostupnost sociálních služeb.

Tento cíl plní Ministerstvo dopravy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví a Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu.

Ministerstvo dopravy uvádí: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050 a návazné Koncepce veřejné dopravy kladou velký důraz na dostupnost dopravních služeb osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace (Dopravní politika, priorita 4.2.4 a 4.2.5)

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Dlouhodobá snaha MPSV o podporu výkonu soc. práce na obcích vedla ke schválení novely Zákona o sociálních službách. Od 1. 1. 2015 zakotven účelově vázaný příspěvek na výkon sociální práce v přenesené působnosti. Cíl MPSV - rozvoj profesionální sociální práce formou legislativní úpravy jejího výkonu. Konzultační proces pro přípravu věcného záměru zákona o sociálních pracovnících probíhá od roku 2012, do konce 2015 má být předložen vládě věcný záměr zákona. Připravovaná novela zákona o soc. službách - stabilizace pozice sociálního pracovníka - sociálního kurátora na obci. MPSV vede koordinaci poskytování soc. služeb a odborného soc. poradenství osobám ohroženým sociálním vyloučením (konzultační dny MPSV s krajskými metodiky služeb soc. prevence 4 x ročně.) Od roku 2010 se zvýšil počet registrovaných služeb sociální prevence (z 1508 na 1952). Nárůst je i u služeb následné péče (31 v roce 2010 a 39 v roce 2015) a krizové pomoci (33/45). Podpora metodická, koncepční a konzultační., spolupráce s většinou asociací. Kontrola v oblasti plnění povinností poskytovatele - zajišťuje inspekce prováděná krajskými úřady, krajskými pobočkami Úřadu práce (do 1. 1. 2015 spadá do kompetence MPSV). Zlepšení kvality života klientů soc. služeb v pobytových zařízeních i mimo ně je hlavním cílem deinstitucionalizace a transformace. MPSV podporuje hlavně formou individuálního systémového projektu Transformace sociálních služeb, financovaného z Evropského sociálního fondu prostřednictvím OP Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR. Souběžně připravována změna akreditačního procesu vzdělávacích programů pro sociální pracovníky a pro pracovníky v soc. službách. Dokončovány metodické materiály pro oblast plánování rozvoje soc. služeb (Kritéria kvality plánování rozvoje soc. služeb, Metodiky síťování soc. služeb). Proběhla novelizace zák. č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. Jsou zpracovány Priority rozvoje soc. služeb (rezortní koncepce pro oblast sociálních služeb), následně Národní strategie rozvoje soc. služeb pro rok 2015, nyní v přípravě navazující dokument. Téma je zahrnuto do stávajících i připravovaných projektů MPSV.

Ministerstvo pro místní rozvoj uvádí hlavní programy, v nichž cíl naplňuje: PD IROP – specifický cíl 2.1., 2.2. a 2.4 a SRR ČR 2014 – 2020, Priorita 3: Zkvalitnění sociálního prostředí rozvojových území a Priorita 4: Vyvážený rozvoj stabilizovaných území
Bude součástí integrovaných strategií – ITI, IPRÚ a CLLD.

DoP:

PF7: Sociální systém začleňující sociálně vyloučené skupiny a působící preventivně proti chudobě.

- Vytvořené a využívané komplexní programy zaměstnanosti zaměřené na osoby ohrožené chudobou a sociálním vyloučením (OP Z SC 2.1.1).
 - Aktivizace osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením ke vstupu na trh práce. (OP Z SC 2.1.1, OP PPR SC 3.3)
 - Dostupná komunitní sociální práce (OP Z SC 2.1.1).
 - Kvalitní a dostupné programy sociální prevence a nedostatkových sociálních služeb, sociálního poradenství a zdravotní péče (OP Z SC 2.1.1, 2.2.1).
 - Transformované a deinstitucionalizované služby, vytvořené nové modely komunitních sociálních služeb obecného zájmu (OP Z SC 2.2.1).
 - Vytvořená sociální infrastruktura vedoucí ke snižování nerovností (např. zařízení pro krizový pobyt sociálně vyloučených osob a rodin (IROP SC 2.1 OP PPR SC 3.1).
 - Vyšší dostupnost a účinnost ambulantních a pobytových služeb a nízkoprahových a kulturně komunitních center poskytující např. integrační služby (IROP SC 2.1 OP PPR SC 3.1).
- Zvýšená kapacita sociálních služeb komunitního typu k podpoře sociálního začleňování, transformované a deinstitucionalizované služby (IROP SC 2.1)

Ministerstvo vnitra: Naplňování cílů a opatření: MV naplňuje tento cíl SRUR zejména prostřednictvím:

- a) rozvíjením sociální služby zejména formou dobrovolnictví – zákon o dobrovolnictví
Dobrovolníci dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, působí i v sociálních službách. Dobrovolníci zde působí přes akreditovaný program nebo projekt NNO, která je vysílá pro výkon dobrovolnické služby - zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě, ve znění pozdějších předpisů - buď v rámci svých sociálních služeb, např. charity, anebo v rámci smlouvy mezi vysílající a přijímající organizací. Přijímající organizací jsou převážně příspěvkové organizace. Dobrovolníci působí v rámci celého § 2 odst. 1 písm. a) zákona o DS: tj. pomáhají s nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, příslušníkům národnostních menšin, imigrantům, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, osobám drogově závislým, osobám trpícím domácím násilím a rovněž pomáhají při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase. Dobrovolníci tak působí v různých azylových domech, kde buď přímo pomáhají dospělým klientům, např. orientace na úřadech apod., anebo realizují volnočasové aktivity pro děti. Dále dobrovolníci působí v domovech seniorům, zařízeních pro osoby s handicapem apod., zde většinou realizují volnočasové aktivity. Dobrovolníci rovněž pomáhají s doučováním dětí, pomáhají s integrací rodiny, např. díky svému vzoru apod.
- b) snižováním rizika sociálního vyloučení – jednotlivé preventivní projekty
Snižování rizika sociálního vyloučení je realizováno prostřednictvím preventivních projektů dle Programu prevence kriminality po předložení adekvátních žádostí jednotlivých obcí.
- c) oblasti sociální prevence
Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013-2017, E 2.1., opatření a) předpokládá rozvoj dobrovolnictví především v této oblasti, tento bod bude součástí resortního programu přípravy na stárnutí.

Ministerstvo zdravotnictví odkazuje na Akční plán AP 8a Zvýšení kvality, dostupnosti a efektivity následné, dlouhodobé a domácí péče

Cílem Akčního plánu je dosáhnout zlepšení dostupnosti indikované péče v souladu s demografickým vývojem populace, zvýšení efektivity poskytovaných služeb následné, dlouhodobé a domácí péče a plnění aktivit v oblasti kontinuálního zvyšování kvality následné, dlouhodobé a domácí péče v průběhu trvání Akčního plánu, tj. do roku 2020, a tím zlepšit podmínky poskytování následné, dlouhodobé a domácí péče. Zároveň by se měl měnit i charakter postakutní péče, a to od odborně pasivního a organizačně extenzivního zřizování nových lůžek k aktivní léčebné intervenci na lůžkách, která půjde ruku v ruce s aktivní prevencí v domácí péči a současně s pozitivní změnou ve vnímání domácího pečovatelsství a sociálních služeb.

Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu uvádí Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015-2018, schválený usnesením vlády ČR ze dne 23. února 2015 č. 126. Ten obsahuje mj. úkoly vztahující se k zabezpečení regionální dostupnosti sociálních služeb pro oběti domácího násilí. Obsahuje také úkol zahrnout osoby násilné jako cílovou skupinu sociálních služeb. Tématem dostupnosti sociálních služeb v sociálně vyloučených lokalitách se věnuje Strategie boje se sociálním vyloučením.

Cíl 3: Podporovat sociální začleňování znevýhodněných skupin obyvatel a snižování výskytu chudoby

- * Ozdravení lokálního trhu práce včetně podpory malých firem zaměstnávajících obyvatele tohoto území.
- * Zvýšení zaměstnatelnosti vyloučených osob prostřednictvím podpory sociálního podnikání.
- * Uplatňování koncentrovaného a komplexního přístupu veřejné správy k vytváření podmínek pro silnější regionální ekonomiku a růst počtu pracovních příležitostí na lokálním trhu práce a ke stabilizaci místních komunit zlepšováním bydlení a životního prostředí.
- * Podpora vyšší participace osob žijících v chudobě na systému dalšího vzdělávání a motivovat tyto osoby, aby samy cítily potřebu dále se učit a vzdělávat. Zajištění pomoci osobám žijícím v chudobě získat alespoň dílčí kvalifikaci a formalizovat tak jejich znalosti a dovednosti pomocí systému ověřování výsledků dalšího vzdělávání.
- * Zlepšení kvality předškolních a školních zařízení s cílem zabránit segregaci dětí z vyloučeného prostředí od dětí běžné populace.
- * Pomáhat rodinám zvyšovat jejich kompetenci ke spolupráci se školou.
- * Vytvářet dětem podmínky pro vzdělávání a pro vzdělávání jejich rodiče i děti motivovat.
- * Využívat kulturu v oblasti sociálního začleňování, a to především s ohledem na její potenciál zprostředkovávat poznání, sociální kompetence, mravní hodnoty, zdravý životní styl i jako příležitost k sebepoznání a rozvoji osobnosti sociálně vyloučených občanů.
- * Podporovat mezikulturní dialog a interkulturní spolupráci s cílem stimulovat začleňování minorit do společnosti. Prostřednictvím kultury preventivně působit při předcházení společensky negativních jevů, které mají vliv na sociální vyloučení osob, zejména u dětí a mladých lidí posilováním jejich přístupu ke kvalitním veřejným kulturním službám. Zvyšovat podíl dobrovolníků na práci kulturních organizací.
- * Zabránit zhoršování a naopak zlepšovat zdravotní stav znevýhodněných populačních skupin prostřednictvím zapojení do celoživotního učení, podporou zaměstnanosti znevýhodněných skupin obyvatel a vytvářením pracovních příležitostí a také pomocí programů podpory zdraví cílených na znevýhodněné skupiny.
- * Organizovat za tímto účelem svépomocné skupiny, rozvíjet dobrovolnictví a aktivní spolupráci s neziskovým sektorem.

Tento cíl plní Ministerstvo financí, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo vnitra a Místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace.

Ministerstvo financí uvádí, že v roce 2014 byla zavedena daňová podpora učňovského školství. Zákon o daních z příjmů umožňuje nově uplatnit slevu na dani za umístění dítěte (tzv. školkovně).

Ministerstvo práce a sociálních věcí se k plnění cíle vyjádřilo následovně:

Služby péče o předškolní děti jsou nástrojem podpory zaměstnanosti rodičů a snížení rizika ohrožení chudobou a nedostatku příjmů v případě, že je rodič delší dobu mimo trh práce. Péče o děti ovlivňuje i rozdíly v příjmech mezi muži a ženami, což se negativně projevuje např. v případě rozvodu nebo v důchodovém věku. (...) Proto byl přijat zákon 247/2014 o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (nastavení parametrů služeb péče o dítě na nekomerční bázi). Zákon doprovází vyhláška 281/2014 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz dětské skupiny do počtu 12 dětí.

Skupiny nad 12 dětí reguluje vyhláška 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých. Od roku 2012 je MPSV autorizačním orgánem profesní kvalifikace (PK) Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky a Chůva pro dětské koutky (podle zákona 179/2006 Sb.) V roce 2014 bylo uděleno celkem 24 autorizací, osvědčení o způsobilosti k těmto profesním kvalifikacím získalo 235 uchazečů. Opatření v rámci ESF: Podpora a rozvoj územně a finančně dostupných služeb péče o děti za účelem sladění pracovního a rodinného života rodičů byly součástí všech vyhlášených výzev k předkládání grantových projektů v oblasti podpory 3.4 Rovné příležitosti žen a mužů na trh práce a sladování pracovního a rodinného života. Z 366 podpořených projektů bylo 124 zaměřených na služby péče o děti, tedy 34 % projektů. V současné době dobíhá projekt Sladění práce a rodiny inspirované příklady dobré praxe v Evropě. Při realizaci projektu byly v roce 2014 dopracovány analýzy legislativních opatření v oblasti služeb péče o předškolní děti a flexibilních forem práce v partnerských zemích (Německo, Rakousko). Na podporu soc. začleňování přijala vláda svým usnesením č. 24 ze dne 8. ledna 2015 národní zastřešující dokument "Strategie sociálního začleňování 2014 - 2020." Ta nenahrazuje stávající nebo budoucí sektorové strategické dokumenty, nýbrž určuje směr a priority (mj. za účelem financování ze zdrojů ČR a ESIF. Účelem strategie je přispět k plnění národního cíle redukce chudoby a sociálního vyloučení, k němuž se ČR zavázala v rámci evropského cíle strategie Evropa 2020. ("... udržení hranice počtu osob ohrožených chudobou atd. do roku 2020 na úrovni roku 2008.") ČR se současně zavázala vyvinout úsilí vedoucí ke snížení počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech s nízkou pracovní intenzitou o 30 tisíc osob. Plnění uvedeného cíle je monitorováno prostřednictvím Národního programu reforem ČR (NPR). Plnění opatření je v působnosti jednotlivých gestorů. Vláda ČR vzala 24. 6. 2015 na vědomí první "Zprávu o plnění Strategie sociálního začleňování 2014 - 2020 za rok 2014". Monitorováno bylo 88 opatření, u kterých bylo uloženo průběžné plnění, nebo jež měla být splněna do 31. 12. 2014. Z uvedených opatření není žádné, které by bylo neplněno. Zcela splnit se podařilo 2 opatření s termínem do konce roku 2014. Částečně bylo plněno 9 opatření. Příkladem opatření zaměřeného na podporu lokálního trhu práce budiž opatření výše uvedené Strategie SZ "3.1.f Ve spolupráci s dalšími aktéry (zejména motivovaní zaměstnavatelé) zajistit regionální zaměřování programů zaměstnanosti s možností jejich neprodleného nasazení ve vyloučených lokalitách". Normativní instrukcí 1/2014 "Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2014" bylo Úřadu práce ČR uloženo zohledňovat při zacílení finanční podpory aktivní politiky zaměstnanosti nutnost podpory zaměstnanosti sociálně vyloučených osob (...). ÚP ČR realizuje 2 Regionální individuální projekty (RIP) zaměřené na sociálně vyloučené lokality v Ústeckém a Moravskoslezském kraji. Dále příkladem naplňování je opatření Strategie SZ "3.5.f V jednotlivých opatřeních zohledňovat princip odmítnutí prostorové segregace znevýhodněných obyvatel" (gesce MMR a MPSV). (...) Uvedený princip byl promítnut do přípravy "Koncepce sociálního bydlení ČR 2015-25" (gesce MPSV, MMR, MLP - termín předložení vládě září 2015). Příkladem podpory participace sociálně vyloučených lidí je plnění opatření Strategie "4.3a Podpora spoluúčasti občanů na řízení věcí veřejných, včetně zapojování sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených". MPSV má připraven k realizaci v novém programovacím období proklientsky zaměřený projekt "Systémová podpora výkonu sociální práce v obcích". Dále MPSV v rámci projektu "Transformace sociálních služeb" a při tvorbě samotných transformačních plánů usiluje o zapojení uživatelů těchto služeb. Participace cílové skupiny je zohledňována i při čerpání prostředků z ESF. (...) příklad: Konsensuální konference o bezdomovectví v ČR" 26. - 27. 11. 2014. (...) Základním nástrojem sociálního začleňování osob ze soc. vyloučených nebo ohrožených lokalit je sociální práce. Jedním z hlavních cílů je proto rozvoj profesionální soc. práce formou legislativní úpravy jejího výkonu a podpora soc. práce na obcích prostřednictvím účelově vázaného financování. Dále nástroje a opatření v rámci aktivní politiky zaměstnanosti (APZ), zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

Ministerstvo pro místní rozvoj uvádí u jednotlivých strategických dokumentů vazby na priority SRUR ČR v následujícím přehledu:

SRR ČR 2014 – 2020:

Priorita 3: Zkvalitnění sociálního prostředí rozvojových území

Priorita 4: Vyvážený rozvoj stabilizovaných území

Priorita 5: Oživení periferních území

Bude součástí integrovaných strategií – ITI, IPRÚ a CLLD.

U dotačních programů uvádí dále:

PF 4: Podniky využívající výsledků VaV, konkurenceschopné na globálním trhu a přispívající k nízkouhlíkovému hospodářství.

- Podstatné zlepšení kvality a rozšíření spektra specializovaných poradenských služeb jak pro začínající podnikatele, tak pro existující firmy s cílem stimulovat jejich přechod ke znalostně intenzivnějšímu podnikání (OP PIK, SC 2.1).
- Zvýšení počtu lidí zahajujících vlastní podnikání (OP PIK, SC 2.1)
- Posílená místní rozvojová spolupráce ve venkovských oblastech – činnost místních akčních skupin (OP PIK SC 2.1.).

PF7: Sociální systém začleňující sociálně vyloučené skupiny a působící preventivně proti chudobě.

- Zvýšení účasti na DV skupin dospělé populace nejvíce ohrožené nezaměstnaností a ztrátou uplatnění (OP Z, SC 1.1.1).
- Zlepšená dostupnost motivačních, poradenských a podpůrných služeb pro rozvoj a udržitelnost sociálního podnikání (OP Z, SC 2.1.2).
- Zvýšený počet sociálních podniků a v nich vytvořených pracovních míst (IROP SC 2.2, OP PPR 3.2).
- Lepší dostupnost a vyšší využívání specifických nástrojů (včetně preventivních) pro integrované řešení problematiky sociálně vyloučených lokalit spojující podporu zaměstnanosti, vzdělávání, bydlení a zdraví, včetně preventivních nástrojů. (OP Z, SC 2.1.1, 2.1.2)
- Zvýšené uplatňování inkluzivního vzdělávání pro rozvoj osobního potenciálu dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (OP VVV SC 2.2.1, 2.3.1).
- Zavedený komplexní přístup k podpoře sociálně znevýhodněných rodin s cílem integrace dětí do hlavního vzdělávacího proudu (OP VVV SC 2.2.1, 2.3.1).
- Aktivizace osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením k dokončení vzdělání, ke vstupu na trh práce a integraci do společnosti. (OP PPR, SC 3.3, OP Z SC 2.1.1)
- Snížení hrozby chudoby a diskriminace a sociálního vyloučení z důvodu špatného zdravotního stavu, zahrnující podporu zdravého životního stylu ohrožených skupin obyvatel, včetně Romů a obyvatel vyloučených oblastí (OP Z SC 2.2.2)

PF 2: Kvalitní vzdělávací systém (celoživotní učení) produkující kvalifikovanou a adaptabilní pracovní sílu.

- Zlepšení otevřenosti vzdělávacího systému na všech úrovních vůči dětem, žákům a studentům s postižením i těm, kteří pocházejí z handicapujícího socioekonomického prostředí včetně romských dětí a studentů (OP VVV SC 3.1.2, OP PPR 4.2).

Ministerstvo průmyslu a obchodu se podílí jako člen pracovní skupiny MPSV na přípravě věcného záměru zákona o sociálním podnikání a byli jsme přizváni na jednání ohledně nastavení podpory sociálního podnikání v ČR především v OPZ.

MPO dlouhodobě podporuje aktivní spolupráci s neziskovým sektorem a to formou dotací do neziskovek zabývajících se tématy ochrany spotřebitele a dále spoluprací na projektech týkajících se sladování pracovního a rodinného života. V těchto projektech se vytváří a podporuje technické vzdělávání dětí k zajištění lepší konkurenceschopnosti České republiky. MPO je členem několika vládních výborů a pracovních skupin, které podporují začleňování minorit do společnosti (např. Výbor pro spolupráci se samosprávami a koncepci romské integrace, Výbor pro práva cizinců).

Ministerstvo spravedlnosti realizuje projekty, které přispívají ke zvýšení efektivity přípravy odsouzených před propuštěním z výkonu trestu a ke zvýšení šancí na úspěšnější návrat odsouzených do společnosti a jejich uplatnění na trhu práce.

- Projekt „Zvýšení efektivity přípravy vězňů před propuštěním z věznice Nové Sedlo“;
- Projekt „Zvýšení efektivity přípravy vězňů před propuštěním z věznice Opava“;

- Projekt „Výstavba výrobně vzdělávací haly pro rekvalifikační kurzy vězňů před propuštěním ve věznicí Příbram“;
 - Projekt „Zvýšení efektivity v zacházení s mladými dospělými ve věku 18-26 let ve věznicí Kuřim“.
- Z hlediska zaměstnávání odsouzených coby jedné z cílových skupin této priority zřídila Vězeňská služba ČR pozici koordinátora pro zaměstnávání odsouzených a ve spolupráci Minister. spravedl. ČR a Vězeňské služby ČR probíhají intenzivní jednání se sdruženími zaměstnavatelů i jednotlivými zaměstnavateli, zajímajícími se o zaměstnávání odsouzených osob, za účelem systémového zvýšení zaměstnanosti osob ve výkonu trestu odnětí svobody. Na meziresortní úrovni pak probíhají jednání MS ČR a MPSV věci ČR o vytvoření konkrétních programů zaměstnanosti vězňů a kontinuálního zaměstnávání osob, propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody, což je jedna z cest, jak řešit problematiku reintegrace propuštěných vězňů a snížit vysokou míru recidivy kriminálního chování v ČR.

Ministerstvo vnitra naplňuje tento cíl SRUR zejména prostřednictvím:

a) Zvyšování podílu dobrovolníků na práci kulturních organizací, organizovat za tímto účelem svépomocné skupiny, rozvíjet dobrovolnictví a aktivní spolupráci s NNO – akreditované projekty jednotlivých NNO v souladu se zákonem o dobrovolnické službě

Podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona o dobrovolnické službě lze poskytovat pomoc při péči o zachování kulturního dědictví a pomoc při pořádání kulturních akcí. Od roku 2013 je akreditován projekt spolku Dobrovolnické centrum, o.s. *Dobrovolnická služba* v muzeu a knihovně, který vysílá dobrovolníky do organizací:

- Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem, příspěvková organizace
- Collegium Bohemikum, o.p.s.
- Muzeum města Ústí nad Labem Dobrovolníci se budou podílet na zájmových a doplňkových službách přijímajících organizací v rámci dlouhodobé dobrovolnické služby. Budou pro svou práci náležitě vyškoleni se zaměřením na hlavní činnost přijímajících organizací a svůj výkon dobrovolnické služby. Dobrovolníci se mohou podílet na průzkumech vedených směrem k uživatelům služeb přijímajících organizací, budou zpracovávat různé dotazníky, mohou být doprovodem koordinátora či jiného pracovníka knihovny v rámci přednášek pro veřejnost, především škol. Dále se mohou podílet na zajišťování různých kulturních akcí, připravovat podklady pro tiskové mediální výstupy, mohou pomáhat při zajišťování odborných přednášek. Mohou se podílet na základní informační službě v rámci prostor, výstav apod., mohou se podílet na přípravě a zabezpečení výstav, zabezpečení distribuce muzejních publikací, v rámci administrace a dokumentace sbírek apod. Projekt probíhá v Ústeckém kraji. Rozvoj dobrovolnictví a aktivní spolupráci s NNO lze ilustrovat počtem projektů. Od roku 2010 se zvýšil počet akreditovaných projektů NNO pro oblasti dobrovolnické služby ze 79 projektů roku 2010 na 127 projektů v roce 2014.

b) Zajištění pomoci osobám žijícím v chudobě získat alespoň dílčí kvalifikaci – vzdělávání v rámci programu Asistent prevence kriminalit

Sociální začleňování je mimo nejrůznější projekty NNO a obcí přímo podporováno ze strany OBPPK realizací projektu Asistent prevence kriminality a Domovník – preventista. Úspěšní uchazeči na toto pracovní zařazení pocházejí nejčastěji z řad minorit či obyvatel ze sociálně vyloučených lokalit. Podmínkou výkonu pracovní činnosti je absolvování vstupního školení a získání osvědčení, čímž se následně zvyšuje atraktivita těchto pracovníků na trhu práce.

Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu jako naplňování strategického cíle uvádí: Strategie romské integrace do roku 2020 z února roku 2015 obsahuje cíle v oblasti boje proti chudobě a marginalizaci Romů v oblasti vzdělávání, ekonomického života a práce, zdravotnictví, sociální péče a bydlení. Boji s chudobou a vyloučením se věnuje Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na roky 2016 - 2020 (v gesci Odboru pro sociální začleňování).

Místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace uvádí, že Sekce místopředsedy vlády pro vědu výzkum a inovace (dále jen „Sekce VVI“) zastřešuje činnost Rady vlády pro konkurenceschopnost a

hospodářský růst (dále jen „RVKHR“), která je hlavní expertní základnou vlády ČR pro rozhodování o koncepčních otázkách konkurenceschopnosti a hospodářského růstu. Rada má širokou škálu činnosti a jejich 5 výborů pokrývá následující strategické oblasti:

- Výbor pro malé a střední podniky a výrobní družstva
- Výbor pro investice
- Výbor pro digitální ekonomiku a kulturní a kreativní průmysly
- Výbor pro výzkum, vývoj a inovace
- Výbor pro technické vzdělávání

Co se týče opatření pro ozdravení regionální ekonomiky /lokálních trhů práce včetně podpory malých firem a podpory sociálního podnikání, Sekce VVI, respektive RVKHR přispívá k plnění těchto cílů prostřednictvím Výboru pro malé a střední podniky a výrobní družstva, který průběžně plní, monitoruje, vyhodnocuje a aktualizuje Akční plán podpory malých a středních podnikatelů na rok 2015. Cílem Akčního plánu je v souladu s Koncepcí MSP, vládním Akčním plánem na podporu hospodářského růstu a zaměstnanosti ČR a Desaterem podpory MSP Asociace MSP a živnostníků ČR předložit soubor vybraných opatření, na která je třeba se v nejbližší době soustředit. Cílená podpora bude na základě Koncepce MSP směřována do čtyř hlavních strategických priorit:

- Kultivace podnikatelského prostředí, rozvoj poradenských služeb a vzdělávání pro podnikání
- Rozvoj podnikání založeného na podpoře výzkumu, vývoje a inovací, včetně inovační a podnikatelské infrastruktury
- Podpora internacionalizace MSP
- Udržitelné hospodaření s energií a rozvoj inovací v energetice

Jednou z aktivit v rámci snahy o zajištění „přátelského“ podnikatelského prostředí pro malé a střední podniky, jež jsou páteří regionální ekonomiky, je i příprava návrhu zákona o sociálním podnikání. Prostřednictvím činnosti Výboru pro technické vzdělávání plní Rada vlády pro konkurenceschopnost a hospodářský růst uvedený cíl snahou o podporu technického vzdělávání v návaznosti na potřeby trhu práce a s ohledem na zvyšování digitální gramotnosti občanů ČR. Výbor pro technické vzdělávání v současné době pracuje na opatřeních, která povedou ke konsolidaci potřeb trhu práce, respektive potřeb jednotlivých průmyslových sektorů národního hospodářství, a k promítnutí těchto potřeb do veřejných výdajů a politik, zejména pak z ESI fondů (jmenovitě z Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání, Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost a Operačního programu Zaměstnanost). Tato opatření se zaměří na změny v systému počátečního vzdělávání, na využívání dalšího vzdělávání, na posilování kombinovaných kompetencí absolventů technických oborů, na zvyšování digitální gramotnosti a další. Součástí těchto snah bude i informační kampaň, jejíž snahou bude cílové skupiny ke vzdělávání motivovat.

V oblasti digitální gramotnosti a digitálního vzdělávání spolupracuje s Výborem pro technické vzdělávání i další výbor RVKHR, Výbor pro digitální ekonomiku a kulturní a kreativní průmysly. Výbor v současné době připravuje základní východiska a rámce Strategie rozvoje digitální ekonomiky, která se bude kromě dopadů digitalizace na průmysl zabývat také nedostatkem kvalifikovaných pracovníků v této oblasti a způsoby, jak zajistit dostatek lidí s technickým vzděláním nebo kombinovanými kompetencemi. Připravovaná strategie se bude v samostatné části věnovat otázce lidských zdrojů pro potřeby rozvoje digitální ekonomiky. V této souvislosti je MPSV pověřeno vypracováním studie, která nastíní scénáře možností využití moderních technologií pro trh práce. Studie by měla obsahovat údaje o tom, jak internet, konektivita, obsah na internetu apod. podporují nové formy práce, včetně zapojení zdravotně a sociálně znevýhodněných osob (či konkrétních demografických skupin) a možné přínosy využití moderních technologií pro řešení nezaměstnanosti v strukturálně postižených regionech ČR.

Pátá část Strategie s názvem „Společnost“ se bude zabývat vlivem digitální ekonomiky na rozvoj společnosti. Východiskem pro tuto oblast je podpořit občany ČR při začleňování do digitální společnosti a eliminovat tak negativní dopady rozvoje digitální ekonomiky, které mohou vést až k sociálnímu, resp. digitálnímu vyloučení. Současně je potřeba podpořit občany ČR, aby z rozvoje digitální ekonomiky dokázali vytěžit její přínosy, což ve svém důsledku povede ke zvyšování kvality jejich života.

Klíčovými tématy pro tuto část strategie jsou:

- Bezpečný internet,
- Rozvoj a podpora komunitních služeb s důrazem na skupiny ohrožené sociálním vyloučením,
- Podpora bezpečného a efektivního využívání digitálních technologií v rodinném prostředí,
- Zdravotní a sociální aspekty rozvoje digitální ekonomiky,
- Podpora veřejnosti při využívání elektronických služeb veřejného sektoru,
- Rozvoj digitální gramotnosti prostřednictvím občanského a individuálního vzdělávání a učení – podpora celoživotního učení,
- Podpora monitorování a výzkumu v oblasti společenských změn a jejich dopadů, které jsou vyvolávány rozvojem digitální ekonomiky.

Cíl 4: Snižovat zdravotní rizika související s negativními faktory životního prostředí a s bezpečností potravin

* Snižovat expozice chemickým látkám a fyzikálním faktorům ze životního prostředí a snižovat tak zdravotní rizika související se znečištěním ovzduší, vody, půdy a potravin, spolu s redukcí dalších negativních faktorů, jako je např. hluková zátěž.

Tento cíl naplňují Ministerstvo dopravy, Ministerstvo financí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo dopravy uvádí: Dopravní politika ČR pro období 2014-2020 s výhledem do r. 2050 Doprava má výrazné dopady na veřejné zdraví, jejich snižování je jedním z hlavních cílů Dopravní politiky. Jde zejména o hluk a emise. Jde o průřezovou prioritu Dopravní politiky, hlavní zásady jsou shrnuty v prioritě 4.6 4.6 Snižování dopadu na veřejné zdraví a životní prostředí

Ministerstvo financí plní cíl prostřednictvím daňové podpory: Daňová podpora biopaliv si klade za cíl snížit emise skleníkových plynů pro fosilní hmoty na úroveň uvedenou v zákoně č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

Ministerstvo pro místní rozvoj uvádí: Politika územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1 V republikové prioritě v čl. (24): (výše uvedeno)

DoP:

PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

- Snižování environmentálních rizik a rozvíjení systémů jejich řízení (OPŽP, SC 3.5 Snižování environmentálních rizik a rozvíjení systémů jejich řízení)
- Odstraňování a inventarizace ekologických zátěží (OPŽP, SC 3.4 Dokončit inventarizaci a odstranit ekologické zátěže)
- Zvýšená efektivita nakládání s odpadními vodami s důrazem na malá sídla a snížené zemědělské znečištění vod (OPŽP, SC 1.1 Snižování množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů a vnos znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod)
- Snižování znečištění ovzduší škodlivými látkami zejména v nejméně postižených regionech (OPŽP, SC 2.1 Snižování emisí z lokálního vytápění domácností podílejících se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek, SC 2.2 Snižování emisí stacionárních zdrojů podílejících se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek, SC 2.3 Zlepšení systému sledování, hodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší a souvisejících meteorologických aspektů) Vyšší efektivita nakládání s odpady v souladu s hierarchií nakládání s odpady dle rámcové směrnice, důraz na snížení míry skládkování odpadů (OPŽP, SC 3.3 Rekultivovat staré skládky)

Ministerstvo zdravotnictví v rámci plnění tohoto cíle sleduje bezpečnost potravin a snižování rizik ze životního a pracovního prostředí:

AP 2c Bezpečnost potravin

Základní vizí Akčního plánu bezpečnosti potravin je ochrana a podpora zdraví populace prostřednictvím dalšího zvyšování úrovně bezpečnosti potravin v České republice. Posláním Akčního plánu je zabezpečit vyváženou funkci a další rozvoj systému bezpečnosti potravin ve třech souvisejících částech.

AP 5 Snižování zdravotních rizik ze životního a pracovního prostředí Prioritou Akčního plánu je zlepšit prevenci zdravotních dopadů zkvalitněním hodnocení vlivů na zdraví a zdravotních rizik plánovaných záměrů a strategických materiálů, zlepšit řízení kontroly a snižování hluku ze životního prostředí a minimalizovat zdravotní rizika vznikající při nakládání s odpady. Klíčové prioritní oblasti se týkají čtyř hlavních témat: demografické změny, globalizace a měnící se svět práce, bezpečné nové technologie, nové nebo rostoucí expozice chemickým a biologickým činitelům na pracovišti.

Ministerstvo zemědělství v rámci plnění tohoto strategického cíle sleduje: • Zpřísnování limitů reziduí nežádoucích látek v potravinách a stanovování nových limitů u látek, které byly dosud bez limitu.

• Zvyšování efektivity úředních kontrol.

Ministerstvo životního prostředí naplňuje tento cíl * Prostřednictvím etické výchovy bude rozvíjeno a podporováno humánní jednání člověka, vytváření harmonických vztahů v rodinách a ve společnosti, mezi lidmi různých národností a mezi různými etnickými skupinami a lidmi různého věku. * Výchova k pozitivnímu rodičovství (prorodinná výchova) by měla eliminovat budoucí nežádoucí chování potencionálních rodičů k jejich dětem a posilovat chování v mezilidských vztazích na úrovni rodiny s p

OVZDUŠÍ

Snižování emisí obnovou spalovacích zdrojů v domácnostech

Podpora náhrady zdrojů tepla v domácnostech probíhá prostřednictvím dotačních titulů (Zelená úsporám, Nová zelená úsporám 2013 a Nová zelená úsporám, společné programy krajů a SFŽP na obměnu kotlů).

V červenci 2015 byla v rámci OPŽP 2014-2020, strategického cíle 2.1, Snižit emise z lokálního vytápění domácností podílející se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek, vyhlášena první výzva pro kraje s alokací 3 mld. Kč z celkových disponibilních prostředků cca 9 mld. Kč na obměnu zdrojů tepla v domácnostech, přičemž jsou podporovány náhrady kotlů na pevná paliva s ručním přikládáním za nové kotle na pevná paliva, tepelná čerpadla a plynové kotle. Celkově je možno do konce programového období vyměnit 80 tis. kotlů.

Mimo dotační tituly jsou zavedena i legislativní opatření. Prostřednictvím zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, je zavedena povinnost provozovat po roce 2022 pouze kotle 3. a vyšší emisní třídy a jsou upraveny požadavky na zdroje uváděné na trh. ČR podpořila přijetí celoevropského předpisu ohledně požadavků na kotle a topidla na pevná paliva v rámci směrnice 2009/125/ES o ekodesignu a předpokládá urychlení vstupu nařízení v platnost na rok 2020 (v EU 2022).

Snižování emisí z ostatních stacionárních zdrojů

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, transponuje požadavky dané směrnicí 2010/75/EU o průmyslových emisích, jedná se zejména zpřísnění emisních limitů. Směrnice dále zavádí právně závazné závěry o nejlepších dostupných technikách, „Závěry o BAT“, tj. dokument obsahující části referenčního dokumentu o BAT (BREF), kterými se řídí provozovatelé a povolovací orgány při stanovování emisních limitů v povolovacích řízeních. § 14 odst. 3 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, předepisuje povolovacímu úřadu vycházet při stanovení závazných podmínek provozu z BAT a z tzv. Závěrů o BAT.

V současné době probíhá příprava nového Národního programu snižování emisí ČR (aktualizace národního programu dle § 8 zákona o ochraně ovzduší), který navrhuje opatření ke snižování emisí do roku 2020. Materiál bude předložen vládě v září 2015.

Součástí NPSE je vyhodnocení plnění předchozího národního programu. Řada z opatření navrhovaných scénáři NPSE byla realizována (zejména v rámci nové právní úpravy ochrany ovzduší přijaté v roce 2012) a realizace některých dále úspěšně pokračuje (např. podpora výměny kotlů v domácnostech, opatření k omezování emisí v Moravskoslezském kraji, mj. uplatněním dobrovolných dohod, využitím prostředků OPŽP). Velmi významným opatřením je stanovení technických požadavků na spalovací zdroje určené k zapojení do teplovodní soustavy vytápění o jmenovitém tepelném příkonu 300 kW a nižším. První specifický cíl NPSE v oblasti znečišťování ovzduší byl splněn – ČR dodržela k roku 2010 národní emisní stropy pro SO₂, NO_x, VOC a NH₃, a nadále je plní. Druhý a třetí specifický cíl v oblasti znečištění ovzduší se dosud zcela plnit nedaří – výměra oblastí s nedodrženými imisními limity pro suspendované částice PM₁₀ a PM_{2,5} nevykazuje v současnosti viditelný trend, v případě benzo(a)pyrenu je trend spíše rostoucí. Procento obyvatel vystavených nadlimitním koncentracím suspendovaných částic PM₁₀ a PM_{2,5} a benzo(a)pyrenu je dosud vysoké.

Opatření z NPSE byla realizována pomocí finančních prostředků z OPŽP 2007-2013. Celková alokace finančních prostředků do konce roku 2015 z PO 2 a 3, které mají dopad na ovzduší, bude 45,8 mld. Kč.

Programy zlepšování kvality ovzduší

Ve stávajících Programech zlepšování kvality ovzduší (dále jen „PZKO“) jsou uvedena opatření ke zlepšení kvality ovzduší, která byla mimo jiné realizována také z dostupných operačních programů.

Fáze realizace včetně celkového vyhodnocení, seznam schválených projektů z OP Doprava a OPŽP jsou uvedené v nových PZKO, které vydává MŽP dle § 9 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší. Opatření uvedená ve stávajících PZKO byly Evropské komisi reportovány dle rozhodnutí Komise 2004/224/ES a následně dle rozhodnutí Komise 2011/850/ES a lze je nalézt pod odkazem <http://cdr.eionet.europa.eu/cz/eu/aqpp> nebo <http://cdr.eionet.europa.eu/cz/eu/aqd/>.

Ze stanovení emisních stropů a identifikace relevantních stacionárních zdrojů v PZKO vyplývá povinnost jednat krajským úřadům, obecním úřadům obcí s rozšířenou působností a ministerstvu, a to odpovídajícím způsobem, tj. zohlednit stanovené emisní stropy v podmínkách povolení provozu stacionárních zdrojů nebo vydání závazného stanoviska či prověřit možnost zpřísnění některých podmínek povolení provozu u stacionárních zdrojů dle § 13 resp. také § 12 zákona, u nichž byl v PZKO identifikován významný příspěvek k překročení imisního limitu. Emisní stropy pro silniční dopravu jsou stanoveny na základě posouzení souboru očekávaných efektů opatření ke snížení imisní zátěže z automobilové dopravy.

Na dodržování povinnosti zohlednění emisních stropů, případně posouzení podmínek povolení provozu dohlíží v rámci vrchního správního dozoru MŽP. Předmětem kontrol je vyhodnocení způsobu a úspěšnosti implementace PZKO, tj. splnění cílů týkajících se kvality ovzduší prostřednictvím implementace v PZKO stanovených či jiných opatření dle uvážení kompetentního orgánu, které poslouží k naplnění cíle PZKO. Na dodržování stanovených podmínek povolení provozu ve vztahu k jednotlivým stacionárním zdrojům rutinně dohlíží ČIŽP.

PZKO obsahují kromě už výše zmíněných nástrojů (opatření) i další opatření, které byly stanoveny způsobem, aby jejich aplikací v souhrnu s výše uvedenými opatřeními došlo k dodržení imisního limitu. Všechna opatření byla stanovena pomocí rozptylové studie. Realizace uvedených opatření je plně v souladu s kompetencemi a příslušností jednotlivých krajských a obecních orgánů. U

jednotlivých opatření jsou vytipovány lokality, kde by implementace těchto opatření byla nevhodnější vzhledem k existujícím příčinám zhoršené kvality ovzduší v uvedených územích. U stanovených opatření jsou rovněž zhodnoceny synergické efekty jejich realizace s jinými typově podobnými opatřeními, které jsou stanoveny v PZKO (tj. dopravní opatření, opatření na stacionárních zdrojích a opatření na domácích topeništích). Synergické efekty a vliv opatření na kvalitu ovzduší byl ověřen zpětnou remodelací vlivu opatření na kvalitu ovzduší.

V PZKO jsou také uvedeny možnosti financování stanovených opatření z evropských i národních zdrojů. MŽP koordinuje realizaci opatření z PZKO prostřednictvím implementačních výborů.

Využívání BAT: Nově upravený § 14 odst. 3 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, předepisuje povolovacímu úřadu vycházet při stanovení závazných podmínek provozu z nejlepších dostupných technik (BAT) a z tzv. závěrů o BAT, avšak v následujícím odstavci 4 písm. b) je připuštěno i stanovení jiných emisních limitů, pokud jde o hodnoty, období a referenční podmínky, přičemž tyto emisní limity musí zajistit, „že za běžných provozních podmínek emise nepřekročí úroveň emisí spojené s BAT“.

Ustanovení § 18 odst. 3 ukládá povolujícímu úřadu zajistit prostřednictvím přezkumu a navazujících správních úkonů, aby závazné podmínky provozu všech relevantních integrovaných povolení (emisní limity) byly do 4 let od zveřejnění příslušných závěrů o BAT pro hlavní činnost v souladu s těmito závěry o BAT.

Povolující úřad má tedy povinnost v souladu s ustanovením § 14 odst. 3 a 4 stanovit emisní limity tak, že skutečné emise ze zařízení za běžného provozu odpovídají úrovní emisí spojených s BAT, jak jsou stanoveny v příslušných závěrech o BAT. Takto stanovené závazné podmínky provozu nesmí být mírnější než podmínky provozu, které by jinak byly stanoveny podle zvláštních právních předpisů. V dané lhůtě musí být podmínky nejen stanoveny, ale musí být rovněž dána povinnost provozovatele zařízení je dodržovat.

V odůvodněných případech může příslušný orgán přistoupit k tomu, že stanoví emisní limity, které umožňují překročit úroveň emisí spojené s BAT, tj. udělí výjimku. Použití této výjimky je však omezeno minimálními požadavky na emisní limity v příloze IED (na národní úrovni pak složkovou legislativou). Udělení výjimky z BAT je možné pouze z důvodů vymezených v čl. 15 odst. 4 IED, který je transponován do národní legislativy § 14 odst. 5, tedy v těch případech, kdy odborné posouzení prokáže, že by dosažení úrovně emisí spojených s BAT popsány v závěrech o BAT vedlo k nákladům, jejichž výše by nebyla přiměřená přínosům pro životní prostředí, a to z důvodů zeměpisné polohy daného zařízení, místních podmínek životního prostředí nebo technické charakteristiky daného zařízení. Náležitosti obsahu odborného posouzení stanoví prováděcí právní předpis.

VODA: Opatření na snižování znečištění povrchových a podzemních vod je řešeno ve 3 národních plánech povodí (Labe, Odry a Dunaje), jejichž návrh byl předložen veřejnosti k připomínkám koncem roku 2014 s termínem do 22. června 2015. Schválení vládou a vydání závazných částí opatření obecné povahy se předpokládá koncem roku 2015.

PŮDA: Novelou zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, účinnou od 1.4.2015 byla zpřísněna ustanovení věnovaná ochraně zemědělské půdy před kontaminací tím, že byly nastaveny dvě úrovně limitů rizikových látek a rizikových prvků (preventivní a indikační hodnoty), založena kompetence ČIŽP v této oblasti (kontrolní činnost).

V oblasti dekontaminací a sanací plní MŽP funkci vrchního státního dozoru nad řešením projektů sanačních geologických prací, analýz rizika, studií proveditelnosti, popřípadě dalších nápravných opatření. Probíhá průběžná inventarizací starých ekologických zátěží v databázi SEKM (Sytém

evidence kontaminovaných míst), v jeho rámci jsou vyhodnocovány kategorie priorit pro odstraňování starých ekologických zátěží (dále „SEZ“) a poskytovány podklady pro Územně analytické podklady. Vzhledem k tomu, že tento proces není založen na legislativě (zákon o starých ekologických zátěžích byl cca 3x v různých pojetích a verzích v minulých letech zpracován, ale nebyl doposud přijat), může být opatření efektivně plněno pouze pro ty oblasti odstraňování starých ekologických zátěží, resp. kontaminovaných míst, které jsou realizovány v gesci MŽP (zejména odstraňování SEZ vzniklých před privatizací a vzniklých pobytém sovětské armády).

Opatření jsou plněna finanční podporou projektů, které uspěly v Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje ALFA (čtyři vypsané veřejné soutěže), dále v Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON, podprogramu 3 - Životní prostředí a ve veřejné soutěži programu Center kompetencí. Program Center kompetencí je zaměřen na podporu vzniku a činnosti center výzkumu, vývoje a inovací v progresivních oborech s vysokým aplikačním a inovativním potenciálem a perspektivou pro značný přínos k růstu konkurenceschopnosti České republiky.

Celkem bylo podpořeno 23 projektů vztahujících se k uvedené problematice (ALFA: 18, EPSILON: 4, Centra kompetence: 1). Řešení tří projektů ze soutěže ALFA je ukončeno dle harmonogramu, ostatní projekty jsou v řešení.

HLUK: MŽP zabezpečuje odbornou náplň pro vyhlášku o stanovování a vyhlásování tzv. „tichých oblastí“ ve volné krajině, včetně spolupráce v připomínkovém řízení.

Dále probíhá kontinuální odborná spolupráce s pracovními skupinami Evropské komise při zabezpečování hlukové politiky EU, včetně účasti na jednáních ENEG (Environmental Noise Expert Group) a mezirezortní spolupráce v oblasti environmentálního hluku.

Priorita 1.2: Zlepšování životního stylu a zdravotního stavu

Cíl 1: Zlepšit životní styl a zdravotní stav populace

- * Zachování současného trendu prodlužování střední délky života (Life Expectancy) a postupné zvyšování podílu let života prožitých ve zdraví (Healthy Life Years).
- * Systematická dlouhodobá a cílená výchova ke zdravému životnímu stylu a vzdělávání spotřebitele, vytváření podmínek pro naplňování výživových doporučení, zvyšování dostupnosti zdravotně žádoucích a bezpečných potravin, vytváření podmínek přátelských pro pohybovou aktivitu obyvatel, propagace a podpora nekuřáctví apod.
- * Realizace programů primární prevence ke snížení výskytu chronických neinfekčních onemocnění.
- * Omezit výskyt a zdravotní důsledky duševních poruch prostřednictvím komplexních programů péče o duševní zdraví.
- * Prevence úrazů dětí a mladistvých aktivitami v rámci preventivně výchovné činnosti a na prevenci úrazů seniorů cílenou edukací.

Tento cíl plní Ministerstvo dopravy, Ministerstvo financí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí a Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu.

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050 klade velký důraz na využívání alternativních druhů dopravy k dopravě silniční, kde velmi důležitou úlohu hraje doprava nemotorová (4.2.5, 4.4.2.6). Podrobně je problematika rozpracována v návazném dokumentu Národní strategie cyklistické dopravy. Nemotorová doprava je vnímána jako součást zdravého životního stylu.

Ministerstvo financí: Sazby daně z tabákových výrobků jsou pravidelně navyšovány. Od roku 2016 bude účinný tříletý harmonogram zvyšování spotřební daně z tabákových výrobků. Tímto se snižuje cenová dostupnost tabákových výrobků především pro mladistvé.

Ministerstvo pro místní rozvoj plní tento cíl v rámci dotačních programů: PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

- Podpora systémů hospodaření šetrných k životnímu prostředí (PRV, Operace 10.1.1 Integrovaná produkce ovoce, 10.1.2 Integrovaná produkce révy vinné, 10.1.3 Integrovaná produkce zeleniny, 11.1.1 Přejechod na postupy a způsoby ekologického zemědělství, 11.2.1 Zachování postupů ekologického zemědělství)

Zvýšená ochrana přírody a krajiny posílením její ekologické stability pomocí posílení biodiverzity a realizace vhodných opatření v oblasti akvakultury (Opatření 2.4 Recirkulační zařízení a průtočné systémy s dočišťováním)

PF7: Sociální systém začleňující sociálně vyloučené skupiny a působící preventivně proti chudobě.

- Snížení hrozby chudoby a diskriminace a sociálního vyloučení z důvodu špatného zdravotního stavu, zahrnující podporu zdravého životního stylu ohrožených skupin obyvatel, včetně Romů a obyvatel vyloučených oblastí

- Zavedení nových služeb péče o duševní zdraví komunitního typu.

Ministerstvo zdravotnictví: Hlavním cílem aktivit v tomto Akčním plánu je umožnit obyvatelům nejenom možnost volby aktivního životního stylu, správné výživy a dostatečné fyzické aktivity, ale zároveň je motivovat k tomu, aby tyto ve svých volbách upřednostňovali a tím předcházeli rozvoji obezity.

AP 4a Vytvoření interdisciplinárního mezesortního rámce primární prevence rizikového chování u vysoce ohrožených skupin dětí v ČR

Hlavním benefitem realizace Akčního plánu, kromě dosažení samotných strategických cílů, je formulace dlouhodobé národní strategie mezioborové a mezesortní spolupráce v oblasti prevence rizikového chování, která vyžaduje realizaci zásadních systémových opatření a změn, které lze současně chápat jako soubor primárních a sekundárních benefitů.

AP 4b Oblast kontroly tabáku v ČR na období 2015 - 2018

Hlavními cíli Akčního plánu jsou snížení výskytu současného užívání tabákových výrobků u osob starších 15 let do roku 2018 minimálně o 8 % a do roku 2020 minimálně o 10 % (a do roku 2025 minimálně o 30 %), snížení expozice osob tabákovému kouři v prostředí a zajištění dalších nezbytných systémových a jiných opatření k posílení komplexní ochrany před škodami působenými tabákem v ČR.

AP 4c Omezení škod působených alkoholem v ČR na období 2015 – 2018

Hlavním cílem Akčního plánu je snížení spotřeby alkoholu v populaci ČR a škod působených alkoholem, z čehož vyplývá, že očekávaným a zásadním výstupem je změna vysoce tolerantního postoje populace ČR k užívání alkoholu a s tím související snížení spotřeby alkoholu a omezení škod způsobených jeho užíváním.

AP 6a Provakcinační AP

Cílem AP je dlouhodobě udržitelný systém preventivního očkování pro zvládnutí infekčních onemocnění a efektivní ochrana před zavlečenými infekčními nemocemi preventabilním očkováním.

AP 6b Zvládnutí infekčních onemocnění, zejména nových a znovu se objevujících infekcí, infekcí spojených s poskytováním zdravotní péče, opatření proti antimikrobiální rezistenci

Snahou AP je provést restrukturalizaci infekčních pracovišť tak, aby byla zachována alespoň základní síť lůžkových infekčních oddělení. Samostatnou problematiku představuje potřeba vybudování specializovaného centra pro vysoce nebezpečné nákazy (VNN) na Klinice infekčních, parazitárních a tropických nemocí (KIPTN) v Nemocnici Na Bulovce v Praze, které bude sloužit pro izolaci a léčbu nemocných s VNN (nebo s podezřením na tuto diagnózu) v ČR.

AP 7 Rozvoj programů zdravotního screeningu v ČR

Cílem tohoto Akčního plánu je identifikovat opatření k udržení a posílení systému organizovaného screeningu v ČR tak, aby byl zajištěn jejich maximální pozitivní dopad na zdraví obyvatel ČR a zároveň jejich vysoká nákladová efektivita.

AP 12 Rozvoj zdravotní gramotnosti

Cíl Akčního plánu je zlepšit zdravotní gramotnost v České republice vcelku i ve vymezených cílových skupinách, doložit její zvýšení v měřitelných jednotkách a přípravou Národního plánu rozvoje zdravotní gramotnosti položit základy pro její další soustavný růst.

AP 13 Rozvoj ukazatelů zdravotního stavu obyvatel

Cílem Akčního plánu je zajistit fungující systém sledování ukazatelů zdraví české populace s efektivním využitím existujících datových zdrojů a v souladu s mezinárodními standardy hodnocení ukazatelů zdraví.

Ministerstvo zemědělství: Realizace programu školního mléka, jehož primárním cílem a účelem je snížení deficitu vápníku u dětské populace, zlepšení stravovacích návyků, výchova dětí směřujících ke spotřebě mléka a mléčných výrobků a sociální charakter programu.

Ministerstvo životního prostředí: Poskytovatelé EVVO (environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty) se v obsahu svých programů zaměřují čím dál tím více i na oblast zdravého životního stylu. MŽP dlouhodobě podporuje realizaci EVVO programů s přesahy do oblasti zdravého životního stylu formou dotací ze státního rozpočtu i ze Státního fondu životního prostředí.

MŽP se rovněž zaměřuje na osvětu a vzdělávání spotřebitelů (jednotlivců i institucí) prostřednictvím environmentálního značení. Jde o celosvětově uplatňovaný koncept založený na mezinárodních normách (řady ISO 14020), jež patří mezi dobrovolné informační nástroje. Jeho základem je vyhodnocení vlastností produktů (výrobků nebo služeb) a jejich vliv na životní prostředí. Produkty, resp. služby, jsou označovány různými značkami v některých případech doplněnými o stručnou informaci o vlastnostech produktu s cílem povzbudit poptávku a nabídku takových produktů, které způsobují menší tlak na životní prostředí, a to prostřednictvím sdělování ověřitelných, přesných a nezávadějících informací o environmentálních aspektech produktů, a tím stimulovat potenciál pro neustálé, trhem řízené environmentální zlepšování.

Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu: Dílčí cíle ve vztahu k romské populaci obsahuje Strategie romské integrace do roku 2020 a ve vztahu k sociálně vyloučeným lokalitám Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na roky 2016-2020.

Cíl 2: Snížit dopady spotřeby obyvatel ČR na ekonomickou, sociální a environmentální oblast

- * Snížit dopady spotřeby domácností jak na environmentální, tak i sociální a ekonomickou oblast prostřednictvím osvětových a výchovných prostředků působení na širokou veřejnost.
- * Připravit osvětovou kampaň na podporu udržitelnějších vzorců spotřeby pro širší veřejnost.
- * Naplňovat osvětovou a výchovnou činnost pro podporu udržitelné spotřeby v rámci národní strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj a zvyšování povědomí obyvatelstva v oblasti udržitelné spotřeby.
- * Podpořit projekty, které přispějí k přenosu informací o iniciativách udržitelné spotřeby a výroby na místní úrovni v ČR.
- * Zavést sledování indikátorů udržitelné spotřeby a výroby na úrovni strategických cílů.
- * Podpořit prosazení programů udržitelné spotřeby a výroby v podmínkách ČR.
- * Realizovat opatření vyplývající z Akčního plánu udržitelné spotřeby a výroby a udržitelné průmyslové politiky EU.

Ministerstvo dopravy a Ministerstvo životního prostředí. (Kupodivu nepíše nic MPO - energetika, ani MŠMT – žádná osvětová kampaň?... Ověřit)

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050 Kapitola ve shodě s tímto cílem klade velký důraz na využívání alternativních druhů dopravy k dopravě silniční, které jsou energeticky efektivnější (priorita (4.1.1., 4.1.2, 4.1.3, 4.1.4, 4.2.3, 4.2.4). V případě silniční dopravy pak stanovuje cíl postupné náhrady energií v dopravě z fosilních zdrojů za alternativní zdroje energie (4.3.6). Tato část je podrobně rozpracována v návazném dokumentu (společně se Státní energetickou koncepcí) Národní akční plán čisté mobility.

Ministerstvo životního prostředí k této oblasti uvedlo několik kapitol:

ENVIRONMENTÁLNÍ GRAMOTNOST, INFORMOVANOST, OSVĚTA A EKOPORADENSTVÍ

Pro rozvoj environmentální gramotnosti má z institucionálního hlediska klíčový význam Státní program EVVO a existence krajských systémů EVVO. Pilířem pro utváření programů EVVO je metodický dokument „Cíle a indikátory EVVO“, zpracovaný MŽP v roce 2012.

Při MŽP obnovila v roce 2014 svou funkci pracovní skupina pro EVVO, která se soustředí zejména na vydání nového Státního programu EVVO v ČR (plán přijetí v první polovině 2016).

MŽP na podporu aktivit EVVO koordinovalo tyto finanční rámce: OPŽP (v letech 2014 a 2015 projekty technické asistence směřující k rozvoji metodik a kompetencí pracovníků vzdělávacích institucí v oblasti EVVO), podporu v rámci Příloh III Směrnice MŽP č. 6/2010, (v roce 2015 cca 30 mil. Kč), dotační program MŽP pro NNO (cca 6 mil. Kč ročně na podporu EVVO) a program Národní síť EVVO na podporu ekocenter v ČR (v roce 2015 cca 2,5 mil Kč).

Celkový objem prostředků rozdělených v rámci Programu na podporu projektů NNO v jednotlivých letech:

- 2013 (Oblast A – 1 918 375,- Kč; Oblast B – 2 081 519,- Kč)
- 2014 (Oblast A – 1 911 011,- Kč; Oblast B – 2 321 035,- Kč; Oblast C – 3 503 352,- Kč)
- 2015 (Oblast A – 1 353 066,- Kč; Oblast B – 3 947 701,- Kč; Oblast C – 6 699 223,- Kč)

Pro zvyšování environmentálního povědomí veřejnosti je pilířem působení řady environmentálních poraden a ekocenter.

MŽP se zaměřuje na osvětu a vzdělávání spotřebitelů (jednotlivců i institucí) prostřednictvím environmentálního značení. Jde o celosvětově uplatňovaný koncept založený na mezinárodních normách (řady ISO14020), jež patří mezi dobrovolné informační nástroje. Jeho základem je vyhodnocení vlastností produktů (výrobků nebo služeb) a jejich vliv na žp. Produkty, resp. služby, jsou označovány různými značkami v některých případech doplněnými o stručnou informaci o vlastnostech produktu s cílem povzbudit poptávku a nabídku takových produktů, které způsobují menší tlak na životní prostředí, a to prostřednictvím sdělování ověřitelných, přesných a nezavádějících informací o environmentálních aspektech produktů, a tím stimulovat potenciál pro neustálé, trhem řízené environmentální zlepšování.

V rámci činnosti MŽP jsou průběžně realizovány aktivity směřující ke zvýšení informovanosti občanů. Jako příklad lze uvést kampaň o negativních dopadech spalování pevných paliv v malých spalovacích zdrojích:

- Informační kampaň ke zlepšení kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji s podporou OPŽP
Kampaň informovala o nástrojích na zlepšení stavu ŽP, především ovzduší, a možnostech získání dotací OPŽP. Doba realizace: 12/2011 - 4/2012. Celkové skutečné náklady: 6 567 612,- Kč.
- Informační kampaň „Dýcháme to, čím topíme“
- Informační kampaň ke zlepšení kvality ovzduší v lidských sídlech s podporou OPŽP
Hlavní cíle: • Informovat širokou veřejnost o možnostech získání dotací z OPŽP 2014-2020
- Vytvořit podklady pro regionální informační kampaně, včetně návrhu minimálních požadavků na regionální kampaně
- Poskytnout potenciálním koncovým žadatelům odbornou informační podporu k podávání žádostí o finanční podporu

Další cíle:

- Zvýšit zájem veřejnosti o ŽP a kvalitu ovzduší v místě jejich bydliště

- Upozornit na rizika spojená se současným způsobem vytápění domů a na specifika české i evropské legislativy v souvislosti s vytápěním lokálními zdroji

- o • Vytvořit veřejný tlak na změnu současného stavu znečištění ovzduší

Projekt by se měl zaměřit na cílové skupiny obyvatel (s důrazem na sociálně slabší), podat srozumitelné informace o možných dopadech lokálních spalovacích zdrojů, o přínosech ke snížení emisí znečišťujících látek (porovnat emise ze starého a nového zdroje tepla), o zodpovědném přístupu k vytápění, o možnostech využití různých druhů paliv a energií a ekonomických dopadech využití těchto paliv a energií v domácnostech, o ekonomické rozvaze a souvisejících nákladech ve spojení s výměnou zdroje lokálního vytápění. Součástí kampaně by měla být i informace o požadavcích na lokální topeniště stanovených zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, a evropskou legislativou.

Doba realizace: 6-12/2015. Předpokládané náklady: 1 028 500 ,- Kč.

MŽP podporuje naplňování cílů prostřednictvím realizace tzv. dobrovolných nástrojů, mezi něž patří: „Národní program environmentálního značení“, v rámci kterého jsou označovány produkty s nižšími dopady na životní prostředí a lidské zdraví; kromě environmentálních dopadů výrobků jsou posuzovány i některé zdravotní aspekty (označované produkty například nesmí obsahovat látky označené jako rizikové nebo nebezpečné pro lidské zdraví, bioakumulativní apod.). Jasné označení pomocí symbolu zároveň napomáhá zvýšit poptávku po označených produktech a tím i jejich nabídku.

„EMAS - systém environmentálního řízení a auditu“ je jeden ze systému environmentálního řízení, který spočívá v zahrnutí požadavků na ochranu životního prostředí do celkové strategie organizace a jejich každodenních činností.

„Čistší produkce“ - podporuje v podnicích efektivnější využívání vstupních zdrojů a snižuje rizika vůči člověku i životnímu prostředí; nezabývá se pouze environmentální, ale také ekonomickou stránkou výroby a hledá ekonomicky výhodný způsob snižování negativních dopadů výroby či služeb na životní prostředí (tzv. „win-win“ řešení).

„Zelené veřejné zakázky“ je nástroj k usměrnění rozhodování veřejných institucí (které patří v Evropě k největším spotřebitelům, cca 16 % HDP) tak, aby využily svou kupní sílu k výběru zboží a služeb, které berou ohled také na životní prostředí; slouží tím zároveň jako příklad ostatním institucím i jednotlivcům a mohou významně ovlivnit trh s takovým zbožím nebo službami.

„Dobrovolné dohody“ jsou charakterizovány jako smluvní dohody či závazky uzavřené mezi veřejnou autoritou a soukromými subjekty, které jdou nad rámec povinností vyplývajících z platných zákonů nebo je nahrazují při jejich případné neexistenci. Někdy se stávají i základem nové legislativy, resp. slouží ke zmírnění jejího ekonomického dopadu. Díky vyjednávání totiž lze nalézt efektivnější, rychlejší a mnohdy méně nákladné řešení daného problému.

Všechny dobrovolné nástroje působí preventivně a přispívají k předcházení vzniku odpadů, zvyšování materiálové a energetické účinnosti a tedy i snižování emisí, omezení nebezpečných, či potenciálně nebezpečných látek, a napomáhají tak i k redukci negativních dopadů na zdraví. Díky své široké působnosti naplňují dobrovolné nástroje množství cílů rozličných strategií. Všechny dobrovolné nástroje jsou zaváděny a realizovány na základě svobodného rozhodnutí dotčených subjektů a jdou nad rámec požadavků platných legislativních norem; jsou zaměřeny preventivně, tedy na předcházení škodám na životním prostředí a tím i ochranu zdraví před škodlivými vlivy. Slouží mimo jiné i ke změně vzorců chování a šetrnějšímu přístupu k životnímu prostředí jako celku a zdravějšímu životnímu stylu.

Priorita 1.3: Přizpůsobit politiky a služby demografickému vývoji a podpořit mezigenerační a rodinnou soudržnost

Cíl 1: Zlepšit zdravotní stav seniorů a zvýšit kvalitu života ve stáří

- * Využití a rozšíření příkladů místní a regionální samosprávy mající vliv na kvalitu a dostupnost dopravy, bydlení, zdravotních a sociálních služeb, kulturní a volnočasové aktivity, bezpečnost a další služby důležité pro kvalitu života starších osob.
- * Vzhledem k demografickému vývoji maximálně zapojit seniory do aktivního života včetně prodloužení ekonomicky aktivního života a zvýšení míry zaměstnanosti u mladších seniorů (50 a více let), tj. podporovat uplatnění a setrvání na trhu práce (soulad péče v rodině a zaměstnání, pečovateli vstřícné podmínky, flexibilní pracovní doba, částečný úvazek, dostupnost komunitních a denních center, poradenských a dalších služeb).
- * Stárnutí a případný úbytek pracovní síly kompenzovat zvýšením zaměstnanosti.
- * Zachovávat funkční stav organismu, zejména podporou zdravého životního stylu seniorů – výživa ve stáří, pohybová aktivita, prevence úrazovosti a zvýšení kvality života, nikoliv pouze léčba jednotlivých nemocí.
- * Vytvořit funkční systém dlouhodobé péče s cílem zavést ucelený systém zdravotnických a sociálních služeb pro seniory, včetně financování, zajistit koordinaci jak zdravotních, tak sociálních služeb v přirozeném prostředí seniora a jejich přizpůsobení potřebám seniorů a rodin (tj. efektivita, dostupnost a koordinace těchto služeb na místní úrovni, podpora života a péče doma atd.).
- * Vytvořit takové podmínky a vzdělávací příležitosti, aby lidé cítili potřebu vzdělávat se a zdokonalovat se.
- * Usilovat o mezigenerační solidaritu a věkovou různost na pracovištích; přínos seniorské generace by měl být podporován v rodinách, komunitách i v celé společnosti.

Plní Ministerstvo financí, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví.

Ministerstvo financí: Od roku 2015 byla navrácena možnost čerpat základní slevu na dani na poplatníka i pro pracující důchodce.

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Zachovat max. možný funkční stav osob ve vyšším věku - nezbytně nutná podpora péče na sociálně zdravotním pomezí, které umožní život v jejich přirozeném prostředí, případně komplexní soc. a zdravotní péče v pobytových sociálních službách. (jednání mezi MPSV a MZ) - Zajištění dostatečného personálního zajištění: podpora sociálních pracovníků působících ve zdravotnictví. Reformou zdravotně sociální práce se zabývá Meziřezortní pracovní skupina k řešení problematiky sociálně zdravotního pomezí, zatím jsou odsouhlaseny "teze k dlouhodobé zdravotně sociální péči", na jejichž základě se připravuje návrh změnového zákona. Olomoucký kraj: Projekt Priessnitz fitpark, leták "Cestování seniorů v OK"; Ústecký kraj: Projekt "Komplexní program podpory zaměstnanosti cílových skupin s handicapem na trhu práce v ÚK", první ročník výtvarné soutěže Senior Art 2014, katalog sociálních služeb. Další viz *Zpráva o plnění Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období 2013 - 2017 za rok 2014*, str. 74. Zaměstnávání lidí v předdůchodovém věku např. rekvalifikacemi, podporou veřejně prospěšných prací, individuálním poradenstvím nebo příspěvků na zřízení a provoz společensky účelných pracovních míst (SÚPM - zaměstnavatel může získat až 24 tisíc Kč. Projekty 3 RIP "Generační tandem - podpora generační výměny" (Zpráva o plnění str. 26-27, 32-34 aj.) V rámci realizace projektu "Nový rámec politiky pro aktivní, zdravé a důstojné stárnutí a poskytování zdravotních služeb a služeb dlouhodobé péče" vydán Bedekr aktivního stárnutí pro obce a města s příklady dobré praxe., 2014 dotisk. MŠMT doporučilo vysokým školám zařadit do nabídky kurzů U3V i zdravotnickou problematiku.

Začátkem roku 2014 vznikla mezirezortní pracovní skupina k řešení problematiky sociálně zdravotního pomezí, která předložila první definici dlouhodobé péče a teze dlouhodobé péče, výchozí materiál pro přípravu věcného záměru zákona o dlouhodobé péči (předpoklad termínu předložení - konec roku 2015). Plánované zavedení institutu pečovatelské dovolené (konec 2017). Vzdělávací aktivity seniorské populaci zabezpečují Asociace univerzit třetího věku a Centrum celoživotního vzdělávání ing. Dany Steinové. MPSV ukončilo projekt na zvýšení zaměstnatelnosti starších pracovníků "Pracujeme společně", v jehož rámci se pilotně ověřovalo ve 3 krajích sdílené pracovní místo (starší a mladší pracovník sdílí jednu pracovní pozici). Na základě tohoto projektu vznikly další - "Generační tandem - podpora generační výměny" a "Sdílení pracovních míst jako forma podpory dalšího vzdělávání a mezigeneračního transferu kompetencí mezi pracovníky". (...)

MPSV - dotační program "Podpora veřejně účelných aktivit seniorských proseniorských organizací s celostátní působností". V roce 2014 navýšen na 10 mil. Kč, v roce 2015 na 12 mil. Kč. MPSV připravuje legislativní návrh na podporu neformálně pečujících, tzv. volno na péči. Zvýšená péče o uchazeče o zaměstnání nad 50 let - opatření v rámci Aktivní politiky zaměstnanosti (APZ). Mezi podporované skupiny patří starší uchazeči o zaměstnání a osoby pečující o dítě. Mzdové příspěvky zaměstnavatelům, nebo příspěvky na zřízení pracovních míst pro konkrétní osoby. Další nástroje: Flexibilní pracovní doba, soulad péče v rodině a zaměstnání, pečovatelům vstřícné podmínky, částečný úvazek, dostupnost komunitních a denních center, poradenských a dalších služeb.

Ministerstvo pro místní rozvoj naplňuje tento cíl následujícími dotačními programy: PF1: Účinné a efektivní služby zaměstnanosti, které přispívají ke zvýšení zaměstnanosti zejména ohrožených skupin

- Zvýšení účasti osob na kvalitním dalším vzdělávání, které je v souladu s potřebami trhu práce (OP Z SC 1.3.2)

- Zvýšení zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce, tj.: starších 55 let, mladých lidí bez praxe, osob s nízkou kvalifikací, příslušníků menšin, osob zdravotně znevýhodněných, osob (zejména žen) s pečovatelskými závazky v rodině (OP Z SC 1.1.1)

PF7: Sociální systém začleňující sociálně vyloučené skupiny a působící preventivně proti chudobě. Snížení hrozby chudoby a diskriminace a sociálního vyloučení z důvodu špatného zdravotního stavu, zahrnující podporu zdravého životního stylu ohrožených skupin obyvatel, včetně Romů a obyvatel vyloučených oblastí (OP Z SC 2.2.2)

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dlouhodobě podporuje kurzy celoživotního vzdělávání na vysokých školách (ČŽV), které různým cílovým skupinám zpřístupňují možnost dalšího rozšiřování vědomostí, dovedností a kvalifikací na VŠ. Zvláštní kategorií těchto kurzů jsou kurzy Univerzity třetího věku (U3V) určené pro účastníky v důchodovém věku, kterým ministerstvo poskytuje zvláštní finanční podporu, v r. 2015 ve výši 22 mil. Kč.

Ministerstvo vnitra naplňuje tento cíl SRUR zejména prostřednictvím:

a) zlepšení zdravotního stavu seniorů a zvýšit kvalitu života ve stáří – zapojení seniorů do dobrovolnictví

Senioři jsou jednou z nejvíce se rozvíjejících kategorií občanů, často se zapojují do dobrovolnictví, a to jak pasivně (jsou příjemci dobrovolnické pomoci), tak aktivně (sami jsou dobrovolníky). Cílem podpory dobrovolnictví seniorů je zlepšit jejich pozici ve společnosti, jejich aktivní život, smysluplné uplatnění ve společnosti a zároveň i zvýšit povědomí ve společnosti o postavení a právech starších osob a seniorů a zajistit informovanost společnosti. V současné době stoupá počet především aktivních dobrovolníků seniorského věku. Ti se zapojují do dobrovolnictví, které je cíleno pro jejich věkovou skupinu (tj. pomáhají v seniorských klubech, vedou volnočasové aktivity pro další seniory apod.). Druhou velkou skupinou je tzv. mezigenerační dobrovolnictví, kdy senioři, jako dobrovolníci, pomáhají dětem a rodinám s dětmi (např. program 3G, kdy dobrovolník senior je „tzv. náhradním prarodičem“ dětí, kteří vlastní prarodiče buď nemají anebo bydlí daleko). Dále senioři jako dobrovolníci pomáhají s drobnou administrativou různým NNO, anebo pomáhají při organizaci sbírkových anebo kulturních akcí pro různé klienty NNO. Další velkou skupinou je cílená pomoc

dobrovolníků seniorům, kdy senioři jsou příjemci dobrovolnické pomoci. Jedná se o pomoc dobrovolníků především se zajištěním volnočasových aktivit pro seniory (tj. čtení, povídání si, zpívání apod. např. v domovech seniorů anebo nemocnicích). Dobrovolníci rovněž navštěvují samotné seniory v bytech – povídání si, společník, doprovod na úřady apod. Dobrovolníci mohou vést i volnočasové aktivity pro seniory typu: konverzace anebo výuky cizích jazyků, práce na PC (jedná se o laické kurzy). Rovněž dobrovolníci pomáhají s organizací různých kulturních anebo sportovních aktivit pro seniory. Současný zákon o dobrovolnické službě má zahrnutou oblast pomoci seniorům. Počet neziskových organizací, které ke konci roku 2014 měly platnou akreditaci na oblast pomoci seniorům, je 59, celkem je akreditováno 78 projektů.

b) zvýšení kvality života ve stáří, zajistit bezpečnost starších osob – projekty na prevenci viktimity Ochrana seniorů jako zvlášť zranitelné skupiny obyvatel je při pohledu na kriminální statistiku nezbytná. Počet registrovaných trestných činů vůči této skupině obyvatel má vzestupnou tendenci. V letech 2012 až 2015 pokračovaly projekty a aktivity zaměřené na skutečnou a efektivní pomoc a podporu, zejména prevenci viktimity, se zvláštním zřetelem na dětské oběti a seniory (viz prioritizace 3.2, cíl 3).

c) harmonizace profesního a rodinného života

Tato oblast je součástí Priorit a postupů MV při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže průběžně; konkrétně v bodech 17. Flexibilní pracovní úvazky a 18. Péče o děti zaměstnanců a zaměstnankyň. V rámci plnění opatření Národního plánu vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením prosazuje odbor personální MV flexibilitu pracovních úvazků, možnost práce z domova a jiná opatření zaměřená na sladování.

d) rozvojem lidských zdrojů – Policie ČR

Odbor personální Policejního prezidia ČR se na konci roku 2014 podílel na pilotním ověření možnosti uplatnění metody WAI (Work Ability Index) na měření pracovní schopnosti u různých profesí v rámci projektu Implementace age managementu v České republice, realizovaného v rámci operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost Asociací institucí vzdělávání dospělých v ČR, o. s. (AIVD ČR). Posláním a cílem projektu je vytvoření nástrojů k řešení problematiky cílové skupiny osob ve věku nad 50 let na trhu práce formou implementace principů a nástrojů age managementu na základě nizozemských zkušeností.

Z vyhodnocení výsledků měření je zřejmé, že skupina respondentů Policejního prezidia ČR je v hodnocení pracovní schopnosti hodnocena jako skupina nadprůměrná. Téměř polovinu respondentů je možné zařadit do nejvyšší skupiny s hodnocením jejich pracovní schopnosti, tedy jako vynikající. Další téměř 30 % respondentů dosáhlo druhé nejvyšší úrovně indexu pracovní schopnosti, tedy dobrý. Stanovená průměrná hodnota indexu WAI činí 42,3 bodu. Tato hodnota překračuje teoretickou referenční hodnotu o 5,7 bodu.

Znalost pracovní schopnosti lze využít k odhadu aktuálního a budoucího potenciálu pracovníka, identifikaci rizik a rizikových skupin v raném stádiu, inicializaci preventivních opatření a měření účinnosti proaktivních opatření, kterými jsou např. ochrana zdraví pracovníků, zvýšení pracovní kompetence a motivace, žádoucí změna pracovní náplně, vedení a organizace práce.

Policie ČR vnímá důležitost problematiky stárnutí v kontextu s demografickým vývojem populace v České republice jak z pozice bezpečnostního sboru, tak z pozice zaměstnavatele. Z pohledu věkové struktury je v Policii ČR v současné době evidováno 53 % zaměstnanců v pracovním poměru a 12 % příslušníků ve služebním poměru, kteří dosáhli věku 50 let. Přijímaná rozhodnutí o personálních opatřeních tuto skutečnost zohledňují.

Schválený Rámec strategie řízení lidských zdrojů Policie ČR předpokládá vytvoření politik stabilizace, které budou řešit otázky policejní práce v perspektivě dlouhodobého zaměstnání a využití lidských zdrojů ve věku 50+. Tyto politiky budou rozpracovány ve Strategii řízení lidských zdrojů Policie ČR.

Ministerstvo zdravotnictví plní tento strategický cíl v rámci bodů svého akčního plánu:

AP 8a Zvýšení kvality, dostupnosti a efektivity následné, dlouhodobé a domácí péče

Cílem Akčního plánu je dosáhnout zlepšení dostupnosti indikované péče v souladu s demografickým vývojem populace, zvýšení efektivity poskytovaných služeb následné, dlouhodobé a domácí péče a

plnění aktivit v oblasti kontinuálního zvyšování kvality následné, dlouhodobé a domácí péče v průběhu trvání Akčního plánu, tj. do roku 2020, a tím zlepšit podmínky poskytování následné, dlouhodobé a domácí péče. Zároveň by se měl měnit i charakter poskytnuté péče, a to od odborně pasivního a organizačně extenzivního zřizování nových lůžek k aktivní léčebné intervenci na lůžkách, která půjde ruku v ruce s aktivní prevencí v domácí péči a současně s pozitivní změnou ve vnímání domácího pečovatelského a sociálních služeb.

AP 12 Rozvoj zdravotní gramotnosti

Cíl Akčního plánu je zlepšit zdravotní gramotnost v České republice vcelku i ve vymezených cílových skupinách, doložit její zvýšení v měřitelných jednotkách a přípravou Národního plánu rozvoje zdravotní gramotnosti položit základy pro její další soustavný růst.

AP 13 Rozvoj ukazatelů zdravotního stavu obyvatel

Cílem Akčního plánu je zajistit fungující systém sledování ukazatelů zdraví české populace s efektivním využitím existujících datových zdrojů a v souladu s mezinárodními standardy hodnocení ukazatelů zdraví.

Cíl 2: Podporovat rodiny a usnadnit realizaci rodičovství

Posílit roli rodiny s ohledem na její význam pro demografický vývoj populace ČR.

* Pokračovat v přijímání legislativních, ekonomických a věcných opatření vedoucích k posílení důvěry mladých lidí v manželství, podpoře mladých manželství, výchově k uvědomělému rodičovství, ke zvýšení informovanosti mladých lidí a posílení odpovědného chování v oblasti reprodukčního zdraví, ochraně mladých rodin atd. - Vytvořit podmínky, ve kterých mohou lidé naplnit své představy o velikosti rodiny, resp. počtu dětí.

* Podpora genderové rovnosti na trhu práce a možnost harmonizace profesního a rodinného života (pohyblivá pracovní doba, možnost zkrácených úvazků, péče o děti na pracovišti).

* Rozvoj intervence státu, územní samosprávy a neziskového sektoru je žádoucí směřovat zejména k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené rodiny a děti, který je dosud nekoordinovaný a roztržitý.

* Vytvářet v součinnosti státu a samosprávy příznivé podmínky k rozvoji rodinné politiky a péče o dítě, zvyšovat společenskou prestiž rodiny, překonávat oslabení rodiny, která mnohdy není schopna odolávat tlakům participací jejích členů na ekonomické aktivitě a obtížím generovaným soudobou civilizací.

* Usilovat o podporu rozvoje osobnosti dítěte a zachování životní úrovně nezbytné pro jeho tělesný, duševní, mravní a sociální rozvoj.

* Zvýšit kvalitu sociální práce s ohroženými rodinami, prohloubit, podporovat individuální přístup a aktivnější zapojení dětí a rodin do řešení jejich vlastní situace a dostupnost služeb pro ohrožené děti a rodiny.

* Klást důraz na prevenci a jejich uchránění před všemi sociálně-patologickými jevy.

* Snižit počet dětí dlouhodobě umístěných ve všech typech ústavní péče a počet dětí odebíraných z péče rodičů.

Plní Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zahraničních věcí a Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu.

Ministerstvo práce a sociálních věcí podporuje dostupnost kvalitních služeb pro předškolní děti (viz cíl 3, prioritní osa 1.1.) Dostupnost služeb péče o děti přispívá ke snižování nezaměstnanosti žen s malými dětmi, dlouhodobému přerušování jejich kariéry a s tím souvisejícím nerovným platovým odměňování mužů a žen. MPSV podporuje spolupráci státní správy a samosprávy v oblasti rodinné politiky - zadalo projekt "Soubor opatření rodinné politiky na regionální a lokální úrovni a podmínky jejich zavádění v praxi" pro ÚPSV v letech 2012-14. MPSV také podporuje prarodinnou politiku prostřednictvím soutěže Obec přátelská rodině (viz cíl 1, prioritní osa 1.1), dotacemi prarodinným

NNO prostřednictvím dotačního programu Rodina (viz cíl 1, prioritní osa 1.1). Genderová rovnost - realizace projektu "Příprava Akčního plánu pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích a dalších souvisejících opatření" v rámci programu PROGRESS Evropské komise. 2015 - založena Odborná komise pro rodinnou politiku, která má zhodnotit současnou podobu podpory rodin a navrhnout systematickou úpravu rodinné politiky v ČR. Zvýšená péče o uchazeče o zaměstnání po návratu z mateřské nebo rodičovské dovolené. (Opatření v rámci APZ: Podpora genderové rovnosti na trhu práce a možnost harmonizace profesního a rodinného života (pohyblivá pracovní doba, možnost zkrácených úvazků, péče o děti na pracovišti). Podpora zkrácených pracovních úvazků - SÚPM vyhrazené podle § 113 zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti.

Ministerstvo pro místní rozvoj sleduje tento cíl prostřednictvím dotačních programů PF1: Účinné a efektivní služby zaměstnanosti, které přispívají ke zvýšení zaměstnanosti zejména ohrožených skupin

- Zvýšení nabídky a využívání flexibilních forem práce (OP Z, SC 1.2.1).
- Zvýšení nabídky cenově dostupných, kvalitních zařízení péče o předškolní děti, zvláště do 3 let (OP Z, SC 1.2.1, OP PPR SC 4.3)
- Zvýšení počtu zaměstnavatelů praktikujících principy rovných příležitostí pro ženy a muže v zaměstnání (OP Z, SC 1.2.1).
- Zvýšení míry zapojení mužů do péče o děti a další závislé osoby (OP Z, SC 1.2.1).

PF 2: Kvalitní vzdělávací systém (celoživotní učení) produkující kvalifikovanou a adaptabilní pracovní sílu.

- Zajištění dostatečné kapacity cenově dostupných zařízení péče o děti, zvláště do 3 let, včetně dostatečné kapacity kvalitního předškolního vzdělávání (IROP SC 2.4, OP PPR SC 4.1)

PF7: Sociální systém začleňující sociálně vyloučené skupiny a působící preventivně proti chudobě.

- Kvalitní a dostupné programy sociální prevence a nedostatkových sociálních služeb, sociálního poradenství a zdravotní péče (OP Z SC 2.1.1)

Ministerstvo průmyslu a obchodu má v organizačním schématu oddělení meziresortních záležitostí, které má v náplni práce i genderovou problematiku a zástupce MPO je aktivním a pravidelným členem jednání GFP – resortních koordinátorů zabývajících se podporou rovnosti na trhu práce a harmonizací profesního a rodinného života s dopady na celou Českou republiku. MPO zastřešuje v rámci programu OP LZZ projekt přímo zaměřený na inovaci při sladování pracovního a rodinného života a v jeho rámci jsou řešeny inovativní prvky v oblasti sladování osobního a pracovního života (tzv. work-life balance). V jeho rámci vznikla Dětská skupina, která je zařízením péče o děti předškolního věku od 2 let a je určena pro děti zaměstnanců MPO a podřízených organizací. V provozu je již od července 2014. Umožňuje rodičům malých dětí rychlejší návrat do práce a vyšší kvalitu života. Nyní dětskou skupinu, která sídlí přímo v budově MPO Na Františku, navštěvuje 12 dětí.

Ministerstvo vnitra naplňuje tento cíl SRUR zejm. prostřednictvím:

a) zvýšení kvality sociální práce s ohroženými rodinami – mentoringové programy

Dobrovolníci dle §2 odst. 1 písm. a) zákona o dobrovolnické službě působí v sociálních službách, které jsou zaměřeny na podporu rodiny. Jednou z nejčastějších činností dobrovolníků v oblasti sociální jsou aktivity zaměřené na oblast sociální prevence. Ty jsou realizovány zejména v oblasti pomoci dětem a mládeži ze sociálně znevýhodněného prostředí, často přímo ze sociálně vyloučených lokalit.

Dobrovolníci působí v mentoringových programech zaměřených na podporu dětí s rizikem ohrožení vývoje a společenského začlenění. Jedním z nejrozšířenějších projektů je program Pět P (Pomoc, Přátelství, Podpora, Péče a Prevence). Jedná se o dobrovolnický program určený dětem a mládeži ve věku 6 - 15 let, které jsou sociálně či zdravotně znevýhodněné. Cílem je řešit sociální a komunikační obtíže dětí a funguje na principu přátelského vztahu dítěte s dospělým dobrovolníkem. Další mentoringové programy jsou zaměřeny na pomoc dětem, mládeži a mladým dospělým od 13 do 26 let, kteří se ocitli v obtížné sociální situaci, v níž jim hrozí riziko sociálního selhání a sociální exkluze. Program je koncipován jako individuální vrstevnická sociální podpora od vyškolených a metodicky

vedených dobrovolníků. Zvláštní skupinou tzv. mentoringových dobrovolnických programů je pomoc rodinám s dětmi, které jsou nejisté ve výchově a péči o své děti. Hlavním cílem neformální činnosti dobrovolníků je, aby rodiče zvládali běžnou péči a výchovu dítěte a zajistili tak dětem šanci na zdravý a zdárný vývoj. Další velice rozšířenou dobrovolnickou činností je doučování dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, ať již jsou to sociálně vyloučené lokality, azylové domy, dětské domovy, rodiny v péči OSPOD apod.

b) rozvojem systému péče o ohrožené rodiny a děti – SVI.

Viz priorita 5.1 cíl 2.

Ministerstvo zahraničních věcí v rámci sladování profesního, osobního a rodinného života přijalo následující opatření:

- Svým zaměstnancům/zaměstnankyním nabízí flexibilní formy práce (pružná pracovní doba, částečné pracovní úvazky, možnost práce z domova či z jiného místa, atp.).
- Od září 2013 funguje Firemní školka MZV pro děti od 1 do 6 let věku s kapacitou 25 míst.
- Pro případ dřívějšího návratu z rodičovské či mateřské dovolené jsou zaměstnankyně informovány o volných místech.
- V průběhu rodičovské dovolené je umožněno navštěvovat jazykové, počítačové či jiné kurzy k udržování a zvyšování kvalifikace/dovedností.
- Od června 2015 působí v rámci personálního odboru psycholožka, která je k dispozici všem zaměstnancům/zaměstnankyním pro konzultace pracovních i osobních problémů.

Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu sleduje strategický cíl následovně:

Aktualizovaná opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů na léta 2014 - 2015, schválená usnesením vlády ČR ze dne 12. listopadu 2014 č. 930, obsahují mj. úkoly vztahující k podpoře sladování pracovního, soukromého a rodinného života a k podpoře aktivního otcovství. Jedná se např. o úkol zajistit dostupnost služeb péče o děti či podporovat čerpání rodičovské ze strany mužů. Sekce pro lidská práva realizuje Projekt CZ13 financovaný z Norských fondů, který se mj. zaměřuje na podporu sladování pracovního, soukromého a rodinného života. K aktivitám tohoto projektu mj. patří vytvoření metodiky pro orgány veřejné správy za účelem podpory sladování pracovního, soukromého a rodinného života či realizace osvětové kampaně.

Prioritní osa 2: Ekonomika a inovace

Priorita 2.1: Podpora dynamiky národní ekonomiky a posilování konkurenceschopnosti (průmyslu a podnikání, zemědělství, služeb)

Cíl 1: Vytvořit příznivější podnikatelské prostředí a podpořit soukromou iniciativu

* Snižovat celkovou administrativní zátěž podnikatelů, a to při zlepšení kvality právních předpisů z hlediska ukládání informačních povinností podnikatelům a při důsledném dodržování Obecných zásad pro hodnocení dopadu regulace (RIA) s použitím Standardního základového modelu.

* Sjednotit a zjednodušit legislativu v podnikání a zajistit vzájemnou provázanost právních předpisů včetně vyvarování se nepřiměřené implementace legislativy ES.

Plní Ministerstvo financí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo životního prostředí, Místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace

Ministerstvo financí: K naplnění cíle přispívá především probíhající elektronizace komunikace daňových subjektů s finanční správou. Účelem této snahy je docílit výhradně elektronické

komunikace subjektů s finanční správou, což se výrazně promítne na efektivitě její činnosti a snížení administrativních nákladů. Postupně jsou zaváděna opatření, vedoucí k naplnění těchto cílů.

Ministerstvo pro místní rozvoj využívá pro plnění tohoto strategického cíle Integrované nástroje pro využití ESI fondů (ITI a IPRÚ – rozvojová území).

PF6: Transparentní a efektivní veřejná správa s nízkou mírou administrativní zátěže

- Snížení čisté regulační zátěže pomocí nastavení systémových nástrojů pro objektivní a nezávislé ex ante i ex post posouzení dopadů právní regulace. (OP Z, PO4, SC 4.1.1 Optimalizovat procesy a postupy ve veřejné správě prostřednictvím posílení strategického řízení organizací, zvýšení kvality jejich fungování a snížení administrativní zátěže)
- Snížení čisté administrativní zátěže pro občany i podniky u všech agend veřejné správy prostřednictvím vytvoření a rozvoje standardů veřejných služeb či vytvoření metodiky měření administrativní zátěže (OP Z, PO4, SC 4.1.1)

Ministerstvo průmyslu a obchodu: Plnění: Snižovat celkovou administrativní zátěž podnikatelů, a to při zlepšení kvality právních předpisů z hlediska ukládání informačních povinností podnikatelům a při důsledném dodržování Obecných zásad pro hodnocení dopadu regulace (RIA) s použitím Standardního nákladového modelu:

Snižování administrativní zátěže podnikatelů patří mezi jednu z prioritních oblastí vlád ČR. Gesčně tato problematika přísluší MPO, které koordinuje spolupráci s ostatními úřady státní správy.

V letech 2008 až 2012 byl realizován Plán na snižování administrativní zátěže podnikatelů (Plán), který přispěl ke snížení administrativní zátěže podnikatelů o 23,4 % oproti zátěži zjištěné v roce 2005. Pro identifikaci informačních povinností s dopadem na podnikatele v právních předpisech bylo v letech 2011 až 2013 uskutečněno přeměření administrativní zátěže podnikatelů (projekt Přeměření). V jeho průběhu byla nezávislým výzkumem u podnikatelů zjištěna průměrná časová zátěž podnikatelů a iritující povinnosti (subjektivní postoj podnikatelů k nejvíce zatěžujícím povinnostem plynoucím z právních předpisů). Na základě výsledků byl následně zpřesněn model pro měření zátěže podnikatelů (SCM – Standard Cost Model) prostřednictvím vypracovaných Prováděcích pokynů k Metodice měření a přeměřování administrativní zátěže podnikatelů (dále jen "Metodika (verze 2.0)"). Po ukončení Plánu a po ukončení projektu Přeměření se stalo novým dlouhodobým cílem pro všechny resorty postupovat tak, aby došlo ke snížení administrativní zátěže podnikatelů prostřednictvím celkem šedesáti opatření do konce roku 2015 (vazba na Strategii mezinárodní konkurenceschopnosti) a v roce 2016 uskutečnit další přeměření administrativní zátěže podnikatelů. K výsledkům a návrhům opatření měli možnost se vyjádřit zástupci soukromého sektoru, kteří byli zapojeni do projektu Přeměření.

Prostřednictvím navržených opatření se věcné resorty snaží odstranit již existující administrativní povinnosti v platných právních předpisech. Snahou je však zamezit vzniku administrativní zátěže především v procesu tvorby právních předpisů, čemuž se MPO věnuje také v rámci meziresortního připomínkového řízení.

O stavu realizace navržených opatření je vláda ČR každoročně informována do 30. června zprávou, kterou připravuje MPO a koordinuje ostatní ministerstva a úřady státní správy.

Z poslední Zprávy o pokroku ve snižování administrativní zátěže podnikatelů za rok 2014 (schválena usnesením vlády č. 522 ze dne 1. 7. 2015) vyplývá, že splněno již bylo 52 opatření, na 25 opatřeních resorty dále pracují a 1 opatření není realizováno. Lze předpokládat, že stanovený cíl redukovat zátěž podnikatelů prostřednictvím 60- ti opatření do konce roku 2015 by měl být dosažen.

Pro zefektivnění úsilí při odstraňování zátěže v podnikání byla zřízena Expertní skupina pro snižování administrativní zátěže podnikatelů (Expertní skupina) při MPO, v níž jsou zastoupeni podnikatelské svazy a asociace. Jejím hlavním úkolem je posuzování a práce s návrhy s pozitivními dopady do podnikatelského prostředí, zejména v oblasti redukce administrativy, které jsou předkládány přímo podnikatelskou veřejností. Vzhledem k tomu, že se její práce osvědčila, bude ve své činnosti pokračovat i v dalším období.

Činnost Expertní skupiny trvá již od roku 2010, oficiálně byla ustavena v roce 2014 (zakotveno v usnesení vlády č. 543 ze dne 9. července 2014).

Rovněž byla snížena administrativní zátěž výrobců, dovozců, vývozců a distributorů pohonných hmot zrušením jejich povinnosti předávat každoročně na MPO souhrnnou zprávu o pohonných hmotách. Důvodem byla skutečnost, že dotčené subjekty obdobné údaje o své činnosti již orgánům státní správy (zejména Generálnímu ředitelství cel, Českému statistickému úřadu či Ministerstvu životního prostředí) předkládají podle jiných právních předpisů. Provedeno zákonem č. 157/2015 Sb., který novelizoval zákon o pohonných hmotách č. 311/2006 Sb.

V rámci resortu Ministerstva průmyslu a obchodu je dodržování Obecných zásad a realizace hodnocení dopadů regulace RIA ošetřeno Opatřením č. 6/2014 ministra průmyslu a obchodu o dodržování Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace RIA, jehož přílohou jsou novelizované Obecné zásady a zároveň i Doporučení pro zpracování Přehledu dopadů. Sjednotit a zjednodušit legislativu v podnikání a zajistit vzájemnou provázanost právních předpisů včetně vyvarování se nepřiměřené implementace legislativy ES:

Gold plating - nepřiměřená implementace legislativy

MPO usiluje o to, aby nedocházelo při transpozici či implementaci unijních právních předpisů ke stanovení dalších nebo přísnějších požadavků, respektive aby docházelo k uplatnění možnosti zjednodušení plnění povinností na vybrané dotčené subjekty, které předpis EU umožňuje. Naopak někdy je toto zvýšení odůvodnitelné, pokud má pozitivní dopady na společnost (například v otázkách ochrany práv spotřebitelů).

V rámci resortu MPO bylo z důvodu zajištění kontroly vzniku Gold-platingu, zlepšování podnikatelského prostředí, snižování administrativní zátěže a vytvoření předpokladů pro naplňování strategie Efektivní veřejná správa vydáno Opatření č. 18/2014 ministra průmyslu a obchodu (vydáno sekci 61000), kterým se zajišťuje realizace projektu Analýza dodatečného rozšiřování obsahu směrnice při jejich transformaci do národního právního systému.

Ministerstvo vnitra: MV naplňuje tento cíl SRUR zejména prostřednictvím:

a) přehledným přístupem k právním předpisům ČR

MV s partnerem projektu (Úřad vlády ČR), resp. útvary podříz. ministři pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu, dlouhodobě připravuje projekt „e-Sbírka a e-Legislativa“. Cílem projektu je zavedení elektronického vyhledávání právních předpisů a vytvoření ověřené a bezplatně dostupné databáze minulých a aktuálních znění právních předpisů (e-Sbírka), elektronické tvorby a projednávání právních předpisů v úplném znění (e-Legislativa) a nových postupů legislativní a publikační práce založených na využití těchto pokročilých nástrojů s promítnutím nezbytných souvisejících změn do právního řádu. Plánované spuštění ostrého provozu tohoto informačního systému je předpokládáno na 1. leden 2019.

Systém „e-Sbírka a e-Legislativa“ bude obsahovat potřebné funkcionality, které zajistí bezbariérový a přehledný přístup k právním předpisům ČR. V systému budou bezplatně dostupná úplná znění právních předpisů k libovolnému zvolenému okamžiku, přičemž systém přehledně zobrazí změny mezi jednotlivými časovými verzemi. Významným prvkem rovněž bude katalogizace právních předpisů podle oboru podnikání. Bude tak možné si nechat zasílat upozornění o připravovaných či přijatých změnách k vybraným právním předpisům či právním předpisům upravujícím ten který obor podnikání. Za významné považujeme i to, že návrh každého právního předpisu bude doprovázen tzv. „citizen summary“, tedy stručným a srozumitelným popisem obsažené úpravy a povahy změn právního řádu. Systém dále napomůže zvýšení transparentnosti legislativního procesu a snížení potencionálních korupčních rizik a zároveň bude mít pozitivní dopady na životní prostředí díky nahrazení (až na několik výjimek) listinné podoby Sbírky zákonů a mezinárodních smluv elektronickou verzí.

Vláda zahrnuje přípravu návrhu právní úpravy a realizaci projektu „e-Sbírka a e-Legislativa“ do programového prohlášení vlády a učinila z něj součást rámce svých strategických cílů, zejména zvyšování konkurenceschopnosti ČR, snižování korupčních rizik, včetně korupčních rizik při přípravě a

projednávání právních předpisů (vizte Akční plán boje s korupcí na rok 2015), a posilování demokratického prvku přípravy právních předpisů.

Ministerstvo životního prostředí: OPATŘENÍ K POSÍLENÍ KONKURENCESCHOPNOSTI Z POHLEDU PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Nástroj je realizován pravidelně ve dvouletých cyklech skrze aktualizaci materiálu „Návrhy na řešení opatření k posílení konkurenceschopnosti a rozvoje podnikání v ČR z pohledu právních předpisů na ochranu životního prostředí“ k projednání vládě.

Jedná se o navázání na původní tzv. „EKOAUDIT“, který byl zaveden skrze usnesení vlády č.

1401/2005 na základě požadavku Rady hospodářské a sociální dohody ČR „identifikovat problémové oblasti vybraných právních předpisů k ochraně životního prostředí ve vztahu k výrobní a podnikatelské sféře a stanovit opatření a termíny k jejich plnění“.

Zpracování materiálu má v gesci MŽP, MPO je spolupředkladatelem. Z usnesení vlády č. 419 ze dne 31. května 2010 bylo navrženo 96 podnětů (do roku 2015 bylo splněno 80). Na základě usnesení vlády č. 72 ze dne 28. ledna 2013 bylo navrženo dalších 36 podnětů (do roku 2015 bylo splněno 12). Poslední aktualizace byla schválena usnesením vlády č. 54 ze dne 28. 1. 2015. Usnesením č. 54 z roku 2015 bylo navrženo dalších 46 úkolů. Součástí usnesení je zpráva o provádění a harmonogram plnění úkolů.

Další aktualizace bude předložena vládě do 31. 12. 2016.

Místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace:

Výbor pro malé a střední podniky a výrobní družstva RVKHR realizuje Akční plán podpory malých a středních podniků na rok 2015 obsahující 48 opatření, která si kladou mimo jiné za cíl zlepšit podnikatelské prostředí v ČR a snížit administrativní zátěž podnikatelů. V této souvislosti jsou realizovány následující aktivity:

- Prosazování jednotných dat účinnosti právních předpisů;
- Prosazování modelu one-stop-shop pro zahájení podnikání obchodních společností;
- Spolupráce na úpravě předpisů upravujících vstupní náklady na zahájení podnikání;
- Spolupráce na úpravě kvalifikačních kritérií pro specializované řemeslné profese a na stanovení hodnotících a kvalifikačních standardů pro profesní kvalifikace;
- Příprava návrhu novely zákona o insolvenční tak, aby (nedobrovolné) ukončení podnikání bylo jednodušší;
- Finanční podpora předávání firem (koupě obchodního závodu);
- Realizace opatření vyplývajících ze Zprávy o pokroku ve snižování administrativní zátěže podnikatelů;
- Spolupráce na novele zákona o veřejných zakázkách s cílem usnadnit účast malých a středních podniků na veřejných zakázkách;
- Příprava návrhu zákona o sociálním podnikání.

Podporu investičním projektům v jejich počátcích a vytvářením vhodných podmínek pro zahraniční investice řeší Rada vlády pro konkurenceschopnost a hospodářský růst ve Výboru pro investice RVKHR. Výbor sdružuje profesní specialisty a experty z veřejné správy a ve své činnosti identifikoval několik opatření, která by mohla zlepšit prostředí pro investory (zejména z oblasti povolenacích procesů, EIA apod.). Proto Výbor pro investice (resp. MPO ve spolupráci s agenturou CzechInvest) rozpracuje doporučení Výboru týkající se zlepšení prostředí pro investice do konkrétních opatření, která budou uplatněna v rámci připravované legislativy příslušnými rezorty.

Navržená opatření budou cílena na některé z níže uvedených oblastí:

- 1) Koordinace aktivit státní správy směrem k přílivu investic;
- 2) Snížení nákladů na investiční projekt;
- 3) Zkrácení doby implementace investičního projektu;
- 4) Zvýhodnění podnikání na Strategických průmyslových zónách;
- 5) Atraktivní prostředí pro pobyt a práci kvalifikovaných cizinců v ČR;
- 6) Dostatek technicky vzdělané a kvalifikované pracovní síly;

- 7) Efektivní politika zaměstnanosti;
- 8) Efektivní finanční podpora investic;
- 9) Rozvoj dodavatelské základny ČR;
- 10) Partnerství a technologická spolupráce;
- 11) Podpora kapitálových vstupů a Start-upů;
- 12) Rozvinutý trh s podnikatelskými nemovitostmi.

Cíl 2: Podpořit podnikání a konkurenceschopnost

*Podpora technologií s vyšší přidanou hodnotou, high-tech, podporu rozvoje služeb, podporu exportu a podporu udržitelného rozvoje na úrovni podniku.

*Zlepšit řízení organizací podporou zavádění systémů managementu kvality (ISO 9001), systémů manažerského účetnictví udržitelného rozvoje (SMA), environmentálních systémů řízení (EMAS, ISO 14001), zvýšit využívání environmentálních technologií podporou eko-inovačního procesu (snižování energetické a materiálové náročnosti) a realizací dalších eko-efektivních opatření na podnikové úrovni.

Tento cíl plní Ministerstvo dopravy, Ministerstvo financí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu, Místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace.

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050 a návazné Dopravní sektorové strategie. Dopravní politika, priorita 4.1.2 Vytváření podmínek pro soudržnost regionů Důležitým úkolem dopravní politiky je zajistit srovnatelnou kvalitu dopravní infrastruktury v jednotlivých krajích. Při hodnocení úrovně regionální konkurenceschopnosti se zjevně ukazuje pozitivní vliv kvalitní infrastruktury. Mikroregiony protínané komunikacemi vyšších řádů jednoznačně z této skutečnosti profitují. Dobré dopravní napojení na ekonomická centra je jednou z podmínek pro rozvoj podnikání, mobilitu pracovní síly. Páteřní dopravní infrastruktura má pro růst konkurenceschopnosti svůj nezastupitelný význam. Zejména je nutné zaměřit pozornost na oblasti, kde absence v hustotě a propustnosti komunikací či kvalitě železniční sítě přímo limituje rozvoj ekonomických aktivit. Přitom bude nezbytné zohlednit závěry Strategie regionálního rozvoje, jejímž důležitým výstupem je i identifikace regionů, na které bude nutné soustředit pomoc státu s cílem zajistit soudržnost regionů.

Ministerstvo financí: Zákon o daních z příjmů podporuje aktivity, které poplatník vyvíjí v rámci výzkumu a vývoje, a to prostřednictvím možnosti odečíst výdaje vynaložené na výzkum a vývoj od základu daně. Podpora výzkumu a vývoje byla od roku 2014 ještě prohloubena. Tato podpora však není optimálním cílem pro podporu high-technologií. Jde spíše o snížení efektivní sazby daní výrobních podniků a bank.

Ministerstvo pro místní rozvoj: Integrované nástroje pro využití ESI fondů (ITI a IPRÚ – rozvojová území). DoP:

PF4: Podniky využívající VaV, konkurenceschopné na globálním trhu a přispívající k nízkouhlíkovému hospodářství:

- Posílení interních inovačních kapacit firem (vč. firem s více než 250 zaměstnanci prostřednictvím rozvoje průmyslového výzkumu). (OP PIK, SC 1.1.)
- Podstatné zlepšení kvality a rozšíření spektra specializovaných poradenských služeb jak pro začínající podnikatele, tak podporující přechod existujících firem ke znalostně intenzivnějšímu podnikání (OP PIK, SC 2.1)
- Zvýšení netechnických kompetencí firem, zejména zvýšení kvality řízení a účinnosti strategických procesů (marketing, inovační management, znalost mezinárodního prostředí). (OP PIK, SC 2.2) Zvýšení inovačních aktivit firem včetně inovací v low-tech oborech; tzn. založených na aplikaci a přizpůsobení moderních technologií (vč. KET) pro využití v tradičních oborech.

Ministerstvo průmyslu a obchodu: Cíl je naplňován prostřednictvím operačních programů financování z Evropských strukturálních a investičních fondů: Operační program Podnikání a inovace 2007-2013, Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014-2020 Cíl je rovněž naplňován pomocí Implementace Exportní strategie ČR 2012 -2020, používání proexportních nástrojů: exportní financování a pojištění, informační nástroje (portál BusinessInfo.cz), exportní vzdělávání a semináře (spolupráce MPO, MZV, CzechTrade) propagace – výstavy a veletrhy – České oficiální účasti na výstavách a veletrzích, asistenční služby zahraničních kanceláří CzechTrade, odstraňování překážek obchodu – společná obchodní politika, bilaterální smlouvy, odstraňování překážek na vnitřním trhu (EU), podnikatelské mise ... viz Zpráva o plnění Exportní strategie České republiky za rok 2014 <http://www.mpo.cz/dokument158052.html>

Na konci roku 2015 je plánovaná aktualizace Exportní strategie především v implementační rovině, doplnění teritoriálního přístupu oborovými příležitostmi určujícími klíčové trhy; napojení na inovační strategii.

MPO zpracovalo a naplňuje vládou schválenou Politiku druhotných surovin, která je směřována k vyššímu využívání druhotných surovin, podpoře nových eko-inovativních technologií s cílem snížení materiálové a energetické náročnosti. Tyto cíle jsou rovněž podpořeny v rámci OP PIK, prioritní osy 3.

Ministerstvo vnitra naplňuje tento cíl SRUR zejména prostřednictvím:

a) systémem řízení kvality – Policie ČR

Pro efektivnější řízení organizace byl v minulosti do Policie ČR aplikován jeden ze systémů řízení kvality – model Excelence EFQM. V současnosti je využíván některými útvary, které byly za jeho aplikaci oceněny Národní cenou v Ceně ČR za kvalitu.

Ministerstvo zahraničních věcí ve spolupráci s dalšími resorty připravilo a realizovalo řadu opatření s cílem zvýšit konkurenceschopnost ČR a podpořit prosazení ČR v mezinárodní konkurenci:

- Dne 26. 6. 2014 vznikla Jednotná zahraniční síť pro podporu exportu, spojující kompetence a kapacity zastupitelských úřadů MZV a zahraničních kanceláří CzechTrade v zahraničí.
- Ke dni 30. 9. 2014 byla sjednocena nabídka služeb státu českým vývozcům do společného Katalogu služeb, který rovněž podstatnou část služeb nabízených českým exportérům přesunul do bezplatného pásma.
- Dne 1. 10. 2014 byl zahájen provoz Klientského centra jako jednotné vstupní brány do systému státní podpory exportu, který zajišťuje společně MZV, MPO a CzechTrade. V jeho rámci získává každá firma přístup k celému portfoliu služeb bez ohledu na jejich poskytovatele napříč státní správou, ale zejména svého adresného oborového specialistu – konzultanta (od 1. 10. 2014 do poloviny srpna 2015 řešilo Klientské centrum 400 případů).
- Od října 2014 funguje program společného vzdělávání pracovníků MPO a MZV, který zabezpečuje pečlivou přípravu specialistů na zahraniční obchod, odpovědných za podporu českých firem na zahraničních trzích.
- V roce 2014 zastupitelské úřady realizovaly 51 projektů ekonomické diplomacie zaměřených na propagaci českých firem a odvětví na zahraničních trzích. MZV na tyto projekty poskytlo finanční podporu 4,5 mil. Kč.
- V návaznosti na Memorandum o spolupráci mezi MZV a MZe ze dne 16. 6. 2014 byla v rámci posílení ekonomické diplomacie podepsána dne 14. 11. 2014 prováděcí dohoda o vysílání zemědělských diplomatů na zastupitelské úřady ČR v ČLR, Ruské federaci, Saúdské Arábii, Srbsku a na Ukrajině.
- Na základě dohody mezi MZV a Úřadem vlády ze dne 25. 5. 2015 byl posílen Zastupitelský úřad ČR v Izraeli o 1 diplomata. Jeho primárním posláním je posílení spolupráce ČR a hostitelské země v oblasti výzkumu, vývoje a inovací.
- Na základě usnesení vlády č. 834 z 15. 10. 2014 v rámci kompenzace ztrát exportu spojeného se sankcemi vůči Ruské federaci byla diplomacie personálně posílena o 19 míst ekonomických

diplomatů na Zastupitelských úřadech a Generálních konzulátech ČR a o 5 míst na zahraničních kancelářích CzechTrade.

- MZV připravilo Mapu globálních oborových příležitostí, jež přináší českým exportérům nový pohled na hledání možností pro uplatnění na zahraničních trzích. Garantům státního systému podpory exportu dává nástroj, který jim umožňuje pružně a rychle reagovat na aktuální dění ve světě a v případě nutnosti hledat alternativní řešení (analýza byla použita např. při hledání alternativního uplatnění pro firmy pro firmy, které postihla krize na Ukrajině nebo se potýkají se sankcemi vůči Rusku).
- Byla zvýšena efektivnost koordinace zahraničních cest ústavních činitelů ČR s cílem propojit jednotlivé aktivity vůči zahraničním partnerům i podnikatelům. Do plánování cest se svými návrhy aktivně vstupují zástupci podnikatelské sféry, což navíc umožňuje zmapování poptávky na straně exportérů. Je také kladen důraz na využití cest představitelů obou komor Parlamentu ČR pro podporu českých podnikatelských projektů v zahraničí. MZV soustavně pracuje s výstupy z cest ústavních činitelů a systémově kontroluje plnění úkolů.
- Kromě úrovně cest nejvyšších představitelů státu MZV podporuje exportní aktivity ČR prostřednictvím menších, oborově zaměřených misí s podporou oficiálních míst.
- MZV zavedlo nový model hodnocení vlastních obchodně-ekonomických aktivit diplomatických misí České republiky v zahraničí. Do tohoto procesu jsou zapojeny asociace exportérů i jednotlivé obchodní a podnikatelské subjekty.
- Diplomatická akademie MZV vzdělává diplomaty i pracovníky dalších institucí v rámci svých kursů zaměřených na ekonomickou diplomacii (vč. podpory exportu), na environmentální dimenzi ekonomiky a na rozvojovou pomoc orientovanou ve prospěch udržitelného rozvoje.

Ministerstvo zemědělství: • Podpora technologií s vyšší přidanou hodnotou.

V rámci PRV k výše uvedenému přispívá zejména opatření Spolupráce, resp. operace zaměřené na podporu nových technologií:

16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě

16.2.2 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh

- Podpora konkurenceschopnosti, modernizace, jakosti, ekologicky šetrnějších způsobů hospodaření a sociálního zemědělství prostřednictvím Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (PGRLF)

* subvencování části úroků z úvěrů podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajícího se zpracováním produkce ze zemědělské výroby a finanční podpora pojištění.

Ministerstvo životního prostředí: dobrovolné dohody viz Priorita 1.2, Cíl 2.

Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu: Aktualizovaná opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů na léta 2014 - 2015, schválená usnesením vlády ČR ze dne 12. listopadu 2014 č. 930, obsahují mj. úkoly vztahující se k podpoře žen podnikatelek, včetně podnikatelek v oblasti zemědělství či sociálního podnikání.

Místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace: Sekce VVI se podílí na podpoře konkurenceschopnosti a inovačního potenciálu podnikatelské sféry v rámci několika výborů Rady vlády pro konkurenceschopnost a hospodářský růst.

Výbor pro výzkum, vývoj a inovace pracuje na novém statutu systému řízení aplikovaného výzkumu, jehož cílem je podpora spolupráce soukromé sféry s veřejnými výzkumnými institucemi, zvýšení soukromých výdajů na výzkum, vývoj a inovace (dále jen „VaVal“) a zacílení veřejných prostředků na podporu aplikovaného výzkumu v souladu s výzkumnými prioritami jednotlivých průmyslových sektorů národního hospodářství. Pomocí sektorových pracovních skupin ustavených při RVKHR a Radě pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI) byla v českém prostředí vůbec poprvé nastavena strukturovaná debata se zástupci klíčových sektorů české ekonomiky, které investují nejvíce

prostředků do vědy a výzkumu ze soukromých zdrojů. Tyto sektorové debaty mají vazbu na RIS 3 strategii – Národní výzkumnou a inovační strategii pro inteligentní specializaci ČR, která má efektivně začít evropské, národní a soukromé zdroje do nejperspektivnějších oblastí výzkumu a podnikání v jednotlivých regionech ČR. RIS 3 strategie je jednou z předběžných podmínek pro čerpání dotací z evropských strukturálních a investičních fondů na oblast výzkumu, vývoje a inovací v tomto programovém období a se sektorovým zaměřením vyhlášených výzev počít od roku 2018. Výbor pro digitální ekonomiku a kulturní a kreativní průmysly se mimo jiné zabývá také podporou podnikání v oblasti nově vznikajících průmyslů, které vykazují mnohá specifika jako je vysoká fragmentovanost a rychlý vývoj na jedné straně, ale současně vysoká přidaná hodnota a multiplikační efekt v zaměstnanosti na straně druhé. Cílem podpory podnikání v tomto sektoru je vznik nových digitálních řešení a služeb, včetně tvorby obsahu internetu veřejnosti (hendikepované a další znevýhodněné skupiny nevyjímaje), labelling obsahu apod. Nedílnou součástí podpory jsou jak otázky vhodných finančních nástrojů či možnosti dalšího vzdělávání, tak i kvalitní regulatorní prostředí. V předchozím programovém období nebyly CZ NACE podniků z oblasti nově vznikajících průmyslů plně začleněny mezi možné žadatele o podporu z Operačního programu Podnikání a inovace. V tomto programovém období se Klasifikaci ekonomických činností tohoto nově vznikajícího sektoru podařilo zařadit mezi možné žadatele o dotace a najít tak prostor pro finanční podporu podnikání v oblasti digitální ekonomiky a kulturních a kreativních průmyslů.

Výbor pro malé a střední podniky a výrobní družstva. Klíčovým nástrojem po veřejnou podporu podniků v jejich inovační kapacitě a ve vývoji technologií s vysokou přidanou hodnotou včetně inovací v energetice představuje Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK), jehož prioritní osa 1 je zaměřena na rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace (spolupráce mezi veřejným, vzdělávacím, vědeckovýzkumným a podnikatelským sektorem, podniková centra VaV, zavádění inovací v podnicích) a prioritní osa 3 podporuje projekty z oblasti udržitelného hospodaření s energií a rozvoj inovací v energetice (snižování energetické náročnosti výroby, úspory energie v podnicích, využití OZE (MVE, teplo z bioplynu), rozvoj a modernizace přenosových a distribučních sítí, rozvoj tepelných rozvodných zařízení a kombinované výroby elektřiny a tepla, zavádění inovativních nízkouhlíkatých technologií v oblasti nakládání s energií a v oblasti druhotných surovin).

Cíl 3: Zefektivnit podporu malých a středních podniků

* Zvýšit motivaci k zahájení podnikání a zintenzívnit aktivity malých a středních podniků (mimo jiné i prostřednictvím využívání prostředků operačních programů financovaných strukturálními fondy Evropské unie) a podporovat nové směry podnikání (včetně podnikání sociálního) a nové pracovní příležitosti v podnikání (např. diverzifikací hospodářských činností na venkově a menších sídlech).

* Sociálním podnikáním řešit samostatné podnikatelské aktivity a účasti na trhu v oblasti zaměstnanosti, sociální soudržnosti a místního rozvoje.

Tento strategický cíl sledují Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, Místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace.

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050, prioritní osa 4.1.3 Nákladní doprava jako součást logistického procesu (V evropských státech zatím postupně přechází logistika z ryze komerční (podnikové) sféry do oblasti veřejné obsluhy a vznikají logistická centra. Tato zařízení mají specifické poslání v obsluze území, které může být různým způsobem definované rozlohou, hustotou osídlení, spotřebou a produkcí velkých, středních a malých podniků, případně i administrativním uspořádáním států a přeshraniční spolupráce. Tento trend v rozvoji logistiky v Evropě, a to i v souvislosti s provázaností na evropskou dopravní politiku, je nutné nejen vzít na vědomí, ale i systémově rozvíjet v ČR.)

Ministerstvo pro místní rozvoj: PD IROP

* specifický cíl 2.2. v dotačních programech:

PF4: Podniky využívající VaV, konkurenceschopné na globálním trhu a přispívající k nízkouhlíkovému hospodářství:

- Zvýšení počtu lidí zahajujících vlastní podnikání (OP PIK, SC 2.1)
- Zlepšení udržitelnosti podpory MSP prostřednictvím navratitelných finančních nástrojů včetně rizikového kapitálu a jiných zdrojů vnějšího financování (OP PIK, SC 2.1)
- Zlepšení podmínek pro rozvoj podnikání na venkově, přičemž ve venkovských oblastech nebude podpora přednostně směřována do znalostně intenzivních oblastí (OP PIK, SC 2.1)
- Zvýšení dostupnosti podnikatelské infrastruktury umožňující přechod k inovativní výrobě s vysokou přidanou hodnotou (OP PIK, SC 2.4).
- Vyšší konkurenceschopnost akvakultury (diverzifikace) (OP Rybářství, Operace 2.2.)
- Zvýšení výkonu zemědělských, potravinářských a lesnických podniků formou investic do technologií, strojů a staveb. (PRV, Opatření 4.1.1.)
- Zvýšení přidané hodnoty zemědělské produkce podporou moderních technologií (PRV, Opatření 4.1.1.)

PF7: Sociální systém začleňující sociálně vyloučené skupiny a působící preventivně proti chudobě.

- Zlepšená dostupnost motivačních, poradenských a podpůrných služeb pro rozvoj a udržitelnost sociálního podnikání (OP Z, SC 2.1.2).
- Zvýšená informovanost, spolupráce a vzdělávání v oblasti sociálního podnikání (OP Z, SC 2.1.2).
- Zvýšený počet sociálních podniků a v nich vytvořených pracovních míst (IROP SC 2.2, OP PPR 3.2).

Ministerstvo průmyslu a obchodu: Cíl je naplňován prostřednictvím operačních programů financování z Evropských strukturálních a investičních fondů: Operační program Podnikání a inovace 2007-2013, Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014-2020 (OP PIK). 80 % celkové alokace OP PIK (4,331 mld. EUR) připadá na podporu malých a středních podniků (MSP). Zároveň se podpoře MSP věnuje celá jedna prioritní osa: Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků.

Ministerstvo zemědělství: • Zvýšit motivaci k zahájení podnikání a zintenzívnit aktivity malých a středních podniků a podpora nové směry podnikání (včetně podnikání sociálního) a nové pracovní příležitosti v podnikání (např. diverzifikací hospodářských činností na venkově a menších sídlech). Podporujeme diverzifikaci podnikání zemědělců o produkci energie a paliv z biomasy, podporujeme spolupráci zemědělců s venkovskými obcemi a posílení energetické soběstačnosti obcí i privátních subjektů na venkově

V rámci PRV k výše uvedenému přispívá zejména opatření M06 Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti, resp. operace:

- * 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců – podpora je určena na zahájení podnikatelské činnosti
- * 6.4.1 Investice do nezemědělské činnosti – podpora je určena na rozvoj nezemědělských činností vedoucích k diverzifikaci příjmů zemědělců
- * 6.4.2 Podpora agroturistiky
- * 6.4.3 Investice na podporu energie z obnovitelných zdrojů – diverzifikace činností zemědělských subjektů

- Sociálním podnikáním řešit samostatné podnikatelské aktivity a účasti na trhu v oblasti zaměstnanosti, sociální soudržnosti a místního rozvoje.

V rámci PRV k výše uvedenému přispívá opatření M04 Investice do hmotného majetku, resp. operace, kde jsou preferovány mimo jiné i ty projekty, které se týkají sociálního podnikání:

- * 4.1.1 Investice do zemědělských podniků
- * 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů

K zefektivnění podpory malých a středních podniků přispěje také OP Rybářství 2014 – 2020 zejména prostřednictvím opatření Investice do akvakultury, které zahrnuje produktivní investice do akvakultury přispívající ke zvyšování konkurenceschopnosti podniků akvakultury a také diverzifikaci činností podniků akvakultury prostřednictvím rozvoje doplňkových aktivit s cílem dosažení ekonomického potenciálu.

- Podpora konkurenceschopnosti, modernizace, jakosti, ekologicky šetrnějších způsobů hospodaření a sociálního zemědělství prostřednictvím Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (PGRLF)

* subvencování části úroků z úvěrů podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajících se zpracováním produkce ze zemědělské výroby a finanční podpora pojištění.

Místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace: Zefektivněním podpory malých a středních podnikatelů ze Sekce VVI, respektive Rada vlády pro konkurenceschopnost a hospodářský růst, zabývá ve Výboru pro malé a střední podniky a výrobní družstva. Na podporu rozvoje malých a středních podnikatelů a překonávání bariér v podnikání byl připraven Akční plán podpory malých a středních podnikatelů na rok 2015, který Výbor pro malé a střední podniky a výrobní družstva průběžně plní, monitoruje a aktualizuje.

Akční plán podpory MSP na rok 2015 reaguje na současnou situaci malých a středních podnikatelů v ČR, navazuje a vládní Akční plán na podporu hospodářského růstu a zaměstnanosti ČR a vychází také z Desatera podpory malých a středních podniků Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR.

Cílem Akčního plánu podpory malých a středních podnikatelů na rok 2015 je v souladu s Konceptí podpory malých a středních podnikatelů na období 2014 – 2020 a výše zmíněnými dokumenty specifikovat konkrétní opatření na podporu rozvoje malých a středních podnikatelů, na která je třeba se v nejbližší době zaměřit. Jednotlivá opatření jsou namířena k ulehčení situace těchto podnikatelů ve všech fázích jejich podnikatelského cyklu, a to k usnadnění jejich vzniku, akceleraci rozvoje, zpřístupnění finančních zdrojů, internacionalizaci, efektivnímu nakládání s energiemi aj. Navržené úkoly reagují také na naplňování evropské iniciativy Small Business Act (SBA). V současné době se ministerstvo průmyslu a obchodu soustřeďuje na realizaci jednotlivých opatření.

Akční plán podpory MSP na rok 2015 obsahuje 48 opatření, která jsou zaměřena zejména na tyto oblasti:

- Zlepšení podnikatelského prostředí;
- Snižování administrativní zátěže;
- Podpora začínajících podnikatelů;
- Výzkum, vývoj a inovace;
- Podpora účasti MSP v komunitárních programech;
- Podpora podnikatelů prostřednictvím finančních nástrojů;
- Internacionalizace MSP;
- Energetika.

Klíčovým nástrojem podpory podnikatelské aktivity malých a středních podniků je Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK), který je financovaný z evropských strukturálních a investičních fondů. Celková alokace pro OP PIK je 4,3 mld. EUR. První kolo žádostí do některých výzev v OP PIK skončilo k 31. srpnu 2015 a ze strany žadatelů o dotace zaznamenalo velký zájem. Celkem zaregistrovali podnikatelé 3 303 projektů v hodnotě 90,2 mld. Kč, přičemž celková alokace prvního kola programu činí 17,4 mld. Kč. Nejčastěji podnikatelé registrovali projekty zaměřené na zavedení inovativních produktů ve výrobě, na technologické dovybavení firem nebo na přebudování nevyužitých nemovitostí na podnikatelské účely. Zájem je ale i o další programy, jako je oblast energetiky, spolupráce firmy s výzkumnými a vývojovými institucemi a vysokými školami, oblast rozvoje ICT a odborného poradenství začínajícím firmám V rámci OP PIK je pak kladen velký důraz na pomoc firmám v jejich začátcích a start-upům a také na intenzivnější využití finančních nástrojů, včetně rizikového kapitálu.

V rámci OP PIK byly stanoveny 4 prioritní osy:

- PO 1 – Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace, VaV a inovace (spolupráce mezi veřejným, vzdělávacím, vědeckovýzkumným a podnikatelským sektorem, podniková centra VaV, zavádění inovací v podnicích);

- PO 2 – Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků (podnikatelská infrastruktura, zakládání a rozvoj MSP, internacionalizace podnikání, partnerské sítě, sofistikované poradenské služby, podpora technického vzdělávání);
- PO 3 – Udržitelné hospodaření s energií a rozvoj inovací v energetice (snižování energetické náročnosti výroby, úspory energie v podnicích, využití OZE (MVE, teplo z bioplynu), rozvoj a modernizace přenosových a distribučních sítí, rozvoje tepelných rozvodných zařízení a kombinované výroby elektřin a tepla, zavádění inovativních nízkouhlíkatých technologií v oblasti nakládání s energií a v oblasti druhotných surovin);
- PO 4 – Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií (služby elektronických komunikací, přístup k vysokorychlostnímu internetu, infrastruktura elektronických komunikací).

Mezi možné žadatele o dotace z OP PIK se v tomto programovém období také podařilo zařadit Klasifikaci ekonomických činností nově vznikajících průmyslů z oblasti digitální ekonomiky a kulturních kreativních průmyslů a najít tak potřebný prostor pro podporu těchto nově vznikajících odvětví s vysokou přidanou hodnotou.

Cíl 4: Zkvalitnit a zefektivnit dopravu a zvýšit její bezpečnost

- * Dokončit výstavbu základní sítě dopravní infrastruktury železniční a silniční dopravy (sítě TEN-T a důležité návazné tahy národního a regionálního významu) a vybudovat chybějící bezpečnou infrastrukturu pro cyklo dopravu.
- * Podporovat realizaci dopravně inženýrských a dopravně organizačních opatření jak k vyvedení tranzitní dopravy z osídlených oblastí, tak ke zvýšení plynulosti silniční dopravy obecně (výrazné snížení emisí znečišťujících látek a oxidu uhličitého).
- * Realizovat výstavbu s omezením negativních dopadů na přírodně hodnotná území, fragmentaci krajiny a její migrační propustnost.
- * Modernizovat železniční dopravu a ustanovit její funkci jako páteřní z hlediska nákladní i osobní dopravy vzhledem k menším externím škodám.
- * Zvýšit energetickou účinnost a ekonomickou efektivnost dopravy, snížit rizikové emise z dopravy a připravit ji na ropný zlom.
- * Podpořit veřejnou dopravu a sítě terminálů multimodální dopravy včetně multimodálních veřejných logistických center, založených především na železniční dopravě.
- * Zajistit poskytování kvalitních přepravních služeb a zvyšovat bezpečnost dopravy, zavádět telematické aplikace ve všech druzích dopravy.
- * Zavedení vhodného systému stanovování cen za používání dopravní infrastruktury a internalizace externích škod do cen dopravy.

Tento strategický cíl řeší Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050, celý dokument, dále rozpracováno v návazných strategiích: - Dopravní sektorové strategie, - Koncepce veřejné dopravy, - Akční plán ITS, - Národní akční plán čisté mobility, - Strategie podpory logistiky z veřejných zdrojů - Národní strategie bezpečnosti silničního provozu

Ministerstvo pro místní rozvoj: PD IROP – specifický cíl 1.2.

SRR ČR 2014 – 2020:

Priorita 1: Využití potenciálu rozvojových území

Priorita 2: Rozvoj klíčové infrastruktury nadregionálního významu

Priorita 4: Vyvážený rozvoj stabilizovaných území

Priorita 5: Oživení periferních území

Integrované nástroje pro využití ESI fondů (ITI a IPRÚ – rozvojová území), částečně i CLLD

Politika územního rozvoje ČR, znění Aktualizace č. 1

V republikové prioritě v čl. (24): (výše uvedeno)

Dotační programy:

PF 5 Udržitelná infrastruktura umožňující konkurenceschopnost ekonomiky a odpovídající obslužnost území

- Rozvoj sítě TEN-T (železniční, silniční a vnitrozemské vodní) včetně ITS a infrastruktury pro využívání alternativních paliv. (OPD SC 1.1, SC 1.2, SC 2.1, SC 2.2, SC 2.3)
- Vytvoření podmínek pro uplatnění multimodality v dopravě přednostně na síti TEN-T a zajištění interoperability české železnice přednostně na síti TEN-T, zvýšení bezpečnosti železničního provozu mimo síť TEN-T. (OPD, SC 1.1, SC 1.3)
- Rozvoj silniční dopravní sítě celostátního významu mimo TEN-T, včetně ITS. (OPD, SC 3.1)
- Zvýšení dostupnosti center osídlení nižších řádů zlepšením jejich napojení na TEN-T (silniční síť krajského významu). (IROP, SC 1.1)
- Rozvoj nízkouhlíkových integrovaných systémů hromadné dopravy jak na úrovni měst, tak aglomerací, jejímž základem je kolejová doprava, včetně modernizace vozového parku veřejné hromadné dopravy s důrazem na snížení produkce emisí a snížení energetické náročnosti, rozvoj dopravy v klidu a cyklo dopravy (OPD, SC 1.1, SC 1.4, SC 1.5; IROP, SC 1.2; OP PPR, SC 2.2)
- Zvýšení podílu využití alternativních energií v dopravě. (OP D, SC 2.2; IROP, SC 1.2; OP PPR, SC 2.1)

Ministerstvo průmyslu a obchodu: Cíl je naplňován prostřednictvím Národního akčního plánu čisté mobility (NAP CM), který vychází z požadavku směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/94/EU o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva, která ukládá každému členskému státu přijmout vnitrostátní rámec politiky pro rozvoj trhu, pokud jde o alternativní paliva v odvětví dopravy a zavádění příslušné infrastruktury. Zároveň stanoví požadavky na výstavbu plnicích a dobíjecích stanic s časovým horizontem mezi léty 2020-2030.

Ministerstvo vnitra naplňuje tento cíl SRUR zejména prostřednictvím:

a) bezpečností silničního provozu (BESIP)

Problematika BESIP je primárně řešena v Národní strategii bezpečnosti silničního provozu do roku 2020 (usnesení vlády č. 599 ze dne 10. srpna 2011) vycházející z požadavků EU na snížení fatálních následků dopravních nehod; opatření jsou koncipována do tří skupin: bezpečná komunikace, bezpečné vozidlo, účastník silničního provozu. Národní strategie se každoročně vyhodnocuje a vyhodnocení se předkládá pro informaci vládě České republiky. Na úrovni MV je Národní strategie plněna prostřednictvím Resortního akčního plánu bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, který se každoročně vyhodnocuje a vyhodnocení se zveřejňuje na webových stránkách Ministerstva vnitra. Policie ČR se významným způsobem podílí na preventivní činnosti v oblasti bezpečnosti silničního provozu – ať již se jedná o řízení pod vlivem alkoholu či jiných návykových látek (např. akce „Řídím, piju nealko pivo“), zvýšení viditelnosti chodců a cyklistů (např. akce „Chci být vidět!“), bezpečnost cyklistů („Na kole jen s přilbou!“), motocyklistů („Bezohlednost není ctí“, „Nežij vteřinou!“) či chodců („Zebra se za tebe nerozhledne“). V roce 2014 se Policie ČR zaměřila také na intenzivní kontroly technického stavu vozidel - oproti roku 2013 se počet kontrol technického stavu vozidel zvýšil o téměř 15 tisíc.

Zlepšil se průměrný procentuální podíl zjištěných závad u nákladních vozidel (téměř o 9 %). Byly navrženy legislativní změny v zákoně č. 361/2000 Sb., a to používání reflexních prvků účastníky silničního provozu, které by mělo výrazně snížit riziko dopravních nehod s účastí chodců mimo obec, a zadržení osvědčení o registraci vozidla při silniční kontrole a vážné dopravní nehodě, které by mělo přispět ke zlepšení technického stavu vozidel v provozu, očekává se i pozitivní dopad na omezení legalizace dílů z odcizených vozidel (návrh je v legislativním procesu).

Ministerstvo zemědělství: • Zvýšit energetickou účinnost a ekonomickou efektivnost dopravy, snížit rizikové emise z dopravy a připravit ji na ropný zlom.

Zpracovali jsme Víceletý program podpory dalšího uplatnění udržitelných biopaliv v dopravě na období 2015-2020, který byl dne 12. 8. 2015 schválen EK a bude transponován do zákona č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních a zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší.

Ministerstvo životního prostředí: ČISTÁ MOBILITA

Ke zvýšení podílu čistých a energeticky účinných vozidel v sektoru veřejné a individuální dopravy přispěla následující opatření:

- Vyhlášení 57. výzvy OPŽP na podporu alternativní dopravy a příslušné infrastruktury. V rámci této výzvy byl podpořen nákup 303 autobusů a vystavěny tři plnicí stanice na CNG ve třech z hlediska kvality ovzduší nejpostíženějších regionech - Moravskoslezském kraji, Ústeckém kraji, aglomeraci Brno.

- Vyhlášení výzvy na osvětu pohonu CNG a dopadů 57. výzvy OPŽP (červen 2015).

- Vyhlášení dotačního programu MŽP pro obce ležící v regionech národních parků na podporu rozvoje infrastruktury, environmentálního vzdělávání a ekologické dopravy. V rámci aktivity IV. 5. (Podpora ekologicky příznivé dopravy v NP) je poskytován příspěvek na pořízení ekologicky šetrných dopravních prostředků pro veřejnou správu na území národního parku s alokací 10 mil. Kč. Výše dotace činí:

a) 200 tis. Kč při nákupu elektromobilu, 80 tis. Kč při nákupu vozidla na CNG, max. 1 ks/ 1 obec,

b) 20 tis. Kč při nákupu elektroskútru, max. 2 ks/1 obec,

c) 15 tis. Kč při nákupu elektrokola, max. 2 ks/1 obec.

- MŽP zpracovalo v roce 2008 Program obměny vozového parku veřejné správy za „ekologicky přátelská“ vozidla (dále jen „Program“). Cílem Programu bylo dosažení alespoň 25% podílu „ekologicky přátelských“ vozidel na celkovém vozovém parku státní správy k 1. lednu 2014 a deklarovat tak zájem státní správy na zlepšování ochrany ŽP. Program byl schválen usnesením vlády č. 1592 ze dne 16. prosince 2008.

Za „ekologicky přátelské“ vozidlo bylo dle Programu považováno takové vozidlo, které plnilo emisní limity EURO 5, případně vyšší, a dále pak v závislosti na výkonu motoru a druhu pohonu vozidla (zážehový, vznětový) i určitý limit emisí CO₂. Spojení povinnosti plnění určitých limitů emisí CO₂ a plnění emisních limitů EURO 5 zajistilo nízký dopad „ekologicky přátelských“ vozidel na klimatické změny a kvalitu ovzduší.

Vozidla na zemní plyn, elektromobily či vozidla na palivo E85 byly automaticky považovány za „ekologicky přátelská“ vozidla.

Z výsledné zprávy o plnění Programu vyplynulo, že všemi ministerstvy, krajskými úřady a ostatními organizačními složkami státu bylo provozováno celkem 811 „ekologicky přátelských“ vozidel (374 benzínových vozidel, 422 naftových vozidel, 13 elektromobilů a 2 CNG vozidla) z celkového počtu 4 808 provozovaných vozidel. Celkový podíl „ekologicky přátelských“ vozidel činil necelých 17 %. Cíle uvedeného v Programu se podařilo souhrnně splnit pouze krajským úřadům a ostatním organizačním složkám státu. Ministerstvům se cíl Programu nepodařilo naplnit.

Program nebyl do současné doby prodloužen. Nicméně Národní program snižování emisí ČR, který by měl být schválen vládou v roce 2015, obsahuje opatření s názvem „Obměna vozového parku veřejné správy za vozidla s alternativním pohonem“. Podle tohoto opatření by ústřední orgány státní správy měly nakupovat vozidla s alternativním pohonem, tak aby do konce roku 2020 činil podíl těchto vozidel alespoň 50 % jejich vozového parku.

- Vytvoření jednotného loga čisté mobility – EKOMOBILITA.

MŽP spolupracovalo v rámci připomínkových řízení na přípravě řady strategických dokumentů týkajících se dopravy. V roce 2014 to byly zejména operační programy IROP a OPD, kam se na základě připomínek MŽP podařilo zohlednit cíle zlepšení kvality ovzduší. MŽP se také aktivně účastní přípravy NEZ v Praze. MŽP v roce 2015 zpracovalo pro jednotlivé zóny a aglomerace nové Programy zlepšování kvality ovzduší, které obsahují mimo jiné návrhy dopravních opatření pro dané oblasti včetně návrhů na vymezení NEZ v rámci jednotlivých zón a aglomerací.

MPO ve spolupráci s MŽP a MD předloží vládě ke schválení Národní akční plán čisté mobility (do konce roku 2015).

SNIŽOVÁNÍ EMISÍ CO₂ Z DOPRAVY A VYUŽÍVÁNÍ BIOPALIV

Povinnost snížení emisí skleníkových plynů vyplývá z článku 7a směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/70/ES, o kvalitě paliv. Dle tohoto článku musí dodavatelé pohonných hmot snížit emise skleníkových plynů z jimi dodaných pohonných hmot do konce roku 2020 minimálně o 6 % ve srovnání s rokem 2010 a každý rok musí členským státům zasílat zprávu o emisích skleníkových plynů z jimi dodaných pohonných hmot.

Do snížení emisí skleníkových plynů se zohledňují biopaliva splňující kritéria udržitelnosti pro biopaliva, zemní plyn, zkapalněný ropný plyn a elektřina spotřebovaná silničními vozidly.

Ze zpráv zasláných dodavateli pohonných hmot vyplývá, že všichni dodavatelé pohonných hmot splnili v roce 2014 povinné 2% snížení emisí. Průměrná výše úspory emisí se pohybuje v rozmezí 2,3 - 2,5 %.

Povinnost přimíchávání biopaliv do pohonných hmot v ČR byla zavedena v roce 2007 a to novelou zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší. Poslední navýšení povinného podílu biopaliv v pohonných hmotách se uskutečnilo v roce 2010. Dle této změny musí dodavatelé pohonných hmot přimíchávat do motorového benzínu 4,1 % biopaliv a do motorové nafty 6 % biopaliv. Biopaliva mohou být dodána v podobě nízkoprocentního přimíchání biopaliv do pohonných hmot nebo v podobě čistých či vysokoprocentních biopaliv.

Čistá a vysokoprocentní biopaliva je taktéž možné zohlednit do plnění minimální úspory emisí skleníkových plynů z pohonných hmot obsaženou v § 20 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (uvedený zákon nahradil zákon č. 86/2002). Povinné snížení emisí skleníkových plynů z pohonných hmot postupně nahrazuje povinný minimální podíl biopaliv.

V současné době je před konečným schválením revize směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (RED) a směrnice Evropského parlamentu a rady 98/70/ES o kvalitě paliv (FQD), tzv. ILUC revize. Tato revize zavádí 0,5% indikativní podíl tzv. pokročilých biopaliv na celkovém podílu spotřebované energie v dopravě v roce 2020.

Dle revize směrnice RED jsou za pokročilá biopaliva považována biopaliva vyrobená z odpadů a nepotravinářské biomasy dříve nazývaná biopaliva II. či III. generace. Směrnice obsahuje přesný výčet vstupních surovin, z nichž vyrobené biopalivo bude považováno za pokročilé. Jedná se zejména o řasy, slámu, glycerol, směsný komunální odpad, bagasu, plevy atd.

Jelikož revize směrnice RED stanoví 0,5 % indikativní cíl pro podíl pokročilých biopaliv, lze předpokládat, že se vytvoří pobídky pro tato biopaliva.

V návaznosti na požadavek na podporu pokročilých biopaliv ze strany EK, začlenilo MŽP do Národního programu životní prostředí podporu pilotních projektů výroby a využití pokročilých biopaliv.

Realizace výstavby s omezením negativních dopadů na přírodně hodnotná území, fragmentaci krajiny a její migrační propustnost.

Viz Priorita 4.1, Cíl 2

Priorita 2.2: Zajištění energetické bezpečnosti státu a zvyšování energetické a surovinové efektivity hospodářství

Cíl 1: Dosáhnout maximální nezávislosti

Dosažení maximální nezávislosti ČR na cizích energetických zdrojích tj.:

- snížení závislosti na cizích zdrojích energie,
- nezávislosti na zdrojích energie z rizikových oblastí a
- nezávislosti na spolehlivosti dodávek cizích zdrojů.

ČR bude preferovat optimální využití zásob hnědého i černého uhlí a dalších paliv, včetně OZE, které se nacházejí na jeho území.

Zajistit diverzifikaci zdrojů nebo alespoň přepravních cest a zvyšování kapacity zásob.

Tento strategický cíl plní Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050, Priorita 4.3.6 Zajištění energií pro dopravu = náhrada fosilních zdrojů energie v silniční dopravě, rozpracováno v Národním akčním plánu čisté mobility. S tématem dále souvisí všechna opatření DP na podporu alternativních druhů dopravy k dopravě silniční a podpora elektrizace železnic a systémů MHD ve městech (viz. též Dopravní sektorové strategie).

Ministerstvo pro místní rozvoj: • Zvýšení podílu produkce/spotřeby energie z obnovitelných zdrojů. (OP PIK, SC 3.1)

- Posílení energetické bezpečnosti energetické přenosové soustavy. (OP PIK, SC 3.6)
- PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik
- Snížení energetické náročnosti budov (zahrnující sektor bydlení, veřejné a komerční budovy). (OP PIK, SC 3.2; IROP, SC 2.5; OP PPR, SC 2.1; OP ŽP, SC 5.1, SC 5.2)

Ministerstvo průmyslu a obchodu: Cíl je naplňován prostřednictvím materiálu „Řešení dalšího postupu územně ekologických limitů těžby hnědého uhlí v severních Čechách“, klademe důraz na energetickou bezpečnost, energetickou a surovinovou efektivitu i dosažení dovozové nezávislosti efektivním využíváním tuzemských zdrojů.

Plnění cíle je podporováno v rámci prioritní osy 3 OP PIK: Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin. Konkrétně ve specifickém cíli 3.1 – Zvýšit podíl výroby energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě ČR.

Cíl 2: Dosáhnout maximální bezpečnosti

Cílem je dosažení:

- bezpečnosti zdrojů energie včetně jaderné bezpečnosti,
- bezpečnosti subjektů kritické infrastruktury v oblasti energie
- spolehlivosti dodávek všech druhů energie a
- racionální decentralizace energetických systémů.

Cíl zahrnuje zejména:

- optimalizaci dlouhodobě bezpečnosti energetického mixu při respektování požadavků na bezpečnost provozu;
- snižování environmentální zátěže území ČR včetně snížení produkce skleníkových plynů;
- vyřešení problému vyhořelého jaderného paliva.

Tento strategický cíl plní Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo pro místní rozvoj v dotačních programech

PF 5 Udržitelná infrastruktura umožňující konkurenceschopnost ekonomiky a odpovídající obslužnost území

- Posílení energetické bezpečnosti energetické přenosové soustavy. (OP PIK, SC 3.6)
- Modernizace energetických distribučních sítí s důrazem na elektroenergetiku včetně podpory rozvoje inteligentních sítí (smart grids). (OP PIK, SC 3.3)
- Modernizace systémů centralizovaného zásobování tepelnou energií, modernizace a rozvoj zdrojů kombinované výroby elektřiny a tepla. (OP PIK, SC 3.5)

Ministerstvo průmyslu a obchodu: Od prosince 2012 vlastní státní společnost MERO ČR, a. s., která je vlastníkem ropovodu IKL (i české části ropovodu družba) 5% podíl ve společnostech vlastnících a provozujících mezinárodní ropovod TAL, na který je ropovod IKL napojen. Touto akvizicí byl realizován velmi zásadní krok k posílení úrovně energetické bezpečnosti České republiky.

3. Jiné zdroje energie:

Dalším krokem ČR k minimalizaci závislosti dopravy na ropě a omezení dopadu fosilních pohonných hmot na životní prostředí je transpozice směrnice EP a Rady 2014/94/EU ze dne 22. 10. 2014 o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva. Základním cílem je stanovení minimálních požadavků pro zavádění infrastruktury pro alternativní paliva, včetně dobíjecích stanic pro elektrická vozidla a plnicích stanic se zemním plynem (LNG a CNG) a vodíkem. Zavedením těchto opatření dojde ke zvýšení konkurenceschopnosti a energetické bezpečnosti účinnějším využíváním zdrojů a energie a ke snížení závislosti dopravy na fosilních pohonných hmotách. K naplnění výše uvedených cílů směrnice by státy EU měly zřídit vnitrostátní rámce politiky uvádějící jejich vnitrostátní obecné a specifické cíle a podporující akce pro rozvoj trhu s alternativními palivy, a to včetně zavedení nezbytné infrastruktury. Vše uvedené by mělo probíhat v úzké spolupráci s regionálními a místními orgány a s dotčeným průmyslovým odvětvím, při zohlednění potřeb podnikatelských subjektů. Na základě směrnice má každý členský stát přijmout vnitrostátní rámec politiky pro rozvoj trhu, pokud jde o alternativní paliva v odvětví dopravy a zavádění příslušné infrastruktury. Směrnice vstoupila v platnost dne 17. 11. 2014 a státy EU mají povinnost uvést v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 18. 11. 2016. Podporou alternativních paliv dojde i k naplnění cíle 3.

Ministerstvo životního prostředí: Snižování emisí z energetiky a řešení vlivů OZE viz Priorita 2.2, Cíl 3. Rekultivace po těžbě nerostných surovin viz Priorita 4.1, Cíl 2. Řešení bezpečnosti elektrického vedení z hlediska ptáků viz Priorita 4.1, Cíl 3. Snižování emisí skleníkových plynů viz Priorita 5.3, Cíl 4.

Cíl 3: Podporovat udržitelnou energetiku

Cílem je zejména

- * zvýšit energetickou efektivitu při přeměně primárních energetických zdrojů za současného optimálního využití OZE,
- * zvýšit úspory energie v jednotlivých sektorech národního hospodářství a u konečného spotřebitele a
- * podporovat využívání efektivních a environmentálně šetrných technologií (např. BAT technologie).
- * optimalizace využití všech zdrojů elektrické energie při současné podpoře decentralizace energetických zdrojů.

Podporovat maximalizaci úspor energie na všech úrovních hospodářství následujícími prostředky:

- * podpora inovačních procesů maximálně využívajících VaV zejm. v oblasti energetiky, dopravy a stavebnictví v souladu s cíli a závazky EU,
- * zajištění efektivní a k životnímu prostředí šetrné struktury spotřeby PEZ a šetrných způsobů výroby elektřiny a tepelné energie,
- * zajišťování a další snižování dopadů energetických procesů na životní prostředí,
- * optimální využití PEZ přispěje k řešení ekonomických a sociálních problémů ČR.

Ministerstvo dopravy, Ministerstvo financí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí. (Divné, že to nemá VVI)

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050, s tématem dále souvisí všechna opatření DP na podporu alternativních druhů dopravy k dopravě silniční (energeticky úspornější druhy dopravy). Rozpracováno v návazných dokumentech Koncepce veřejné dopravy a Strategie podpory logistiky z veřejných zdrojů.

Ministerstvo financí: Energeticky šetrná elektřina (elektřina vyrobená z obnovitelných zdrojů energie) je pro vybrané subjekty osvobozena od daně z elektřiny.

Ministerstvo pro místní rozvoj uvádí: Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1, v republikové prioritě v čl. (30)a v republikové prioritě v čl. (31) a následující dotační programy:
PF4: Podniky využívající VaV, konkurenceschopné na globálním trhu a přispívající k nízkouhlíkovému hospodářství

- Snížení energetické náročnosti, resp. zvýšení energetické účinnosti výrobních a technologických procesů zejména v průmyslu, případně ve službách. (OP PIK, SC 3.2 a SC 3.4)

PF 5: Udržitelná infrastruktura umožňující konkurenceschopnost ekonomiky a odpovídající obslužnost území

- Zvýšení podílu produkce/spotřeby energie z obnovitelných zdrojů. (OP PIK, SC 3.1)
- Posílení energetické bezpečnosti energetické přenosové soustavy. (OP PIK, SC 3.6)
- Modernizace energetických distribučních sítí s důrazem na elektroenergetiku včetně podpory rozvoje inteligentních sítí (smartgrids). (PO PIK, SC 3.3)
- Modernizace systémů centralizovaného zásobování tepelnou energií, modernizace a rozvoj zdrojů kombinované výroby elektřiny a tepla. (OP PIK, SC 3.5)

PF 8: Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

- Snížení energetické náročnosti budov (zahrnující sektor bydlení, veřejné a komerční budovy). (OP PIK, SC 3.2; IROP, SC 2.5; OP PPR, SC 2.1; OP ŽP, SC 5.1, SC 5.2)

Ministerstvo průmyslu a obchodu: Cíl je podporován v rámci prioritní osy 3 OP PIK: Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání s energií a druhotných surovin. Konkrétně specifické cíle 3.1 – Zvýšit podíl výroby energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě ČR; 3.2 – Zvýšit energetickou účinnost podnikatelského sektoru; 3.4 - Uplatnit inovativní nízkouhlíkové technologie v oblasti nakládání energií a při využívání druhotných surovin a 3.5 – Zvýšit účinnost soustav zásobování teplem.

Odbor 61000: Ing. Martin Ptáčnick, R (odbor koordinace strukturálních fondů), e-mail: ptacnik@mpo.cz, tel. 224 853 183

Zvýšení úspor energie

Strategickým materiálem pro naplňování cílů energetické účinnosti je **Národní akční plán energetické účinnosti** (NAPEE), který vychází z článku 7 „Systémy povinného zvyšování energetické účinnosti“ směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU o energetické účinnosti (dále jen „směrnice“). Z ní vyplývá pro ČR povinnost od 1. 1. 2014 každoročně vykazovat nové úspory energie ve výši 1,5 % objemu ročního prodeje energie koncovým zákazníkům. ČR si zvolila naplnit tento závazek pomocí tzv. alternativních „politických“ opatření. Záruku za dosažení plnění energetických úspor přebírá stát pomocí tzv. politických opatření, v ČR využitím operačních programů a dalších doprovodných opatření. Využití politických opatření, oproti využití tzv. závazných schémat, kdy záruku za úspory energie přebírá distributor a prodejce energie, bylo zvoleno ČR z důvodů zamezení dopadu do cen energií pro koncové zákazníky se zřetelem na strukturu ekonomiky a vysoký podíl HDP průmyslu, možnosti využití existující zdroje financování, lepšího dohledu státu nad plněním cíle, nižší administrativy a dohledu při sledování a vykazování úspor.

Alternativní politická opatření pro plnění NAPEE z roku 2014 jsou postavena na čerpání OP v gesci resortů MPO, MMR, MŽP. NAPPE uvádí přehled těchto OP s předpokládanou predikcí energetických úspor v konečné spotřebě a očekávanou finanční alokací, která bude vynaložena na dosažení predikovaných úspor.

V rámci resortu MPO příslušné operační programy jsou, OPPI (Program Ekoenergie) za programovací období 2007 – 2013 a OP PIK v současném programovacím období 2014 - 2020 (SC 3.2 – program úspory energie a SC 2.3 program nemovitosti). Celková energetická úspora v konečné spotřebě za OP PIK je plánována 20 PJ při alokaci finančních prostředků 20 mld. Kč. V rámci dočerpání programu OPPI je předpokládána energetická úspora v konečné spotřebě 3,6 PJ.

Resort MŽP pomáhá naplňovat cíl NAPPE pomocí OPŽP (PO 3) za programovací období 2007 – 2013 a OPŽP v současném programovacím období 2014 – 2020 (PO Energetické úspory, SC 2.1 Snížení emisí z lokálního vytápění domácností) a Společným programem pro výměnu kotlů pro období 2014 - 2020. Celková energetická úspora v konečné spotřebě za OPŽP v období 2014 - 2020 je plánována 4,984 PJ při alokaci finančních prostředků 24,6 mld. Kč. Při dočerpání programu OPŽP za období 2007 - 2013 je předpokládaná energetická úspora v konečné spotřebě 1,385 PJ. U Společného programu pro výměnu kotlů byla během roku 2015 navýšena finanční alokace z cca 0,15 mld. Kč. (energetické úspory v konečné spotřebě byly odhadovány pro tuto finanční alokaci ve výši 0,354 PJ) na 9,1 mld. Kč a bylo rozhodnuto, že program se bude týkat všech krajů ČR. V tuto chvíli se reviduje výpočet možného potenciálu energetických úspor v konečné spotřebě z tohoto programu.

MŽP dále přispívá k plnění cíle NAPEE také prostřednictvím SFŽP a programů Nová zelená úsporám v současném programovacím období 2014 – 2020, který přinese předpokládané energetické úspory v konečné spotřebě 14,308 PJ při finančních alokaci 27 mld. Kč., a Nová Zelená úsporám 2013, který byl dočerpáván i po roce 2013 a po vyhodnocení jsou předpokládané energetické úspory v konečné spotřebě 0,442 PJ při finanční alokaci 1 mld. Kč. Tyto nové programy Zelená úsporám úspěšně navázaly na první Zelenou úsporám z období 2008 – 2012, která přinesla 5,9 PJ energetických úspor v konečné spotřebě.

Resort MMR podporuje plnění cíle NAPEE prostřednictvím programu IROP (Specifický cíl 2.5 Snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení, SC 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi) v současném programovacím období 2014 -2020, kde jsou předpokládané energetické úspory v konečné spotřebě ve výši 2 PJ pro finanční nástroje a 7 PJ pro dotace při finanční alokaci 16,9 mld. Kč. Program IROP vychází ze zkušeností s programem IOP v minulém programovacím období 2007 – 2013, který se však na plnění NAPEE nepodílí.

MMR dále prostřednictvím SFRB přispívá k plnění cíle NAPEE za pomoci Programu Panel v období 2008 – 2010, respektive Nový Panel 2013+ v období 2014 - 2020 a Programu Jessica. Energetické úspory v konečné spotřebě jsou za program Nový Panel 2013+ plánovány ve výši 0,727 PJ při plánované alokaci 4,5 mld. Kč. Program Panel přinesl v období 2008 – 2012 úspory 1,39 PJ. Program Jessica dle predikce má přinést 0,239 PJ při finanční alokaci 1,1 mld. Kč.

V NAPEE je také počítáno s realizací energetických úspor na území hl. města Praha za pomoci OP PPR (SC 2.1 Energetické úspory v městských objektech) v současném programovacím období 2014 – 2020, kdy je v plánu realizace tzv. „pilotních projektů energetických úspor“ z finanční alokace 1 mld. Kč. Vzhledem k specifičnosti OP PPR, je velmi obtížné určit výši energetických úspor v konečné spotřebě.

Úspory energie u konečných spotřebitelů

Opatření v oblasti úspor energie u konečných spotřebitelů ČR koordinuje s ostatními členskými státy EU. Rámec poskytují směrnice o energetických štítcích (směrnice 2010/30/EU) a směrnice o ekodesignu (směrnice 2009/125/ES). Požadavky pro jednotlivé skupiny výrobků jsou stanoveny formou specifických předpisů, které jsou přímo použitelné v právním řádu ČR. Cílem směrnice o energetických štítcích je poskytnout zákazníkům informace o energetické účinnosti výrobku a usnadnit jim tak výběr toho energeticky účinnějšího. Směrnice o ekodesignu stanovuje požadavky na ekodesign, čímž dochází k vyřazování těch nejméně energeticky a ekologicky účinných výrobků z trhu EU. V roce 2015 byly stanoveny požadavky na ekodesign a štítkování dalších skupin výrobků (profesionální chladicí boxy a kotle na tuhá, plynná a kapalná paliva).

Odd. 32310: Ing. Petr Vozka, R (odbor energetické účinnosti a úspor), e-mail: vozkap@mpo.cz, tel. 224 853 370

Využití OZE v dopravě

ČR má v rámci svých závazků vůči EU stanoven závazný cíl náhrady alespoň 10 % konečné spotřeby energie v dopravě energií z obnovitelných zdrojů a splnění povinnosti snižování emisí skleníkových

plynů na jednotku energie obsaženou v pohonné hmotě v jejím úplném životním cyklu do konce roku 2017 o 4 % a do konce roku 2020 o 6 % ve srovnání se základní hodnotou emisí skleníkových plynů pro fosilní pohonné hmoty. Tento závazný cíl je pak součástí širšího cíle dosažení 20% podílu energie z OZE.

Přes výsledky výzkumu moderních biopaliv II. generace, vyrobených ze zbytků biomasy, biogenních odpadů a energetické biomasy, další konverzní jednotky na výrobu těchto moderních biopaliv nejsou v současnosti k dispozici*). Vedle toho je nutné zohlednit možnosti uplatnění udržitelných biopaliv v současném sortimentu pohonných hmot s ohledem na max. množství pro jejich přimíchávání dané platnými technickými normami. Uvedené povinnosti jsou proto plněny nejen využíváním standardizovaných nízkoprocentních směsných biopaliv v motorových benzinech a motorové naftě v souladu s příslušnými technickými normami, ale současně také dodávkami vysokoprocentních směsí biopaliv s fosilními palivy a čistých biopaliv, které splňují kritéria udržitelnosti potvrzená certifikátem.

*) Pozn. V současné době se jedná prakticky pouze o využití hydrogenovaných rostlinných olejů (HVO) jakožto paliva na rozhraní biopaliv 1. a 2. generace. V souvislosti s tímto MPO podporuje zařazení projektu „Ověřování přídatku biopaliva HVO do motorové nafty“ do programu veřejných zakázek pro potřeby státní správy „Beta“, případně do programu TRIO. Potřebnost tohoto projektu je zejména v získání komplexních, ověřitelných a technologickými postupy deklarovaných účinků přimíchávání nového typu biopaliva do motorové nafty vyráběné z fosilní suroviny. Bez využití nových, vyspělých, typů biopaliv v dopravě nebude po roce 2017 možné plnit závazné úspory skleníkových plynů, jak je uloženo předpisy Evropské unie členskými státy. V současné době se na území ČR nové druhy vyspělých biopaliv neaplikují, pouze biopaliva první generace, jejichž další využívání, ani ve zvýšené koncentraci, pro plnění limitů emisí nepostačí.

Odd. 32220: Ing. Pavel Šenych, VO (odbor plynárenství a kapalných paliv), e-mail: senych@mpo.cz, tel. 224 853 145

Optimalizace využití všech zdrojů energie při současné podpoře decentralizace energetických zdrojů. Podpora decentralizované výroby elektřiny je jedním z cílů NAP SG. Podle NAP SG zavedení inteligentních sítí v oblasti elektroenergetiky umožní zapojit spotřebu i distribuovanou výrobu elektřiny do decentralizovaného řízení a regulace soustavy (řízení malých domácích a lokálních zdrojů, selektivní řízení skupin spotřebičů, řízení akumulčních možností elektromobilů, virtuální elektrárny atd.). Cílem je dosáhnout efektivního využití centrálních zdrojů energie spolu se zaváděním decentralizované výroby (zejména OZE).

Odd. 32110: Ing. Martin Písecký, VO (odbor elektroenergetiky), e-mail: pisecky@mpo.cz, tel. 224 852 381

Ministerstvo zemědělství: • Zvýšit energetickou efektivitu při přeměně primárních energetických zdrojů za současného optimálního využití OZE.

V rámci PRV k výše uvedenému přispívá zejména opatření M06 Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti, resp. operace:

* 6.4.3 Investice na podporu energie z obnovitelných zdrojů – investice do zařízení tvarovaných biopaliv a na výstavbu bioplynových stanic

Ministerstvo životního prostředí: SNIŽOVÁNÍ EMISÍ, VYUŽÍVÁNÍ BAT

Směrnice 2010/75/EU zavádí právně závazné „závěry o BAT“, tj. dokument obsahující části referenčního dokumentu o BAT (BREF) stanovící závěry o BAT, kterými se řídí provozovatelé a povolovací orgány, při stanovování emisních limitů v povolovacích řízeních.

Nově upravený § 14 odst. 3 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, předepisuje povolovacímu úřadu vycházet při stanovení závazných podmínek provozu z nejlepších dostupných technik (BAT) a z tzv. závěrů o BAT.

Povolující úřad má povinnost v souladu s ustanovením § 14 odst. 3 a 4 stanovit emisní limity tak, že skutečné emise ze zařízení za běžného provozu odpovídají úrovní emisí spojených s BAT, jak jsou stanoveny v příslušných závěrech o BAT. Takto stanovené závazné podmínky provozu nesmí být mírnější než podmínky provozu, které by jinak byly stanoveny podle zvláštních právních předpisů.

V odůvodněných případech může příslušný orgán přistoupit k tomu, že stanoví emisní limity, které umožňují překročit úroveň emisí spojené s BAT, tj. udělí výjimku. Použití této výjimky je však omezeno minimálními požadavky na emisní limity v příloze směrnice 2010/75/EU (na národní úrovni pak složkovou legislativou).

Vyhláška č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší zpřísňuje od roku 2018 emisní limity pro tuhá paliva a kapalná paliva, od roku 2020 pak pro plynná paliva.

K dalšímu snižování emisí v ČR přispěje implementace směrnice o omezení emisí některých znečišťujících látek do ovzduší ze středních spalovacích zařízení (dále jen „návrh směrnice“), která stanoví pravidla pro omezování emisí vybraných znečišťujících látek (SO₂, NO_x a TZL) do ovzduší ze středních spalovacích zařízení se jmenovitým tepelným příkonem 1-50 MW. EK považuje střední spalovací zařízení za významné zdroje znečištění ovzduší v Evropě, tato problematika není dosud evropskou legislativou upravena. Návrh směrnice stanoví od roku 2025 emisní limity pro stávající zařízení se jmenovitým tepelným příkonem 5-50 MW, od roku 2030 pak emisní limity pro stávající zařízení se jmenovitým tepelným příkonem 1-5 MW. Předpokládá se, že návrh směrnice, který byl projednán orgány EU, bude schválen v říjnu 2015.

Emisní limity stanovené návrhem směrnice jsou přísnější, než požaduje od roku 2018 vnitrostátní legislativa, a to zejména pro SO₂. ČR výsledný text návrhu směrnice v rámci finálního kompromisu podpořila, ačkoliv má výhrady vůči velmi přísným hodnotám emisních limitů pro SO₂ pro spalování pevného paliva. Provoz odsiřovacích technologií u teplárenských zdrojů je při plnění přísných hodnot emisních limitů pro SO₂ ekonomicky i technicky velmi obtížný a může ohrozit provozování těchto zařízení se závažnými důsledky pro dodávky tepla domácnostem a následné zhoršení kvality ovzduší přechodem na řádově vyšší počet nízkoemitujících zdrojů tepla. Dovoz kvalitnějšího uhlí na velké vzdálenosti není pro ČR ekonomicky smysluplný. Snižováním podílu využití domácího pevného paliva může dojít ke zvýšení dovozní energetické závislosti ČR.

Přechodný národní plán České republiky (PNP ČR), který je zpracován na základě § 37 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v souladu s požadavky článku 32 směrnice 2010/75/EU.

Provozovatelé prostřednictvím PNP ČR postupně sníží v letech 2016 až 2020 emise SO₂ a NO_x. U SO₂ se bude jednat o pokles o 90 456 t oproti roku 2016 a u NO_x o pokles o 39 736 t oproti roku 2016 (údaje vycházejí z aktuální verze PNP ČR, tj. verze schválené rozhodnutím Evropské Komise C(2015) 2298 ze dne 10. 4. 2015).

Národní program snižování emisí je zpracován na základě § 8 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění a obsahuje prioritní a průřezová opatření týkající se omezování emisí v sektoru veřejné energetiky.

Prioritní opatření:

BA1 Podpora prioritní realizace opatření ke snižování emisí ze stacionárních zdrojů v sektoru energetika, průmysl a zemědělství

BA2 Podpora realizace opatření ke snížení spotřeby energie a ke zvýšení energetické účinnosti

BA3 Snižování podílu pevných fosilních paliv ve spalovacích stacionárních zdrojích nespádajících pod systém EU ETS

Průřezová opatření:

BB9 Snižování podílu pevných fosilních paliv v prvotních zdrojích energie

BB10 Zvyšování účinnosti konverze (zejména u velkých zdrojů na pevná paliva)

BB11 Omezování ztrát elektrické energie a tepla během přenosu a při distribuci

BB6 Využívání odpadního tepla

BB4 Zvýšení energetické účinnosti na straně spotřeby

DB3 Rozšíření využití sítí zemního plynu

SNIŽOVÁNÍ OSTATNÍCH DOPADŮ ENERGETICKÝCH PROCESŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

MŽP si je vědomo rizik, která vyplývají z podpory implementace specifických projektů OZE, při jejichž realizaci může docházet ke konfliktům se zájmy ochrany přírody a krajiny, zejm. druhovou ochranou,

předměty ochrany zvláště chráněných území a lokalit soustavy Natura 2000 nebo ochranou krajinného rázu. Potencionální nové stavby malých vodních elektráren či přečerpávacích elektráren mohou představovat významnou změnu ekologických podmínek pro vodní živočichy a stanoviště a samotnou dynamiku toku, větrné elektrárny mohou představovat významné riziko pro ochranu populací ptáků a netopýrů, dále se mohou dostat (stejně jako fotovoltaické elektrárny) např. do konfliktu s krajinným rázem apod. Preventivní nástroj k ošetření těchto rizik na složky přírody a krajiny představuje proces posuzování vlivů na životní prostředí, ve kterém je zohledňována mimo jiné ochrana přírody a krajiny, na strategické úrovni postupem SEA a pro jednotlivé záměry procesem EIA. MŽP v rámci své působnosti tato rizika zohledňuje v rámci přípravy, připomínkování a projednávání materiálů legislativní a nelegislativních povahy, resp. strategických dokumentů.

- Projekt ReStEP

Projekt ReStEP z projektu LIFE+ spolufinancovaný MŽP definuje možnosti a parametry využití OZE a biopaliv v dlouhodobých časových horizontech mimo jiné s ohledem na zachování biodiverzity. Výstupem projektu je veřejně přístupná interaktivní mapa OZE pro regionální udržitelné plánování v energetice zohledňující mimo jiné právě přítomnost lokalit soustavy Natura 2000 jako limit v území z hlediska umístování záměrů OZE. Projekt vytváří prostředí a nástroje pro efektivní implementaci politiky a legislativy EU s důrazem na urbanistické plánování a přírodní zdroje, a to ve všech oblastech ČR. Obecným cílem ReStEP je zvýšení zájmu o OZE a nalezení cesty k jejich efektivnímu využívání především v rámci jednotlivých regionů a jejich energetických koncepcí; je tedy přímo využitelný v procesu strategického a územního plánování a mimo jiné upozorňuje na přítomnost lokalit soustavy Natura 2000 v území jako potenciálního limitu z hlediska OZE.

- Úkol uložený Ministerstvu životního prostředí aktualizovanou Politikou územního rozvoje -

„Navrhnout podmínky a zpracovat odborný podklad pro vymezení lokalit vhodných pro využití obnovitelných zdrojů energie při zohlednění územních podmínek pro zachování přírodních a kulturních hodnot a charakteru krajiny.“

Nově aktualizovaná PÚR ukládá MŽP navrhnout výše uvedený podklad. Vzhledem k teprve nedávnému přijetí aktualizace PÚR (duben 2015) v současné době probíhá přerozdělování gesce v rámci jednotlivých věcně příslušných odborů MŽP.

Úspor energie je z hlediska gesce MŽP dosahováno prostřednictvím programů Zelená úsporám, Nová zelená úsporám 2013 a Nová zelená úsporám.

Snížování dopadů energetiky na životní prostředí a zdraví prostřednictvím dobrovolných dohod, viz Priorita 1.1, Cíl 4.

Cíl 4: Podporovat udržitelné materiálové hospodářství

* Dosažení udržitelného vztahu mezi ekonomickou efektivností materiálové spotřeby a dopadem materiálových toků na životní prostředí v mezinárodně vymezeném metodickém rámci.

K plnění cíle bude zapotřebí:

- * podpora zvýšení podílu technologií šetrných k ŽP (např. nízkoodpadových a BAT technologií),
- * podpora výzkumu, vývoje a inovací v oblasti environmentálně šetrných a znalostních technologií s vysokou přidanou hodnotou a nižšími nároky na materiálovou spotřebu,
- * uplatňování systému minimalizace, separace a následného materiálového využití odpadů (snížení spotřeby primárních zdrojů podporou výrobků z recyklovaných materiálů),
- * zvýšení povědomí spotřebitelů o problematice udržitelné spotřeby a výroby a o dopadech chování, které nepodporuje udržitelný rozvoj,
- * podpora vzdělávání a osvěty v oblasti udržitelné spotřeby a výroby.

Cíl plní Ministerstvo financí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo financí: Zákon o daních z příjmů podporuje aktivity, které poplatník vyvíjí v rámci výzkumu a vývoje, a to prostřednictvím možnosti odečíst výdaje vynaložené na výzkum a vývoj od základu daně. Podpora výzkumu a vývoje byla od roku 2014 ještě prohloubena.

Ministerstvo pro místní rozvoj uvádí SRR ČR 2014 – 2020:

Priorita 6: Ochrana a udržitelné využívání zdrojů v regionech

DoP:

PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

- Vyšší efektivita nakládání s odpady v souladu s hierarchií nakládání s odpady dle rámcové směrnice, důraz na snížení míry skládkování odpadů (OPŽP SC 3.1. Prevence vzniku odpadů, SC 3.2 Zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů)

Snížení environmentálních rizik a rozvíjení systémů řízení (OPŽP, SC 3.5 Snížit environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení)

Ministerstvo průmyslu a obchodu: Naplňování SRUR je řešeno následujícími opatřeními či úkoly uvedenými v Politice druhotných surovin a Akčním plánu na podporu zvyšování soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami.

Opatření Politiky druhotných surovin:

Opatření 2.1 Podporovat inovace a transfer vědy a výzkumu do oblasti zpracování a využívání druhotných surovin v rámci programů MPO.

Cíl je podporován v rámci prioritní osy 3 OP PIK: Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin. Konkrétně ve specifickém cíli 3.4 - Uplatnit inovativní nízkouhlíkové technologie v oblasti nakládání energií a při využívání druhotných surovin (zavádění inovativních nízkouhlíkatých technologií v oblasti zpracování a využívání druhotných surovin; zavádění technologií k získávání druhotných surovin v kvalitě vhodné pro další využití v průmyslové výrobě např. z použitého papíru, skla, kovů, pneumatik, textilu, plastů, stavebních a demoličních odpadů, vedlejších energetických produktů a řady dalších výrobků s ukončenou životností; zavádění technologií, kterými se budou z použitých výrobků získávat efektivním způsobem cenné druhotné suroviny, které jsou v ČR i v EU deficitní (zejména kritické suroviny); zavádění technologií na výrobu inovativních výrobků vyrobených z druhotných surovin, včetně náhrad primárních zdrojů druhotnými surovinami, tam kde je to ekonomicky výhodné).

Plněno - prostřednictvím podpory v rámci Prioritní osy 1 a Prioritní osy 3 stanovených v OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014 – 2020, který byl schválen dne 29. 4. 2015 Evropskou komisí.

Prioritní osa 1 – „Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace“, specifický cíl 1.1. „zvýšit inovační výkonnost podniků“ - alokace je ve výši cca 26,3 mld. Kč.

Prioritní osa 3 - specifický cíl 3.4. “Uplatnit inovativní nízkouhlíkové technologie v oblasti nakládání energií a při využívání druhotných surovin“ - alokace ve výši cca 1,026 mld. Kč.

Výzva v rámci OPPIK v prioritní ose 3, spec. cíli 3.4 bude vyhlášena do konce roku 2015

Opatření 3.2 Podporovat na úrovni státní správy možnosti stanovení kvót pro využívání druhotných surovin pro stavební projekty financované ze státních prostředků.

Plnění se připravuje - MPO připravuje společné jednání zástupců všech rezortů k řešení tohoto opatření, při kterém bude využita ta část Plánu odpadového hospodářství ČR, která tuto oblast částečně řeší.

Úkoly v AP na podporu zvyšování soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami, kde je řada úkolů s termínem plnění 6-12/2016, které mohou přispět k plnění těchto cílů a opatření SRUR:

Úkol 1.5. Projednat možnosti uzavření dobrovolné dohody mezi výrobcí plastů a kolektivními systémy zabývajících se zpětným odběrem výrobků s ukončenou životností (včetně sběru autovraků) a samosprávnými celky o zajištění sběru a zpracování výrobků z plastů po ukončení jejich životnosti.

Úkol 2.1 Prosazovat možnosti využívání druhotných surovin získaných z výrobků, materiálů a surovin po ukončení jejich životnosti v rámci OP a dalších programů podpor.

Úkol 3.3 Zpracovat návrh na stanovení minimálních závazných kvót využití druhotných surovin ve stavebnictví v rámci zakázek financovaných z veřejných zdrojů a navrhnout metodický pokyn pro veřejnou správu o možnostech a způsobech použití druhotných surovin ve veřejných zakázkách.

Úkol 3.7. Identifikovat a popsat zásadní dopady překážek pro materiálové využití vybraných odpadů a připravit návrhy možných opatření jejich odstranění nebo zmírnění.

Úkol 3.8 Navrhnout systém efektivní osvěty podnikatelské sféry i veřejnosti v oblasti získávání, zpracování a využívání druhotných surovin/druhotných zdrojů.

Odbor 61000: Ing. Martin Ptáčník, R (odbor koordinace strukturálních fondů), e-mail: ptacnik@mpo.cz, tel. 224 853 183 (k OP PIK)

Odbor 31200: Mgr. Vladimír Macourek, R (odbor ekologie) e-mail: macourek@mpo.cz, tel. 224 852 399

Ministerstvo zemědělství: • Uplatňování systému minimalizace, separace a následného materiálového využití odpadů.

V rámci PRV k výše uvedenému přispívá opatření M16 Spolupráce, resp. operace:

* 16.6.1 Horizontální a vertikální spolupráce při udržitelném zajišťování biomasy pro výrobu energie a v průmyslových procesech

Ministerstvo životního prostředí: Ze strany MŽP jsou činěna opatření legislativní povahy zejména v podobě novely zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů. V r. 2014 bylo novelou zákona zavedeno povinné třídění bioodpadů a kovů. Rovněž byl stanoven zákaz skládkování recyklovatelných a využitelných odpadů.

Hlavním koncepčním dokumentem v oblasti odpadového hospodářství je Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015-2024. Strategické cíle odpadového hospodářství České republiky na období 2015 – 2024 jsou:

1. Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů.
2. Minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.
3. Udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se k evropské „recyklační společnosti“.
4. Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství.

Od roku 2010 postupně pomalu roste úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklace u odpadů z materiálů jako jsou papír, kov, plast a sklo, pocházejících z domácností a případně odpadů jiného původu, pokud jsou tyto toky odpadů podobné odpadům z domácností. Postupně roste také míra přípravy k opětovnému použití, recyklace a využití stavebních a demoličních odpadů.

V roce 2013 bylo dosaženo 45,6 % recyklace papíru, kovu, plastu, skla - složek odpadu z domácností a podobného odpadu. Také bylo dosaženo 81,8 % využití stavebních a demoličních odpadů, které nemají nebezpečné vlastnosti.

K plnění přispěla podpora projektů z OPŽP 2007-2013.

Opatření na minimalizaci množství používaných obalových prostředků je plněno prostřednictvím § 3 zákona č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, podle kterého je osoba, která uvádí na trh obal, povinna zajistit, aby hmotnost a objem obalu byly co nejmenší při dodržení požadavků kladených na balený výrobek při zachování jeho přijatelnosti pro spotřebitele nebo jiného konečného uživatele, s cílem snížit množství odpadu z obalů, který je nutno odstranit.

Klienti autorizované obalové společnosti (AOS) jsou motivováni minimalizovat množství použitého obalového materiálu finančně, neboť výše poplatku závisí na hmotnosti a typu použitého materiálu. Další finanční motivací je absence poplatků za opakovaně použitelné obaly v rámci systému AOS EKO-KOM.

AOS dále systematicky informuje své klienty o možnostech předcházení vzniku odpadů. Tyto informační aktivity jsou buď obecné, formou elektronických dokumentů, uveřejňovaných na webových stránkách AOS nebo jsou realizovány prostřednictvím workshopů a seminářů nebo prostřednictvím individuálních konzultací.

Materiálové využití obalů je zajišťováno prostřednictvím povinností zpětného odběru a využití odpadů z obalů, které jsou stanoveny zákonem o obalech. Osoba, která uvádí obaly na trh, je povinná tyto obaly zpětně odebrat a využít v rozsahu stanoveném přílohou č. 3 zákona o obalech. Tato příloha stanovuje míru recyklace a celkového využití pro jednotlivé roky počínaje rokem 2013 a konče rokem 2016, pro který je požadovaný rozsah recyklace stanoven na 60 % a požadovaný rozsah pro celkové využití na 65 %.

Většina osob uvádějících na trh nebo do oběhu obaly plní výše uvedené povinnosti prostřednictvím AOS, která na základě autorizace udělené MŽP zajišťuje sdružené plnění těchto povinností.

Odpadní elektrozařízení lze předat především do systémů výrobců (popř. samotným zpracovatelům elektroodpadů). Míra sběru je stanovena v závazné části Plánu odpadového hospodářství ČR pro období 2015-2024 od roku 2016. Zákon o odpadech také stanovuje povinnost výrobců zajistit materiálové využití odpadů vzniklých z elektroodpadů.

Zpracovatelé autovraků musí zpracovávat autovraky tak, aby bylo zajištěno požadované opětovné použití, využití a materiálové využití. To znamená, že budou demontovat vozidla a opětovně používat díly k původnímu účelu, budou odevzdávat materiálově využitelné odpady jako je sklo, plasty, pneumatiky a další odpady k materiálovému využití a další odpady budou energeticky využity.

Výrobci přenosných baterií a akumulátorů mají povinnost od roku 2016 sbírat minimálně 45 % z množství baterií uvedených na trh.

MŽP v současné době připravuje nový zákon o výrobcích s ukončenou životností, který má nahradit stávající právní úpravu. Jeho cílem je podrobněji a zejména účinněji nastavit pravidla systémů zpětného odběru.

Priorita 2.3: Rozvoj lidských zdrojů, podpora vzdělávání, výzkumu a vývoje

Cíl 1: Podpořit vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů

Poskytnout všem skupinám populace v průběhu celého života příležitosti k získávání a uznávání kvalifikací použitelných na trhu práce a ke zdokonalování klíčových kompetencí potřebných pro uplatnění v pracovním, občanském i osobním životě, v souladu s principy udržitelného rozvoje a v zájmu zajištění konkurenceschopnosti České republiky a zajistit kvalifikované pracovní síly pro budoucí hospodářské aktivity a pro poskytování veřejných a veřejně prospěšných služeb.

* Začlenění vzdělávání do celkové strategie sociálně-ekonomického rozvoje ČR spojené s podporou investic do vzdělávání.

* Rozvoj a zkvalitňování systému vzdělávání počátečního a dalšího (celoživotního učení) s důrazem na zlepšení klíčových kompetencí absolventů pro zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce a v občanském životě a zvýšení motivace k dalšímu vzdělávání.

* Vyšší zapojení podnikatelských subjektů do vzdělávání a posílení spolupráce mezi veřejnou správou, podnikatelskou sférou a neziskovým sektorem.

Tento cíl naplňují Ministerstvo dopravy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo zdravotnictví,

Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace.

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050, priorita 4.7 Sociální otázky, zaměstnanost, vzdělávání, kvalifikace

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Je připravován věcný záměr zákona o sociálních službách a novela zákona. Rovněž rekvalifikace, sjednocení souladu podmínek s dalšími zákony a předpisy. Opatření v rámci APZ: Rekvalifikace uchazečů o zaměstnání - MPSV je gesčně odpovědné za naplňování a aktualizaci Národní soustavy povolání (NSP: katalog popisů povolání, dovedností a kompetencí, součástí je Centrální databáze kompetencí - CDK). Na základě NSP je pak vytvářena a naplňována Národní soustava kvalifikací (NSK). (...) Snahou MPSV je předpisy redukovat - navázat a sloučit podobné popisy povolání. Spolupráce se Sektorovými radami probíhá v rámci zadání projektu "Sektorové dohody jako nástroj sociálního dialogu při řešení dlouhodobých problémů v oblasti rozvoje lidských zdrojů (Regio). Spolupráce se zaměstnavateli vstupuje do nového období bez využití prostředků ESF. MPSV vnímá spolupráci se zaměstnavateli jako nepostradatelné a hledá finančně udržitelný model spolupráce.

Ministerstvo pro místní rozvoj uvádí PD IROP

– specifický cíl 2.4.

SRR ČR 2014 – 2020:

Priorita 1: Využití potenciálu rozvojových území

Priorita 2: Rozvoj klíčové infrastruktury nadregionálního významu

Priorita 4: Vyvážený rozvoj stabilizovaných území

Řešeno na několika platformách

– Regionální stálé konference, které odbor 52 metodicky vede, mají zřízenou Pracovní skupinu Vzdělávání, která je využita při přípravě Krajských akčních plánů vzdělávání.

Zároveň je součástí Integrovaných nástrojů pro využití ESI fondů ITI a IPRÚ, částečně i CLLD.

MMR je ve smyslu zákona č.179/2006 Sb., o uznávání výsledků dalšího vzdělávání příslušným ústředním správním úřadem k autorizaci pro povolání v oblasti územního plánování a stavebního řádu, investiční politiky, cestovního ruchu a pohřebnictví.

V gesci MŠMT, v rámci projektu Národní soustava kvalifikací 2, vznikla Sektorová rada pro pohostinství, gastronomii a cestovní ruch (SR), kde MMR, jako autorizující orgán, zastupují pracovníci odboru cestovního ruchu. SR reviduje stávající a navrhuje nové profesní kvalifikace z oblasti gastronomie, hotelnictví a turismu (kód 65). V současnosti existuje 33 těchto profesních kvalifikací, které jsou nabídkou pro zájemce o osvědčení o získání profesní kvalifikace v daném směru a uplatnění se na trhu práce. Příslušné zkoušky absolvuje zájemce o osvědčení u příslušné autorizované osoby, která autorizaci získává od MMR ve smyslu shora uvedeného zákona.

DoP:

PF1: Účinné a efektivní služby zaměstnanosti, které přispějí ke zvýšení zaměstnanosti zejména ohrožených skupin

- Zvýšení kvality dalšího vzdělávání (formálního i neformálního) směrem k potřebám trhu práce, vedoucí k vyšší adaptabilitě a lepší uplatnitelnosti účastníků na trhu práce (OP Z SC 1.4.2).

- Zvýšení účasti osob na kvalitním dalším vzdělávání, které je v souladu s potřebami trhu práce (OP Z SC 1.3.1., 1.3.2)

- Zkvalitnění a efektivní uplatňování kariérového poradenství (pro dospělé), zavedení nástroje analyzování a předvídání trhu práce a jejich efektivní využívání pro sladování vzdělávací nabídky s potřebami zaměstnavatelů (OP Z SC 1.4.2).

PF 2: Kvalitní vzdělávací systém (celoživotní učení) produkující kvalifikovanou a adaptabilní pracovní sílu.

- Zvýšení kvality pedagogických pracovníků škol prostřednictvím lepší pregraduální přípravy, metodické podpory v oblasti rozvoje klíčových kompetencí žáků a prostřednictvím vytvoření a zavedení motivujícího kariérního systému (OP VVV SC 3.1.4, 3.1.2).
- Dopracování a efektivní využívání komplexního systému hodnocení v počátečním vzdělávání (OP VVV SC 3.1.3).
- Zlepšení schopností dětí, žáků a studentů v oblasti klíčových kompetencí projevující se v mezinárodních srovnáních s dopady na vyšší uplatnitelnost na trhu práce a úspěch v životě (OP VVV SC 3.1.2).
- Zvýšení schopnosti škol realizovat vzdělávání dospělých (OP VVV SC 3.1.5).
- Zvýšená kvalita a dostatečná otevřenost zařízení předškolního vzdělávání (OP VVV 3.1.1)
- Zvýšení relevance programů středních a vyšších odborných škol k potřebám zaměstnavatelů (OP VVV SC 1.3.5).
- Posílení dlouhodobé uplatnitelnosti absolventů na trhu práce rozvojem přenositelných, odborných i praktických kompetencí (OP VVV SC 1.3.5).
- Zvýšení zájmu dětí a mládeže o technické a přírodovědné obory, o vědu a výzkum (OP VVV SC 1.3.5).
- Zkvalitnění a efektivní využívání kariérního poradenství na školách (OP VVV SC 1.3.5).
- Rozvoj odborných i přenositelných kompetencí (přizpůsobení prostor a zajištění moderního vybavení, spolupráce se zaměstnavateli apod.) (IROP SC 2.4)

Ministerstvo průmyslu a obchodu:

Naplňování cílů a opatření: Zásadním faktorem je spolupráce škol a zaměstnavatelů. Jako motivující opatření MPO během roku 2013 připravilo návrhy daňových úlev pro firmy, které se zapojují do odborného vzdělávání žáků a studentů. Iniciativa MPO a skupiny poslanců byla implementována do vládního návrhu zákona - návrh zákona o změně daňových zákonů v souvislosti s rekodifikací soukromého práva a o změně některých zákonů. Návrh vznikl ve spolupráci MPO, zaměstnavatelů, zástupců vysokých škol, MŠMT a MF. Novela vyšla ve sbírce zákonů jako zákonné opatření senátu č. 344/2013 Sb. s účinností od 1. ledna 2014. Byl zveřejněn metodický pokyn, na jehož znění s Min. financí spolupracovali jak MŠMT a MPO, tak zaměstnavatelé. Máme signály, že od počátku nového školního roku se zapojují noví partneři škol z řad zaměstnavatelů. První vyhodnocení lze očekávat ke konci roku 2015.

- MPO doporučuje dále jednat o možnosti daňových úlev pro zaměstnavatele, kteří podporují volnočasové vzdělávání a spolupráci se ZŠ.
- MPO spolupracuje na rozvoji Národní soustavy kvalifikací. Je autorizujícím orgánem pro více než 400 profesních kvalifikací z oblasti řemesel, průmyslu, stavebnictví, obchodu a dalších.
- Ve spolupráci se zaměstnavateli vznikl v září 2012 na MPO dokument Návrhy Ministerstva průmyslu a obchodu a zaměstnavatelů pro zlepšení pozice a kvality výstupů odborného školství v oblasti technického vzdělávání. Návrhy opatření z tohoto dokumentu se odrazily např. v usnesení vlády ČR č. 936 ze dne 20. prosince 2012 - Návrhy opatření vlády pro zlepšení podmínek rozvoje hospodářství, podporu podnikání a zaměstnanosti; v usnesení vlády ČR č. 8 ze dne 9. ledna 2013 - Nová opatření na podporu odborného vzdělávání a v Národním programu reforem. Opatření z těchto koncepcí jsou MPO prosazována v rámci mezirezortních připomínkových řízení k návrhům zákonů a do dalších dokumentů.
- MPO spolupracuje v rámci projektů financovaných z evropských fondů, jako je např. projekt POSPOLU, jehož cílem je podpořit spolupráci středních odborných škol a učilišť se zaměstnavateli, a zvýšit tak kvalitu odborného vzdělávání.
- MPO je partnerem různých soutěží a přehlídek v odborných dovednostech žáků, hutnictvím počínaje a textilním průmyslem konče (např. Přehlídka České ručičky a Soutěž mladých strojařů v programování CNC obráběcích strojů).
- MPO se zapojilo se do ankety Zlatý Ámos – letos poprvé udělen Matematický Ámos, kterého vybralo MPO. Snaha soutěž rozšířit na volnočasové aktivity.

- MPO podporuje uzavírání sektorových dohod. Na regionální a odvětvové úrovni řeší zaměstnavatelé, politické reprezentace a vzdělavatelé problémy nedostatku kvalifikovaných pracovníků. Opatření se týkají jak školské soustavy v regionu, tak rekvalifikací. Podepsána např. Sektorová dohoda pro strojírenství v Jihočeském kraji, Sektorová dohoda pro strojírenství v Královéhradeckém kraji či Sektorová dohoda pro odvětví chemie. V září 2015 byla ministři průmyslu a obchodu předložena k podpisu Národní dohoda.
 - Společnou iniciativou MPO a MŠMT jsou dvě výzkumné potřeby v programu Technologické agentury ČR BETA. První projekt se zaměřuje na zmapování bariér technického vzdělávání na základních školách. Druhá výzkumná potřeba cílí na střední školy a její výsledky budou příspěvkem k současné diskusi o zavádění duálního systému v ČR. Budou porovnány české rámcové a školní vzdělávací programy vybraných oborů s německými osnovami.
 - MPO se účastní Roku průmyslu a technického vzdělávání 2015, marketingového projektu Svazu průmyslu a dopravy. MPO podporuje a podílí se na velkém množství aktivit, které se pod hlavičkou Roku průmyslu a technického vzdělávání uskutečňují.
 - Dne 23. února 2015 vláda schválila usnesení vlády č. 128, kterým bylo mimo jiné schváleno použití finančních prostředků ze státního rozpočtu ČR, kapitoly Všeobecná pokladní správa, položky Vládní rozpočtová rezerva ve výši 12 789 400 Kč na posílení rozpočtu kapitoly Ministerstva průmyslu a obchodu na podporu projektů sociálního dialogu, resp. projektů Roku průmyslu a technického vzdělávání, které předložily SP ČR a KZPS. Na konci srpna byly dokončeny předběžné kontroly žádosti o dotaci a na přelomu srpna a září vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace a odeslány finanční prostředky ve výši 3 312 400 Kč na účet KZPS a 9 100 906 Kč na účet SP ČR.
 - MPO se zasazuje o nastavení systému predikcí potřeb trhu práce, v rámci kterého by zaměstnavatelé dávali s cca 5letým předstihem najevo, jakou strukturu absolventů budou potřebovat, což napomůže efektivnímu rozdělení finančních prostředků a nastavení struktury oborů středních, ale v určitém rozsahu i vysokých škol.
 - S ohledem na to, že vztah k technice je třeba u dětí budovat co nejdříve, prosazuje MPO návrat povinného dílenského vyučování na základní školy a využívání technických stavebnic ve výuce přírodovědných a technických předmětů. Prostor je i k využívání stavebnic k rozvoji technického myšlení a motorických dovedností už v mateřských školách.
- MPO podporuje zavedení povinné maturitní zkoušky z matematiky na většině oborů, resp. nastavení dvou úrovní pro různé obory.
- Odbor 31300; Ing. Jitka Švejcarová, VO, e-mail: svejcarova@mpo.cz, tel. 224 853 256; Ing. Jaromír Culek, VO, e-mail: culek@mpo.cz, tel. 224 852 232 (odbor sektorové expertízy a průmyslové politiky)

Ministerstvo spravedlnosti: Jednou z priorit v oblasti trestní politiky je vzdělávání vězňů, které je koncipováno jako součást individuálního programu zacházení, který je jakožto základní prostředek cílevědomého a komplexního působení stanoven pro každého odsouzeného. Konkrétně se může jednat o některou z následujících možností:

- a) vzdělávání organizované či realizované středním odborným učilištěm,
- b) vzdělávání vedené či kontrolované zaměstnanci oddělení výkonu trestu,
- c) vzdělávání v korespondenčních kurzech a v síti základních, středních, vyšších odborných nebo vysokých škol České republiky.

Ve věznicích jsou tak vytvářeny podmínky pro to, aby odsouzení mohli získat a zvyšovat svou pracovní kvalifikaci a rozšiřovat si svoji všeobecnou informovanost. Formální vzdělávání zajišťuje sama Vězeňská služba, nebo spolupracující subjekt, a jeho výsledkem je základní, středoškolské, vyšší odborné, nebo i vysokoškolské vzdělání, tedy doklad o dosaženém vzdělání uplatnitelný na trhu práce. Neformální vzdělávání probíhá v rámci programu zacházení a může se například jednat o všeobecné vzdělávací kurzy, odborné kurzy, rekvalifikační kurzy, specializační kurzy atd. Kurz může být, stejně jako formální vzdělávání, zakončen dokladem o jeho absolvování.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: a) Rozvoj a zkvalitňování systému vzdělávání počátečního a dalšího (celoživotního učení) s důrazem na zlepšení klíčových kompetencí absolventů

pro zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce a v občanském životě a zvýšení motivace k dalšímu vzdělávání:

MŠMT podporuje kurzy ČŽV na vysokých školách a zvyšování jejich kvality rovněž prostřednictvím nefinančních motivací: Dlouhodobý záměr pro r. 2011-2015 vysokým školám například doporučuje začlenit kurzy ČŽV do systému vnitřního hodnocení vzdělávací činnosti. Podpora funkčních systémů vnitřního hodnocení na VŠ, včetně hodnocení kurzů ČŽV, byla realizována prostřednictvím IPN Kvalita. Pravidelné a správně prováděné hodnocení by mělo vést k zvyšování kvality kurzů ČŽV.

b) Vyšší zapojení podnikatelských subjektů do vzdělávání a posílení spolupráce mezi veřejnou správou, podnikatelskou sférou a neziskovým sektorem:

Spolupráci vysokých škol MŠMT podporuje prostřednictvím doporučení Dlouhodobého záměru MŠMT pro oblast vysokých škol na období 2011–2015 a 2016–2020 a jejich každoročních aktualizací a prostřednictvím centralizovaných rozvojových programů (CRP). V rámci těchto programů je opakovaně v rámci Programu pro vyrovnávání příležitostí pro vysoké školy se sídlem na území hlavního města Prahy podporován rozvoj vzdělávací činnosti prostřednictvím vytváření partnerství a sítí mezi vysokými školami a institucemi výzkumu a vývoje, subjekty soukromého sektoru nebo subjekty vykonávajícími veřejnou správu.

Spolupráce se zaměstnavateli byla rovněž podporována prostřednictvím výzev OP VK, konkrétně prostřednictvím oblasti podpory 2.4 Partnerství a sítě (např. výzva č. 31).

Metodologická podpora spolupráce se zaměstnavateli byla školám poskytnuta v rámci IPN Kvalita.

Oddělení zabývající se problematikou udělování akreditací v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP).

Vzhledem k této skutečnosti je priorita 2.3. cíl 1, tj. podpora vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů v rámci gesce našeho oddělení nejvíce uplatňována, avšak pouze pro cílovou skupinu pedagogických pracovníků, neboť se vzdělávací programy akreditují v systému již výše uvedeného dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků - DVPP:

Principy SRUR jsou obsaženy např. ve standardu specializačního studia EVVO, který byl v roce 2015 inovován. Jedná se o specializační studium akreditované v systému DVPP dle § 9 odst. d) vyhlášky č. 317/2005 Sb., jako studium k výkonu specializovaných činností.

Oddělení akredituje mj. i další vzdělávací programy, které jsou zaměřeny na problematiku EVVO resp. problematiku Udržitelného rozvoje.

Za prioritu považujeme, aby akreditované vzdělávací programy byly kvalitní a aby byly zejména pro účastníky, tj. pedagogické pracovníky, (tj. kategorie pedagogických pracovníků jsou stanoveny dle zákona č. 563/2004 Sb.), využitelné přímo v jejich praxi, což byla i hlavní myšlenka inovace standardu EVVO, viz naše webové stránky: <http://www.msmt.cz/file/36456/>

Tento standard studia k výkonu specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy naplňuje ustanovení § 9 vyhlášky MŠMT č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů a Metodický pokyn k zajištění environmentálního vzdělávání výchovy a osvěty, č.j. 16745/2008-22 vydaný MŠMT.

Ministerstvo vnitra naplňuje tento cíl SRUR zejména prostřednictvím:

a) opatřeními zaměřenými na vzdělávání úředníků ve veřejné správě

Implementační plány zpracované v návaznosti na Strategický rámec rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014-2020 (schváleno usnesením vlády č. 21 ze 14. ledna 2015, resp. aktualizace schválena usnesením vlády č. 654 z 20. srpna 2015) zahrnují opatření zaměřená na vzdělávání úředníků ve veřejné správě. Konkrétně se jedná o specifický cíl 1.3 Rozšíření metod kvality ve veřejné správě, resp. specifický cíl 4.2 Řízení a rozvoj lidských zdrojů ve správních úřadech. Aktivita v oblasti vzdělávání budou realizovány od roku 2016.

b) opatřeními zaměřenými na vzdělávání příslušníků Policie ČR

Oblast efektivního rozvoje a vzdělávání lidských zdrojů Policie ČR je řešena připravovanou Strategii řízení lidských zdrojů v Policii ČR.

Ministerstvo zahraničních věcí:

- Přijetím aktualizace Státní energetické koncepce (SEK) dne 18. 5.2015 se řada návrhů k posílení bezpečnosti stala součástí schválené legislativy a navazujících předpisů, zejména díky posílené roli SEK v novém energetickém zákoně. MZV je součástí mezinárodního prostředí pro energetickou bezpečnost, má k tomu zřízení i zvláštní funkci.
- O energetické bezpečnosti obecně i v oblasti udržitelného rozvoje zvláště vzdělává Diplomatická akademie MZV jak své diplomaty, tak pracovníky dalších resortů.
- Diplomatická akademie MZV vzdělává své diplomaty a pracovníky dalších institucí v rámci svých kursů v obecných i tematických seminářích s ohledem na udržitelný rozvoj.

Ministerstvo zdravotnictví: AP 10a Vzdělávání lékařů

Akční plán vzdělávání lékařů reflektuje především požadavky na zkvalitnění zdravotní péče a povede ke změnám v pregraduálním vzdělávání lékařů a taktéž ve specializačním vzdělávání lékařů.

AP 10b Vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků

Cílem Akčního plánu je zvýšit podíl zdravotnických pracovníků zapojených do profesního celoživotního učení a vzdělávání a zlepšit jejich měkké dovednosti a odborné znalosti a dovednosti v péči

o zdraví a v prevenci nemocí a v podpoře zdraví obyvatelstva.

Ministerstvo zemědělství: • Zajistit kvalifikované pracovní síly, celoživotního učení.

V rámci PRV k výše uvedenému přispívá opatření M01 Předávání znalostí a informační akce, resp. operace:

* 1.1.1Vzdělávací akce

* 1.2.1Informační akce

Resort Ministerstva zemědělství certifikoval a eviduje 120 autorizovaných osob pro provádění zkoušek profesních kvalifikací. V současné době je připraveno 145 profesních kvalifikací. Bylo vydáno 3 193 osvědčení o vykonání zkoušky z profesní kvalifikace (PK). Největší zájem je o PK Florista (992 vydaných osvědčení) PK údržba veřejné zeleně (442 vydaných osvědčení) a PK výroba zákusků a dortů (291 vydaných osvědčení).

Ministerstvo životního prostředí: Oblast EVVO v praxi představuje velké množství realizovaných programů středisek ekologické výchovy, a to pro různé cílové skupiny včetně pedagogů, ale i veřejné správy.

V rámci Národní soustavy kvalifikací jsou aktuálně v platnosti 3 profesní kvalifikace (Průvodce přírodou, Profesní skalník a Strážce přírody) a připravuje se kvalifikace Pracovník environmentální výchovy.

V roce 2009 byly ve spolupráci MŠMT (NÚOV) a MŽP vytvořeny obsahové a kompetenční rámce pro jednotlivé oblasti obnovitelných zdrojů (OZE) a úspor energie, které mohou sloužit jako doporučený základ k dalšímu rozpracování a využití v počátečním i dalším vzdělávání.

Místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace: Cíl 1: Podpořit vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů
Plnění uvedeného cíle ze strany Rady vlády pro konkurenceschopnost a hospodářský růst probíhá prostřednictvím činnosti Výboru pro technické vzdělávání a Výboru pro digitální ekonomiku a kulturní a kreativní průmysly, které svojí aktivitou usilují o podporu technického vzdělávání v návaznosti na potřeby trhu práce a s ohledem na zvyšování digitální gramotnosti občanů ČR.

Výbor pro technické vzdělávání v současné době pracuje na opatřeních, která povedou ke konsolidaci potřeb trhu práce, respektive potřeb jednotlivých průmyslových sektorů národního hospodářství, a k promítnutí těchto potřeb do veřejných výdajů a politik, zejména pak z ESI fondů (jmenovitě z OP Výzkum, vývoj vzdělávání, OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost a OP Zaměstnanost).

Tato opatření se zaměří na změny v systému počátečního vzdělávání, na využívání dalšího vzdělávání, na posilování kombinovaných kompetencí absolventů technických oborů, na zvyšování digitální

gramotnosti, podporu spolupráce škol a firem a další. Součástí těchto snad bude i informační kampaň, jejíž snahou bude cílové skupiny ke vzdělávání motivovat.

V oblasti digitální gramotnosti a digitálního vzdělávání spolupracuje s Výborem pro technické vzdělávání i další výbor RVKHR Výbor pro digitální ekonomiku a kulturní a kreativní promysly. Výbor v současné době připravuje základní východiska a rámec Strategie rozvoje digitální ekonomiky, která se bude kromě dopadů digitalizace na průmysl zabývat také nedostatkem kvalifikovaných pracovníků v této oblasti a způsoby, jak zajistit dostatek lidí s technickým vzděláním nebo kombinovanými kompetencemi. Připravovaná strategie se bude v samostatné části věnovat otázce lidských zdrojů pro potřeby rozvoje digitální ekonomiky. V této souvislosti je ministerstvo práce a sociálních věcí pověřeno vypracováním studie, která nastíní scénáře možností využití moderních technologií pro trh práce. Studie by měla obsahovat údaje o tom, jak internet, konektivita, obsah na internetu apod. podporují nové formy práce, včetně zapojení zdravotně a sociálně znevýhodněných osob (či konkrétních demografických skupin) a možné přínosy využití moderních technologií pro řešení nezaměstnanosti ve strukturálně postižených regionech ČR.

Cíl 2: Podpořit výzkum, vývoj a inovace

- * Realizovat podporu zejména prostřednictvím zlepšení spolupráce výzkumných a vývojových pracovišť s podnikatelskou sférou pro urychlené zavádění nových poznatků a nových technologií do praxe, pro vznik a rozvoj technologicky orientovaných firem (ochrana duševního vlastnictví atd.).
- * Zajistit podporu podnikatelským inkubátorům, a to zejména specializovaným pro podporu začínajících firem a firem s vazbou na univerzity, zaměřené na výzkum, vývoj a inovace.
- * Podporovat spolupráci vědecko-výzkumných organizací s veřejným a neziskovým sektorem i využití výsledků vědy a výzkumu při poskytování veřejných služeb a implementaci politik.
- * Cílem podpory budou nejen stávající výzkumné organizace a jejich projekty, ale i vznik institucí nových, popřípadě jejich expanze a další rozvoj a provoz.
- * Podporovat aktivity vedoucí k propojení akademické, výzkumné a průmyslové sféry, transfer technologií na míru, vznik center pro ochranu práv firem k intelektuálnímu vlastnictví, programy zapojení studentů VŠ do inovativních procesů firem, školení a odborné semináře, poradenství nutné v prvních fázích začátku podnikání apod.
- * Prioritu by měl mít rozvoj nových technologií a inovací šetrných k životnímu prostředí.

Plní následující rezorty: Ministerstvo dopravy, Ministerstvo financí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace.

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050, priorita 4.5.1 Moderní technologie, výzkum, vývoj a inovace

Ministerstvo financí: Zákon o daních z příjmů podporuje aktivity, které poplatník vyvíjí v rámci výzkumu a vývoje, a to prostřednictvím možnosti odečíst výdaje vynaložené na výzkum a vývoj od základu daně. Tato podpora byla od roku 2014 ještě prohloubena.

Ministerstvo pro místní rozvoj: SRR ČR 2014 – 2020:

Priorita 1: Využití potenciálu rozvojových území

Priorita 4: Vyvážený rozvoj stabilizovaných území

Řešeno prostřednictvím krajských S3 strategií.

Zároveň je částečně součástí Integrovaných nástrojů pro využití ESI fondů ITI a IPRÚ.

Politika architektury a stavební kultury České republiky

Cíl 8.2: Využívat výsledky výzkumu a vývoje v praxi.

Opatření 8.2.1: Využívat v praxi výsledky výzkumných projektů v programu Beta (TAČR) zaměřených na vzdělávání a osvětu v oblasti architektury a stavební kultury.

DoP:

PF3 VaI systém založený na kval. výzkumu propojeném s aplik. sférou a směřujícím ke komerčně využitelným výsledkům:

- Zvýšení produkce výsledků výzkumu orientovaného na řešení socio-ekonomických potřeb (OP VVV, SC 1.2).
- Zvýšení nabídky kvalitních výsledků VaV s aplikačním potenciálem a počtu výsledků dotažených do stadia aplikace a inovace. (OP VVV, SC 1.2)
- Zavedení a zvýšení kvality služeb podporujících transfer technologií a komercializaci výsledků výzkumu. (OP PIK, SC 1.2)
- Zvýšení poptávky po inovacích ve veřejném sektoru. (OP PIK, SC 1.1.)
- Zvýšení inovační výkonnosti v jednotlivých odvětvích rozvojem klastrů a sítí, které rozvíjí proces inteligentní specializace (OP PIK, SC 1.2)
- Zvýšení všestranné spolupráce (firma – firma i firma – akademie) v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, včetně zvýšení aplikace principů open-innovation na řízení inovací ve firmách. (OP PIK, SC 1.2)
- Zvýšení poptávky po ochraně IPR a zlepšení kompetencí MSP v této oblasti. (OP PIK, SC 1.2)
- Zvýšení investování podniků do eko-inovací. (Op PIK, SC 1.2)

PF4: Podniky využívající VaV, konkurenceschopné na globálním trhu a přispívající k nízkouhlíkovému hospodářství:

- Podstatné zlepšení kvality a rozšíření spektra specializovaných poradenských služeb jak pro začínající podnikatele, tak podporující přechod existujících firem ke znalostně intenzivnějšímu podnikání.
- Zlepšení udržitelnosti podpory MSP prostřednictvím navratitelných finančních nástrojů včetně rizikového kapitálu a jiných zdrojů vnějšího financování (OP PIK, SC 2.1)

Zvýšení dostupnosti podnikatelské infrastruktury umožňující přechod k inovativní výrobě s vysokou přidanou hodnotou.

Ministerstvo průmyslu a obchodu: Naplňování cílů a opatření: MPO podporuje programy na zapojení VŠ studentů a to formou bezplatných stáží.

Sekce 71000: Mgr. František Nestával, VO (oddělení mezirezortních záležitostí); e-mail: nestaval@mpo.cz, tel. 224 852 320

Cíl je rovněž podporován v rámci prioritní osy 1 OP PIK: Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace.

Konkrétně specifické cíle 1.1 - Zvýšit inovační výkonnost podniků a 1.2 – Zvýšit intenzitu a účinnost spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích.

Odbor 61000: Ing. Martin Ptáčník, referent (odbor koordinace strukturálních fondů), e-mail: ptacnik@mpo.cz, tel. 224 853 183

Ministerstvo spravedlnosti: V působnosti MSp byl na základě výsledků veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji vyhlášené Technologickou agenturou ČR v programu Omega řešen výzkumný projekt „Model predikující vývoj počtu vězňů“ (č. projektu TAČR TD020251). Výsledkem projektu je certifikovaná metodika „Model PRISMOD predikující vývoj počtu vězňů“ a software PRISMOD implementující tuto metodiku.

Ministerstvo vnitra naplňuje tento cíl SRUR zejména prostřednictvím:

a) sjednocením a koordinací postupů – Policie ČR

Vznikla Stálá koordinační skupina pro vědu, výzkum a inovace, která má sjednocovat a koordinovat postupy Policie ČR v této oblasti. Koordinátorem činnosti této skupiny je oddělení koncepce a strategické koordinace Policejního prezidia ČR. V rámci činnosti dochází ke spolupráci s rezortními a mimorezortními subjekty, aby výsledky vědy a výzkumu mohla Policie ČR efektivně aplikovat do svých činností. Jedním z cílů je i předložení strategie Policie ČR v oblasti vědy, výzkumu a inovací (konec roku 2016).

- b) řízením a koordinací poskytování účelové a institucionální podpory výzkumu, vývoje a inovací na bezpečnostní výzkum
- c) koordinací mezinárodní spolupráce České republiky v oblasti bezpečnostního výzkumu
- d) zastupováním České republiky v mezinárodních institucích a pracovních útvarech, které se zabývají bezpečnostním výzkumem (např. CEPOL)

Ministerstvo zdravotnictví: AP 10a Vzdělávání lékařů

Akční plán vzdělávání lékařů reflektuje především požadavky na zkvalitnění zdravotní péče a povede ke změnám v pregraduálním vzdělávání lékařů a taktéž ve specializačním vzdělávání lékařů.

AP 10b Vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků

Cílem Akčního plánu je zvýšit podíl zdravotnických pracovníků zapojených do profesního celoživotního učení a vzdělávání a zlepšit jejich měkké dovednosti a odborné znalosti a dovednosti v péči

o zdraví a v prevenci nemocí a v podpoře zdraví obyvatelstva.

Ministerstvo zemědělství: • Zlepšení spolupráce výzkumných a vývojových pracovišť s podnikatelskou sférou pro urychlené zavádění nových poznatků a nových technologií do praxe. Pro vznik a rozvoj technologicky orientovaných firem (ochrana duševního vlastnictví atd.),

- podporovat spolupráci vědecko-výzkumných organizací s veřejným a neziskovým sektorem i využití výsledků vědy a výzkumu při poskytování veřejných služeb a implementaci politik.

V rámci PRV k výše uvedenému přispívá opatření M16 Spolupráce, resp. operace, kdy podpořené projekty budou vznikat ve spolupráci zemědělského/potravinářského podniku a vědecko-výzkumného subjektu:

- * 16.1.1 Podpora operačních skupin a projektů Evropského inovačního partnerství
- * 16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě
- * 16.2.2 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh

K podpoře výzkumu, vývoje a inovací přispěje také OP Rybářství 2014 - 2020 prostřednictvím opatření Inovace, které je zaměřeno na testování a následný transfer inovačních technologií do praxe za podmínek blízkých výrobním podmínkám s cílem získat technické nebo ekonomické poznatky o nových technologiích.

Dále je realizováno prostřednictvím resortních výzkumných programů:

- * Komplexní udržitelné systémy v zemědělství 2012 – 2018 „KUS“ (schváleno vládou ČR dne 19. ledna 2011 pod č. 52, oznámen Evropské Komisi jako bloková výjimka prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, č. SA.32955 (2011/x) zde dne 4. 5. 2011; v roce 2014 opětovně oznámen podle aktualizovaných evropských předpisů; pro ABER zaregistrován pod číslem SA.40078 (2014/XA), pro GBER zaregistrován pod číslem SA.40726 (2015/x)
- * Výzkum v agrárním komplexu, VAK (schváleno vládou ČR dne 4. února 2008 pod č. 115, povoleno Evropskou komisí dne 10. 7. 2008 jako státní podpora N 187/2008 pod čj. K(2008)3596
- * Program výzkumu v agrárním sektoru 2007 – 2012 (schváleno vládou ČR dne 16. listopadu 2005 pod č. 1477, povoleno Evropskou komisí dne 16. 10. 2006 pod č. N 19/2006)

Rovněž realizováno v rámci Institucionální podpory 20 výzkumným organizacím v působnosti resortu MZe

Ministerstvo životního prostředí nedisponuje vlastními prostředky na podporu výzkumu, vývoje a inovací, ovlivňuje však výzkum v oblasti životního prostředí zejména prostřednictvím programu BETA Technologické agentury ČR formulací tematických oblastí, a dále prostřednictvím resortních příspěvkových organizací (především České geologické služby a Českého hydrometeorologického ústavu).

V září 2015 byla obnovena Vědecká rada ministra ŽP, která má sloužit k lepšímu propojení vědy a státní správy a přenosu nejnovějších vědeckých poznatků.

Místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace: Podporou výzkumu, vývoje a inovací se v RVKHR zabývá několik výborů. Rada má přímo Výbor pro výzkum, vývoj a inovace, který projednává a postupně konsoliduje návrhy potřeb průmyslových sektorů národního hospodářství v oblasti vědy a výzkumu. Návrhy potřeb jednotlivých průmyslových sektorů národního hospodářství jsou prvním výstupem činnosti sektorových platforem, které byly ustanoveny při RVKHR a Radě pro výzkum, vývoj a inovace za účelem definování sektorových priorit ve výzkumu a vývoji a určení hlavních problémů, se kterými se podniky v této oblasti potýkají. Východiskem metodiky pro přípravu výzkumných priorit průmyslových sektorů je struktura soukromých výdajů na výzkum, vývoj a inovace (dále jen „VaVal“). Při definování prvního návrhu potřeb průmyslových sektorů národního hospodářství v oblasti VaVal se vedly debaty s téměř 100 předních firem a s 20 významnými asociacemi napříč sektory. Na červencovém jednání RVKHR byl předložen první ucelený návrh priorit, který bude dále precizován a diskutován. Sektorové diskuse jsou v souladu s cíli RIC 3 strategie vést tzv. entrepreneurial discovery proces, tedy s procesem definování cílů strategie za účasti podnikatelů, výzkumníků i zástupců občanské společnosti v roli uživatelů inovací. Proces zjišťování potřeb je kontinuální a slouží jako zpětná vazba na realizovaná opatření i k verifikaci strategie.

Potřeby a priority sektorů národního hospodářství se budou promítat do konkrétních opatření. Jasně definované priority sektorů národního hospodářství se stanou základem pro rozpracování nového systému řízení aplikovaného výzkumu a zároveň budou využity při tzv. vertikalizaci RIS 3, tj. při efektivním zacílení finančních prostředků na aktivity vedoucí k posílení inovačního potenciálu a do prioritně vytyčených oblastí s cílem plně využít znalostní potenciál na národní i krajské úrovni a posílit tak konkurenceschopnost české ekonomiky (jde tak i o nastavení základních principů hodnocení aplikovaného výzkumu). Tento proces by měl vést k sektorovému zacílení vyhlášených výzev z evropských i národních programů podpory systému VaVal od roku 2018. Inspirací pro změny v oblasti aplikovaného výzkumu je systém řízení aplikovaného výzkumu v Německu (Frauenhofer Gesellschaft), Izraeli a v menších evropských státech.

Podpoře vědě a výzkumu se věnuje také Výbor pro digitální ekonomiku a kulturní a kreativní průmysly. Podle navrženého základního rámce připravované Strategie rozvoje digitální ekonomiky se bude samostatná část tohoto koncepčního dokumentu věnovat dlouhodobým prioritám v oblasti výzkumu a vývoje a využití veřejných výzkumných infrastruktur pro potřeby rozvoje digitální ekonomiky. Následující seznam výzkumných témat v oblasti digitální ekonomiky byl zahrnut do Analýzy stavu výzkumu, vývoje a inovací v ČR a jejich srovnání se zahraničím v roce 2014, která byla předložena Radě pro výzkum, vývoj a inovace. Témata by měla rovněž být začleněna do RIS 3 strategie, do programů aplikovaného výzkumu i programů podpory z ESI fondů:

- 1) Kybernetická bezpečnost;
- 2) Data (otevřená data, vývoj nových algoritmů a analytických nástrojů pro práci s velkými objemy dat, nástroje pro práci s českým jazykem v ICT...);
- 3) 3D vizualizace a rapid prototyping (3D tisk...);
- 4) Vývoj nových digitálních řešení a služeb (e-commerce, digitální obsah a jeho technologické propojování, internet věcí, rozvoj asistivních technologií, digitalizace rozvodné soustavy /přenosová soustava, distribuční sítě – smart grids/ ...);
- 5) Digitální dovednosti a znalosti (vzdělávání napříč celou vzdělávací soustavou; celoživotní vzdělávání; vzdělávání učitelů v oblasti moderních technologií a jejich využívání...).

Rozvoji technologicky orientovaných podniků a spolupráci veřejných výzkumných pracovišť s podnikovou sférou se věnuje také Výbor pro malé a střední podniky a výrobní družstva. Za účelem posílení podnikových kapacit výzkumu a vývoje je v rámci OP PIK v prioritní ose 1 realizováno několik programů k zintenzivnění spolupráce mezi veřejným, vzdělávacím, vědeckovýzkumným a podnikatelským sektorem, k rozvoji podnikových VaVal center, k většímu zapojení MSP do programu HORIZONT 2020 a další.

Prioritní osa 3: Rozvoj území

Priorita 3.1: Upevňování územní soudržnosti

Cíl 1: Zvýšit ekonomický a environmentální potenciál, konkurenceschopnost a sociální úroveň regionů ČR na srovnatelnou úroveň s vyspělými regiony Evropy, stabilizovat kulturně-historický potenciál a postupně snižovat nepřiměřené regionální disparity

* Dosažení ekonomické, sociální a kulturní úrovně regionů ČR srovnatelné s vyspělými regiony Evropy a současně na snížení nežádoucích regionálních rozdílů a rozvoj specificky problémových území.

* Vytváření podmínek pro dynamický hospodářský rozvoj regionů (podpora podnikatelského prostředí v regionech, vytváření podmínek pro příliv zahraničního kapitálu do regionů, podpora exportu konkurenceschopné produkce), tvorba pracovních míst (rozvíjení spolupráce veřejného a soukromého sektoru při rekvalifikačních programech, podpora projektů pro koordinaci vzdělávacích, rekvalifikačních a motivačních programů), šetrné nakládání s materiálovými a energetickými zdroji (podpora vývoje a používání nízkoe emisních, nízkoodpadových a energeticky nenáročných technologií).

* Zvyšování ekonomické výkonnosti v problémových územích (podpora diverzifikace ekonomických aktivit problémových území s neefektivní strukturou výroby a služeb), intervence na trhu práce v územích s neúměrně vysokou nezaměstnaností (podpora vzdělávání a zvyšování kvalifikace, zvýšení adresnosti a efektivnosti nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, umísťování osob ohrožených sociální exkluzí na trh práce, programy podpory tvorby nových pracovních míst pro dlouhodobě nezaměstnané).

Ministerstvo dopravy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050, Priorita 4.1.1 Vytváření podmínek pro konkurenceschopnost ČR 4.1.2 Vytváření podmínek pro soudržnost regionů 4.1.3 Nákladní doprava jako součást logistického procesu 4.1.6 Vytváření podmínek pro rozvoj cestovního ruchu 4.2.3 Nákladní doprava dle principu komodality 4.2.4 Funkční systém osobní dopravy 4.3.6 Zajištění energií pro dopravu Kapitola 4.7 Sociální otázky, zaměstnanost, vzdělávání, kvalifikace.

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Opatření v rámci APZ: Viz opatření aktivní politiky zaměstnanosti u Priority 1.3. Prostředky jsou mezi pracoviště ÚP ČR rozdělovány dle ukazatelů na regionálních trzích práce (podíl nezaměstnaných osob, počet volných pracovních míst a počet uchazečů o zaměstnání ve vybraných kategoriích). Největší objem prostředků aktivní politiky zaměstnanosti je tak směřován do regionů, kde je situace nejvážnější. K snižování rozdílů přispívají i investiční pobídky na vytváření pracovních míst a rekvalifikace a školení, které jsou pouze v okresech s nejvyšším podílem nezaměstnaných. V roce 2015 bylo rozšířeno na regiony, kde je podíl nezaměstnaných o 25 % vyšší, než je průměr ČR - aktuálně Most, Bruntál, Ústí n. L, Karviná, Ostrava, Chomutov, Děčín, Jeseník, Znojmo, Sokolov, Hodonín, Louny a Přerov.

Ministerstvo pro místní rozvoj: Jedná se o cíle podpory v celém PD IROP.
SRR ČR 2014 – 2020:

Priorita 1: Využití potenciálu rozvojových území

Priorita 2: Rozvoj klíčové infrastruktury nadregionálního významu

Priorita 3: Zkvalitnění sociálního prostředí rozvojových území

Priorita 4: Vyvážený rozvoj stabilizovaných území

Priorita 5: Oživení periferních území

Priorita 6: Ochrana a udržitelné využívání zdrojů v regionech

Priorita 7: Ochrana přírody a krajiny, kvalitní a bezpečné prostředí pro život

Integrované nástroje pro využití ESI fondů (ITI a IPRÚ – rozvoj. území), CLLD (venkovský prostor definovaný EU)

Dotační titul Podpora rozvoje pracovních příležitostí na území Ústeckého a Moravskoslezského kraje (ukončen v roce 2015)

Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1

V republikové prioritě v čl. (15):

Předcházet při změnách nebo vytváření urbánního prostředí prostorově sociální segregaci s negativními vlivy na sociální soudržnost obyvatel. Analyzovat hlavní mechanismy, jimiž k segregaci dochází, zvažovat existující a potenciální důsledky a navrhnout při územně plánovací činnosti řešení, vhodná pro prevenci nežádoucí míry segregace nebo snížení její úrovně.

V republikové prioritě v čl. (17):

Vytvářet v území podmínky k odstraňování důsledků hospodářských změn lokalizací zastavitelných ploch pro vytváření pracovních příležitostí zejména v hospodářsky problémových regionech a napomoci tak řešení problémů v těchto územích.

V republikové prioritě v čl. (18):

Podporovat polycentrický rozvoj sídelní struktury. Vytvářet předpoklady pro posílení partnerství mezi městskými a venkovskými oblastmi a zlepšit tak jejich konkurenceschopnost.

Realizace programů EÚS, resp. programů přeshraniční spolupráce v období 2007-2013 a jejich pokračování v období 2014 – 2020, ve kterých MMR plní funkci Řídícího/Národního orgánu. Opatření k dosažení Cíle 1 se odráží v prioritních osách a jejich oblastech podpory jednotlivých programů 2007-2013:

- Hospodářská spolupráce a rozvoj ekonomického prostoru
- Rozvoj podnikatelského prostředí

- Infrastruktura a služby spojené s podnikáním a inovacemi

a v aktivitách investičních priorit programů 2014-2020:

- Investování do vzdělávání, školení, odborné přípravy, celoživotního vzdělávání
- Podpora investování podniků do výzkumu a novace a vytváření propojení a synergií mezi podniky a centry výzkumu a vývoje

DoP:

PF4: Podniky využívající VaV, konkurenceschopné na globálním trhu a přispívající k nízkouhlíkovému hospodářství:

- Zlepšení podmínek pro rozvoj podnikání na venkově, přičemž ve venkovských oblastech nebude podpora přednostně směřována do znalostně intenzivních oblastí (OP PIK, SC 2.1)
- Podstatné zlepšení kvality a rozšíření spektra specializovaných poradenských služeb jak pro začínající podnikatele, tak podporující přechod existujících firem ke znalostně intenzivnějšímu podnikání. (OP PIK, SC 2.2 a SC 2.1)
- Vyšší konkurenceschopnost akvakultury (diverzifikace) (OP Rybářství, Operace 2.2.)
- Zvýšení dostupnosti podnikatelské infrastruktury umožňující přechod k inovativní výrobě s vysokou přidanou hodnotou. (OP PIK, SC 2.2.)
- Snížení energetické náročnosti, resp. zvýšení energetické účinnosti výrobních a technologických procesů zejména v průmyslu, případně ve službách. (OP PIK, SC 3.2 a SC 3.4)

PF3: Val systém založený na kval. výzkumu propojeném s aplik. sférou a směřujícím ke komerčně využitelným výsledkům:

- Zvýšení investování podniků do eko-inovací (OP PIK, SC 1.2)

PF 1: Účinné a efektivní služby zaměstnanosti, které přispějí ke zvýšení zaměstnanosti zejména ohrožených skupin.

- Zvýšení zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce, tj.: starších 55 let, mladých lidí bez praxe, osob s nízkou kvalifikací, příslušníků menšin, osob zdravotně znevýhodněných, osob (zejména žen) s pečovatelskými závazky v rodině (OP Z SC 1.1.1).
- Zvýšení relevance nástrojů APZ pro poskytování kvalitních individuálních a komplexních služeb zaměstnanosti. (OP Z, SC 1.4.1)
- Dostupné a kvalitní služby zaměstnanosti Úřadu práce v odpovídajícím rozsahu zejména pro skupiny obtížně zaměstnatelných osob. (OP Z, SC 1.1.2, 1.4.1, 1.5.1)
- Zvýšení účasti na DV skupin dospělé populace nejvíce ohrožené nezaměstnaností a ztrátou uplatnění. (OP Z, SC 1.1.1, 1.1.2, 1.5.1)

PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

- Zkvalitnění a modernizace veřejné infrastruktury pro zpřístupnění a využívání přírodních a kulturních hodnot, zefektivnění prezentace kulturních hodnot a přírodního dědictví a posílení jeho ochrany a rozvoje prostřednictvím investic do vhodného využití (IROP, SC 3.1 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního a přírodního dědictví)

Ministerstvo průmyslu a obchodu: Naplňování cílů a opatření: Pro dorovnávání výkonnosti ekonomicky slabších regionů se využívá rovněž OP PIK. V této oblasti MPO také podporuje regiony s vyšší nezaměstnaností, včetně podpory průmyslových zón, za tímto účelem je jmenován státní zmocněnec pro Moravskoslezský kraj a Ústecký kraj.

Podpora exportu konkurenceschopné produkce Viz Priorita 2.1

V rámci Exportní strategie je jedním z projektů projekt Klastry a proexportní iniciativy samospráv, viz Zpráva o plnění Exportní strategie České republiky za rok 2014

<http://www.mpo.cz/dokument158052.html>

Odbor 51310: Mgr. Tomáš Pavlík, R (odbor evropského a mezinárodního práva); e-mail:

pavlikt@mpo.cz, tel: 224 852 140

Ministerstvo zemědělství: • Vytváření podmínek pro dynamický hospodářský rozvoj regionů, tvorba pracovních míst.

V rámci PRV k výše uvedenému přispívají více méně všechna investiční opatření.

Podporujeme udržitelnou produkci biomasy pro energetické využití, její zpracování na tvarovaná pevná paliva nebo bioplyn a využití těchto paliv k produkci tepla nebo kogenerační výrobě elektřiny.

Prostředkem podpory je investiční podpora v rámci Programu rozvoje venkova, spolupráce na souvisejících legislativních novelách (energetický zákon, zákon o ochraně zemědělského půdního fondu, nařízení vlády č. 50/2015 Sb.) i nelegislativních materiálech (Národní akční plán obnovitelných zdrojů energie – aktualizace ve 2013, 2015, předpoklad ve 2017).

Ministerstvo životního prostředí: Šetrné nakládání s materiálovými a energetickými zdroji je podporováno prostřednictvím dotačních programů, např. OPŽP, které vedle investic do životního prostředí vedou také k multiplikaci financí v rámci ekonomiky. Dále se jedná např. o program Nová zelená úsporám, který je zaměřen na podporu energetické účinnosti budov.

Jedním z nástrojů pro naplnění cíle je také implementace místní Agendy 21. V uplynulém období byla strukturována podpora MA21 z národní úrovně s využitím zahraniční dobré praxe. Vznikla Koncepce podpory MA21 v ČR, přijatá Usnesení vlády č. 30/2012, dlouhodobě je aktivní Pracovní skupina pro místní Agendu 21, v roce 2014 začleněna pod nově vzniklý Výbor pro municipalitu Rady vlády pro udržitelný rozvoj. Tato skupina představuje širokou názorovou a diskusní platformu, jejími výstupy pak je metodika hodnocení udržitelných měst, která vznikla v meziresortní, expertní a municipální spolupráci. V současné době v rámci Výboru pro municipalitu dochází k mapování různých přístupů a programů, způsoby měření udržitelnosti, ale i duplicit. MA21 byla podporována v minulých letech finančně omezeně - pouze z Norských a Švýcarských fondů (MŽP)

Přesto rostl počet a zejména kvalita místních Agend 21.

Cíl 2: Posílit roli měst jako akceleratorů růstu a rozvoje regionů

- * Zvyšování konkurenceschopnosti měst posílením progresivních odvětví v jejich ekonomice, překonání jejich nedostatečné kritické váhy prostřednictvím síťování a přeměnou (revitalizace) městského prostředí (tj. těch částí, které procházejí úpadkem).
- * Prostřednictvím veřejných financí usměrňovat a kompenzovat dopady suburbanizace.
- * Vytváření urbánních sítí schopných přenášet rozvojové a inovační impulsy, rozvoj inovačního potenciálu, stimulace podnikání a rozvoje služeb, získávání talentů a vysoce kvalifikovaných pracovníků.
- * Podpora projektů zaměřených na revitalizaci a změnu funkčního využití vybraných městských částí, na celkové řešení dopravy, na péči o životní prostředí ve městech a na podporu zdravého způsobu života.
- * Revitalizace a humanizace obytných čtvrtí, obnovy a revitalizace již jednou urbanizovaných území (brownfields) a revitalizaci středů měst.
- * Podpora širokého spektra infrastruktury měst.

Cíl naplňují Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050, priorita 4.2.5 Řešení problémů dopravy ve městech, zpracování Plánů udržitelné městské mobility (SUMP), priorita 4.2.3 (citylogistika).

Ministerstvo pro místní rozvoj: PD IROP
realizace ITI a IPRÚ prostřednictvím měst a aglomerací.
SRR ČR 2014 – 2020:

Priorita 1: Využití potenciálu rozvojových území

Priorita 2: Rozvoj klíčové infrastruktury nadregionálního významu

Priorita 4: Vyvážený rozvoj stabilizovaných území

Priorita 8: Zkvalitnění institucionálního rámce pro rozvoj regionů

Priorita 9: Podpora spolupráce na místní a regionální úrovni

Integrované nástroje pro využití ESI fondů (ITI a IPRÚ – rozvojová území)

Politika architektury a stavební kultury ČR

Cíl 1.3: Minimalizovat nepřiměřené a nevhodné rozrůstání sídel do okolní krajiny. Zajistit důsledné využívání zastavěného území prostřednictvím cílené revitalizace opuštěných a zanedbaných zastavěných ploch, ale i jednotlivých nevyužívaných staveb.

Opatření 1.3.1: Při návrhu územních plánů využít především rezervy v rámci zastavěného území (zejména přestavbové plochy) a omezit rozrůstání sídel do krajiny a zábory zemědělské půdy, obzvláště v nejvyšších třídách ochrany zemědělského půdního fondu. Toto opatření uplatňovat s přihlédnutím k lokálním specifikům a aplikovat ho jak pro využití obytné, tak i průmyslové a logistické.

Opatření 1.3.2: Provéřit možnosti podpory revitalizace opuštěných a zanedbaných zastavěných ploch (po ukončení průmyslové a zemědělské výroby a těžbě surovin, opuštěných vojenských areálů apod.) s cílem motivovat investory k jejich obnově a využití. Zvážit možnost zavedení daňových úlev pro tyto plochy.

Cíl 1.4: V sídlech zajistit přiměřenou dostupnost veřejné infrastruktury.

Opatření 1.4.2: V územně analytických podkladech analyzovat dostupnost zařízení veřejné infrastruktury pro plochy bydlení. Poznatky o nevyhovující dostupnosti aplikovat při formulaci problémů k řešení v příslušných územně plánovacích podkladech a dále zohlednit v územně plánovací dokumentaci. Zohlednit spolupráci sídel při využití zařízení občanského vybavení.

Opatření 1.4.3

V územně plánovací dokumentaci prosazovat polyfunkční využití městských center. Koordinovat rozvoj obslužných center nadmístního významu z úrovně kraje.

Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1

V republikové prioritě v čl. (16a):

Při územně plánovací činnosti vycházet z principu integrovaného rozvoje území, zejména měst a regionů, který představuje objektivní a komplexní posuzování a následné koordinování prostorových, odvětvových a časových hledisek.

V republikové prioritě v čl. (18):

Podporovat polycentrický rozvoj sídelní struktury. Vytvářet předpoklady pro posílení partnerství mezi městskými a venkovskými oblastmi a zlepšit tak jejich konkurenceschopnost.

V republikové prioritě v čl. (19):

Vytvářet předpoklady pro polyfunkční využívání opuštěných areálů a ploch (tzv. brownfields průmyslového, zemědělského, vojenského a jiného původu). Hospodárně využívat zastavěné území (podpora přestaveb revitalizací a sanací území) a zajistit ochranu nezastavěného území (zejména zemědělské a lesní půdy) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace. Cílem je účelné využívání a uspořádání území úsporné v nárocích na veřejné rozpočty na dopravu a energie, které koordinací veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území omezuje negativní důsledky suburbanizace pro udržitelný rozvoj území.

V republikové prioritě v čl. (27):

Vytvářet podmínky pro koordinované umístování veřejné infrastruktury v území a její rozvoj a tím podporovat její účelné využívání v rámci sídelní struktury. Vytvářet rovněž podmínky pro zkvalitnění dopravní dostupnosti obcí (měst), které jsou přirozenými regionálními centry v území tak, aby se díky možnostem, poloze i infrastruktuře těchto obcí zlepšovaly i podmínky pro rozvoj okolních obcí ve venkovských oblastech a v oblastech se specifickými geografickými podmínkami.

Při řešení problémů udržitelného rozvoje území využívat regionálních seskupení (klastrů) k dialogu všech partnerů, na které mají změny v území dopad a kteří mohou posilovat atraktivitu území investicemi ve prospěch územního rozvoje.

Při územně plánovací činnosti stanovovat podmínky pro vytvoření výkonné sítě osobní i nákladní železniční, silniční, vodní a letecké dopravy, včetně sítí regionálních letišť, efektivní dopravní sítě pro spojení městských oblastí s venkovskými oblastmi, stejně jako řešení přeshraniční dopravy, protože mobilita a dostupnost jsou klíčovými předpoklady hospodářského rozvoje ve všech regionech.

V republikové prioritě v čl. (32):

Při stanovování urbanistické koncepce posoudit kvalitu bytového fondu ve znevýhodněných městských částech a v souladu s požadavky na kvalitní městské struktury, zdravé prostředí a účinnou infrastrukturu věnovat pozornost vymezení ploch přestavby.

PF3 Val systém založený na kval. výzkumu propojeném s aplik. sférou a směřujícím ke komerčně využitelným výsledkům:

- Zvýšení poptávky po inovacích ve veřejném sektoru (OP PIK, SC 1.1, PO PPR, SC 1.1)
- Zvýšení internacionalizace akad. sféry v ČR – zvýšení účasti v mezinár. výzk. týmech, větší množství zahrani. výzk. pracovníků, výzk. pracovníků s větší zahrani. zkušeností a vedoucích výzk. pracovníků se zkušeností ze zahraničí (OP VVV, SC 1.1)
- Zvýšení inovační výkonnosti v jednotlivých odvětvích rozvojem klastrů a sítí, které rozvíjí proces inteligentní specializace (OP PIK, SC 1.2)

PF4: Podniky využívající VaV, konkurenceschopné na globálním trhu a přispívající k nízkouhlíkovému hospodářství:

- Podstatné zlepšení kvality a rozšíření spektra specializovaných poradenských služeb jak pro začínající podnikatele, tak podporující přechod existujících firem ke znalostně intenzivnějšímu podnikání (OP PIK, SC 2.1)
- Zvýšení dostupnosti podnikatelské infrastruktury umožňující přechod k inovativní výrobě s vysokou přidanou hodnotou (OP PIK, SC 2.4).

- Zvýšení dostupnosti podnikatelské infrastruktury umožňující přechod k inovativní výrobě s vysokou přidanou hodnotou (OP PIK, SC 2.3 Zvýšit využitelnost infrastruktury pro podnikání)

PF 5 Udržitelná infrastruktura umožňující konkurenceschopnost ekonomiky a odpovídající obslužnost území

- Rozvoj nízkouhlíkových integrovaných systémů hromadné dopravy jak na úrovni měst, tak aglomerací, jejímž základem je kolejová doprava, včetně modernizace vozového parku veřejné hromadné dopravy s důrazem na snížení produkce emisí a snížení energetické náročnosti, rozvoj dopravy v klidu a cyklo dopravy (OPD, SC 1.1, SC 1.4, SC 1.5; IROP, SC 1.2; OP PPR, SC 2.2)

PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

Zvýšení ochrany přírody a krajiny posilováním její ekologické stability pomocí posilování biodiverzity, snižování fragmentace krajiny a realizace vhodných opatření v oblasti zemědělství, lesnictví a akvakultury (OPŽP, SC 4.4 Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech).

Ministerstvo životního prostředí: ŽP VE MĚSTECH

Revitalizace a zakládání ploch zeleně, zvýšení funkční kvality a biologické hodnoty zeleně v sídlech je ze strany MŽP přímo podporováno v rámci OPŽP:

- OPŽP 2007-2013, PO 6, oblast podpory 6.5: Podpora regenerace urbanizované krajiny
- OPŽP 2014-2020, PO 4 Ochrana a péče o přírodu a krajinu, specifický cíl 4.4: Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech. Tento specifický cíl je zaměřen na posílení biodiverzity a ekosystémových funkcí znehodnocených ekosystémů v sídlech, resp. jejich ekologickou stabilitu (funkčnost a udržitelnost). Oproti předchozímu programovému období je více zaměřen na zajištění zachování a vymezování nových ploch a prvků zeleně jako součást funkčního a strukturovaného systému sídelní zeleně v sídlech v rámci územního plánování ve formě navázání realizace sídelní zeleně na Studie systému sídelní zeleně. Podpora druhů v antropogenně ovlivněném prostředí je možná v rámci specifického cíle 4.2: Posílit biodiverzitu.

Významným přínosem k naplnění cíle zvýšení podílu přírodě blízkých postupů a metod při revitalizaci a zakládání ploch zeleně jsou aktivity AOPK ČR při postupném zpracování Standardů péče o přírodu a krajinu (doporučení stanovujících parametry výstupů a technický popis postupů jednotlivých činností běžně realizovaných v oblasti péče o přírodu a krajinu včetně vlastností použitých materiálů, výrobků a definice pojmů - aplikovatelných též na sídlení zeleně). Standardy AOPK jsou dílčí krok, ale chybí celková strategie, která by zahrnovala i začlenění podpory biodiverzity (např. podpora opylovačů ve městech, zvýšení podílu přírodních prvků a méně intenzivních způsobů péče o travní plochy).

Do působnosti MŽP, resp. do přenesené působnosti orgánů ochrany přírody spadá ochrana ploch zeleně v sídlech, jde-li o zvláště chráněné části přírody podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Působnost k zajištění právní ochrany součástí systému sídlení zeleně plynoucí ze zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebního řádu, a prováděcích předpisů k tomuto zákonu, náleží MMR. MŽP s ohledem na významný potenciál sídlení zeleně plnit přirozené funkce v krajině (vodní režim, ekologická stabilita a biodiverzita) zadalo zpracování metodiky studií sídelní zeleně, kterou konzultuje v rámci soustavné meziresortní spolupráce s MMR (odborem územního plánování) a kterou poskytne MMR k využití. Metodika v návaznosti na stavební zákon podrobněji vymezuje pojmy „sídelní zeleň“ a „systém sídelní zeleně“, popisuje vnitřní strukturu systému sídelní zeleně, navrhuje postup jeho plošného vymezení a diferencovaný přístup k jeho správě. Metodika bude zveřejněna do konce roku 2015.

Do podmínek poskytování podpory v rámci programu Nová zelená úsporám a IROP byla zahrnuta opatření pro zajištění ochrany volně žijících ptáků, rorýse obecného a zástupců netopýrů a opatření pro snížení rizika nárazů ptáků do skel.

V současném programovém období 2014-2020 pro čerpání dotací z Evropských fondů obsahuje IROP doplňkové aktivity tzv. zelené infrastruktury. Koncepce zelené infrastruktury řeší propojení ekosystémů, jejich ochranu a poskytování ekosystémových služeb a má přímou vazbu na regionální politiku, politiku soudržnosti, politiku v oblasti klimatu, dopravní politiku či na civilní ochranu.

Obecně lze konstatovat, že z hlediska uplatnění postupů minimalizujících dopady na ŽP nebo naopak postupů ke zlepšení stavu přírodních ploch (biodiverzity) chybí strategické usměrnění – oproti např. podpoře a preferenci energetických parametrů budov nejsou dostatečně řešeny jejich další aspekty (např. ozelenění, využití přírodních materiálů, „bird friendly“ řešení)

REGENERACE BROWNFIELDŮ

Problematika regenerace brownfieldů přesahuje kompetence jednoho resortu. V této věci je nezbytná spolupráce MMR, MŽP a MPO, případně dalších subjektů.

Aktualizace státního programu ochrany přírody a krajiny ČR, zpracovaná v gesci MŽP a schválená dne 30. listopadu 2009 usnesením vlády č. 1497, obsahuje úkol K11: „Při vymezování ploch výroby a skladování v rámci funkčního využití území upřednostňovat v zastavěném a zastavitelném území nevyužívané nebo opuštěné plochy bývalých průmyslových aj. areálů (brownfields).“.

Z hlediska připravovaných dokumentů má k opatření vztah Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, kterou v květnu t. r. zaslalo do meziresortního připomínkového řízení MŽP. V rámci uvedené strategie je uvedeno opatření 3.4.3.5, obsahující formulaci „Územní plány by při stanovování zastavitelných ploch měly regulovat zahušťování zástavby sídel na úkor volných ploch a ploch zeleně a preferovat využití brownfields.“

MŽP spravuje Systém evidence kontaminovaných míst (SEKM), v rámci něhož poskytuje informace o konkrétních lokalitách evidovaných starých ekologických zátěží (aktuálně 4805 lokalit), resp. kontaminovaných místech. Databáze je veřejně přístupná na webu MŽP.

Proces odstraňování starých ekologických zátěží není financován z centrálního zdroje, i další resorty tuto problematiku řeší samostatně.

MŽP má zástupce v pracovní skupině pro Aktualizaci Národní strategie regenerace brownfieldů. V současnosti jsou zahájena jednání MPO, resp. Czech Invest k Aktualizaci národní strategie regenerace brownfieldů.

Od 1. 4. 2015 byl zákonem č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění zákona č. 41/2015 Sb., upraven postup stanovení odvodů za odnětí zemědělské půdy ze ZPF (navýšen koeficient zahrnutý do výpočtu odvodu u zemědělských půd zařazených do IV. a V. třídy - z 2 na 3). Zároveň byly stanoveny případy, ve kterých budou stanoveny odvody.

Přednostní využití brownfieldů ukládá rovněž zákon č. 334/1992 Sb., orgány ochrany možnost jejich využití místo využití zemědělské půdy při svém rozhodování posuzují, ale písemně nevykazují.

Využívání méně kvalitní zemědělské půdy pro nezemědělské účely řeší novela zákona, která je účinná teprve od 1. 4. 2015, je připravována vyhláška, která mimo jiné upravuje evidenci odnímané zemědělské půdy podle její kvality.

VODA

Pro OPŽP 2014-2020 byly definovány specifické cíle 1.3: Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu a jejich další využití namísto jejich urychleného odvádění kanalizací do toků (plošná povrchová vsakovací a retenční zařízení doplněná zelení) a 4.4: Revitalizace funkčních ploch a prvků sídelní zeleně (opatření Obnova a zakládání doprovodných vodních prvků a ploch přírodě blízkého charakteru a Realizace přírodě blízkých opatření ke zpomalení odtoku a retenci srážkové vody jako součást zakládání a obnovy ploch a prvků zeleně).

S finanční podporou EHF a NF se zpracovává návrh Strategie adaptace budov na změnu klimatu.

V oblasti podpory vhodného nakládání se srážkovými vodami v rámci nově budovaných zpevněných ploch se podařilo dosáhnout zavedení povinnosti hospodařit se srážkovou vodou dle principů hospodaření se srážkovými vodami na všech nových stavbách, při změnách staveb a při změnách užití staveb, tj. je požadováno srážkovou vodu vsakovat nebo regulovaně vypouštět do vodního toku, ev. do kanalizace (prioritně dle uvedeného pořadí).

Byly zpracovány normy TNV 75 9011 Hospodaření se srážkovými vodami a ČSN 75 9010 Vsakovací zařízení srážkových vod.

K realizaci je možné využít publikovaných překladů německých příruček „Jak hospodařit s dešťovou vodou na soukromém pozemku“ a „Přírodě blízké odvodnění dopravních ploch v sídlech“.

Problematické je ovšem praktické prosazování, neboť současný systém nepředstavuje dostatečně motivační prostředí, neboť zde platí nerovné podmínky – to vede k tomu, že odvádění srážkových vod není ekologicky ani ekonomicky udržitelné.

Revitalizace vodních toků v sídelních útvarech je průběžně podporována a realizována z prostředků OPŽP 2007-2013, a to jak dosavadního (PO 6, oblast podpory 6.4: Optimalizace vodního režimu krajiny a 6.5: Podpora regenerace urbanizované krajiny), tak i OPŽP 2014-2020 (konkrétně specifického cíle 4.3: Revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů).

REVITALIZACE OBYTNÝCH ČTVRTÍ

K revitalizaci obytných čtvrtí přispěly mj. prostředky z dotačních titulů Zelená úsporám, Nová zelená úsporám 2013 a Nová zelená úsporám.

Cíl 3: Zabezpečit udržitelný rozvoj venkova a posílit harmonizaci vztahů mezi městem a venkovem

- * Stabilizace osídlení venkova (tj. zabránit postupnému vylidňování) skrze zajištění životních podmínek srovnatelných ve svém souhrnu s podmínkami života ve městě, ve smyslu alternativy s životem ve městě, při možnosti svobodné volby životního stylu.
- * Posílení partnerství a spolupráce mezi venkovem, městy a mikroregionálními centry pro zajištění funkční integrace území ve vazbě na hlavní rozvojová centra (polycentrický rozvoj).
- * Zvýšení zodpovědnosti při nakládání s prostorem venkova tj. navýšování podílu racionálního, přírodě blízkého hospodaření s přírodními zdroji a krajinou venkova tak, aby si venkov zachoval své komparativní výhody oproti městu.
- * Podpora rozvoje mikroregionálních center, veřejné infrastruktury a místních služeb.
- * Podpora diverzifikace ekonomických činností, živnostenského podnikání, obnovy tradičních řemesel a produkčních odvětví na venkově a periferních území.

Strategický cíl naplňují Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050, priorita 4.4.1, 4.4.2 (dopravní infrastruktura), 4.1.4, 4.2.4 (funkční systém veřejné dopravy), rozpracováno v dokumentech: Koncepce veřejné dopravy, Dopravní sektorové strategie

Ministerstvo pro místní rozvoj: PD IROP

– realizace Strategie CLLD prostřednictvím Místních akčních skupin.

SRR ČR 2014 – 2020:

Priorita 4: Vyvážený rozvoj stabilizovaných území

Priorita 5: Oživení periferních území

Priorita 8: Zkvalitnění institucionálního rámce pro rozvoj regionů

Priorita 9: Podpora spolupráce na místní a regionální úrovni

CLLD (venkovský prostor definovaný EU)

Dotační titul – Podpora obnovy a rozvoje venkova - <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova-v-roce-2015>

Politika architektury a stavební kultury ČR

Cíl 1.1: Pozitivně ovlivňovat vývoj sídelní struktury.

Opatření 1.1.1: Zpracovat analýzu trendů vývoje struktury měst a obcí v ČR od roku 1989. Zjistit pozitivní a negativní trendy, vzniklé mj. i jako důsledek investic v území, a možnosti ovlivnění těchto trendů územně plánovací činností.

Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1

V republikové prioritě v čl. (27):

(výše zmíněno)

DoP:

PF4: Podniky využívající VaV, konkurenceschopné na globálním trhu a přispívající k nízkouhlíkovému hospodářství:

- Zastavení nepříznivého vývoje věkové struktury pracovníků v zemědělství podporou zahájení činnosti mladých zemědělců. (PRV, Opatření 6.1.1)
- Zvýšení přidané hodnoty zemědělské produkce podporou moderních technologií (PRV, Opatření 4.1.1)
- Zlepšení využívání zdrojů podporou kvalitnějšího technologického vybavení (umožňujícího úspory energie apod.) (PRV, Opatření 4.1.1)

PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

- Zvýšená ochrana přírody a krajiny posílením její ekologické stability pomocí posílení biodiverzity a realizace vhodných opatření v oblasti akvakultury (OP Rybářství, SC 2.4 Recirkulační zařízení a průtočné systémy s dočišťováním, SC 2.5 Akvakultura poskytující environmentální služby)
- Podpora systémů hospodaření šetrných k životnímu prostředí (PRV, Operace 10.1.1 Integrovaná produkce ovoce, 10.1.2 Integrovaná produkce révy vinné, 10.1.3 Integrovaná produkce zeleniny, 11.1.1 Přechod na postupy a způsoby ekologického zemědělství, 11.2.1 Zachování postupů ekologického zemědělství) C22

Ministerstvo zemědělství: Dle zaměření připívá k naplnění tohoto cíle většina opatření PRV. Na naplnění se také významně podílí opatření implementovaná prostřednictvím metody LEADER.

Ministerstvo životního prostředí: Ke zvýšení zodpovědnosti při nakládání s prostorem venkova přispívá mj. zachování současného podílu lesů ve vlastnictví státu. Lesy na území NP, NPR a NPP, které jsou ke dni nabytí účinnosti zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (ZOPK), ve vlastnictví státu, nelze zcizit. Jedinou výjimkou mohou být změny vlastnického práva na základě předpisů o majetkové restituci.

Nezastavěné pozemky (a tedy i lesy) na území PR a PP, lze dle ZOPK zcizit jen se souhlasem MŽP. MŽP dlouhodobě zastává názor, že z pohledu ochrany přírody a krajiny je jednoznačně vhodnější státní vlastnictví, a proto souhlasy ke zcizení pozemků v příslušných kategoriích dává jen výjimečně a vždy s prioritním ohledem na zájmy ochrany přírody a krajiny. I v těchto případech může být jedinou výjimkou změna vlastnického práva na základě předpisů o majetkové restituci.

SFŽP ČR (resortní organizace MŽP) poskytuje prostřednictvím Národního programu Životní prostředí každoročně finanční prostředky, ze kterých jsou pro daný rok realizovány prioritní výkupy pozemků v ZCHÚ a jejich ochranných pásmech (včetně území navržených a oznámených na vyhlášení). Dále jsou z těchto zdrojů financovány koupele pozemků, o které projeví zájem orgán ochrany přírody ve vazbě na předkupní právo státu definované v § 61 ZOPK. Každoročně se alokovaná částka pohybuje okolo 30 milionů Kč. Tímto postupem tedy dochází každoročně k nárůstu pozemků ve vlastnictví státu v ZCHÚ a jejich ochranných pásmech. Tento trend lze předpokládat i do budoucna. U takto získaných pozemků přechází právo hospodaření buď na Správy NP nebo AOPK ČR.

MŽP dlouhodobě podporuje zavádění přírodě bližších způsobů obhospodařování lesů do lesnické praxe. Forma podpory je především realizována prostřednictvím dotačních programů (OPŽP, Program péče o krajinu, Program obnovy přirozených funkcí krajiny).

Hospodaření v lesích viz také Priorita 4.2, Cíl 2

K odpovědnému nakládání s prostorem přispívá také institut posuzování vlivů na ŽP dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. MŽP v této souvislosti metodicky vede jak držitele autorizace, tak jednotlivé odbory výkonu státní správy MŽP a příslušné odbory krajských úřadů, které posuzování vlivů na životní prostředí zajišťují.

Strategické plány udržitelného rozvoje jsou nedílnou součástí MA21 – viz Priorita 3.1, Cíl 1.

Priorita 3.2: Zvyšování kvality života obyvatel území

Cíl 1: Zabezpečit zvyšování kvality života v území prostřednictvím systému vícezdrojového financování obcí a krajů

- * Stanovení místních priorit na úrovni obcí a krajů, které jsou pro daný územní celek a jeho udržitelný rozvoj klíčové z krátkodobého a dlouhodobého hlediska (strategie rozvoje).
- * Konzultovat možné úpravy rozpočtového určení daní, s vyústěním do případných návrhů změn, na nichž by byla dosažena vzájemná shoda.
- * Stanovení místních priorit na úrovni obcí a krajů, které jsou pro daný územní celek a jeho udržitelný rozvoj klíčové z krátkodobého a dlouhodobého hlediska (strategie rozvoje).
- * Konzultovat možné úpravy rozpočtového určení daní, s vyústěním do případných návrhů změn, na nichž by byla dosažena vzájemná shoda.
- * Racionalizovat soustavu dotačních titulů poskytovaných z finančních zdrojů EU a státního rozpočtu na krytí potřeb krajů a obcí zejména pokud jde o financování investic.

Strategický cíl naplňují Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pro místní rozvoj.

Ministerstvo dopravy: Memorandum MD a krajů - přímá finanční podpora financování regionální železniční dopravy (v samostatné působnosti krajů) ze státního rozpočtu (cca 1/3 výdajů) - platnost do roku 2019

Ministerstvo pro místní rozvoj: Průřezové aktivity – využití územní dimenze v ESI fondech, priority regionů jsou obsaženy v Regionálních akčních plánech – ty mají sloužit k zacílení výzev (v relevantních OP) a pro diskuzi nad úpravou / přípravou nových dotačních titulů.

DoP:

PF6: Transparentní a efektivní veřejná správa s nízkou mírou administrativní zátěže

- Optimalizace procesů ve veřejné správě včetně justice s důrazem na stabilizaci veřejných rozpočtů či odstranění duplicitních agend a nastavení efektivních kontrolních mechanismů (OP Z, PO4, SC 4.1.1)
- Optimalizovat procesy a postupy ve veřejné správě prostřednictvím posílení strategického řízení organizací, zvýšení kvality jejich fungování a snížení administrativní zátěže)
- Optimalizace výkonu veřejné správy v území (OP Z, PO4, SC 4.1.1)
- Zkvalitnění strategického a projektového řízení, využívání analytických, metodických, evaluačních a dalších obdobných studií a kapacit ve veřejné správě a justici (OP Z, PO4, SC 4.1.1)
- Nastavení a rozvoj procesů dosahování kvality a jejího řízení, včetně environmentálního managementu (OP Z, PO4, SC 4.1.1)
- Zlepšení komunikace a zvyšování důvěry uvnitř veřejné správy samotné i navenek směrem k občanům, zjednodušení přístupu veřejnosti, včetně osob se specifickými potřebami, ke službám a informacím veřejné správy (OP Z, PO4, SC 4.1.1)

Cíl 2: Zvýšit a zkvalitnit dopravní dostupnost, technologickou, energetickou a znalostní úroveň sídel, a tím dosáhnout i zlepšení životního prostředí v sídlech

- * Zajištění regionální a nadregionální dopravní dostupnosti (napojení všech krajů na kvalitní železniční síť, dostavba a obnova dálniční sítě a dalších komunikací, budování infrastruktury pro cyklo dopravu apod.).
- * Zajištění kvalitní regionální, meziregionální a nadregionální dopravní obslužnosti (zavádění integrovaných dopravních systémů, zkvalitňování MHD).
- * Rozvoj energetických a spojových sítí a zařízení v regionech (modernizace rozvodných energetických soustav v regionech, obnova potrubních a kabelových sítí ve městech) a rozvoje informačních technologií v regionech.
- * Modernizace zdrojů a úpraven vody, rozšíření a rekonstrukci vodovodních a kanalizačních systémů a čistíren odpadních vod, odstranění komunálních odpadů a péči o zeleň.

Cíl naplňují Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050, priorita 4.2.5 Řešení problémů dopravy ve městech, 4.1.4, 4.2.4 (funkční systém veřejné dopravy), 4.4. dopravní infrastruktura, rozpracováno v návazných dokumentech Koncepce veřejné dopravy a Dopravní sektorové strategie.

Ministerstvo pro místní rozvoj: PD IROP

– specifické cíle 1.1. a 1.2

SRR ČR 2014 – 2020:

Priorita 1: Využití potenciálu rozvojových území

Priorita 2: Rozvoj klíčové infrastruktury nadregionálního významu

Priorita 4: Vyvážený rozvoj stabilizovaných území

Priorita 5: Oživení periferních území

Priorita 6: Ochrana a udržitelné využívání zdrojů v regionech

Zpracování metodiky Smart Citites a zahájení jejího ověření s obcemi (podzim / zima 2015).

Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1

V republikové prioritě v čl. (23):

Podle místních podmínek vytvářet předpoklady pro lepší dostupnost území a zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury s ohledem na prostupnost krajiny. Při umísťování dopravní a technické infrastruktury zachovat prostupnost krajiny a minimalizovat rozsah fragmentace krajiny; je-li to z těchto hledisek účelné, umísťovat tato zařízení souběžně. Zmírňovat vystavení městských oblastí nepříznivým účinkům tranzitní železniční a silniční dopravy, mimo jiné i prostřednictvím obchvatů městských oblastí, nebo zajistit ochranu jinými vhodnými opatřeními v území. Zároveň však vymezovat plochy pro novou obytnou zástavbu tak, aby byl zachován dostatečný odstup od vymezených koridorů pro nové úseky dálnic, silnic I. třídy a železnic, a tímto způsobem důsledně předcházet zneprůchodnění území pro dopravní stavby i možnému nežádoucímu působení negativních účinků provozu dopravy na veřejné zdraví obyvatel (bez nutnosti budování nákladných technických opatření na eliminaci těchto účinků).

V republikové prioritě v čl. (24):

Vytvářet podmínky pro zlepšování dostupnosti území rozšiřováním a zkvalitňováním dopravní infrastruktury s ohledem na potřeby veřejné dopravy a požadavky ochrany veřejného zdraví, zejména uvnitř rozvojových oblastí a rozvojových os. Možnosti nové výstavby je třeba dostatečnou veřejnou infrastrukturou přímo podmínit. Vytvářet podmínky pro zvyšování bezpečnosti a plynulosti dopravy, ochrany a bezpečnosti obyvatelstva a zlepšování jeho ochrany před hlukem a emisemi, s ohledem na to vytvářet v území podmínky pro environmentálně šetrné formy dopravy (např. železniční, cyklistickou).

V republikové prioritě v čl. (27):

(výše zmíněno)

V republikové prioritě v čl. (29):

Zvláštní pozornost věnovat návaznosti různých druhů dopravy. S ohledem na to vymezovat plochy a koridory nezbytné pro efektivní integrované systémy veřejné dopravy nebo městskou hromadnou dopravu, umožňující účelné propojení ploch bydlení, ploch rekreace, občanského vybavení, veřejných prostranství, výroby a dalších ploch, s požadavky na kvalitní životní prostředí. Vytvářet tak podmínky pro rozvoj účinného a dostupného systému, který bude poskytovat obyvatelům rovné možnosti mobility a dosažitelnosti v území. S ohledem na to vytvářet podmínky pro vybudování a užívání vhodné sítě pěších a cyklistických cest, včetně doprovodné zeleně v místech, kde je to vhodné.

V republikové prioritě v čl. (30):

Úroveň technické infrastruktury, zejména dodávka vody a zpracování odpadních vod je nutno koncipovat tak, aby splňovala požadavky na vysokou kvalitu života v současnosti i v budoucnosti.

V republikové prioritě v čl. (31):

Vytvářet územní podmínky pro rozvoj decentralizované, efektivní a bezpečné výroby energie z obnovitelných zdrojů, šetrné k životnímu prostředí, s cílem minimalizace jejich negativních vlivů a rizik při respektování přednosti zajištění bezpečného zásobování území energiemi.

Realizace programů EÚS, potažmo programů přeshraniční spolupráce v období 2007-2013, ve kterých MMR plní funkci Řídícího/Národního orgánu.

Opatření k dosažení Cíle 2 se odráží v prioritních osách a jejich oblastech podpory jednotlivých programů 2007-2013:

- Doprava
- Posilování dostupnosti
- Rozvoj dopravní infrastruktury a dostupnosti pohraničí
- Doprava a regionální dostupnost

DoP:

PF 5 Udržitelná infrastruktura umožňující konkurenceschopn. ekonomiky a odpovídající obslužnost území

- Rozvoj sítě TEN-T (železniční, silniční a vnitrozemské vodní) včetně ITS a infrastruktury pro využívání alternativních paliv. (OPD SC 1.1, SC 1.2, SC 2.1, SC 2.2)
- Vytvoření podmínek pro uplatnění multimodality v dopravě přednostně na síti TEN-T a zajištění interoperability české železnice přednostně na síti TEN-T, zvýšení bezpečnosti železničního provozu mimo síť TEN-T. (OPD, SC 1.1, SC 1.3)
- Rozvoj silniční dopravní sítě celostátního významu mimo TEN-T, včetně ITS. (OPD, SC 3.1)
- Zvýšení dostupnosti center osídlení nižších řádů zlepšením jejich napojení na TEN-T (silniční síť krajského významu). (IROP, SC 1.1)
- Rozvoj nízkouhlíkových integrovaných systémů hromadné dopravy jak na úrovni měst, tak aglomerací, jejímž základem je kolejová doprava, včetně modernizace vozového parku veřejné hromadné dopravy s důrazem na snížení produkce emisí a snížení energetické náročnosti, rozvoj dopravy v klidu a cyklo dopravy (OPD, SC 1.1, SC 1.4, SC 1.5; IROP, SC 1.2; OP PPR, SC 2.2)
- Zvýšení podílu využití alternativních energií v dopravě. (OP D, SC 2.2; IROP, SC 1.2; OP PPR, SC 2.1)
- Posílení energetické bezpečnosti energetické přenosové soustavy. (OP PIK, SC 3.6)
- Modernizace energetických distribučních sítí s důrazem na elektroenergetiku včetně podpory rozvoje inteligentních sítí (smartgrids). (PO PIK, SC 3.3)
- Modernizace systémů centralizovaného zásobování tepelnou energií, modernizace a rozvoj zdrojů kombinované výroby elektřiny a tepla. (OP PIK, SC 3.5)
- Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vysokorychlostní přístup k internetu (umožňující přenosové rychlosti 30 Mbit/s do roku 2020 pro všechny obyvatele a 100 Mbit/s minimálně pro polovinu domácností). (OP PIK, SC 4.1)

PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

- Zvýšení ochrany vodních zdrojů, modernizované vodárenské soustavy a zajištění dostatečných zdrojů pitné vody a vody pro průmysl, energetiku a zemědělství (OPŽP, SC 1.1 Snížit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů a vnos znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod, SC 1.2 Zajistit dodávky pitné vody v odpovídající kvalitě a množství)
- Vyšší efektivita nakládání s odpady v souladu s hierarchií nakládání s odpady dle rámcové směrnice, důraz na snížení míry skládkování odpadů (OPŽP, SC 3.1 Prevence vzniku odpadů, SC 3.2 Zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů)

- Zvýšení ochrany přírody a krajiny posilováním její ekologické stability pomocí posilování biodiverzity, snižování fragmentace krajiny a realizace vhodných opatření v oblasti zemědělství, lesnictví a akvakultury (OPŽP, SC 4.4 Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech).

Ministerstvo zemědělství: • Modernizace zdrojů a úpraven vody, rozšíření a rekonstrukci vodovodních a kanalizačních systémů a čistíren odpadních vod

Dotační programy MZe se zaměřením na rozvoj vodohospodářské infrastruktury vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod, financované z národních zdrojů, pomohly v letech 2010–2014 zaplatit 283 akcí výstavby vodovodů a 358 akcí výstavby kanalizací. Celková výše podpory dosáhla 7,65 mld. Kč.

Ministerstvo životního prostředí: MODERNIZACE ZDROJŮ A ÚPRAVEN VODY

V rámci OPŽP 2014-2020, PO 1: Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní je nastaven specifický cíl 1.1. Snižit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů a vnos znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod. Cílem je dosažení dobrého stavu vod, který je popsán chemickým a ekologickým stavem či potenciálem.

Typy podporovaných projektů a aktivit:

- výstavba kanalizace za předpokladu existence vyhovující čistírny odpadních vod v aglomeraci, výstavba kanalizace za předpokladu související výstavby, modernizace a intenzifikace čistírny odpadních vod včetně decentralizovaných řešení likvidace odpadních vod (domovní čistírny odpadních vod nebudou podporovány),
- výstavba, modernizace a intenzifikace čistíren odpadních vod,
- odstraňování příčin nadměrného zatížení povrchových vod živinami (eutrofizace vod) – podporovaná zejména u vodárenských nádrží, nádrží koupacích vod a na přítocích do těchto nádrží.

V rámci OPŽP 2007-2013 byla podporována výstavba a rekonstrukce čistíren odpadních vod a kanalizací v aglomeracích do 2000 ekvivalentních obyvatel (EO), které se nacházejí v územích vyžadujících zvláštní ochranu. Byl plán podpořit cca 345 lokalit.

Dále byla podporována výstavba a rekonstrukce čistíren odpadních vod a kanalizací v aglomeracích nad 2 000 ekvivalentních obyvatel. Počet nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV v aglomeracích nad 2000EO byl dle Výroční zprávy OPŽP 16 v roce 2012 a 36 v roce 2013.

V novém OPŽP jsou řešeny všechny čistírny odpadních vod bez rozdílu velikosti obce.

V rámci OPŽP 2014-2020, PO 1. Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní je nastaven specifický cíl 1.2: Zajistit dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství. Cílem je zvýšit počet obyvatel zásobovaných pitnou vodou odpovídající jakosti, zvýšit zabezpečení stability dodávky pitné vody, a to zejména v oblastech, kde není vybudován veřejný vodovod a nejsou kvalitní vodní zdroje, a v oblastech, kde dochází k problémům s dodávkou v době sucha.

Typy podporovaných projektů a aktivit:

- výstavba a modernizace úpraven vody a zvyšování kvality zdrojů pitné vody včetně výstavby a modernizace systémů (technická opatření) pro ochranu zdrojů pitné vody v jejich bezprostřední blízkosti, sloužící veřejné potřebě,
- výstavba a dostavba přivaděčů a rozvodných sítí pitné vody včetně souvisejících objektů sloužících veřejné potřebě.

V rámci OPŽP 2007-2013, PO 1, oblasti podpory 1.2: Zlepšení jakosti pitné vody byla realizována výstavba a intenzifikace úpraven vody a zdrojů pitné vody zásobujících více než 2 000 obyvatel, výstavba a rekonstrukce rozvodných sítí pitné vody sloužících veřejné potřebě v obcích nad 2 000 obyvatel a v obcích pod 2 000 obyvatel, které jsou zároveň umístěny v územích vyžadujících zvláštní ochranu. Počet rekonstruovaných a nových úpraven pitné vody byl 4 v roce 2012 a 3 v roce 2013.

Čistá mobilita viz Priorita 2.1, Cíl 4.

Péče o ŽP ve městech viz Priorita 3.1, Cíl 2.

Cíl 3: Zvýšit a zkvalitnit dostupnost služeb (včetně kultury), především pak bydlení

- * Zajištění odpovídající kvality a dostupnosti veřejných i neveřejných služeb především z oblasti zdravotnictví, školství, péče o děti a služeb pro rodiny, kultury, sociálních služeb, informačních a telekomunikačních služeb a služeb související s přímými územními dopady.
- * Zajištění kvalitního a dostupného bydlení pro všechny obyvatele. S ohledem na regionálně diferenciovanou skladbu, výstavbu a rekonstrukce bytových domů je nutné efektivně využít existující bytový fond, nájemní sektor a vytvořit fungující právní rámec (vlastnictví bytů, pronájem, nájemné apod.).
- * Zkvalitnění a rozvoj nových forem sociálních a zdravotních služeb, rozvoj nových forem sociálních služeb rodinám s dětmi, občanům s postižením a seniorům, modernizace objektů zdravotnických zařízení a jejich vybavení, optimalizace sítě veřejných zdravotnických služeb, preventivní programy v oblasti zdravotnictví.
- * Rozvoj volnočasových aktivit občanů, zejména dětí a mládeže, budování a modernizace infrastruktury pro sport a volný čas a dobudování infrastruktury pro kulturu.
- * Optimalizace školských zařízení a infrastruktury pro celoživotní vzdělávání.
- * Podpora rozvoje bydlení jako nástroje stabilizace sídelní struktury, humanizaci panelových sídlišť a modernizaci a obnovu bytového fondu s důrazem na energetické úspory a odstranění zdraví škodlivých stavebních prvků.

Tento cíl naplňuje Ministerstvo financí, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo financí: Tzv. sociální bydlení spadá pro účely daně z přidané hodnoty do snížené sazby DPH. Úrok z úvěrů pro bytové potřeby je položkou odečitatelnou od základu daně z příjmů.

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Rámcový dokument vymezující směr systému sociálního bydlení pro osoby v bytové nouzi představuje připravovaná "Konceptce sociálního bydlení ČR 2015 - 2025" měla být předložena vládě v září 2015. Popisuje vize, cíle a opatření vedoucí k přijetí zákona o sociálním bydlení v ČR, provazbu systému soc. bydlení na soc. služby a soc. práci, vymezuje roli obcí a úřadů. Obsahuje opatření zvyšující efektivitu financování systému. Součástí je i Analýza RIA, dopady zavádění, rozpracování nákladů a přínosů, a identifikace variant řešení sociálního bydlení v ČR. Do června 2016 by měl být následně vládě předložen zákon o sociálním bydlení. Zkvalitnění a rozvoj nových forem sociálních služeb: Ty mohou být poskytovány pouze v podobě stanovené zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. V praxi je třeba rozvíjet jejich dostupnost. MPSV připravuje novelu zákona o sociálních službách - bude obsahovat změny druhů soc. služeb a změny v pojetí kvality soc. služeb. Cílem změny druhů je zpřehlednění a zjednodušení systému soc. služeb, odstranění duplicit, zpřehlednění nabídky pro veřejnost. V oblasti kvality je cílem větší srozumitelnost a objektivnost požadavků na kvalitu pro všechny aktéry soc. služeb, pro zadavatele, poskytovatele i uživatele. Pokud budou návrhy schváleny, změny budou účinné od 1. 1. 2017. MPSV v rámci svých aktivit přispívá ke zkvalitnění služeb péče o děti prostřednictvím zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, který vstoupil v platnost dne 29. 11. 2014, realizací projektů zaměřených na služby péče o děti v ESF a prostřednictvím podpory profesní kvalifikace Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky a Chůva pro dětské koutky (viz cíl 3, prioritní osa 1. 1).

Ministerstvo pro místní rozvoj: PD IROP

– specifické cíle prioritní osy 2 a specifický cíl 3.2.

SRR ČR 2014 – 2020:

Priorita 1: Využití potenciálu rozvojových území

Priorita 3: Zkvalitnění sociál. prostředí rozv. území

Priorita 4: Vyvážený rozvoj stabilizovaných území

Priorita 5: Oživení periferních území

Politika architektury a stavební kultury ČR

Cíl 1.4: V sídlech zajistit přiměřenou dostupnost veřejné infrastruktury. Opatření 1.4.1

Vytvořit standardy dostupnosti a kapacity zařízení občanského vybavení (zejména pro vzdělávání a výchovu, sociální služby a péči o rodiny, zdravotní služby, kulturu, tělovýchovu a sport, veřejnou správu a ochranu obyvatelstva). Zohlednit při tom demografické změny ve společnosti. Využít již existující dokumenty a podklady, např. "Scénář Strategie veřejných služeb". Koordinovat standardy se "Strategií regionálního rozvoje ČR 2014-2020".

Opatření 1.4.2: V územně analytických podkladech analyzovat dostupnost zařízení veřejné infrastruktury pro plochy bydlení. Poznatky o nevyhovující dostupnosti aplikovat při formulaci problémů k řešení v příslušných územně plánovacích podkladech a dále zohlednit v územně plánovací dokumentaci. Zohlednit spolupráci sídel při využití zařízení občanského vybavení.

Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1

V republikové prioritě v čl. (28):

Pro zajištění kvality života obyvatel zohledňovat nároky dalšího vývoje území, požadovat jeho řešení ve všech potřebných dlouhodobých souvislostech, včetně nároků na veřejnou infrastrukturu. Návrh a ochranu kvalitních městských prostorů a veřejné infrastruktury je nutné řešit ve spolupráci veřejného i soukromého sektoru s veřejností.

V republikové prioritě v čl. (32):

Při stanovování urbanistické koncepce posoudit kvalitu bytového fondu ve znevýhodněných městských částech a v souladu s požadavky na kvalitní městské struktury, zdravé prostředí a účinnou infrastrukturu věnovat pozornost vymezení ploch přestavby.

Realizace programu Podpora bydlení, podprogramy:

- Regenerace panelových sídlišť
- Podpora výstavby technická infrastruktury
- Podpora výměny olověných rozvodů vody
- Podpora výstavby podporovaných bytů – dotační tituly Pečovatelství byt, Vstupní byt a Komunitní dům seniorů

Realizace nařízení vlády č. 284/2011 Sb., o podmínkách poskytnutí a použití finančních prostředků Státního fondu rozvoje bydlení formou úvěru na podporu výstavby nájemních bytů a na území ČR.

Byl přijat nový občanský zákoník, který řeší otázky nájmu, vlastnictví bytů a nájemného.

Zpracovatelem návrhu bylo na základě usnesení vlády Ministerstvo spravedlnosti. Zástupkyně MMR byla členkou rekodifikační komise a MMR tak spolupracovalo při přípravě daných předpisů. Nicméně nebyly zohledněny veškeré podmínky MMR a v současné době MSprav. shromažďuje podněty pro novelizaci ObčZ i v oblasti nájmu bytů, bytového spoluvlastnictví a bytových družstev. Navrhované změny jsou průběžně s MMR konzultovány.

Odbor politiky bydlení připravuje podklady pro zřízení Komise pro bytové právo jako poradního orgánu ministryně pro místní rozvoj pro oblast bydlení. Současně vyvíjí iniciativu, aby MMR bylo přítomno při všech jednáních týkajících se problematiky bydlení.

· Panel 2013+ (NV 468/2012 Sb., o použití prostředků Státního fondu rozvoje bydlení formou úvěrů poskytnutých právnickým a fyzickým osobám na opravy a modernizace domů): Modernizace bytových domů, jejichž součástí jsou opatření vedoucí ke snížení energetické náročnosti.

· JESSICA (Integrovaný operační program, Rozhodnutí o poskytnutí dotace

CZ.1.06/5.2.00/06.08424): Modernizace bytových domů, jejichž součástí mohou být opatření vedoucí ke snížení energetické náročnosti budovy nebo modernizace společných bytových prostor.

PF7: Sociální systém začleňující sociálně vyloučené skupiny a působící preventivně proti chudobě.

• Kvalitní a dostupné programy sociální prevence a nedostatkových sociálních služeb, sociálního poradenství a zdravotní péče (OP Z, SC 2.1.1, 2.2.1).

• Vytvořené nové modely komunitních sociálních služeb obecného zájmu (OP Z, SC 2.2.1)

- Rozvinutá standardizace činností v sociálních službách (službách pro rodiny a děti atp.) (OP Z, SC 2.2.1).
 - Zvýšení dostupnosti zdravotní péče v oborech, ve kterých není poskytována v dostatečném objemu (OP Z, SC 2.2.2)
 - Snížení hrozby chudoby a diskriminace a sociálního vyloučení z důvodu špatného zdravotního stavu, zahrnující podporu zdravého životního stylu ohrožených skupin obyvatel, včetně Romů a obyvatel vyloučených oblastí (OP Z, SC 2.2.2).
 - Zavedení nových služeb péče o duševní zdraví komunitního typu (OP Z, SC 2.2.2).
 - Vyšší dostupnost a účinnost ambulantních a pobytových služeb a nízkoprahových a kulturně komunitních center poskytující např. integrační služby (IROP, SC 2.1).
 - Zvýšená kapacita sociálních služeb komunitního typu k podpoře sociálního začleňování, transformované a deinstitucionalizované služby (IROP, SC 2.1)
 - Regionálně dostupnější a modernizovaná infrastruktura poskytovatelů vysoce specializované a návazné péče dosažená prostřednictvím investic do definovaných center zdravotní péče na základě konkrétních potřeb v regionech (IROP, SC 2.3)
 - Zvýšení deinstitucionalizace psychiatrické péče a podpora návratu duševně nemocných na trh práce (IROP, SC 2.3).
 - Vyšší propojenost a propustnost sociálního bydlení a sociální práce (vč. zdravotní péče). (OP Z, SC 2.1.1)
 - Vytvořená sociální infrastruktura vedoucí ke snižování nerovností (např. zařízení pro krizový pobyt sociálně vyloučených osob a rodin). (IROP SC 2.1, OP PPR SC 3.1)
 - Zlepšená nabídka sociálního bydlení (s individuálně nastavitelnými doprovodnými službami). (IROP SC 2.1, OP PPR SC 3.1)
- PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik.
- Snížení energetické náročnosti budov (zahrnující sektor bydlení, veřejné a komerční budovy). (IROP, SC 2.5)

Ministerstvo vnitra naplňuje tento cíl SRUR zejména prostřednictvím:

a) zvýšením a zkvalitněním dostupnosti služeb – preventivní projekty zaměřené na děti a mládež, zkvalitnění bydlení, rozšiřování služeb pro seniory

V rámci Programu dochází k podpoře celé řady projektů zaměřené na děti a mládež. Mimo již zmíněnou podporu komunitní práce s dětmi a mládeží v péči OSPOD se jedná o jednotlivé programy obcí a krajů. Nejčastěji se věnují volnočasovým aktivitám dětí, případně cílí na vzrůstající agresivitu dětí a rizika v kyberprostoru (např. prevence proti kyberšikaně a bezpečnost v on-line prostředí). Zvyšování kvality služeb bydlení přispívá realizace programu Domovník – preventista. Dochází k významnému zlepšení kvality bydlení v městských ubytovnách a bytových domech. Snížilo se poškození vybavení domů a bytů, je více dodržován domovní řád a došlo k celkovému zkvalitnění bytových služeb a zklidnění situace. OBPPK rovněž reagovalo na dynamický rozvoj telekomunikačních služeb. Prevenci kriminality rizikových jevů v oblasti virtuální komunikace je proto od roku 2012 věnována zvýšená pozornost. V Programu bylo v letech 2012 – 2015 podpořeno celkem 14 projektů obcí a krajů v celkové částce 3 688 000 Kč. Pro zvyšování kvality služeb pro seniory je od roku 2014 realizován projekt ESF OP LZZ „Mezioborovým vzděláváním ke zvýšení bezpečnosti seniorů“. Projekt je zaměřený na komplexní přístup k seniorům jako obětem či svědkům trestné činnosti, na prevenci jejich opakované viktimizace a na specifický přístup zohledňující jejich psychický a zdravotní stav. Cílem projektu je připravit a nastavit systém vzdělávání pro pracovníky veřejné správy v oblasti prevence, vyšetřování a stíhání trestných činů páchaných na seniorech, zkvalitnit jejich odbornost, zefektivnit poskytování služeb a zajistit standardní postup orgánů státní správy a samospráv na území celé ČR vůči cílové skupině se zaměřením na praktickou aplikaci zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů. Dotační titul „Prevence sociálně patologických jevů“ byl v letech 2013- 2015 zaměřen na podporu projektů v oblasti „Prevence domácího násilí a trestné činnosti páchané na seniorech“. V roce 2013 bylo podpořeno 6 nestátních neziskových organizací (NNO) v celkové výši 1 435 000 Kč. V

roce 2014 poskytlo MV dotaci ve výši 1 526 000 Kč 6 NNO. V roce 2015 dotaci obdrželo 8 NNO a vyčerpána byla celá alokovaná částka 1 614 000 Kč. Byly podpořeny projekty NNO, které se zaměřují:

- na aktivizační programy pro seniory v oblasti prevence domácího násilí a trestné činnosti páchané na seniorech,
- na propagační a osvětové aktivity pro odbornou a širokou veřejnost se zaměřením na medializaci problematiky domácího násilí páchaném na seniorech v domácím a institucionalizovaném prostředí a na medializaci problematiky trestné činnosti páchané na seniorech,
- na nastavení interdisciplinární spolupráce při řešení případů domácího násilí u seniorů ze strany odborné veřejnosti.

Ministerstvo životního prostředí: K modernizaci a obnově bytového fondu s důrazem na energetické úspory přispěly mj. prostředky z dotačních titulů Zelená úsporám, Nová zelená úsporám 2013 a Nová zelená úsporám.

Cíl 4: Posílit zastoupení udržitelného cestovního ruchu ve struktuře místní ekonomiky

- * Zvýšení podílu cestovního ruchu v ekonomice jednotlivých regionů lepším využitím potenciálu pro rozvoj udržitelného cestovního ruchu.
- * Zvýšení návštěvnosti regionů včetně prodloužení pobytů i návštěvnické sezóny.
- * Podporovat zvyšování environmentální, technické a estetické kvality infrastruktury a míry zachování přírodní i kulturní atraktivnosti území jako podmínky pro udržitelný rozvoj rekreace a cestovního ruchu.
- * Rozšiřování a zkvalitňování infrastruktury a služeb cestovního ruchu, včetně využívání kulturních služeb, rekonstrukce kulturně historických památek a jejich zpřístupňování, tvorba specifických regionálních produktů cestovního ruchu, podpora organizací cestovního ruchu na regionální a místní úrovni a turistických informačních center, vytváření podmínek pro realizaci šetrných forem cestovního ruchu nebo zavedení jednotlivých státem garantovaných národních standardů kvality poskytovaných služeb v sektoru ubytování.

Tento cíl naplňují Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050, prioritá 4.1.6 Vytváření podmínek pro rozvoj cestovního ruchu

Ministerstvo pro místní rozvoj: SRR ČR 2014 – 2020:

Priorita 1: Využití potenciálu rozvojových území

Priorita 4: Vyvážený rozvoj stabilizovaných území

Priorita 5: Oživení periferních území

Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1

V republikové prioritě v čl. (22):

Vytvářet podmínky pro rozvoj a využití předpokladů území pro různé formy cestovního ruchu (např. cykloturistika, agroturistika, poznávací turistika), při zachování a rozvoji hodnot území. Podporovat propojení míst, atraktivních z hlediska cestovního ruchu, turistickými cestami, které umožňují celoroční využití pro různé formy turistiky (např. pěší, cyklo, lyžařská, hipo).

Cílem MMR je zajistit udržitelný rozvoj cestovního ruchu, vyvážený rozvoj všech tří pilířů: socio-ekonomický, kulturní a environmentální. (Snaha o ochranu kulturně-historického a přírodního dědictví a jeho další využití v cestovním ruchu i pro další generace.).

P 1: Zkvalitnění nabídky CR

1.1: Zkvalitňování podnikatelského prostředí v CR

- 1.2: Výstavba a modernizace základní a doprovodné infrastruktury CR
- 1.3: Zkvalitnění nabídky služeb cestovního ruchu
- 1.4: Zkvalitnění nabídky primárního potenciálu CR (zkvalitnění využívání přírodních a kulturně-historických atraktivit pro CR)
- P 2: Management CR
- 2.2: Posílení a inovace řízení destinace
- 2.3: Rozvoj lidských zdrojů
- P 3: Destinační marketing
- 3.1: Marketingová podpora domácího a příjezdového cestovního ruchu
- 3.2: Tvorba a marketing národních a regionálních produktů cestovního ruchu
- P 4: Politika CR a ekonomický rozvoj
- 4.1: Politika cestovního ruchu jako součást hospodářské a regionální politiky

Na implementaci cílů této priority je možné čerpat podporu z Národního programu podpory CR 2010-2015 (připravuje se prodloužení pro rok 2016 a vytvoření nového národního dotačního titulu na období 2016-2020) a některé dílčí aktivity v oblasti cestovního ruchu je možné realizovat v rámci OP PIK, OP Z, OP D, OP ŽP, IROP, PRV, OP rybníkářství, Operačních programů přeshraniční spolupráce a přímých iniciativ EU.

Realizace výše uvedených opatření je dle kompetenčního zákona v kompetenci MMR, ale s ohledem na průřezovost odvětví cestovního ruchu patří i do kompetence ostatních ústředních orgánů státní správy i samosprávy.

Realizace programů EÚS, potažmo programů přeshraniční spolupráce v období 2007-2013 a jejich pokračování v období 2014 – 2020, ve kterých MMR plní funkci Řídícího/Národního orgánu.

Opatření k dosažení Cíle 4 se odráží v prioritních osách a jejich oblastech podpory jednotlivých programů 2007-2013:

- Cestovní ruch , volný čas, rekreace
- Podpora rozvoje cestovního ruchu
- Rozvoj přeshraniční turistiky
- Cestovní ruch, kultura a ekonomika volného času

a v aktivitách investičních priorit programů 2014-2020:

- zachování, ochrana, podpora a rozvoj přírodního a kulturního dědictví

Infrastrukturní opatření pro přeshraniční zpřístupnění a využívání kulturních a přírodních památek.

DoP:

PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

- Zkvalitnění a modernizace veřejné infrastruktury pro zpřístupnění a využívání přírodních a kulturních hodnot, zefektivnění prezentace kulturních hodnot a přírodního dědictví a posílení jeho ochrany a rozvoje prostřednictvím investic do vhodného využití (IROP, SC 3.1 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního a přírodního dědictví)

- Zvýšení ochrany přírody a krajiny posilováním její ekologické stability pomocí posilování biodiverzity, snižování fragmentace krajiny a realizace vhodných opatření v oblasti zemědělství, lesnictví a akvakultury (OPŽP, SC 4.1 Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území – zlepšení stavu návštěvnické infrastruktury)

- Podpora systémů hospodaření šetrných k životnímu prostředí (PRV, Operace 8.5.2 Neproduktivní investice v lesích)

PF 4 Podniky využívající VaV, konkurenceschopné na globálním trhu a přispívající k nízkouhlíkovému hospodářství

- Vyšší konkurenceschopnost akvakultury (Opatření 2.2 Produktivní investice do akvakultury, záměr – diverzifikace akvakultury – cestovní ruch s nabídkou rybaření)

PRV, Operace 6.4.2 Podpora agroturistiky

Ministerstvo zemědělství: • V rámci PRV k uvedenému cíli přispívá opatření M06 Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti, resp. operace:

* 6.4.2 Podpora agroturistiky

Ministerstvo životního prostředí: Podpora udržitelného cestovního ruchu probíhá prostřednictvím programu Dům přírody, který od roku 2009 realizuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Domy přírody jsou návštěvnická střediska umístěná v tradičních turistických centrech nebo při vstupu do CHKO a poskytující takové služby a nabídky, které pomáhají utvářet postoje veřejnosti k ochraně přírody a krajiny. Hlavním mottem domů přírody je „Kultivovat vztah člověka k přírodě tak, aby cítil potřebu se o ni starat“. Domy přírody také slouží ke koncentrování návštěvníků u střediska s potřebnou kapacitou zázemí, prezentaci lokalit a k usměrnění pohybu návštěvníků na území CHKO pomocí spektra návštěvnických tras s ohledem na ochranu nejceněnějších území. Domy přírody doplňují malá informační střediska (také informační body) poskytující v CHKO informace o všech službách souvisejících s ochranou přírody a krajiny v dané oblasti. Dosud bylo realizováno a otevřeno 6 domů přírody (a další 2 budou otevřeny do konce roku 2015) a 7 informačních středisek. K vytvoření sítě návštěvnické infrastruktury byl využit jako zdroj finančních prostředků OPŽP 2007-2013, PO 6, oblast podpory 6.2 Podpora biodiverzity. Od roku 2015 je podpora návštěvnické infrastruktury obsažena v OPŽP 2014-2020, PO 4, specifickém cíli 4.1 Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území. AOPK ČR bude pokračovat v přípravě domů přírody v dalších CHKO s významnou návštěvností.

Podpora zachování přírodní atraktivnosti území viz také Priorita 4.1, Cíl 3.

Priorita 3.3: Účinněji prosazovat strategické a územní plánování

Cíl 1: Vytvořit předpoklady pro udržitelné využívání území

* Zkvalitňování územního plánování zejména v rámci přípravy územně plánovací dokumentace krajů a obcí (tj. zásad územního rozvoje, územních plánů a regulačních plánů)

* Zvýšení odpovědnosti místních samospráv a místních obyvatel v rámci územního a regionálního rozvoje – zvýšení jejich efektivního zapojení do procesů územního plánování přispěje ke zvyšování kulturní identity a sounáležitosti se svým územím.

* Stanovení a dodržování republikových priorit územního plánování obsažených v Politice územního rozvoje ČR pro zajištění udržitelného rozvoje území.

* Zabezpečení provázání a koordinace územně plánovacích a rozvojových dokumentů na národní, regionální a místní úrovni (např. podpora aktualizace územně analytických podkladů obcí a krajů a územních plánů obcí s ohledem na udržitelný rozvoj území).

Uvedený cíl naplňuje Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050, priorita 4.4.3 Urychlení přípravy staveb 4.4.4 Dosažení úspor při přípravě a realizaci staveb

Ministerstvo pro místní rozvoj: PD IROP – specifický cíl 3.3.

SRR ČR 2014 – 2020:

Priorita 9: Podpora spolupráce na místní a regionální úrovni

Projekt Obce-PRO - <http://www.obcepro.cz/>

Politika architektury a stavební kultury ČR

Cíl 1.2: Stanovit, chránit a rozvíjet dlouhodobou urbanistickou koncepci sídel zahrnující mj. jejich funkční, plošné i prostorové uspořádání. Opatření 1.2.1: V jednotlivých sídlech, zejména pak ve městech, stanovit v územně plánovací dokumentaci dlouhodobě platnou urbanistickou koncepci vycházející mimo jiné z role sídla v sídelní struktuře, z respektování hodnot okolní krajiny,

urbanistických hodnot a charakteru prostředí, pestrosti a rozmanitosti prostředí, ze sledování bezpečnosti a zdraví obyvatel a ekonomické prosperity.

Cíl 4.1: Při zadávání zakázek usilovat o co nejvyšší kvalitu jejich plnění. Opatření 4.1.1: Zajistit, aby při výběrových řízeních na územně plánovací a projekční činnosti (včetně zahradně krajinářských úprav) byla hlavním kritériem výběru kvalita. Cena za územně plánovací a projekční práce nesmí být jediným kritériem.

Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1

V republikové prioritě v čl. (19):

(výše uvedeno)

V republikové prioritě v čl. (27):

(výše uvedeno)

DoP:

PF6: Transparentní a efektivní veřejná správa s nízkou mírou administrativní zátěže

Zvýšení kvality územní přípravy investic pomocí pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje. (IROP, PO3, SC 3.3. Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje).

Ministerstvo zemědělství: „Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území“ (dále jen Generel) - tvoří soubor 65 lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod, v současné době jsou tyto lokality územně hájeny v rámci zásad územního rozvoje.

Ministerstvo životního prostředí: Udržitelný územní a regionální rozvoj je nedílnou součástí Místní Agendy 21. Evaluace dle daných indikátorů a metodiky. Viz Priorita 3.1, Cíl 1.

Cíl 2: Hospodárně využívat zastavěné území a chránit území nezastavěné a nezastavitelné pozemky

* Efektivní řešení územních dopadů lidské činnosti a zachování rázu urbanistické struktury území, struktury osídlení a kulturní krajiny.

* Zvyšování zodpovědnosti všech zainteresovaných subjektů v rámci územního, resp. regionálního rozvoje, k nezastavěné krajině.

* Podpora revitalizace a upřednostňování využití brownfields před výstavbou na „zelené louce“ a tím předejití neúměrného rozpínání měst (tzv. „urban sprawl“).

Cíl naplňují Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo pro místní rozvoj:

SRR ČR 2014 – 2020:

Priorita 9: Podpora spolupráce na místní a regionální úrovni

Politika architektury a stavební kultury ČR

Cíl 1.3: Minimalizovat nepřiměřené a nevhodné rozrůstání sídel do okolní krajiny. Zajistit důsledné využívání zastavěného území prostřednictvím cílené revitalizace opuštěných a zanedbaných zastavěných ploch, ale i jednotlivých nevyužívaných staveb.

Opatření 1.3.1: Při návrhu územních plánů využít především rezervy v rámci zastavěného území (zejména přestavbové plochy) a omezit rozrůstání sídel do krajiny a zábory zemědělské půdy, obzvláště v nejvyšších třídách ochrany zemědělského půdního fondu. Toto opatření uplatňovat s přihlédnutím k lokálním specifikům a aplikovat ho jak pro využití obytné, tak i průmyslové a logistické.

Opatření 1.3.2: Provéřit možnosti podpory revitalizace opuštěných a zanedbaných zastavěných ploch (po ukončení průmyslové a zemědělské výroby a těžbě surovin, opuštěných vojenských areálů apod.) s cílem motivovat investory k jejich obnově a využití. Zvážit možnost zavedení daňových úlev pro tyto plochy.

Cíl 3.1: Zajistit návaznost nových staveb na charakter a strukturu hodnotné stávající zástavby, respektovat a rozvíjet kulturní a stavební dědictví i hodnoty krajiny.

Opatření 3.1.2: V územních plánech stanovovat charakter a strukturu stávající i navrhované zástavby.

Cíl 3.2 Chránit a posilovat charakter prvků tvořících lokální, celoměstskou či regionální identitu a podporovat ráz prostředí a jedinečnost daného místa.

Opatření 3.2.3: V územně analytických podkladech zpracovat analýzu urbanistického popřípadě i architektonického charakteru významných lokalit zastavěného území.

Opatření 3.2.5: V územně analytických podkladech zpracovat analýzu kompozičních vztahů v zastavěném území i v krajině.

Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1

V republikové prioritě v čl. (14):

Ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Zachovat ráz jedinečné urbanistické struktury území, struktury osídlení a jedinečné kulturní krajiny, které jsou výrazem identity území, jeho historie a tradice. Tato území mají značnou hodnotu, např. i jako turistické atraktivity. Jejich ochrana by měla být provázána s potřebami ekonomického a sociálního rozvoje v souladu s principy udržitelného rozvoje. V některých případech je nutná cílená ochrana míst zvláštního zájmu, v jiných případech je třeba chránit, respektive obnovit celé krajinné celky. Krajina je živým v čase proměnným celkem, který vyžaduje tvůrčí, avšak citlivý přístup k vyváženému všestrannému rozvoji tak, aby byly zachovány její stěžejní kulturní, přírodní a užité hodnoty.

Bránit upadání venkovské krajiny jako důsledku nedostatku lidských zásahů.

V republikové prioritě v čl. (14a):

Při plánování rozvoje venkovských území a oblastí dbát na rozvoj primárního sektoru při zohlednění ochrany kvalitní zemědělské, především orné půdy a ekologických funkcí krajiny.

V republikové prioritě v čl. (19):

(výše uvedeno)

V republikové prioritě v čl. (20):

Rozvojové záměry, které mohou významně ovlivnit charakter krajiny, umísťovat do co nejméně konfliktních lokalit a následně podporovat potřebná kompenzační opatření. S ohledem na to při územně plánovací činnosti, pokud je to možné a odůvodněné, respektovat veřejné zájmy např. ochrany biologické rozmanitosti a kvality životního prostředí, zejména formou důsledné ochrany zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti při-rozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Vytvářet územní podmínky pro implementaci a respektování územních systémů ekologické stability a zvyšování a udržování ekologické stability a k zajištění ekologických funkcí i v ostatní volné krajině a pro ochranu krajinných prvků přírodního charakteru v zastavěných územích, zvyšování a udržování rozmanitosti venkovské krajiny. V rámci územně plánovací činnosti vytvářet podmínky pro ochranu krajinného rázu s ohledem na cílové charakteristiky a typy krajiny a vytvářet podmínky pro využití přírodních zdrojů.

V republikové prioritě v čl. (20a):

Vytvářet územní podmínky pro zajištění migrační propustnosti krajiny pro volně žijící živočichy a pro člověka, zejména při umísťování dopravní a technické infrastruktury. V rámci územně plánovací činnosti omezovat nežádoucí srůstání sídel s ohledem na zajištění přístupnosti a prostupnosti krajiny.

V republikové prioritě v čl. (21):

Vymezit a chránit ve spolupráci s dotčenými obcemi před zastavěním pozemky nezbytné pro vytvoření souvislých ploch veřejně přístupné zeleně (zelené pásy) v rozvojových oblastech a v rozvojových osách a ve specifických oblastech, na jejichž území je krajina negativně poznamenána lidskou činností, s využitím její přirozené obnovy; cílem je zachování souvislých pásů nezastavěného území v bezprostředním okolí velkých měst, způsobitelných pro nenáročnou formu krátkodobé rekreace a dále pro vznik a rozvoj lesních porostů a zachování prostupnosti krajiny.

DoP:

PF4: Podniky využívající VaV, konkurenceschopné na globálním trhu a přispívající k nízkouhlíkovému hospodářství:

- Zvýšení dostupnosti podnikatelské infrastruktury umožňující přechod k inovativní výrobě s vysokou přidanou hodnotou (OP PIK, SC 2.3 Zvýšit využitelnost infrastruktury pro podnikání)

PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

- Odstraňování a inventarizace ekologických zátěží (OPŽP, SC 3.4 Dokončit inventarizaci a odstranit ekologické zátěže)

Ministerstvo zemědělství: • Podpora revitalizace a upřednostňování využití brownfields před výstavbou na „zelené louce“

V rámci PRV k výše uvedenému přispívá opatření M06 Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti, resp. operace, kde jsou preferovány mimo jiné i ty projekty, které se využívají brownfields:

* 6.4.1 Investice do nezemědělské činnosti

* 6.4.2 Podpora agroturistiky

- Zvyšování zodpovědnosti všech zainteresovaných subjektů v rámci územního, resp. regionálního rozvoje, k nezastavěné krajině

V rámci PRV k výše uvedenému přispívá operace:

4.3.1 Pozemkové úpravy

Ministerstvo životního prostředí: Revitalizace a upřednostňování brownfields viz Priorita 4.1, Cíl 1 a Priorita 3.1, Cíl 2

MŽP v souvislosti s implementací směrnice 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládnání povodňových rizik zabezpečilo v roce 2011 vymezení oblasti s významným povodňovým rizikem a pro ně vznikly koncem roku 2013 mapy povodňového nebezpečí, povodňového ohrožení i povodňových rizik.

Výstupy jsou veřejně přístupné na webových stránkách <http://cde.chmi.cz>. Po dohodě s MMR se mapy povodňového ohrožení staly novým závazným limitem využití území (č. 4.1.121 Povodňové riziko). O této skutečnosti byli v dubnu 2015 Ministerstvem životního prostředí informováni vedoucí odborů regionálního rozvoje a územního plánování na krajských úřadech a byli požádáni o informování i nižších stupňů samosprávy.

Prioritní osa 4: Krajina, ekosystémy a biodiverzita

Priorita 4.1: Ochrana krajiny jako předpoklad pro ochranu druhové diverzity

Cíl 1: Udržet a zvýšit ekologickou stabilitu krajiny a podporovat její funkce, zejména udržitelným hospodařením v krajině

* Šetrné využívání krajiny, minimalizace negativních zásahů do krajinných systémů tak, aby nebyla narušena ekologická stabilita krajiny.

* Podpora realizace vegetačních opatření v krajině (výsadba a obnova remízků, alejí, soliterních stromů, větrolamů, vodních prvků a územních systémů ekologické stability).

* Podpora implementace Evropské úmluvy o krajině.

* Podpora pozemkových úprav jakožto nástroje vytvářejícího mj. i podmínky pro zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, vodní hospodářství a zvýšení ekologické stability krajiny.

* Prosazovat ochranu systému ekologické stability krajiny, která je povinností vlastníků a uživatelů pozemků – vlastníci a uživatelé pozemků však musí být pozitivně motivováni k efektivní spolupráci formou dotací a příspěvků.

* Snížení exploatace a záborů půdního a horninového prostředí, vytvoření podmínek k zabránění sesuvů půdy a hornin a podpora vyhodnocování stavu antropogenních zásahů do půdního a horninového prostředí.

Cíl naplňují Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo pro místní rozvoj: SRR ČR 2014 – 2020:

Priorita 7: Ochrana přírody a krajiny, kvalitní a bezpečné prostředí pro život

Stavební zákon obsahuje ustanovení zaměřená na ochranu nezastavěného území a na objektivní zdůvodnění potřeby vymezení nových zastavitelných ploch.

V § 18 stavební zákon definuje velmi limitovaný výčet staveb, zařízení a opatření, která lze v nezastavěném území umísťovat v případech, pokud je územně plánovací dokumentace výslovně nevylučuje.

Dle § 55 stavebního zákona lze další zastavitelné plochy vymezit změnou územního plánu pouze na základě prokázání nemožnosti využít již vymezené zastavitelné plochy.

Evropská úmluva o krajině

Stavební zákon definuje krajinu ve smyslu požadavku článku 5 Úmluvy v § 18: Územní plánování ve veřejném zájmu chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území.... Přitom chrání krajinu jako podstatnou složku prostředí života obyvatel a základ jejich totožnosti.

Zásady územního rozvoje představují hlavní nástroj, kterým se v územně plánovací dokumentaci implementuje Evropská úmluva o krajině. Součástí zásad územního rozvoje se staly „typy krajin“ a „cílové charakteristiky krajin“.

Zásady územního rozvoje povinně stanoví cílové charakteristiky krajin, včetně územních podmínek pro jejich zachování nebo dosažení a včetně výkresu typů krajin podle stanovených cílových charakteristik.

Cílové charakteristiky krajin jsou charakteristické rysy krajiny, kterých má být v dané krajině dosaženo, nebo které musí být zachovány. Tímto jsou v zásadách územního rozvoje přímo naplňovány požadavky Evropské úmluvy o krajině, konkrétně článku 6 – Zvláštní opatření, části C – Vymezení a hodnocení a části D – Cílové charakteristiky krajiny.

Politika architektury a stavební kultury ČR

Cíl 1.5: Při obnově a tvorbě krajiny posílit plánování, zejména důsledně využívat územně plánovací dokumentace a podklady i pozemkové úpravy.

Opatření 1.5.1: Důsledně koordinovat územně plánovací dokumentace a pozemkové úpravy.

Opatření 1.5.2: Zpracovat metodický pokyn na vymezení zelené infrastruktury (zahrnující systém zeleně, systém vodních toků a ploch, prostupnost krajiny a veřejná prostranství) v rámci územně plánovacích dokumentací.

Opatření 1.5.3: Zpracovat metodický pokyn pro koncepci uspořádání krajiny.

Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1

V republikové prioritě v čl. (14), (14a) a v čl. (20):

(výše uvedeno)

DoP:

PF 4 Podniky využívající VaV, konkurenceschopné na globálním trhu a přispívající k nízkouhlíkovému hospodářství

- Konsolidace vlastnických vztahů k půdě prostřednictvím realizace pozemkových úprav (PRV, Operace 4.3.1 Pozemkové úpravy)

PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

- Zajištěná protipovodňová ochrana založená především na zvýšení retenční schopnosti krajiny a zpomalování přírodního odtoku vody, a to i v sektoru zemědělství a akvakultury jako hlavního faktoru vzniku povodní, dále pak realizovaná další protipovodňová opatření včetně technických (OPŽP, SC 1.3 Zajistit povodňovou ochranu intravilánu – svahové nestability)

- Zvýšení ochrany přírody a krajiny posilováním její ekologické stability pomocí posilování biodiverzity, snižování fragmentace krajiny a realizace vhodných opatření v oblasti zemědělství, lesnictví a akvakultury (OPŽP, SC 4.3 Posílit přirozené funkce krajiny)

- Zvýšená ochrana přírody a krajiny, zvyšování prostupnosti krajiny, posilování její ekologické stability, zachování biodiverzity prostřednictvím vhodných agroenvironmentálních a klimatických operací a environmentálních opatření v lesích (PRV, Operace 15.1.1 Zachování porostního typu hospodářského souboru)

Odstraňování a inventarizace ekologických zátěží (OPŽP, SC 3.4 Dokončit inventarizaci a odstranit ekologické zátěže).

Ministerstvo zemědělství: V rámci PRV k uvedenému cíli přispívají opatření:

- * M10 Agroenvironmentálně-klimatická opatření
- * M11 Ekologické zemědělství
- * M13 Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními

Účinným nástrojem je zavedení kontroly podmíněnosti v rámci zemědělských podpor (Cross Compliance). Ty zajišťují plnění:

- * Standardů Dobrého zemědělského stavu (DZES)
- * Povinných požadavků na hospodaření (PPH)

Efektivním nástrojem je rovněž ozelenění – greening

Zavedený monitoring eroze umožňuje sledování a vyhodnocování eroze, poskytuje podklady pro nápravná opatření

Komplexní pozemkové úpravy – zlepšují podmínky pro zemědělskou výrobu a současně pro účinnější ochranu krajiny včetně jejího dotváření novými krajinnými prvky a prvky společných zařízení s protierozním účinkem, protipovodňovým účinkem a účinkem na zlepšení retenční kapacity krajiny. Opatření na zvýšení ekologické stability krajiny jsou řešena v Národních plánech povodí v kapitole V. „Souhrn Programu opatření k dosažení cílů“ listem opatření typu C (LO Snižování znečištění ze zemědělství a ochrana vodního prostředí), který navrhuje konkrétní opatření na omezení vstupu znečištění do vodního prostředí, snižování eroze půdy, podporu stability krajiny, atd.

Ministerstvo životního prostředí: PODPORA EKOLOGICKÉ STABILITY

Ke zlepšení podmínek pro realizaci ÚSES MŽP přistupuje v úrovni:

- legislativní (příprava návrhu změny vyhlášky 395/1992 Sb.)
- metodické (MŽP zahájilo projekt na zpracování aktualizované Metodiky vymezení ÚSES, zároveň probíhá 1. aktualizace textu Metodické pomůcky pro vyjasnění kompetencí v problematice územního systému ekologické stability zveřejněné ve Věstníku MŽP, připravuje se metodické sdělení pro pozemkové úřady ke způsobu využití dostupných podkladů pro zařazení ÚSES do plánu společných zařízení)
- ekonomické (zařazení podpory zpracování Plánů ÚSES i podpory realizace ÚSES z OPŽP 2014-2020)
- strategické (jednání se Státním pozemkovým úřadem o zajištění dostatečné rezervy státních pozemků pro realizaci ÚSES).

Opatření na realizaci a zlepšení funkčního stavu ÚSES, opatření na obnovu a tvorbu významných krajinných prvků a opatření na zachování a rozšíření přírodně blízkých krajinných struktur byla podporována z Evropských fondů i národních programů v gesci MŽP. V rámci OPŽP 2007-2013 byla podporována daná opatření v rámci PO 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny, oblast podpory 6.3: Obnova krajinných struktur (alokace 64,404 mil. Eur). V současné době je spuštěn nový OPŽP 2014-2020, kde jsou daná opatření podporována v rámci PO 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu, specifického cíle 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny (alokace 151,694 mil. Eur). K dosažení tohoto cíle jsou mj. podporovány aktivity na pořízení Plánů ÚSES a na realizaci ploch ÚSES.

Opatření tohoto charakteru lze také podporovat z národních programů (Program péče o krajinu, program Podpora přirozených funkcí krajiny a podprogram Správa nezcizitelného majetku státu). Jedná se o nízkonákladové akce, které není, jak z ekonomického tak z administrativního důvodu, efektivní financovat z OPŽP.

MŽP uplatnilo v roce 2012 požadavek na zajištění rezervy státních pozemků pro uskutečňování rozvojových programů státu spočívajících v obnově vodního režimu krajiny a v realizaci ÚSES v celkové výměře cca 230 tis. ha. Doposud nebyl tento požadavek Státním pozemkovým úřadem (dříve Pozemkovým fondem ČR) adekvátně akceptován. Důvodem je současná disponibilní výše státní půdy ve správě SPÚ (cca 65 tis. ha), která neodpovídá požadavkům MŽP uplatněným v roce 2012. Z toho důvodu ve spolupráci s SPÚ probíhají jednání nad průnikem požadavků MŽP a disponibilní půdou ve správě SPÚ.

V rámci nastavení podmínek OPŽP je možné financovat výkupy pozemků nezbytných pro realizaci daného podporovaného opatření (např. realizace ÚSES, revitalizace či renaturace vodních toků, atd.).

Rovněž bude od roku 2016 možné čerpat finanční prostředky (na výkup pozemků s vazbou na obnovu vodního režimu krajiny) z Národního programu Životní prostředí, který administruje SFŽP.

SNÍŽENÍ EXPLOATACE A ZÁBORŮ PŮDNÍHO A HORNINOVÉHO PROSTŘEDÍ

Od 1. 4. 2015 byl zákonem č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění zákona č. 41/2015 Sb., upraven postup stanovení odvodů za odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu (navýšen koeficient zahrnutý do výpočtu odvodu u zemědělských půd zařazených do IV. a V. třídy - z 2 na 3). Zároveň byly stanoveny případy, ve kterých budou stanoveny odvody. Přednostní využití brownfieldů ukládá rovněž zákon č. 334/1992 Sb., orgány ochrany možnost jejich využití místo využití zemědělské půdy při svém rozhodování posuzují, ale písemně nevykazují. Využívání méně kvalitní zemědělské půdy pro nezemědělské účely řeší novela zákona, která je účinná teprve od 1. 4. 2015, je připravována vyhláška, která mimo jiné upravuje evidenci odnímané zemědělské půdy podle její kvality.

Obnova vodního režimu krajiny viz Priorita 4.3, Cíl 3.

Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny viz Priorita 4.1, Cíl 2.

Zachování a posílení mimoprodukčních funkcí zemědělské krajiny a lesů viz Priorita 4.2, Cíle 1 a 2.

Cíl 2: Chránit volnou krajinu

* Upřednostňování zástavby uvnitř existujících sídel (nikoliv však na úkor sídelní zeleně) nebo ve vazbě na ně, podpora využívání brownfields.

* Minimalizace fragmentace ekosystémů, minimalizace záborů zejména kvalitních půd a příprava a uskutečnění vzdělávacího programu zvyšujícího povědomí o hodnotě krajiny.

Cíl naplňují Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo životního prostředí.

(MZe nic? Ochrana ZPF)

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050, priorita 4.6 Snižování dopadu na veřejné zdraví a životní prostředí (otázky fragmentace krajiny stávající a novou dopravní infrastrukturou)

Ministerstvo pro místní rozvoj: SRR ČR 2014 – 2020:

Priorita 7: Ochrana přírody a krajiny, kvalitní a bezpečné prostředí pro život

Politika architektury a stavební kultury ČR

Cíl 1.3: Minimalizovat nepřiměřené a nevhodné rozrůstání sídel do okolní krajiny. Zajistit důsledné využívání zastavěného území prostřednictvím cílené revitalizace opuštěných a zanedbaných zastavěných ploch, ale i jednotlivých nevyužívaných staveb.

Opatření 1.3.1: Při návrhu územních plánů využít především rezervy v rámci zastavěného území (zejména přestavbové plochy) a omezit rozrůstání sídel do krajiny a zábory zemědělské půdy, obzvláště v nejvyšších třídách ochrany zemědělského půdního fondu. Toto opatření uplatňovat s přihlédnutím k lokálním specifikům a aplikovat ho jak pro využití obytné, tak i průmyslové a logistické.

Opatření 1.3.2: Provéřit možnosti podpory revitalizace opuštěných a zanedbaných zastavěných ploch (po ukončení průmyslové a zemědělské výroby a těžbě surovin, opuštěných vojenských areálů apod.) s cílem motivovat investory k jejich obnově a využití. Zvážit možnost zavedení daňových úlev pro tyto plochy.

Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1

V republikové prioritě v čl. (19), v čl. (20a) a v čl. (23):

(výše uvedeno)

Ministerstvo životního prostředí: U nově budované infrastruktury jsou realizována opatření na snižování vlivu bariérovosti. Problematické v některých případech je, že nejsou dostatečně

zmapované migrační koridory velkých živočichů, důsledkem je nedostatečná účinnost těchto opatření. Zpracován byl návrh dálkových migračních koridorů a v současnosti je AOPK ČR řešen projekt podpořený z EHP a Norských fondů zahrnující aktualizaci dat. Upřesnění konkrétních migračních tras a způsobů řešení je nezbytné řešit v rámci přípravy jednotlivých staveb.

V roce 2014 byla zpracována aktualizace Koncepce zprůchodnění říční sítě ČR. V řešení je projekt financovaný z prostředků EHP a NF Vytvoření strategie pro snížení dopadů fragmentace říční sítě ČR. S finanční podporou OPŽP byl zpracován Metodický postup na zlepšení migrační průchodnosti příčných překážek ve vodních tocích ČR a Metodika využití kartáčové technologie pro zajištění a zlepšení migrační prostupnosti vodních toků.

Finančními zdroji pro zajištění prostupnosti migračních bariér a zpracovávání migračních studií byly Evropské fondy i národní programy v gesci MŽP.

V minulém programovém období byla podporována daná opatření na zajištění prostupnosti migračních bariér a zpracovávání migračních studií (i samostatně) v rámci OPŽP 2007-2013, PO 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny, oblasti podpory 6.4: Optimalizace vodního režimu krajiny (alokace 196,256 mil. Eur). V současné době je spuštěný nový OPŽP 2014-2020, kde jsou daná opatření podporována v rámci prioritní osy 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu, specifického cíle 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny (alokace 151,694 mil. Eur), kde je vyčleněna aktivita 4.3.1: Zprůchodnění migračních bariér pro vodní a suchozemské živočichy a opatření k omezování úmrtnosti živočichů spojené s rozvojem technické infrastruktury. Tato opatření lze podporovat pouze na stávajících komunikacích. Zpracování migračních studií lze hradit z OPŽP 2014-2020 pouze v návaznosti na realizaci opatření.

Opatření tohoto charakteru lze také podporovat z národních programů MŽP (program Podpora přirozených funkcí krajiny a podprogram Správa nezcizitelného majetku státu). Jedná se o nízkonákladové akce, které není, jak z ekonomického tak z administrativního důvodu, efektivní financovat z OPŽP.

Dobývání nerostů je spojeno s povinností organizace provést po skončení dobývání sanaci a rekultivaci těžbou dotčených pozemků. K tomu účelu je organizace povinna shromažďovat a ukládat na vázaný účet finanční prostředky po celou dobu, kdy probíhá těžba. Těžbou narušená krajina se tak navrácí buď původnímu využití (ZPF, LPF), nebo získává nový, přírodě blízký ráz.

Dopady těžby na krajinu sleduje ČGS v rámci projektů geologických prací.

Další opatření vedoucí k plnění cíle jsou obsažena ve Státním programu ochrany přírody a krajiny a také aktuálně předkládaném materiálu Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR. Revitalizace a upřednostňování brownfields viz Priorita 4.1, Cíl 1 a Priorita 3.1, Cíl 2.

Cíl 3: Zastavit pokles biologické rozmanitosti

- * Ochrana a zlepšování stavu biotopů a krajiny a podpora výzkumu v této oblasti.
- * Důsledná ochrana dochovaných lokalit s přirozenými přírodními společenstvy (rašelinště aj. mokřady, pralesy atd.) a šetrným hospodařením a využíváním území zohledňujícím nároky zvláště chráněných a ohrožených druhů a specifických společenstev.
- * Koordinace antropogenních aktivit v přírodně cenných územích.
- * Příprava a realizace záchranných programů pro nejvážněji ohrožené druhy rostlin a živočichů.
- * Opatření omezující zavádění nových a rozšiřování již přítomných invazních druhů (včetně vytvoření vhodných legislativních a finančních mechanismů pro realizaci účinných opatření).
- * V oblasti geneticky modifikovaných organismů je nutné zajistit, aby byly používány pouze v rozsahu nepřinášejícím riziko pro biodiverzitu, a to v souladu se stávajícími velmi přísnými předpisy platnými jak na úrovni EU, tak v ČR, a aby nepřinášely zvýšené riziko pro biodiverzitu ve srovnání s klasickými způsoby zemědělské produkce.

Cíl naplňují Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo pro místní rozvoj: Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1

V republikové prioritě v čl. (20): (výše uvedeno)

DoP:

PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

- Zvýšení ochrany přírody a krajiny posilováním její ekologické stability pomocí posilování biodiverzity, snižování fragmentace krajiny a realizace vhodných opatření v oblasti zemědělství, lesnictví a akvakultury (OPŽP, SC 4.1 Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území, SC 4.2 Posílit biodiverzitu)
- Zvýšená ochrana přírody a krajiny, zvyšování prostupnosti krajiny, posilování její ekologické stability, zachování biodiverzity prostřednictvím vhodných agroenvironmentálních a klimatických operací a environmentálních opatření v lesích (PRV, Operace 10.1.4 Ošetřování travních porostů, Operace 10.1.6 Biopásy, Operace 10.1.7 Ochrana čejky chocholaté)

Ministerstvo zemědělství: V rámci PRV k uvedenému cíli přispívají opatření:

- * M10 Agroenvironmentálně-klimatické opatření
- * M11 Ekologické zemědělství
- * M12 Platby v rámci sítě Natura 2000 a podle rámcové směrnice o vodě
- * M13 Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními
- * M15 Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů

Účinným nástrojem je zavedení kontroly podmíněnosti v rámci zemědělských podpor (Cross Compliance). Ty zajišťují plnění:

- * Standardů Dobrého zemědělského stavu (DZES)
- * Povinných požadavků na hospodaření (PPH)

Efektivním nástrojem je rovněž ozelenění – greening

Komplexní pozemkové úpravy – zlepšují podmínky pro zemědělskou výrobu a současně pro účinnější ochranu krajiny včetně jejího dotváření novými krajinnými prvky a prvky společných zařízení s protierozním účinkem, protipovodňovým účinkem a účinkem na zlepšení retenční kapacity krajiny.

Ministerstvo životního prostředí: ZCHÚ: Odpovídající a pravidelná péče o předměty ochrany ZCHÚ je prováděna podle schválených plánů péče a je přitom zajišťována především prostřednictvím národních programů: • Program péče o krajinu (PPK A - chráněná území), • Podpora přirozených funkcí krajiny (POPFK), • podprogram Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích (MaS).

V OPŽP 2007-2013 v rámci PO 6 bylo možné čerpat dotace na zajištění odpovídající péče o předměty ochrany všech ZCHÚ v rámci oblasti podpory 6.2: Podpora biodiverzity, 6.3: Obnova krajinných struktur, 6.4: Optimalizace vodního režimu krajiny a 6.5: Prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod. Daná opatření lokalizovaná v ZCHÚ byla bodově zvýhodněná v rámci hodnocení projektů.

V OPŽP 2014-2020 v rámci PO 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu je zařazen specifický cíl 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území. Podporovanými aktivitami budou (obdobně jako v předchozím OPŽP) mj. implementace soustavy Natura 2000 a plánování péče o území národního významu a zajištění péče o CHÚ národního významu ve smyslu obnovních či jednorázových opatření v souladu s plány péče, resp. souhrny doporučených opatření, jak tomu bylo i v předchozím programovém období (celková alokace na specifický cíl 4.1 je 105,52 mil. Eur). Maloplošná zvláště CHÚ nenárodního významu pak budou podporována v rámci specif. cíle 4.2: Posílit biodiverzitu, který je zaměřený na péči o cenná stanoviště a jejich obnovu a tvorbu. Optimalizace soustavy ZCHÚ je realizována jednak vyhlášením nových ZCHÚ a jednak novým vyhlášením, resp. „přehlašovaním“ stávajících ZCHÚ. (...) V rámci optimalizace soustavy ZCHÚ byla připravena novela zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, díky níž dojde v národních

parcích (NP) např. ke sjednocení ochranných podmínek. (...) Dosavadní plány péče o NP nahradí „zásady péče“, do nich budou zahrnuty i dlouhodobé cíle národních parků, jejich poslání, jejich udržitelný rozvoj i možné využití.

NATURA 2000: Princip unikátnosti a reprezentativnosti je uplatňován již při výběru přírodních stanovišť určených k ochraně prostřednictvím soustavy NATURA 2000, a to na úrovni EU, a posléze při výběru jednotlivých území soustavy NATURA 2000 určených k ochraně na národní úrovni. Jako předměty ochrany jsou vybírány z evropského pohledu stanoviště nejceněnější, nejvíce ohrožená, vzácná či omezená svým výskytem jen na určitou oblast (např. písčiny – stanoviště 2330, 6260, slatiny – stanoviště 7230, 7140, 7150, 7210). EVL jsou navrhovány na základě kritérií stanovených přílohou III směrnice o stanovištích, pro stanoviště se jedná např. o rozlohu lokality pokryté typem přírodního stanoviště v poměru k celkové rozloze typu přírodního stanoviště na území členského státu nebo stupeň zachování struktury a funkcí příslušného typu přírodního stanoviště a možnosti jeho obnovy. Ochrana vzácných a mizejících typů stanovišť, která zároveň představují stanoviště podléhající ochraně prostřednictvím soustavy NATURA 2000, je zajištěna v prvním kroku vyhlášením evropsky významných lokalit určených k ochraně těchto stanovišť, resp. zařazením lokalit na národní seznam EVL (bylo provedeno NV č. 132/2005 Sb., 301/2007 Sb., 371/2009 Sb.).

Evropsky významné lokality (EVL): Nařízením vlády č. 318/2013 Sb. byla provedena v souvislosti se zavedením institutu tzv. „základní ochrany“ v § 45c zákona č. 114/1992 Sb. (novelizace zákona č. 114/1992 Sb. z roku 2009) revize navržených stupňů zvláštní územní ochrany pro všechny EVL (tj. došlo ke stanovení vhodné formy ochrany pro všech 1075 EVL).

Výběr lokalit, pro které je zcela či zčásti nedostatečná základní ochrana, byl proveden na základě metodiky AOPK ČR – Výběr vhodné formy ochrany pro evropsky významné lokality. V období 2012-2015 byla průběžně zajišťována ochrana EVL či jejich částí vyhlášením ZCHÚ v souladu s kategoriemi ochrany dle nařízení vlády č. 318/2013 Sb. Místo vyhlášení ZCHÚ může být ochrana EVL také realizována smluvní ochranou.

Přípravou souhrnů doporučených opatření (SDO) pro EVL v roce 2010 MŽP pověřilo AOPK ČR, která zpracovává SDO pro EVL v rámci projektu OPŽP. AOPK odevzdá do konce roku 2015 MŽP souhrny doporučených opatření pro všech 1075 EVL, které budou následně přijaty MŽP (stav k 20. červenci 2015: zpracováno 751 SDO, přijato MŽP 163 SDO). SDO jsou v případě překryvu EVL se ZCHÚ podkladem pro přípravu plánů péče o zvláště chráněná území.

V roce 2011 proběhlo bilaterální jednání Evropské komise s ČR, v rámci něhož bylo EK konstatováno nedostatečné zastoupení vybraných fenoménů v soustavě Natura 2000 v ČR. V současné době se doplňuje národní seznam EVL formou novelizace nařízení vlády č. 318/2013 Sb., která zahrnuje vyhlášení nových EVL a doplnění předmětů ochrany do stávajících EVL (29. července bylo ukončeno meziresortní připomínkové řízení).

Ptačí oblasti: V ČR bylo zřízeno jednotlivými nařízeními vlády 41 ptačích oblastí určených k ochraně druhů přílohy I směrnice o ptácích a pravidelně se vyskytujících stěhovavých druhů. (...) Jako samostatné dokumenty se SDO pro ptačí oblasti zpracovávají pro 22 ptačích oblastí, které nejsou v překryvu se ZCHÚ. (...) V případě překryvu ptačí oblasti se ZCHÚ jsou opatření zaměřená na ochranu předmětů ochrany ptačí oblasti zpracována do plánů péče o ZCHÚ.

Financování: Financování péče o EVL hradí z rozpočtu příslušné OOP.

Z národních programů MŽP lze prostředky získat z Programu péče o krajinu (na péči o území NATURA 2000 v kompetenci AOPK ČR a správ NP čerpáno cca 80 mil. ročně, nepřímo je soustava Natura 2000 financovaná i národním programem Podpora přirozených funkcí krajiny a podprogramem Správa nezcizitelného majetku státu v ZCHÚ. V případě národ. programů se jedná se o nízkonákladové akce, které není jak z ekonomického tak z administrativního důvodu efektivní financovat z OPŽP. Navíc je na ochranu biodiverzity a soustavu Natura 2000 zaměřen i komunitární program LIFE.

V OPŽP 2007-2013 byla speciálně vyčleněná oblast podpory 6.1 zaměřená pouze na implementaci a péči o území soustavy Natura 2000 (čerpání se blíží alokaci 17,929 mil. Eur). V rámci OPŽP 2014-2020, PO 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu je zařazen specifický cíl 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území. Podporovanými aktivitami, mimo jiné, budou (obdobně jako ve stávajícím OPŽP) implementace soustavy Natura 2000 a plánování péče o území

národního významu a zajištění péče o chráněná území národního významu ve smyslu obnovních či jednorázových opatření v souladu s plány péče, resp. souhrny doporučených opatření, jak tomu bylo i v předchozím programovém období (celková alokace na specifický cíl 4.1 činí 105,52 mil. Eur).

FINANČNÍ PODPORA OCHRANY ZCHÚ: V rámci OPŽP 2007-2013 v rámci prioritní osy 6 bylo možné čerpat dotace za účelem podpory plnění cílů ochrany ZCHÚ, lokalit soustavy Natura 2000 a zajištění ochrany zvláště chráněných druhů v rámci oblastí podpory 6.1: Implementace a péče o území soustavy Natura 2000, 6.2: Podpora biodiverzity, 6.3: Obnova krajinných struktur, 6.4: Optimalizace vodního režimu krajiny a 6.5: Prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod. Daná opatření lokalizovaná v ZCHÚ byla bodově zvýhodněná v rámci hodnocení projektů.

V rámci OPŽP 2014-2020, PO 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu je zařazen specifický cíl 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných CHÚ. Podporovanými aktivitami, mimo jiné, budou (obdobně jako ve stávajícím OPŽP) implementace soustavy Natura 2000 a plánování péče o území národního významu a zajištění péče o CHÚ národního významu ve smyslu obnovních či jednorázových opatření v souladu s plány péče, resp. souhrny doporučených opatření, jak tomu bylo i v předchozím programovém období. Maloplošná ZCHÚ nenárodního významu pak budou podporována v rámci specif. cíle 4.2: Posílit biodiverzitu. Ke zvýšení efektivity implementace PO4 OPŽP 2014-2020 přispěje též role AOPK ČR jako zprostředkujícího subjektu.

Převážná část pravidelné péče o ZCHÚ a lokality soustavy Natura 2000, které mohou být zemědělsky obhospodařovány, by měla být dotována z Programu rozvoje venkova, který je v gesci MZe.

Evropské dotační tituly nejsou primárně určeny na pokrytí nákladů na pravidelnou péči o předměty ochrany ZCHÚ a lokalit soustavy Natura 2000 (jsou určeny na jednorázové akce). Klíčovým zdrojem financování pravidelného managementu v uvedených územích jsou národní programy: • Program péče o krajinu (PPK A - chráněná území), • Podpora přirozených funkcí krajiny (POPFK), • podprogram Správa nezczitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích (MaS). (...)

MONITORING ZCHÚ, EVL A PO: AOPK ČR zajišťuje pravidelný monitoring předmětů ochrany ZCHÚ. Jeho výsledky pak slouží jako jeden z podkladů pro zpracování plánu péče a navrzení odpovídajícího managementu v daném ZCHÚ. Monitoring v ZCHÚ se částečně překrývá s monitoringem EVL. V současné době je ovšem velmi problematické využít data monitoringu EVL pro ZCHÚ.

V rámci TAČR byl připraven projekt s názvem „Stanovení indikačních druhů živočichů a hub pro typy přírodních stanovišť uvedené v Katalogu biotopů ČR“. Cílem této výzkumné potřeby je stanovit seznamy indikačních druhů živočichů a hub pro jednotlivé typy přírodních stanovišť podle Katalogu biotopů ČR a vytvoření rámcové metodiky pro vyhodnocování stavu ekosystémů tvořících předmět ochrany v jednotlivých kategoriích ZCHÚ na základě indikačních druhů rostlin, živočichů a hub.

Monitoring těchto indikačních druhů by tak měl sloužit ke stanovení kvality předmětů ochrany ZCHÚ a k navrzení odpovídající péče o tyto předměty ochrany. Období řešení projektu je v letech 2015–2016.

AOPK ČR dále zajišťuje pravidelné sledování stavu evropsky významných druhů a typů přírodních stanovišť (monitoring). Cílem sledování je zhodnocení stavu jednotlivých evropsky významných druhů a typů přírodních stanovišť z hlediska jejich ochrany a zpracování hodnotící zprávy podle článku 17 směrnice č. 92/43/EHS, „o stanovištích“ a článku 12 směrnice č. 2009/147/ES, „o ptácích“ pro každý fenomén v pravidelných šestiletých intervalech. Monitoring dotčených fenoménů probíhá na vybraných monitorovacích plochách v i mimo území Natura 2000. Předmětem hodnotících zpráv není hodnocení stavu předmětů ochrany EVL a PO v rámci soustavy Natura 2000.

V roce 2013 byl odevzdán report dle č. 17 směrnice č. 92/43/EHS, „o stanovištích“ za období 2007-2012 a report dle čl. 12 směrnice č. 2009/147/ES, „o ptácích“ za období 2008 - 2012. Monitoring ani hodnocení stavu jednotlivých předmětů ochrany EVL a PO systematicky na území ČR neprobíhá.

V současné době probíhá projekt TAČR „Příprava a zavedení sledování stavu předmětů ochrany EVL“ (2014 - 2016), jejímž cílem je navrhnout a v praxi ověřit metodiku sledování stavu předmětů ochrany EVL v ČR ve vazbě na již existující systémy monitoringu a mapování.

OCHRANA ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝCH DRUHŮ ROSTLIN A ŽIVOČICHŮ

Seznam zvláště chráněných druhů v současnosti zahrnuje 846 zvláště chráněných taxonů, z nichž 376 je kriticky ohroženo, 293 silně ohroženo a 177 ohroženo. Zvláště chráněné rostliny jsou chráněny ve všech svých podzemních a nadzemních částech a všech vývojových stádiích; chráněn je rovněž jejich biotop. (...) Seznam zahrnuje také druhy stanovené jako evropsky významné. Stav druhů se za více než dvacetileté období významně změnil, proto je nutné tento seznam aktualizovat v návaznosti na nové vědecké poznatky, např. na podkladu červených seznamů. Aktivní ochrana druhů je nejvýrazněji uskutečňována pomocí nástroje záchranných programů a programů péče, zároveň je také silně provázána s ochranou zvláště chráněných území a lokalit soustavy Natura 2000 implementací do plánů péče a souborů doporučených opatření.

ZCHÚ často představují plochy se značným počtem zvláště chráněných původních druhů flóry a fauny, se zachovalými přírodními a přírodě blízkými biotopy, tvořících předměty ochrany ZCHÚ. Péče o ZCHÚ se zaměřuje na udržení předmětu ochrany v daném území a zahrnuje širokou škálu opatření, od ponechání vybraných částí přírody samovolnému vývoji až po pravidelné, opakované zásahy. Řada zvláště chráněných druhů je vázaná na určitá sukcesní stadia a bez cílených a pravidelně prováděných opatření mizí. V současnosti proto převažují území, kde jsou předměty ochrany chráněny aktivně, tj. péčí o lokalitu (sečení trávy, odstraňování náletů, odbahňování rybníků). Významnou součástí územní ochrany proto v současnosti představuje financování péče o ZCHÚ. (...) Za tímto účelem se průběžně zpracovávají a schvalují plány péče o daná ZCHÚ.

(...) Resort ŽP (...) připravuje Koncepti ochrany genetické diverzity planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů v ČR, která bude definovat priority v této oblasti a navrhopvat nástroje, např. založení a podporu genetické banky, plánovaný rok schválení koncepce je 2016.

Opatření na zajištění ochrany a udržitelného využívání genetických zdrojů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin jsou hrazena z národního programu v gesci MŽP - Programu péče o krajinu. Opatření na zajištění ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, udržení stavu jejich biotopů jsou hrazena z Evropských fondů i z národních programů v gesci MŽP. V rámci OPŽP 2007-2013 byla podporována daná opatření v rámci PO 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny oblastí podpory 6.2: Podpora biodiverzity (alokace 75, 205 mil. EUR).

V současné době je spuštěný nový OPŽP 2014-2020, kde jsou daná opatření podporována v rámci PO 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu, specifického cíle 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území, 4.2: Posílit biodiverzitu. Řada opatření představuje nízkonákladové akce, které není, efektivní financovat z OPŽP. Tato opatření lze podporovat z národních programů (Program péče o krajinu, program Podpora přirozených funkcí krajiny a podprogram Správa nezcizitelného majetku státu).

ZÁCHRANNÉ PROGRAMY, EX-SITU OCHRANA

V roce 2013 byla MŽP schválena Koncepte záchranných programů a programů péče pro zvláště chráněné druhy živočichů a rostlin v ČR. (...)

Realizace obou typů programů je zajišťována z velké části z národních finančních zdrojů, specifickým nástroje je podprogram POPFK 115 163 – Realizace a příprava záchranných programů a programů péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů. Pro období 2014-2016 bylo ve spolupráci s MF připraveno Malé grantové schéma záchranné programy a programy péče o zvláště chráněné druhy II z fondů EHP. Díky tomuto nástroji budou v roce 2016, resp. 2017 připraveny ke schválení MŽP finální texty 7 nových záchranných programů pro schválení a text nového programu péče o velké šelmy.

V OPŽP 2014-2020 je v rámci specifického cíle 4.2 řešeno zajištění podpory opatření na ochranu druhů a stanovišť v rámci níž je možné také realizovat aktivity zaměřené na ochranu druhů, pro něž jsou přijaty záchranné programy a programy péče.

MŽP vyhláší každý rok dotační program „Příspěvek zoologickým zahradám“ (Program), umožňující poskytovat ze státního rozpočtu účelově vázané neinvestiční dotace provozovatelům zoologických zahrad s licenci, včetně dotací na záchranné programy celosvětově ohrožených druhů.

ZMÍRŇOVÁNÍ NEGATIVNÍCH NÁSLEDKŮ LIDSKÝCH AKTIVIT

Opatření klade důraz zejména na prevenci (eliminaci zraňování a usmrcování živočichů). Mezi nejzávažnější příčiny zraňování a usmrcování volně žijících živočichů patří především úrazy na elektrickém vedení, nárazy ptáků do skel, kolize zvířat s dopravními prostředky, úhyny živočichů

způsobené zemědělskou technikou, ale rovněž např. zranění a úhyny spojené s chemickým znečištěním krajiny.

Legislativně (zákonem o ochraně přírody a krajiny i energetickým zákonem) je upravena povinnost distributorů elektrické energie zajistit bezpečnost vedení vysokého napětí z hlediska úhynu či zraňování ptáků elektrickým proudem. K řešení této problematiky připravuje MŽP ve spolupráci s MPO a distributory metodický pokyn. Řešení nárazů ptáků do skel se v ČR začínají uplatňovat a předpokladem je rovněž další spolupráce MŽP, MPO a distribučních společností. Řešit je nezbytné rovněž hnízdění ptáků (čápů apod.) na sloupech elektrického vedení, které představuje především ohrožení bezpečnosti přenosu elektrické energie, ale zvyšuje i rizika úrazu ptáků. V této oblasti jde spíše o potřebu hledání individuálních řešení (možnost umístění hnízd na náhradní lokality atp.) MŽP aktivně spolupracuje s Českou společností ornitologickou, správci komunikací a AOPK na řešení nárazů ptáků do skel a připravuje metodický pokyn. Otázka kolizí živočichů s dopravními prostředky je úzce spjata s fragmentací krajiny, proto je nutné tyto vlivy hodnotit společně a podporovat dále v dostatečné míře funkční opatření (zařízení) podporující migraci živočichů v krajině. Opatření k eliminaci zraňování zvířat zemědělskou technikou jsou v současnosti rozvíjena ve spolupráci s vědeckým sektorem, zejména Českou zemědělskou univerzitou (vznik internetových stránek k problematice, aplikace hlášení termínů zemědělských činností). Chemická kontaminace prostředí je dalším závažným, nicméně nedostatečně řešeným a přehlíženým tématem v krajině. V současné době se tomuto problému podrobněji věnuje pouze Národní akční plán ke snížení používání pesticidů v ČR, vydaný MZe.

Péče o handicapované živočichy s jejich následným navrácením zpět do přírody je v ČR zajišťováno záchrannými stanicemi akreditovanými MŽP, které navíc v rámci své činnosti zajišťují mimo jiné rovněž ekologickou výchovu a osvětu veřejnosti. Činnost záchranných stanic MŽP každoročně podporuje formou Programu péče o krajinu. V posledních letech bylo prostřednictvím Programu péče o krajinu každoročně přidělováno záchranným stanicím 5 mil. Kč. Poskytovaná částka byla mimořádně navýšena v roce 2013 a 2014, zejména ve vazbě na zvýšený příjem handicapovaných živočichů v souvislosti s extrémními vlivy počasí.

Opatření na zmírňování negativních následků lidských aktivit jsou dále podporována z Evropských fondů i z národních programů v gesci MŽP. Hlavním finančním nástrojem v této věci je OPŽP. V rámci OPŽP 2007-2013 byla v rámci PO 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny, zřízena oblast podpory 6.2: Podpora biodiverzity (alokace 80,673 mil. Eur). V současné době je spuštěn nový OPŽP 2014-2020, kde jsou daná opatření podporována v rámci PO 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu, specifického cíle 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území, 4.2: Posílit biodiverzitu a 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny.

INVAZNÍ DRUHY

V návaznosti na nové Nařízení EP a Rady č. 1143/2014, o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů (součástí Nařízení požadavek na identifikaci cest nezáměrného šíření a vypracování akčních plánů) jsou připravovány legislativní úpravy v oblasti nepůvodních invazních druhů, které by měly být krokem ke komplexnímu a systémovému řešení. Jako jeden z podkladů je připraven návrh „blacklistu“ invazních druhů a informační web AOPK ČR k invazním druhům.

Částečné plnění opatření (plány v určitých územích) je řešeno v rámci plánů péče o ZCHÚ (údaje k invazním druhům zavedeny jako součást plánů péče). Invazní druhy jsou zatím sledovány v rámci jiných monitoringů (Natura 2000, činnost ÚKZUZ aj.), údaje o výskytu zaznamenávány v NDOP.

Mapování (a likvidace) invazních druhů je součástí podpory v rámci OPŽP 2014-2020.

MOKŘADY, RAŠELINIŠTĚ, SLATINY

V rámci OPŽP 2007-2013 byla podporována opatření na obnovu mokřadních stanovišť v rámci PO 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny, oblast podpory 6.2: Podpora biodiverzity (alokace 80,673 mil. EUR). S finanční podporou OPŽP byla dále zpracována metodika Pracovní postupy eliminace negativních funkcí odvodňovacích zařízení v krajině pro podporu žadatelů o PBO v prioritních osách 1 a 6.

V současné době je spuštěn nový OPŽP 2014-2020, kde jsou daná opatření podporována v rámci PO 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu, specifického cíle 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných CHÚ, 4.2: Posílit biodiverzitu a 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny, kde byly definovány aktivity vytváření, regenerace či posílení funkčnosti krajinných prvků a struktur a revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů.

Opatření tohoto charakteru lze také podporovat z národních programů (Program péče o krajinu, program Podpora přirozených funkcí krajiny a podprogram Správa nezcizitelného majetku státu). Jedná se o nízkonákladové akce, které není efektivní financovat z OPŽP.

Pro období 2014-2016 bylo ve spolupráci s MF a sedmi odbornými partnery připraven předem definovaný projekt Ochrana a udržitelné využívání mokřadů České republiky financovaný z Fondů EHP.

GMO

Byl vytvořen systém pro informování a účast veřejnosti při rozhodování o nakládání s GMO (http://www.mzp.cz/cz/geneticky_modifikovane_organismy). Zásadním krokem v oblasti zefektivnění rozhodovacího procesu bude novelizace zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, a jeho prováděcí vyhlášky č. 209/2004 Sb. Novela zákona č. 78/2004 Sb. přináší snížení administrativní zátěže při uzavření nakládání s GMO v nejnižší kategorii rizika, tj. použití GM mikroorganismů a laboratorních zvířat ve výzkumu, případně v biotechnologickém průmyslu. Požadavky zákona č. 78/2004 Sb. v současném znění jsou přísnější, než vyžaduje příslušná směrnice EU. Novela také představuje transpozici evropské směrnice 2015/412, která členským státům dává možnost omezit nebo zakázat na svém území pěstování GM plodiny, schválené na úrovni EU.

Priorita 4.2: Odpovědné hospodaření v zemědělství a lesnictví

Cíl 1: Podporovat šetrné a přírodě blízké způsoby zemědělského hospodaření a rozvíjet jeho mimoprodukční funkce

* Prosazovat ekologické aspekty zemědělského hospodaření prostřednictvím správné zemědělské praxe.

* Zachování genetických zdrojů zejména zemědělských plodin, hospodářských zvířat i volně žijící zvěře, lesních dřevin a vzácných stromů rostoucích mimo les.

Cíl sleduje Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo pro místní rozvoj: Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1 V republikové prioritě v čl. (14a): (výše uvedeno)

DoP:

PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

- podpora systémů hospodaření šetrných k životnímu prostředí (PRV, Operace 10.1.1 Integrovaná produkce ovoce, 10.1.2 Integrovaná produkce révy vinné, 10.1.3 Integrovaná produkce zeleniny, 11.1.1 Přejít na postupy a způsoby ekologického zemědělství, 11.2.1 Zachování postupů ekologického zemědělství)

Ministerstvo zemědělství: • Zachování genetických zdrojů zejména zemědělských plodin, hospodářských zvířat.

MZe je garantem Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství (dále jen „Národní program“), který byl Ministerstvem zemědělství vyhlášen na období 2012 – 2016. Tento program je složen ze tří částí – Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů a agrobiodiverzity; Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat významných pro výživu a zemědělství a Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů mikroorganismů a drobných

živočichů hospodářského významu. Finanční prostředky na podporu Národního programu jsou poskytovány ze st. rozpočtu prostřednictvím kapitoly MZe, a to formou dotačního programu 6. Genetické zdroje. Účelem poskytování dotací je zachování výše zmíněných genetických zdrojů, neboť ty jsou kulturním dědictvím a mají pro lidstvo nevyčíslitelnou hodnotu, ať již jsou využívány tradičním zemědělstvím, konvenčním či moderním šlechtěním anebo genovým inženýrstvím. Podmínky pro poskytování a čerpání finančních podpor na udržování a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů jsou pro jednotlivé účastníky Národního programu stanoveny v každoročně vydávaných Zásadách, kterými se na základě § 1, § 2 a 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů stanovují podmínky pro poskytování dotací na udržování a využívání genetických zdrojů pro výživu a zemědělství.

V rámci PRV k tomuto cíli přispívají opatření:

- * M10 Agroenvironmentálně-klimatické opatření
- * M11 Ekologické zemědělství
- * M13 Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními.

Účinným nástrojem je zavedení kontroly podmíněnosti v rámci zemědělských podpor (Cross Compliance). Ty zajišťují plnění:

- * Standardů Dobrého zemědělského stavu (DZES)
- * Povinných požadavků na hospodaření (PPH)

Efektivním nástrojem je rovněž ozelenění – greening

Zavedený monitoring eroze umožňuje sledování a vyhodnocování eroze, poskytuje podklady pro nápravná opatření

Komplexní pozemkové úpravy – zlepšují podmínky pro zemědělskou výrobu a současně pro účinnější ochranu krajiny včetně jejího dotváření novými krajinnými prvky a prvky společných zařízení s protierozním účinkem, protipovodňovým účinkem a účinkem na zlepšení retenční kapacity krajiny.

Lesní hospodářství

U priority 4.2 je nutné dále uvést, že je potřeba pečovat nejen o zachování genetických zdrojů volně žijící zvěře, ale i v souvislosti s odpovědným zemědělským a lesnickým hospodařením se starat i vhodné přírodní prostředí, které zvěři poskytne klidové a krytové příležitosti s potravní nabídkou v dostatečně pestré kvalitě i kvantitě. Ta pak bude setrvávat v jí blízkém přirozeném prostředí a nebude expandovat do intravilánu (a to se netýká jenom prasete divokého).

Rovněž je nutné nejen řešit zvýšené početní stavy spárkaté zvěře, ale i alarmující úbytek zvěře drobné (zajíc polní, bažant obecný, koroptev polní, křepelka obecná, králík divoký aj.), který je významně spjat se způsobem moderního zemědělského využívání krajiny (pěstovanými plodinami, výměrou polních celků, chemizací, výkonem zemědělské techniky a efektem moderních technologií atp.).

V souvislosti s tím připravujeme novelu zákona o myslivosti, která může napomoci řešit problémy v myslivosti (např. plánování a kontroly lovu spárkaté zvěře, zejména prasete divokého), avšak není tento právní předpis kompetentní významněji ovlivnit zemědělské a lesnické chování v krajině. Proto je i opatření k optimalizaci životního prostředí zvěře, na které je její výskyt a přežívání závislé, tj. otevřená krajina, nutné řešit komplexně a v návaznosti i na další předpisy a nařízení upravující práve zemědělství a lesnictví. Jen tak bude možné začít efektivně řešit příčiny současné problematické situace, nikoliv tedy jen její důsledky.

Ministerstvo životního prostředí: Uplatňování souboru opatření k omezení degradace zemědělské půdy erozí jsou podporována z evropských fondů v gesci MŽP a MZe:

- OPŽP 2007-2013 - opatření proti vodní a větrné erozi byla podporována v rámci PO 6

- OPŽP 2014-2020 - opatření proti vodní a větrné erozi jsou podporována v rámci PO 4

Novelou zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, účinnou od 1. 4. 2015, byla zpřísněna ustanovení věnovaná ochraně zemědělské půdy před kontaminací tím, že byly nastaveny dvě úrovně limitů rizikových látek a rizikových prvků (preventivní a indikační hodnoty), založena kompetence ČÍŽP v této oblasti (kontrolní činnost).

Viz také Priorita 4.1, Cíl 3, Priorita 4.2, Cíl 2

Cíl 2: Zachovat a zlepšit biologickou rozmanitost v lesích podporou šetrných, přírodě blízkých způsobů hospodaření v lesích a posílením mimoprodukčních funkcí lesních ekosystémů

* Opatření na změnu druhové skladby a věkové i prostorové struktury lesa, zvýšení podílu přirozené obnovy, a dále opatřeními na podporu biologické rozmanitosti v lesích a jejich mimoprodukční funkce.

* Vytvoření srovnatelného prostoru pro přírodě bližší nepasečné hospodaření založené na maximálním využívání přírodních procesů, přírodě blízké způsoby hospodaření zavádět diferencovaně podle přírodních podmínek a druhu vlastnictví a směřovat k přírodě bližší dřevinné skladbě při zachování konkurenceschopnosti v lesním hospodářství.

* Obnovovat a pěstovat lesní porosty ve vlastnictví státu tak, aby v nich byl trvale zachován zvýšený podíl melioračních a zpevňujících dřevin a dřevin přirozené druhové skladby -u nestátních vlastníků především vhodnou dotační politikou, osvětou a vzděláváním.

* Zvýšit ekologickou stabilitu lesních ekosystémů snížením skutečných nadměrných stavů spárkaté zvěře, za tím účelem mj. i upravit mysliveckou legislativu.

* Podpořit zvýšení podílu tlejícího dřeva, těžebních zbytků a stromů prošliých přirozeným procesem stárnutí v lese pro zachování biologické rozmanitosti a stanovit mechanismy, jak toho dosáhnout.

* Současně zvýšit podíl přirozených druhů melioračních a zpevňujících dřevin. Podle přírodních a porostních podmínek se bude podporovat využívání přirozené obnovy a omezování obnovy umělé.

Cíl naplňují Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo pro místní rozvoj: Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1

V republikové prioritě v čl. (19), v čl. (20), v čl. (21):

(výše uvedeno)

DoP:

PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

• Zvýšená ochrana přírody a krajiny, zvyšování prostupnosti krajiny, posilování její ekologické stability, zachování biodiverzity prostřednictvím vhodných agroenvironmentálních a klimatických operací a environmentálních opatření v lesích (PRV, Operace 15.1.1 Zachování porostního typu hospodářského souboru)

Posílení zdravotního stavu a odolnosti lesních porostů rekonstrukcí porostů v imisních oblastech a zajištěním kvalitního osiva (PRV Operace 8.5.3 Přeměna porostů náhradních dřevin, 15.2.1 Ochrana reprodukce a genofondu lesních dřevin, 8.5.1 Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin)

Ministerstvo zemědělství: V rámci PRV k uvedenému cíli přispívají opatření M15 Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů a M08 Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů, resp. operace:

* 8.4.1 Obnova lesních porostů po kalamitách

* 8.5.1 Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin

* 8.5.3 Přeměna porostů náhradních dřevin

Navržená opatření jsou postupně naplňována aplikací příslušných výstupů Národního lesnického programu. Podle dostupných údajů dochází k postupnému zlepšování sledovaných parametrů druhové skladby, rozmanitosti a podílu přirozené obnovy lesních porostů atd. Podrobnější a spolehlivé údaje budou k dispozici na základě vyhodnocení II. Národní inventarizace lesů na konci 2015.

Požadavky na posílení jemnějších způsobů hospodaření v lesích jsou zohledněny při přípravě II. cyklu obnov oblastních plánů rozvoje lesa. V případě potřeby bude adekvátní reakce v oblasti legislativních předpisů realizována v rámci novelizace lesního zákona.

Zvláštní požadavky na hospodaření v lesích ve vlastnictví státu jsou realizovány na základě Koncepce strategického rozvoje LČR s.p. 2015-2019 a Programu trvale udržitelného hospodaření v lesích.

Ministerstvo životního prostředí: DRUHOVÁ SKLADBA A VĚKOVÁ I PROSTOROVÁ STRUKTURA LESA

V rámci OPŽP 2007-2013 byla podporována opatření k zachování a celkovému zlepšení přírodních poměrů v lesích ZCHÚ, územích soustavy Natura a biocentrech ÚSES v rámci PO 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny, oblasti podpory 6.3: Obnova krajinných struktur (alokace 64,404 mil. Eur).

V současné době je spuštěný nový OPŽP 2014-2020, kde je dané opatření na zlepšování druhové, věkové a prostorové struktury lesů (s výjimkou lesů ve vlastnictví státu) zařízených LHP mimo ZCHÚ a území soustavy Natura 2000 podporováno v rámci PO 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu, specifického cíle 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny (alokace 151,694 mil. Eur). Realizovaná opatření jsou podporována ve formě obnovních či jednorázových projektů.

NÁRODNÍ LESNICKÝ PROGRAM (NLP) PO ROCE 2013

Po schválení NLP II vládou ČR usnesením č. 1221/2008, byla v lednu 2009 náměstkem ministra zemědělství pro lesní hospodářství (zástupci paritně reprezentující resort MŽP na návrh náměstka ministra životního prostředí) jmenována Koordinační rada NLP (Rada). V průběhu let 2009-2012 proběhlo celkem 40 jednání Rady. Ve snaze dosažení konsenzu nebyla jednání jednoduchá, jak z procesního, tak obsahového hlediska. Pro každou ze 17 klíčových akcí byla zřízena Expertní skupina. Smyslem jednání bylo promítnout poměrně obecné formulace ve vládním dokumentu do konkrétních opatření lesnické politiky státu, kterými jsou legislativa, finanční motivace, výzkum, osvěta a poradenství, případně formulovat zadání pro konkrétní projekt nebo analýzu.

Institut vrchního státního dozoru MŽP v lesích, zakotvený v § 50 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích zůstal i po provedených legislativních změnách zachován.

CERTIFIKACE PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes) A FSC (Forest Stewardship Council)

V rámci PEFC je v ČR certifikováno více než 1,8 mil. ha, což představuje asi 70 % rozlohy lesů (cca 450 individuálních vlastníků lesů), ve zpracovatelském řetězci je zapojeno téměř 210 subjektů. V rámci FSC je v ČR certifikováno 50 000 ha lesů a do zpracovatelského řetězce je zapojeno 218 subjektů. Proces certifikace lesů není v současnosti státem v souladu s pravidly státní podpory v oblasti lesního hospodářství přímo finančně podporován, je mu však poskytována podpora metodická. Ve využívání systému FSC spatřuje MŽP nástroj k naplňování dlouhodobého cíle C „Zvyšování biodiverzity v lesních ekosystémech, jejich celistvosti a ekologické stability“, který je součástí vládou schválených Zásad státní lesnické politiky (usnesení č. 854/2012). Zejména jde o omezování holosečného hospodaření, zlepšování druhového složení lesů ve prospěch stanovištně odpovídajících dřevin a zohledňování zájmů místních obyvatel apod.

Popis plnění opatření ve vztahu k nepřímé podpoře systému FSC:

- účast zástupců MŽP na valné hromadě FSC 2012,
- část výstupů grantu MŽP „Analýza a výsledná kvantifikace využitelné lesní biomasy s důrazem na těžební zbytky pro energetické účely, při zohlednění rizik vyplývajících z dopadu na půdu, koloběh živin a biologickou rozmanitost“ (řešitel ÚHUL,ČGS) byla použita při tvorbě Českého standardu FSC a je jeho součástí v podobě přílohy G,

- podpora MŽP a zprostředkování diskuse o možnosti certifikace národních parků,
- záštita ministra životního prostředí nad mezinárodní konferencí o systému lesní certifikace FSC konané na MŽP v roce 2014,
- výstava velkoformátových fotografií z FSC soutěže v prostorách MŽP v roce 2014.

Priorita 4.3: Adaptace na změny klimatu

Cíl 1: Zajistit připravenost ke zvládnutí mimořádných událostí spojených se změnami klimatu

- * Vybudování systému ovládnutí a monitorování stavu koncových prvků varování, který současně zajistí přenos informací o výšce hladiny vodních toků ve vybraných lokalitách.
- * Realizace přírodně blízkých i technických protipovodňových opatření (přirozené rozlivy, suché poldry atd.) tak, aby zároveň co nejvyšší mírou přispěly také ke zlepšení vodního režimu krajiny (viz cíl 4.3.3). - opatřením pro řešení sucha v zemědělství je podpora moderních závlahových systémů, které minimalizují spotřebu vody na závlahu a její ztrátu při závlaze.
- * V oblasti zásobování vodou hledání, ochrana a případné budování nových vodních zdrojů a propojování současných vodárenských soustav a modernizace vodovodních systémů a další snižování ztrát v trubní síti.

Tento cíl naplňují Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050, priorita 4.2.6 Vnější bezpečnost dopravy (zajišťování funkčnosti a zvýšení ochrany dopravní infrastruktury s ohledem na postupující změnu klimatu).

Ministerstvo pro místní rozvoj: Dotační titul: Obnova obecního a krajského majetku po živelních pohromách

Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1

V republikové prioritě v čl. (25):

Vytvářet podmínky pro preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami v území (záplavy, sesuvy půdy, eroze, sucho atd.) s cílem minimalizovat rozsah případných škod. Zejména zajistit územní ochranu ploch potřebných pro umístování staveb a opatření na ochranu před povodněmi a pro vymezení území určených k řízeným rozlivům po-vodní. Vytvářet podmínky pro zvýšení přirozené retence srážkových vod v území s ohledem na strukturu osídlení a kulturní krajinu jako alternativy k umělé akumulaci vod.

V zastavěných územích a zastavitelných plochách vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání dešťových vod jako zdroje vody a s cílem zmírňování účinků povodní.

V republikové prioritě v čl. (26):

Vymezovat zastavitelné plochy v záplavových územích a umísťovat do nich veřejnou infrastrukturu jen ve zcela výjimečných a zvláště odůvodněných případech. Vymezovat a chránit zastavitelné plochy pro přemístění zástavby z území s vysokou mírou rizika vzniku povodňových škod.

DoP:

PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

- Zvýšení ochrany vodních zdrojů, modernizované vodárenské soustavy a zajištění dostatečných zdrojů pitné vody a vody pro průmysl, energetiku a zemědělství (OPŽP, SC 1.2 Zajistit dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství)
- Zajištěná protipovodňová ochrana založená především na zvýšení retenční schopnosti krajiny a zpomalování přírodního odtoku vody, a to i v sektoru zemědělství a akvakultury jako hlavního faktoru vzniku povodní, dále pak realizovaná další protipovodňová opatření včetně technických (OPŽP, SC 1.3 Zajistit povodňovou ochranu intravilánu, SC 1.4 Podpořit preventivní protipovodňová opatření) Protipovodňová ochrana založená především na zvýšení retenční schopnosti krajiny a zpomalování přírodního odtoku vody zajištěná zejména prostřednictvím vhodných agroenvironmentálních a

klimatických operací, dále mitigačními a adaptačními opatřeními v lesích (prevence, obnova, posílení zdravotního stavu (PRV, Operace 8.4.2 Odstraňování škod způsobených povodněmi)

Ministerstvo vnitra naplňuje tento cíl SRUR zejména prostřednictvím:

a) vybudováním systému ovládání a monitorování koncových prvků varování – HZS ČR

Opatření je průběžně plněno. Prostřednictvím čerpání OPŽP strukturálních fondů EU (2007-2013) v samostatných projektech obcí a regionálních uskupeních. V rámci projektů HZS Moravskoslezského kraje bylo území kraje pokryto přijímači sběru dat, čímž bylo zabezpečeno obousměrné ovládání a monitorování s většinou koncových prvků varování.

V novém programovém období SF EU 2014-2020 je tento cíl obsažen v projektu MV-GŘ HZS ČR č.8 "Jednotný systém varování, vyzoomívání a informování" v rámci projektového okruhu č. 6.1 Implementačního plánu pro strategický cíl 3: Zvýšení dostupnosti a transparentnosti veřejné správy prostřednictvím nástrojů eGovernmentu v rámci Strategického rámce rozvoje veřejné správy pro období 2014 - 2020 s očekávanou realizací v rozmezí let 2017-2020.

Ministerstvo zemědělství: MZe se podílí na přípravě Strategie přizpůsobení se změně klimatu koordinací v ČR koordinací přípravy a implementace kapitol „Zemědělství“, „Vodní hospodářství a „Lesní hospodářství“.

V rámci PRV k uvedenému cíli přispívá opatření M02 Poradenství, řídicí a pomocné služby pro zemědělství a M08 – Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů, resp. operace:

* 2.1.1 Poradenství

* 8.3.1 Zavádění preventivních opatření v lesích

* 8.4.2 Odstraňování škod způsobených povodněmi

Účinným nástrojem je zavedení kontroly podmíněnosti v rámci zemědělských podpor (Cross Compliance). Ty zajišťují plnění:

* Standardů Dobrého zemědělského stavu (DZES)

* Povinných požadavků na hospodaření (PPH)

Efektivním nástrojem je rovněž ozelenění – greening

Zavedený monitoring eroze umožňuje sledování a vyhodnocování eroze, poskytuje podklady pro nápravná opatření

Komplexní pozemkové úpravy – zlepšují podmínky pro zemědělskou výrobu a současně pro účinnější ochranu krajiny včetně jejího dotváření novými krajinnými prvky a prvky společných zařízení s protierozním účinkem, protipovodňovým účinkem a účinkem na zlepšení retenční kapacity krajiny

Lesní hospodářství

Zásoby dřeva v porostech ČR trvale rostou a v současné době činí téměř 700 mil. m³. Roční těžby dřeva se stabilně pohybují v rozmezí 14 -16 mil. m³/rok. A nikdy nepřekračují celkový běžný přírůstek v daném roce. To znamená, že těžby dřeva jsou trvale udržitelné. Díky účinné dotační politice se dlouhodobě zvyšuje podíl melioračních a zpevňujících dřevin v lesích v ČR. Za posledních 15 let poklesla plocha smrku o téměř 70 tis. ha ve prospěch listnatých dřevin.

V rámci analýz provedených ÚHÚL byl odhadnut potenciál využívání lesních těžebních zbytků pro výrobu energie. Problematika využívání lesní biomasy pro výrobu energie na chudých stanovištích byla předmětem výzkumného úkolu.

Vodní hospodářství:

Jsou zpracovávány vládní a rezortní materiály, na základě kterých dochází k realizaci konkrétních opatření a naplňování cílů na zajištění připravenosti ke zvládnutí mimořádných událostí spojených se změnami klimatu.

Realizace technických protipovodňových opatření (např. významná suchá nádrž Skalička, vodní dílo Nové Heřminovy).

Pořízení materiálu „Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území“ (dále jen Generel). Generel tvoří soubor 65 lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod, jako jedno z adaptačních opatření pro případ, kdy budou vyčerpány možnosti opatření k zajištění vodohospodářských služeb a kdy dopady klimatické změny nebudou řešitelné jinými prostředky či pro neúměrnost finančních nákladů. Generel je zpracován v návaznosti na předchozí dlouhodobou ochranu výhledových vodních nádrží směřným vodohospodářským plánem, v současné době jsou tyto lokality územně hájeny v rámci zásad územního rozvoje.

Materiál „Příprava realizace opatření pro zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody“, schválený UV č. 620 ze dne 29. července 2015. Materiál vznikl na základě činnosti Meziřesortní komise VODA-SUCHO zřízené ministry zemědělství a životního prostředí za účelem komplexního řešení problematik výskytu a dopadů dlouhodobého sucha na území ČR posílením retenční schopnosti krajiny, zvýšením celkových zásob vod ve vodních zdrojích a racionálním hospodařením s vodou a vodními zdroji.

Dále je problematika řešena v Národních plánech povodí v kapitole V. „Souhrn Programu opatření k dosažení cílů“ listem opatření typu C (LO Sucho a nedostatek vodních zdrojů), který navrhuje konkrétní opatření na omezení negativních dopadů v obdobích sucha.

Zajištěno programy:

* 129 120 „Podpora prevence před povodněmi II“ (2007 – 2014)

* 129 260 „Podpora prevence před povodněmi III“ (2013 – 2019)

Zpracování plánů rozvoje vodovodů a kanalizací kraje, které obsahují koncepci řešení zásobování pitnou vodou, včetně vymezení zdrojů povrchových a podzemních vod, uvažovaných pro účely úpravy na pitnou vodu, a koncepci odkanalizování a čištění odpadních vod na území daného kraje s tím, že dané plány obsahují technicky nejhodnější řešení a vazby k plánu rozvoje pro území sousedících krajů.

Dotační programy MZe se zaměřením na rozvoj vodohospodářské infrastruktury vodovodů, financované z národních zdrojů, pomohly v letech 2010–2014 zaplatit 283 akcí výstavby a modernizace vodovodů. Celková výše podpory dosáhla 1,76 mld. Kč.

V oboru vodovodů a kanalizací byl vytvořen informační systém IS VaK, který poskytuje podklady pro tvorbu koncepcí včetně mezirezortních, pro srovnávání subjektů v oboru vodovodů a kanalizací, pro řešení problematiky udržitelnosti a samofinancování vodohospodářské infrastruktury a pro návrhy koncepčních řešení v souvislosti s provozováním vodohospodářské infrastruktury. Ztráty v trubní síti jsou sledovány v rámci VÚPE a jsou zveřejňovány v každoročně vydávané publikaci Vodovody, kanalizace ČR – ekonomika, ceny, informace.

Program 129 160 Podpora konkurenceschopnosti agropotravinářského komplexu – závlahy je plánován do 31. 12. 2016, poté bude vytvořen obdobný navazující.

Ministerstvo životního prostředí: Opatření je plněno průběžně v rámci realizace opatření uvedených v plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik. Jedná se zejména o protipovodňová opatření, revitalizace říčních koryt, suché poldry, obnovy rybníků, opatření v rámci kontroly podmíněnosti a agroenvironmentálních opatření.

V rámci OPŽP 2014-2020, PO 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu, je nastaven specifický cíl 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny, jehož cílem je zvýšit ekologickou stabilitu krajiny a obnovit vodní režim krajiny, zejm. prostřednictvím aktivit 4.3.2 Vytváření, regenerace či posílení funkčnosti krajinných prvků a struktur, 4.3.3 Revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů a 4.3.5 Realizace přírodě blízkých opatření vyplývajících z komplexních studií cílených na zpomalení povrchového odtoku vody, protierozní ochranu a adaptaci na změnu klimatu.

Podporovaná opatření:

- vytváření a obnova vodních prvků v krajině s ekostabilizační funkcí (např. tůň, mokřadů a malých vodních nádrží, které neslouží k chovu ryb nebo slouží jenom k takovému chovu ryb, který neoslabí ekologické funkce nádrží) včetně nepravidelně zaplavovaných území (např. lužní lesy),
- vytváření a obnova přírodě blízkých koryt vodních toků zahrnující eventuální odstranění dřívějších nevhodných úprav a to včetně navazujících říčních ramen při respektování přístupů ochrany území před povodněmi,
- podpůrná opatření na vodním toku a v nivě umožňující přirozené korytotvorné procesy v delším časovém horizontu bez nutnosti plošně rozsáhlých investičních úprav,
- podpora opatření zamezujících vodní erozi: opatření proti plošnému a soustředěnému povrchovému odtoku, stabilizace drah soustředěného povrchového odtoku, preventivní opatření (zakládání či obnova mezí, remízů...).

Tato opatření navazují na předchozí programové období OPŽP 2007-2013, kde byla v rámci PO 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny, zahrnuty oblasti podpory 6.3: Obnova krajinných struktur a 6.4: Optimalizace vodního režimu krajiny.

Opatření tohoto charakteru lze také podporovat z národních programů (Program péče o krajinu, program Podpora přirozených funkcí krajiny a podprogram Správa nezcizitelného majetku státu). Jedná se o nízkonákladové akce, které není, jak z ekonomického tak z administrativního důvodu, efektivní financovat z OPŽP.

Problematika je dále obsažena v OPŽP 2014-2020, PO 1: Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní, kde je nastaven specifický cíl 1.3: Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a obsažena aktivita 1.3.2: Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu a jejich další využití namísto jejich urychleného odvádění kanalizací do toků.

Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (2015) řeší problematiku adaptace komplexně (lesní hospodářství, zemědělství, vodní režim v krajině, vodní hospodářství, urbanizovaná krajina, biodiverzita a ekosystémové služby, zdraví a hygiena, cestovní ruch, doprava, průmysl a energetika a mimořádné události a ochrana obyvatelstva a životního prostředí).

Opatření vztahující se k situaci (dlouhodobého) such obsahuje také Koncepce environmentální bezpečnosti 2012-2015 s výhledem do roku 2020.

V červenci 2015 schválila vláda materiál VODA-SUCHO, který vznikl ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství, a který obsahuje opatření na zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody.

Cíl 2: Zajistit dostatečné množství a kvalitu povrchových a podzemních vod

* Zlepšení retenčních schopností krajiny včetně urbanizovaných území - realizace systémů retenčních prvků, technických (nádrže a poldry), ale zejména přírodních nebo přírodě blízkých (mokřady, tůň, lužní lesy), které pomohou zadržet srážkovou vodu v krajině, a revitalizovat stávající retenční prvky včetně niv toků a jejich přirozených rozlivů.

* Zajištění dostatečných zdrojů pitné vody, vody pro průmysl, energetiku a zemědělství.

* Zlepšit obhospodařování zemědělské půdy jako nejvýznamnějšího zásobníku vody v krajině ve smyslu optimalizace vegetačního krytu, zásoby organických látek a humusu a správné agrotechniky.

* Umělé obohacování zásob podzemních vod (umělou infiltrací) a s tím související vytipování vhodných lokalit z hydrogeologického, geologického i hydrologického hlediska.

* Při nové výstavbě je nutné vyvážit poměr zpevněných nepropustných ploch s plochami propustnými, aby se srážkové vody mohly v co nejvyšší míře vsakovat v místě.
* Omezovat nadměrnou spotřebu vody.

Tento cíl plní Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo pro místní rozvoj: SRR ČR 2014 – 2020:

Priorita 7: Ochrana přírody a krajiny, kvalitní a bezpečné prostředí pro život

Politika architektury a stavební kultury ČR

Cíl 2.2: Zajistit kvalitu veřejných prostranství za pomoci integrovaných a komplexních řešení.

Opatření 2.2.2: V návrzích veřejných prostranství zajistit jejich komplexní řešení včetně dopravní a technické infrastruktury, problematiky veřejné zeleně a její návaznosti na krajinu a způsobu vsakování atmosférických srážek a odvodnění zpevněných ploch.

Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1

V republikové prioritě v čl. (25), v čl. (26): (výše uvedeno)

DoP:

PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

- Zvýšení ochrany vodních zdrojů, modernizované vodárenské soustavy a zajištění dostatečných zdrojů pitné vody a vody pro průmysl, energetiku a zemědělství (OPŽP, SC 1.2 Zajistit dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství)

- Zvýšení adaptační schopnosti v městských oblastech (OPŽP, SC 4.4 Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech)

- Zajištěná protipovodňová ochrana založená především na zvýšení retenční schopnosti krajiny a zpomalování přírodního odtoku vody, a to i v sektoru zemědělství a akvakultury jako hlavního faktoru vzniku povodní, dále pak realizovaná další protipovodňová opatření včetně technických (OPŽP, SC 1.3 Zajistit povodňovou ochranu intravilánu)

- Zvyšování potenciálu zemědělských a lesních ekosystémů, minimalizace negativních dopadů klimatické změny efektivním využíváním vody a zadržováním vody v krajině, předcházení vodní a větrné erozi a vhodné managementy na travních porostech; Adaptace zemědělství a lesnictví na očekávané klimatické jevy (PRV, Operace 10.1.5 Zatravňování orné půdy)

Protipovodňová ochrana založená především na zvýšení retenční schopnosti krajiny a zpomalování přírodního odtoku vody zajištěná zejména prostřednictvím vhodných agroenvironmentálních a klimatických operací, dále mitigačními a adaptačními opatřeními v lesích (prevence, obnova, posílení zdravotního stavu (PRV, Operace 10.1.8 Zatravňování drah soustředěného odtoku).

Ministerstvo zemědělství se podílí na přípravě Strategie přizpůsobení se změně klimatu koordinací v ČR koordinací přípravy a implementace kapitol „Zemědělství“, „Vodní hospodářství a „Lesní hospodářství“.

V rámci PRV k uvedenému cíli přispívají opatření M10 Agroenvironmentálně-klimatické opatření a M08 Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů, resp. operace:

* 10.1.5 Zatravňování orné půdy

* 8.1.1 Zalesňování a zakládání lesů

* 8.3.1 Zavádění preventivních opatření v lesích

Z OP Rybářství 2014 - 2020 lze podpořit výstavbu nových rybníků, rozšíření či obnovu stávajících rybníků a odbahnění rybníků (opatření Investice do akvakultury), které mimo produkční funkce plní také retenční a protipovodňovou funkci. Nicméně podpora není zaměřena na budování takových děl s cílem ovlivnit stav krajiny, ale za účelem produkce ryb. Podpora, která bude v rámci implementace OP Rybářství 2014 – 2020 poskytována, je primárně směřována do odvětví rybářství a příjemcem je podnik akvakultury, který hospodaří a vytváří příjmy z chovu ryb.

Účinným nástrojem je zavedení kontroly podmíněnosti v rámci zemědělských podpor (Cross Compliance). Ty zajišťují plnění:

- * Standardů Dobrého zemědělského stavu (DZES)
- * Povinných požadavků na hospodaření (PPH)

Efektivním nástrojem je rovněž ozelenění – greening

Zavedený monitoring eroze umožňuje sledování a vyhodnocování eroze, poskytuje podklady pro nápravná opatření

Komplexní pozemkové úpravy – zlepšují podmínky pro zemědělskou výrobu a současně pro účinnější ochranu krajiny včetně jejího dotváření novými krajinnými prvky a prvky společných zařízení s protierozním účinkem, protipovodňovým účinkem a účinkem na zlepšení retenční kapacity krajiny

- Zlepšení retenčních schopností krajiny včetně urbanizovaných území - realizace systémů retenčních prvků, technických (nádrže a poldry)
- Zajištění dostatečných zdrojů pitné vody, vody pro průmysl, energetiku a zemědělství.

Jsou zpracovávány vládní a rezortní materiály, na základě kterých dochází k realizaci konkrétních opatření a naplňování cílů na zajištění dostatečného množství a kvality povrchových a podzemních vod.

Příprava na případnou realizaci několika významných vodních nádrží v povodí Moravy, Labe a Ohře a posílení soustavy vodních nádrží v oblasti povodí Vltavy).

V procesu příprav je program „129 290 Podpora drobných vodních toků a malých vodních nádrží“ pro roky 2016-2020.

Pořízení materiálu „Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území“ (dále jen Generel). Generel tvoří soubor 65 lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod, jako jedno z adaptačních opatření pro případ, kdy budou vyčerpány možnosti opatření k zajištění vodohospodářských služeb a kdy dopady klimatické změny nebudou řešitelné jinými prostředky či pro neúměrnost finančních nákladů. Generel je zpracován v návaznosti na předchozí dlouhodobou ochranu výhledových vodních nádrží směrným vodohospodářským plánem, v současné době jsou tyto lokality územně hájeny v rámci zásad územního rozvoje.

Materiál „Příprava realizace opatření pro zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody“, schválený UV č. 620 ze dne 29. července 2015.

Zajištěno programy:

- * 129 120 „Podpora prevence před povodněmi II“ (2007 – 2014)
- * 129 260 „Podpora prevence před povodněmi III“ (2013 – 2019)

Problematika je dále řešena v Národních plánech povodí v kapitole V. „Souhrn Programu opatření k dosažení cílů“ listem opatření typu C (LO Sucha a nedostatek vodních zdrojů), který navrhuje konkrétní opatření na omezení negativních dopadů v obdobích sucha, podporu retence vody v krajině, atd.

Ministerstvo životního prostředí: Ochrana CHOPAV je zajištěna na základě legislativy, tj. dle §28 zákona č. 254/2001 Sb., vodní zákon a příslušných nařízení vlády.

Opatření je dále plněno formou řešení projektů geologických prací financovaných z prostředků odboru geologie a kontrolou odboru geologie nad prováděním geologických prací, vyhodnocováním dokumentace pro sestavování geologických map a přehodnocením zásob podzemních vod v 56 vybraných hydrogeologických rajonech, které svou rozlohou pokrývají přibližně jednu třetinu území České republiky v rámci projektu Rebilance zásob podzemních vod, financovaného z OPŽP, který zajišťuje Česká geologická služba.

Viz také Priorita 4.3, Cíl 1.

Hospodaření s vodou ve městech viz Priorita 3.1, Cíl 2.

Cíl 3: Zlepšit vodní režim krajiny

* Zlepšení vodního režimu krajiny (zlepšení retenční schopnosti krajiny – obnova drobných nádrží a rybníčních soustav, obnova mokřadů a pramenišť apod.) a celkovému zlepšení ekologického, hydrologického a hydromorfologického stavu vodních ekosystémů, obnově nebo ochraně dochovaného přírodního nebo přírodě blízkého stavu vodních ekosystémů a podpoře mimoprodukčních funkcí vodních ploch.

* Podpora přirozených rozlivů v nivních plochách, budování a obnova retenčních prostor, revitalizace vodních toků a mokřadů, výstavba poldrů.

* Omezit uvedené negativní zásahy do krajiny.

Tento cíl plní Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo pro místní rozvoj: Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1

V republikové prioritě v čl. (25): (výše uvedeno)

DoP:

PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

Zajištěná protipovodňová ochrana založená především na zvýšení retenční schopnosti krajiny a zpomalování přírodního odtoku vody, a to i v sektoru zemědělství a akvakultury jako hlavního faktoru vzniku povodní, dále pak realizovaná další protipovodňová opatření včetně technických (OPŽP, SC 1.3 Zajistit povodňovou ochranu intravilánu).

Ministerstvo zemědělství: MZe se podílí na přípravě Strategie přizpůsobení se změně klimatu koordinací v ČR koordinací přípravy a implementace kapitol „Zemědělství“, „Vodní hospodářství“ a „Lesní hospodářství“.

V rámci PRV k uvedenému cíli přispívají opatření M04 Investice do hmotného majetku, M10 Agroenvironmentálně-klimatické opatření, M08 Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů a M15 Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů, resp. operace:

* 4.3.1 Pozemkové úpravy

* 10.1.5 Zatravňování orné půdy

* 8.3.1 Zavádění preventivních opatření v lesích;

* 8.5.1 Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin

* 8.5.3 Přeměna porostů náhradních dřevin

Účinným nástrojem je zavedení kontroly podmíněnosti v rámci zemědělských podpor (Cross Compliance). Ty zajišťují plnění:

* Standardů Dobrého zemědělského stavu (DZES)

* Povinných požadavků na hospodaření (PPH)

Efektivním nástrojem je rovněž ozelenění – greening

Zavedený monitoring eroze umožňuje sledování a vyhodnocování eroze, poskytuje podklady pro nápravná opatření

Komplexní pozemkové úpravy – zlepšují podmínky pro zemědělskou výrobu a současně pro účinnější ochranu krajiny včetně jejího dotváření novými krajinnými prvky a prvky společných zařízení s protierozním účinkem, protipovodňovým účinkem a účinkem na zlepšení retenční kapacity krajiny

- Zlepšení vodního režimu krajiny (zlepšení retenční schopnosti krajiny – obnova drobných nádrží a rybníčních soustav, obnova mokřadů a prameniští apod.) a celkovému zlepšení ekologického, hydrologického a hydromorfologického stavu vodních ekosystémů, obnově nebo ochraně dochovaného přírodního nebo přírodě blízkého stavu vodních ekosystémů a podpoře mimoprodukčních funkcí vodních ploch.

Zajištěno programy:

- * 129 120 „Podpora prevence před povodněmi II“ (2007 – 2014)

- * 129 260 „Podpora prevence před povodněmi III“ (2013 – 2019)

- * Program 129 130 Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží.

Program je plánován do 31. 12. 2015.

- * Na následující období je plánován program 129 280 Podpora retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže (2016 – 2021).

Problematika je dále řešena v Národních plánech povodí v kapitole V. „Souhrn Programu opatření k dosažení cílů“ listem opatření typu C (LO Sucho a nedostatek vodních zdrojů), který navrhuje konkrétní opatření na omezení negativních dopadů v obdobích sucha, podpoře retence vody v krajině, atd.

Ministerstvo životního prostředí: OBNOVENÍ PŘIROZENÝCH KORYT VODNÍCH TOKŮ

V rámci OPŽP 2014-2020, PO 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu, je nastaven specifický cíl 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny (celková alokace 151, 694 mil. Eur), jehož cílem je zvýšit ekologickou stabilitu krajiny a obnovit vodní režim krajiny. Zde je zařazena aktivita revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů.

Podporovaná opatření:

- vytváření a obnova přírodě blízkých koryt vodních toků (přiměřeně kapacitních, tvarově a hloubkově pestrých) zahrnující eventuální odstranění dřívějších nevhodných úprav (opevnění dna a břehů, ohrázení, příčných překážek) a to včetně navazujících říčních ramen při respektování přístupů ochrany území před povodněmi,
- podpůrná opatření na vodním toku a v nivě umožňující přirozené korytotvorné procesy v delším časovém horizontu bez nutnosti plošně rozsáhlých investičních úprav, zejména:
 - zajištění dostatečně širokého pásu nivy pro přirozený vývoj koryta vodního toku,
 - vytváření a obnova prvků posilující druhovou biodiverzitu vodních a na vodu vázaných organismů,
 - terénní úpravy koryta (dna) a břehů včetně pomístních zásahů umožňujících proces renaturace vodního toku apod.

Renaturace vodních toků je zároveň součástí plánů povodí. K renaturaci dochází samovolně působením přirozených procesů, jde tedy o to tyto procesy respektovat a nenavracet technicky upravené úseky vodních toků do nepřirozeného stavu. Přirozené renaturační procesy umožní prohlášení nepotřebného vodního díla vodoprávním úřadem za zaniklé, což se již v několika případech uskutečnilo.

Další opatření jsou v rámci OPŽP 2014-2020 realizována v rámci specifického cíle 1.3: Zajistit povodňovou ochranu intravilánu (celková alokace 230, 630 mil. Eur), kde je podporováno zprůtočnění nebo zvýšení retenčního potenciálu koryt vodních toků a přilehlých niv, zlepšení přirozených rozlivů.

Podporovaná opatření:

- realizace opatření podporujících přirozený tlumivý rozliv povodní v nivách (např. snížení kapacity koryta a rozliv do údolní nivy, vytváření povodňových koryt, tůní),
- zvýšení kapacity koryta složeným profilem, vložení stěhovavé (meandrující) kynety pro běžné průtoky v intravilánu obcí; úpravy nevhodného opevnění,
- zvýšení členitosti a zlepšení morfologie koryta vodních toků; na některých místech s tvorbou mokřin a tůní,
- umožnění povodňových rozlivů do nivních ploch, (v intravilánu tzv. povodňové parky, v extravilánu do volné krajiny).

Viz také Priorita 4.3, Cíle 1 a 2.

Cíl 4: Snižovat dopady očekávané globální klimatické změny a extrémních meteorologických jevů na lesní a zemědělské ekosystémy

- * Pěstovat prostorově a druhově rozrůzněné porosty s co největším využitím přírodních procesů, pestré dřevinné skladby, přirozené obnovy a variability pěstebních postupů, uplatňovat opatření udržující vysokou a stabilní produkci dřevní hmoty a zabránit degradaci lesních půd se snahou maximalizovat množství uhlíku vázaného v půdě.
- * Posoudit dopady využívání lesní biomasy pro výrobu energie na životní prostředí včetně dopadů na půdu, vodu, biologickou rozmanitost a koloběh živin.
- * V oblasti zemědělství je nutné zaměřit se na dodržování podmínek správné zemědělské praxe, tj. na dodržování zákonných opatření stanovených v Kontrole podmíněnosti (cross-compliance) a zejména jejích standardů GAEC (Good Agricultural and Environmental Condition).
- * Budování společných zařízení proti vodní a větrné erozi, realizace ÚSES a realizace opatření se zaměřením na ochranu území před škodlivými účinky povrchového odtoku v malých zemědělsko-lesnických povodích, revitalizace hydrografické mikrosítě, ochranu vodních zdrojů včetně integrovaného řešení nepříznivého stavu krajiny.
- * Podpora moderních systémů závlah s minimální spotřebou vody a dostatečné vodní zdroje pro tyto systémy, a to i v území, kde dosud nebyla závlaha z důvodů klimatických nutná.
- * Systematicky podporovat vědu a výzkum v uvedených oblastech, což umožní flexibilně reagovat na změny podmínek prostředí (změny režimu srážek, vegetačních stupňů apod.).

Tento cíl plní Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo pro místní rozvoj: DoP:

PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

- Zvýšení ochrany přírody a krajiny posilováním její ekologické stability pomocí posilování biodiverzity, snižování fragmentace krajiny a realizace vhodných opatření v oblasti zemědělství, lesnictví a akvakultury (OPŽP, SC 4.2 Posílit biodiverzitu, 4.3 Posílit přirozené funkce krajiny)
- Podpora systémů hospodaření šetrných k životnímu prostředí (PRV, Operace 11.1.1 Přechod na postupy a způsoby ekologického zemědělství 11.2.1 zachování postupů ekologického zemědělství)
- Zvýšená ochrana přírody a krajiny, zvyšování prostupnosti krajiny, posilování její ekologické stability, zachování biodiverzity prostřednictvím vhodných agroenvironmentálních a klimatických operací a environmentálních opatření v lesích (PRV, Operace 15.1.1 Zachování porostního typu hospodářského souboru)
- Posílení zdravotního stavu a odolnosti lesních porostů v imisních oblastech a zajištěním kvalitního osiva (PRV, Operace 8.5.1 Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin, Operace 8.5.3 Přeměna porostů náhradních dřevin, 15.2.1 ochrana a reprodukce genofondu lesních dřevin)
- Zlepšení pohlcování uhlíku v zemědělství a lesnictví prostřednictvím vhodného způsobu hospodaření, případnou změnou krajinného krytu a vázáním uhlíku v půdě a biomase (PRV, Operace 8.1.1 Podpora na zalesňování/zakládání lesů – náklady na založení a údržba)

Ministerstvo zemědělství: MZe zemědělství se podílí na přípravě Strategie přizpůsobení se změně klimatu koordinací v ČR koordinací přípravy a implementace kapitol „Zemědělství“, „Vodní hospodářství a „Lesní hospodářství“.

V rámci PRV k uvedenému cíli přispívají opatření M08 Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů a M15 Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů, resp. operace:

- * 8.5.1 Investice do ochrany melioračních a zpev. dřevin
- * 8.5.3 Přeměna porostů náhradních dřevin

V rámci přímých plateb pak k tomuto cíli přispívají i Standardy Dobrého zemědělského stavu (DZES) : DZES 1 – pravidla pro DPB sousedících s útvarem povrchových vod, DZES 2 – Zavlažovací soustavy, DZES 3 – Ochrana podzemních vod, DZES 4 – Minimální pokryv půdy, DZES 5 – Omezování eroze, DZES 6 – Doplnění organických složek půdy a zákaz pálení, DZES 7 – Zákaz ničení a rušení krajinných prvků a omezování invazních druhů rostlin

Účinným nástrojem je zavedení kontroly podmíněnosti v rámci zemědělských podpor (Cross Compliance). Ty zajišťují kontrolu plnění:

- * Standardů DZES
- * Povinných požadavků na hospodaření (PPH)

Efektivním nástrojem je rovněž ozelenění – greening

Zavedený monitoring eroze umožňuje sledování a vyhodnocování eroze, poskytuje podklady pro nápravná opatření

Komplexní pozemkové úpravy – zlepšují podmínky pro zemědělskou výrobu a současně pro účinnější ochranu krajiny včetně jejího dotváření novými krajinnými prvky a prvky společných zařízení s protierozním účinkem, protipovodňovým účinkem a účinkem na zlepšení retenční kapacity krajiny

V oblasti vodního hospodářství zajištěno programy:

- * 129 120 „Podpora prevence před povodněmi II“ (2007 – 2014)
- * 129 260 „Podpora prevence před povodněmi III“ (2013 – 2019)

Problematika je dále řešena v Národních plánech povodí v kapitole V. „Souhrn Programu opatření k dosažení cílů“ listem opatření typu C (LO Sucho a nedostatek vodních zdrojů), který navrhuje konkrétní opatření na omezení negativních dopadů v obdobích sucha, snižování eroze půdy a podporu retence vody v krajině, atd.

Ministerstvo životního prostředí: Opatření proti vodní a větrné erozi jsou podporována v rámci OPŽP 2007-2013 (PO 6) i 2014-2020 (PO 4).

Viz také Priorita 4.1, Cíl 1, Priorita 4.2, Cíle 1 a 2, Priorita 4.3, Cíl 2.

Prioritní osla 5: Stabilní a bezpečná společnost

Priorita 5.1: Posilování sociální stability a soudržnosti

Cíl 1: Specifikovat a realizovat klíčové principy připravenosti společnosti a státu z hlediska podpory integrace cizinců

* Realizovat prevenci k problematice narušení sociální koheze společnosti a prevence sociální exkluze některých skupin při zohlednění bezpečnostních aspektů imigrace.

* Vytvářet příznivé integrační stimuly pro imigranty, zejména v oblasti zaměstnání, bydlení, přístupu ke vzdělání, participace cizinců na společenském a politickém životě v ČR předcházet negativním jevům, které by vzhledem k sociokulturní odlišnosti imigrantů ve vztahu k majoritní části společnosti mohly vést k jejich sociální exkluzi a eskalaci xenofobie.

* Zdokonalení systémových opatření Policie ČR pro práci s menšinami (vzdělávání, posílení počtu příslušníků menšin pracujících v Policii ČR)

* Posílit boj proti novým formám obchodování s lidmi (např. proti nucené práci), a to prostřednictvím vzdělávání orgánů vynucujících právo a cílenou práci s ohroženými komunitami rozšířit povědomí o nových formách obchodování s lidmi a adekvátně na ně reagovat.

* Zesílení a diverzifikace protixtremistické politiky prostřednictvím:

a. Zapojení do boje s extremismem vládních i nevládních subjektů – vzájemně provázaná, spolupracující protixtremistická platforma. b. Poskytnutí specialistům, kteří bojují proti extremismu, dostatečného zázemí pro výkon jejich pravomocí – zvýšení profesionality místo represe. c. Boje proti extremistické propagandě otevřeností – komunikací proti demagogii.

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zahraničních věcí.

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Podpora dostupnosti a dostatečného personálního zajištění výkonu soc. práce jako nezbytné součásti podpory integrace cizinců. Podmínky zaměstnávání cizinců v ČR se řídí dle zákona o zaměstnanosti, které musí být plně v souladu se směrnicemi EU. S cílem usilovat o co nejlepší integraci cizinců spolupracuje MPSV s neziskovými organizacemi, ostatními rezorty, zejména s MV, podporuje, realizuje nebo spolurealizuje různé projekty na podporu integrace do většinové společnosti.

Ministerstvo pro místní rozvoj: DoP:

PF7: Sociální systém začleňující sociálně vyloučené skupiny a působící preventivně proti chudobě.

• Kvalitní a dostupné programy sociální prevence a nedostatkových sociálních služeb, sociálního poradenství a zdravotní péče (OP Z SC 2.1.1, 2.2.1)

Ministerstvo průmyslu a obchodu: Plnění cílů a opatření: MPO podporuje příznivé integrační stimuly a to formou meziresortních připomínek k materiálům do vlády, které podporují integraci cizinců především jejich vzdělávání. Zástupce MPO se účastní jednání vládního Výboru pro práva cizinců, kde jsou řešeny otázky týkající se zaměstnávání, bydlení, bezpečnosti a participace cizinců na společenském a politickém životě v ČR.

Sekce 71000: Mgr. František Nestával, VO (oddělení meziresortních záležitostí); e-mail: nestaval@mpo.cz, tel. 224

Ministerstvo vnitra naplňuje tento cíl SRUR zejména prostřednictvím:

a) přístupem Policie ČR k příslušníkům menšin – styční důstojníci

Hlavním opatřením pro práci Policii ČR ve vztahu k menšinám je institut tzv. styčného důstojníka pro menšiny. Styční důstojníci pro menšiny jsou ustanoveni na všech Krajských ředitelstvích Policie ČR od roku 2005, od roku 2013 jsou v rámci systematizace zařazeni pod odbor služby pořádkové policie.

Mezi hlavní úkoly styčných důstojníků pro menšiny patří zejména zprostředkování komunikace mezi příslušníky menšin a sociálně znevýhodněnými osobami s Policií ČR, monitoring situace a aktivní podpora multikulturního dialogu, prezentování činnosti Policie ČR přímo v sociálně vyloučených lokalitách, import práva do sociálně vyloučených lokalit a snižování napětí mezi majoritou a minoritami, vytváření sítě partnerů a aktivní spolupráce s dalšími zainteresovanými subjekty ohledně bezpečnostních rizik, sociální exkluze a napětí apod. (tj. neziskové organizace, sociální úřady, vzdělávací instituce, samosprávy apod.).

b) přístupem Policie ČR k menšinám – školení a trénink

Jednou z klíčových rolí v efektivní práci Policie ČR s menšinami sehrává orientace v menšinové problematice, schopnost empatie a vzhledu na odlišné kulturní, sociální nebo náboženské charakteristiky. Z tohoto důvodu věnuje MV a Policie ČR velkou pozornost kontinuálnímu vzdělávání příslušníků policie (viz priorita pro období 2013–2014 Vzdělávání příslušníků Policie ČR v problematice menšin, opatření 2.1) s ohledem na nejaktuálnější témata a vývoj v menšinové problematice. Dalším opatřením pro období let 2013–2014 byl rozvoj systémových opatření Policie ČR pro práci s menšinami, kde se mimo jiné kladl důraz na zavedení policejních specialistů pro práci v sociálně vyloučených lokalitách (realizace v letech 2014–2016 v rámci projektu „Zavádění policejních specialistů v oblasti policejní práce ve vztahu k minoritní skupině Romů v sociálně vyloučených komunitách“ financovaného z Norských finančních mechanismů). Tito specialisté by měli napomoci ke zlepšení vzájemných vztahů mezi policií a romskou menšinou, zejména v oblastech se zvýšeným sociálním napětím a dílčími konflikty mezi Romy a majoritou, a k minimalizaci trestné činnosti a interetnických konfliktů.

c) nábořem příslušníků národnostních menšin do policejního sboru

Novým opatřením, které má napomoci k zvyšování důvěry v práci Policie ČR a zároveň se zaměřuje i na zdokonalení systémových opatření je podpora náboru příslušníků národnostních menšin do policejního sboru (viz Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám pro období let 2015–2017, opatření 5.1.1). Toto opatření reflektuje stávající potřebu zintenzivnění integračních mechanismů, přičemž jedním z nich je i zastoupení těchto osob u Policie ČR.

d) bojem proti novým formám obchodování s lidmi

V rámci boje proti novým formám obchodování s lidmi MV podniká kroky zejména v kontextu boje proti obchodu s lidmi za účelem pracovního vykořisťování, počet těchto případů dle z poznatků PČR v posledních letech narůstá. V souladu s opatřením č. IX Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v ČR na období 2012 – 2015: Zajistit vzdělávání inspektorů práce o problematice obchodování s lidmi a způsobu identifikace pravděpodobných obětí, zahájil v březnu 2015 odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality MV (OBPPK) projekt kulatých stolů na sídlech oblastních inspektorátů práce na téma „možnosti efektivnější spolupráce Oblastních inspektorátů práce (OIP) s Policií ČR v boji proti pracovnímu vykořisťování“. Cílem této iniciativy je především rozšířit povědomí inspektorů práce o problematice pracovního vykořisťování, prohloubení spolupráce KŘP a OIP v této oblasti a v neposlední řadě monitoring prostředí. V rámci preventivních aktivit směřovaných na skupiny obyvatelstva ohrožené obchodováním s lidmi je MV finančně podporována nejen osvětová a informační činnost NNO, ale také jejich terénní výjezdy do problematických oblastí, v rámci nichž dochází nejen k jedinečnému monitoringu situace, ale také k diseminaci informací problematice obchodování s lidmi a možnostech pomoci obětem obchodování s lidmi.

e) bojem proti novým formám obchodování s lidmi – Podpora obětí

V období 2012 až 2015 pokračovala realizace specifického programu „Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi“. Gestorem Programu je MVČR a stálými hlavními partnery Programu je Policie ČR a specializovaná nevládní organizace a Mezinárodní organizace pro migraci. Program je opatření vytvořené s cílem poskytnout obětem obchodování s lidmi (v praxi zejména v případech sexuálního a pracovního vykořisťování) podporu a náležitou ochranu na základě individuálního posouzení rizika. Od roku 2013 je Program zajišťován smlouvou o poskytování služeb uzavřenou mezi MV a specializovanou nevládní organizací.

f) zapojením do boje s extremismem vládních i nevládních subjektů – vzájemně provázaná, spolupracující protiextremistická platforma

V rámci MV (sekce pro řízení vnitřní bezpečnosti) probíhá široká spolupráce s NNO, zejména v oblasti integračních politik, dále pak spolupráce s akademiky a akademickými pracovišti, zejména při sledování a analýze nových trendů. V současné době zahájilo MV spolupráci s britskými experty ze Syria Strategy Communication Action Team (SSCAT), kteří provádí zevrubnou analýzu deradikalizačních opatření v ČR. V návaznosti na jejich doporučení bude MV formulovat další opatření v této oblasti, včetně příp. rozšíření spolupráce s NNO.

g) poskytováním dostatečného zázemí specialistům, kteří bojují proti extremismu, pro výkon jejich pravomocí – zvýšení profesionality místo represe

V rámci MV (sekce pro řízení vnitřní bezpečnosti) je poskytována zejména metodická podpora Policie ČR, stanoviska, školení, metodické materiály apod.

h) bojem proti extremistické propagandě otevřeností – komunikací proti demagogii

MV - sekce pro řízení vnitřní bezpečnosti je vydává pro veřejnost řadu pravidelných zpráv či tiskových prohlášení k extremismu. MV se rovněž snaží komunikovat s dalšími subjekty, s komerčními subjekty, Úřadem vlády, nevládními organizacemi, za účelem boje proti extremistické propagandě, zejména na internetu. Součástí je např. nedávné zprovoznění internetové stránky MV věnované aktuální problematice migrace s cílem o tomto problému otevřeně informovat a přispívat ke snižování extremistických nálad ve společnosti (více viz <http://www.mvcr.cz/migrace/>).

i) center na podporu integrace cizinců (ve 13 ze 14 krajů ČR), podporou integračních projektů obcí a podporou projektů NNO

Dále doporučujeme aktualizovat text materiálu Strategický rámec udržitelného rozvoje takto:

- třetí odstavec na str. 67: „Předpokladem je také zdokonalení systémových opatření Policie ČR pro práci s menšinami a imigranty zejména prostřednictvím posílení počtu příslušníků Policie ČR zabývajících se touto problematikou, jejich odpovídajícího vybavení včetně jejich vzdělávání v oblasti odlišnosti kultur, ...“.

- doplnit novou odrážku na konci textu cíle 1 na str. 67: „-vytvoření podmínek pro efektivní zvládnutí migrační vlny jako nezbytné prevence rozvoje xenofobních a extrémistických projevů.“

Ministerstvo zahraničních věcí: MZV ve své multilaterální i bilaterální agendě usiluje o zvýšení stability mezinárodního společenství i jednotlivých zemí. Podílí se mj. na řešení problémů migrace, na humanitární pomoci, boji proti organizované kriminalitě, obchodování s lidmi (trafficking), extrémismu, xenofobii a dalším negativním jevům. Soustavnou přípravu diplomatů i pracovníků dalších institucí Diplomatičká akademie MZV.

- V rámci humanitární a rozvojové asistence se ČR soustřeďuje na podporu zdrojových a tranzitních zemí migrace mj. i při zvyšování jejich odborných a technických kapacit v oblasti prevence a zvládnutí migračních toků.

- Oblast vnějších vztahů se zaměřuje na bezpečnostní stabilizaci a sociálně-ekonomický rozvoj problematických regionů a hostitelských zemí.

- MZV zařadilo aspekty migrace do své Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce na léta 2010 – 2017 i do každoročně zpracovávaných Plánů rozvojové spolupráce; většina humanitární pomoci byla směřována do regionu Blízkého východu na pomoc uprchlíkům ze Sýrie a Iráku a hostitelským komunitám v regionu.

- Do 31. 10. 2015 předloží MV ve spolupráci s MZV vládě ČR na základě usnesení vlády č. 574 návrh opatření k posílení zapojení ČR v oblasti vnější dimenze migrace včetně cílené spolupráce se třetími zeměmi.

Cíl 2: Posílit prevenci sociálně patologických jevů, kriminality, korupce

* Realizace preventivních programů a činností proti sociálně patologickým jevům ve společnosti, boj s korupcí – antikorupční programy a etické kodexy.

* Přijetí Zákona o prevenci kriminality, případně šířeji pojatého zákona o prevenci sociálně patologických jevů, který přinese jednotné vymezení pojmu prevence kriminality, popíše gesce jednotlivých ústředních správních orgánů, územních samosprávních celků a dalších typů právnických i fyzických osob, zajistí vzájemnou spolupráci a informovanost i realizaci aktivit předcházejících šíření sociálně patologických jevů.

* Celonárodně fungující systém včasné intervence, který bude stabilně obligatorně finančně zabezpečen a legislativně ukotven (prevence, včasná a efektivní náprava a pomoc v situacích, ve kterých se ocitne dítě, mladistvý a jeho rodina v ohrožení nebo v pozicích pachatelů protiprávní činnosti).

* Vychovávat děti a mládež ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti, zvyšování sociálních kompetencí dětí a mládeže, k dalšímu rozvoji dovedností, které vedou k odmítání všech forem sebeustruktury, projevů agresivity a porušování zákona.

* Zlepšovat kvalitu předškolních a školních zařízení dle zásad inkluzivního vzdělávání, eliminovat segregaci praktiky ve vzdělávání, propojovat prvky rané a včasné péče s podporou ve vzdělávání, propojovat sociální a vzdělávací intervence.

* Trvale a systematicky podporovat všechny aktivity vedoucí zejména k posílení preventivních opatření.

* Vytvářet dobré společenské, legislativní a finanční podmínky pro účelné trávení volného času dětí a mládeže (školy i NNO).

* Vytvářet podmínky a širokou nabídku zapojení mladé generace do veřejného a společenského života. Prostřednictvím dotačních programů motivovat výše uvedené subjekty ke kvalitní náplni volnočasových aktivit.

Tento cíl sledují Ministerstvo dopravy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo životního prostředí,

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050, priorita 4.2.6 Zvyšování bezpečnosti dopravy, vnější bezpečnost dopravy.

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Propojení politik a opatření v oblasti vězeňství, prevence kriminality, soc. práce, soc. bydlení, boje proti soc. vyloučení atd. je zapotřebí ještě více podpořit především na místní úrovni. Pracovní skupiny a akční multidisciplinární týmy odborníků a zástupců institucí a organizací (státních, samosprávných, neziskových atd.) komplexně, multidisciplinárně a s individuálním přístupem řeší jednotlivé problémy a případy. Je nezbytné určit, kdo by takovou spolupráci a koordinaci měl vést a řídit. Základ práce s pachatelem stojí především na aktivitách MSpr a jeho podřízených organizací. Svou nezastupitelnou roli však hrají i další orgán veřejné správy, jako jsou sociální pracovníci, především soc. kurátoři, úřady práce, ale i nejrůznější neziskové organizace podporované z veřejných i soukromých prostředků.

Ministerstvo pro místní rozvoj: DoP:

PF6: Transparentní a efektivní veřejná správa s nízkou mírou administrativní zátěže

- Snížení korupčních příležitostí ve veřejné správě prostřednictvím dalšího vzdělávání, podpory občanské participace, zaváděním nástroje CIA (corruption impact assessment) (OP Z, PO4, SC 4.1.1: Optimalizovat procesy a postupy ve veřejné správě prostřednictvím posílení strategického řízení organizací, zvýšení kvality jejich fungování a snížení administrativní zátěže)

PF7: Sociální systém začleňující sociálně vyloučené skupiny a působící preventivně proti chudobě.

- Kvalitní a dostupné programy sociální prevence a nedostatkových sociálních služeb, sociálního poradenství a zdravotní péče (OP Z SC 2.1.1, 2.2.1)

- Zvýšené uplatňování inkluzivního vzdělávání pro rozvoj osobního potenciálu dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (OP VVV SC 2.2.1, 2.3.1).

PF 2: Kvalitní vzdělávací systém (celoživotní učení) produkující kvalifikovanou a adaptabilní pracovní sílu.

- Zlepšení otevřenosti vzdělávacího systému na všech úrovních vůči dětem, žákům a studentům s postižením i těm, kteří pocházejí z handicapujícího socioekonomického prostředí včetně romských dětí a studentů (OP VVV SC 3.1.2, OP PPR 4.2).

Ministerstvo spravedlnosti z pohledu dohledu a legislativy MSp přispívá k plnění tohoto cíle:

- Rozšíření dohledu v oblasti exekucí a insolvenčí (oddlužení)
- Legislativní změny v oblasti exekucí (posílení ochrany dlužníka)
- Legislativní změny v oblasti insolvenčí – oddlužení (posílení ochrany dlužníků před nekalými praktikami v oblasti oddlužení)
- Legislativní změny v oblasti pomoci obětem trestných činů
- Příprava „zlidštěných“ formulářů v oblasti exekucí
- Legislativní změny v oblasti násilí proti ženám a domácímu násilí (ratifikace a přizpůsobení právního řádu tzv. Istanbulské úmluvě)

Další cíle a návrhy opatření, které z hlediska působnosti MSp konkretizují tento cíl, jsou rozpracovány v Koncepti vězeňství do roku 2025, kterou schválila vláda ČR svým usnesením č. 79 ze dne 3. února 2016. Koncepte je strukturována do 9 tematických oblastí (zaměstnávání vězňů, zdravotnictví ve věznicích, vzdělávání, programy zacházení a SARPO, legislativní změny v oblasti vězeňství, řešení problematiky drog a dalších návykových látek, financování vězeňství, resocializace propouštěných vězňů včetně návaznosti na prevenci a postpenitenciární péči, a bezpečnost ve věznicích). Pro každou z oblastí obsahuje koncepte analytický rozbor problematických okruhů a v reakci na ně stanovuje strategické a specifické cíle a výčet nástrojů k jejich dosažení. Koncepte bude dále rozpracována do akčních plánů na kratší časové období, a rovněž je nastavována adekvátní implementační a evaluační struktura.

V současné době je také realizován projekt přípravy elektronického monitorovacího systému, který je jedním z klíčových nástrojů k rozvoji alternativních trestů a ke snížení recidivy trestné činnosti. Jeho cílem je umožnit účinnou a bezprostřední kontrolu výkonu vhodných alternativních trestů a opatření. Navzdory intenzivní formě kontroly nenarušuje sociální a ekonomické vazby monitorované osoby a usnadňuje resocializaci. Elektronický monitorovací systém je nezbytnou podmínkou zejména pro širší uplatnění trestu domácího vězení. Jeho využití je však zvažováno i v dalších oblastech, jako např. prostředek nahrazení vazby či ochrany obětí trestné činnosti.

Z pohledu dohledu a legislativy MSp přispívá k plnění tohoto cíle:

- Rozšíření dohledu v oblasti exekucí a insolvenčí (oddlužení)
- Legislativní změny v oblasti exekucí (posílení ochrany dlužníka)
- Legislativní změny v oblasti insolvenčí – oddlužení (posílení ochrany dlužníků před nekalými praktikami v oblasti oddlužení)
- Legislativní změny v oblasti pomoci obětem trestných činů
- Příprava „zlidštěných“ formulářů v oblasti exekucí
- Legislativní změny v oblasti násilí proti ženám a domácímu násilí (ratifikace a přizpůsobení právního řádu tzv. Istanbulské úmluvě)

Další cíle a návrhy opatření, které z hlediska působnosti MSp konkretizují tento cíl, jsou rozpracovány v Koncepti vězeňství do roku 2025, kterou schválila vláda ČR svým usnesením č. 79 ze dne 3. února 2016. Koncepte je strukturována do 9 tematických oblastí (zaměstnávání vězňů, zdravotnictví ve věznicích, vzdělávání, programy zacházení a SARPO, legislativní změny v oblasti vězeňství, řešení

problematiky drog a dalších návykových látek, financování vězeňství, resocializace propouštěných vězňů včetně návaznosti na prevenci a postpenitenciární péči, a bezpečnost ve věznicích). Pro každou z oblastí obsahuje koncepce analytický rozbor problematických okruhů a v reakci na ně stanovuje strategické a specifické cíle a výčet nástrojů k jejich dosažení. Koncepce bude dále rozpracována do akčních plánů na kratší časové období, a rovněž je nastavována adekvátní implementační a evaluační struktura.

V současné době je také realizován projekt přípravy elektronického monitorovacího systému, který je jedním z klíčových nástrojů k rozvoji alternativních trestů a ke snížení recidivy trestné činnosti. Jeho cílem je umožnit účinnou a bezprostřední kontrolu výkonu vhodných alternativních trestů a opatření. Navzdory intenzivní formě kontroly nenarušuje sociální a ekonomické vazby monitorované osoby a usnadňuje resocializaci. Elektronický monitorovací systém je nezbytnou podmínkou zejména pro širší uplatnění trestu domácího vězení. Jeho využití je však zvažováno i v dalších oblastech, jako např. prostředek nahrazení vazby či ochrany obětí trestné činnosti.

Dalším konkrétním projektem, který reaguje na vysokou míru recidivy trestné činnosti, je tzv. probační dům. Jde o reintegrační program pro osoby podmíněně propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody. Cílem probačního domu je především pomoci odsouzeným obnovit kontakt se sociálním prostředím a pracovní návyky, vyřešit problémy s bydlením a získat stabilní zaměstnání. Usnadní se tak úspěšný návrat odsouzených do běžného života, což povede ke snížení recidivy. Realizace pilotního projektu byla zahájena v říjnu 2015 v Ostravě. Na konci prvního pololetí 2016 bude pilotní projekt vyhodnocen, přičemž na základě evaluace bude rozhodnuto o jeho dalším osudu. Ukáže-li se jako efektivní, bude projekt s navýšenou kapacitou pokračovat.

MŠP dále naplňuje tento cíl prostřednictvím 3 dotačních programů pro NNO:

- Probační programy pro mladistvé delikventy (v roce 2015 podpořeno částkou 1 398, 83 tis. Kč)
- Programy protidrogové politiky ve věznicích (v roce 2015 podpořeno částkou 4 200 tis. Kč)
- Rozvoj služeb pro oběti trestné činnosti poskytovaných na základě zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů (v roce 2015 podpořeno částkou 6 946, 98 tis. Kč)

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy prostřednictvím následujících opatření:

Podpora preventivních aktivit formou dotačních programů

Tvorba strategických a metodických materiálů

Realizace odborných konferencí a seminářů pro pedagogické pracovníky a odbornou veřejnost

Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence

Ministerstvo vnitra naplňuje tento cíl SRUR zejména prostřednictvím:

- a) realizace preventivních programů a činností proti sociálně patologickým jevům ve společnosti – Podpora preventivních programů NNO a jednotlivých obcí

Prevenci sociálně patologických jevů obecně se věnují všechny dotační programy MV zaměřené na prevenci kriminality. Jsou podporovány projekty obcí a krajů, na kterých participují NNO, a dále i samostatné projekty NNO. Více o programech viz výše. K tomu ještě dodáváme, že v letech 2009 až 2012 byl dotační titul v programu „Prevence sociálně patologických jevů“ zaměřen na oblast „Prevence domácího násilí s důrazem na práci s násilnými osobami“, tzn. na projekty zaměřené na systematickou práci s pachateli domácího násilí na úrovni sekundární i terciální prevence za účelem

pomoci pachatelům domácího násilí ke změně chování, zlepšení partnerské a rodinné komunikace a osvojení si řešení konfliktů nenásilnou formou, dále na vytvoření a realizaci terapeutických/ resocializačních programů pro násilné osoby, metodiky práce s násilnou osobou/ agresorem, manuály, vzdělávací a osvětovou činnost. V roce 2012 z tohoto programu bylo podpořeno 7 projektů ve výši 1 614 000 Kč.

b) celonárodní fungující systém včasné intervence – Projekt SVI a NKMPPD

Stěžejním meziresortním projektem řešícím systém péče o ohrožené a rizikové děti byl do roku 2011 projekt „Systém včasné intervence“ (SVI). Projekt SVI je zaměřen na zlepšení spolupráce institucí, do jejichž působnosti spadá péče o ohrožené děti v nejranějších stádiích sociálně patologického vývoje dítěte, ať již jde o kriminalitu, týrání, zanedbávání či zneužívání dětí. Projekt byl metodicky řízen MV a dotačně podporován v rámci Programu prevence kriminality ve 38 městech v ČR. Vláda svým usnesením č. 191/2011 pověřila realizaci Národního projektu SVI ministra práce a sociálních věcí ve spolupráci s ministrem vnitra. Ze strany MPSV v letech 2013 až 2015 pokračovaly práce na realizaci IS SPOD - informačního systému sociálně-právní ochrany dětí (za využití kompatibilních částí SVI) jako součást jednotného informačního systému (JIS) práce a sociálních věcí. V roce 2015 bylo připraveno výběrové řízení na dodavatele JIS práce a sociálních věcí, jehož součástí je Informační systém sociálně-právní ochrany dětí. V souvislosti s péčí o ohrožené děti, dětské oběti trestné činnosti nebo dětské svědky pokračovalo MV s Policií ČR v realizaci specifického projektu Národní koordinační mechanismus pátrání po pohřešovaných dětech (dále jen „NKMPPD“). NKMPPD byl vyvinut v roce 2011 za účelem rychlého a úspěšného nalezení pohřešovaných dětí a počítá se zapojením široké veřejnosti do pátrání a také se zajištěním potřebné psychologické podpory rodinám pohřešovaných dětí. Základem systému je pátrací činnost Policie ČR a při rozsáhlých pátracích akcích v terénu je rovněž zapojován Integrovaný záchranný systém (IZS). Systém jako celek není založen na konceptu vytváření nových institucí, ale na lepším využití existujících mechanismů spolupráce, na efektivním využití existujících komunikačních kanálů a koordinaci odpovědných orgánů i na aktivním zapojení veřejnosti. Dalším z projektů MV věnujících se dětem, a to jako zvlášť zranitelné oběti, je specifický projekt Speciální výslechové místnosti (dále jen „SVM“). Hlavním důvodem pro budování SVM je zabránit vzniku či prohlubování sekundární viktimizace u dětských obětí závažných trestných činů či u ostatních zvlášť ohrožených skupin obětí (jak je vymezuje zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů). Vedení výslechu v příjemném prostředí SVM umožňuje policii lépe navázat kontakt s dítětem a tím se zlepšit i celý průběh výslechu. Na území ČR je k 31. 7. 2015 celkem 57 standardizovaných SVM. Některé stávající SVM byly již modernizovány. Všechny tyto místnosti byly financovány v rámci dotačního titulu Program prevence kriminality (2012 až 2015 celkem 5 914 000 Kč. V roce 2015 budou vybudovány ještě 2 SVM (financované MV z resortního programu prevence kriminality).

c) přijetí zák. o prevenci kriminality – usnesení Republikového výboru pro prevenci kriminality

Společným úkolem Republikového výboru bylo zpracovat analýzu potřebnosti právní úpravy prevence kriminality. Na úkolu spolupracoval Institut pro kriminologii a sociální prevenci s MV. V roce 2012 byla shromážděna a vyhodnocena stanoviska všech zainteresovaných resortů a pracovní podklady byly prodiskutovány na zasedání RVPPK. Na základě zpracování doplňků a požadavků resortů byl materiál projednáván za účasti širší odborné veřejnosti i dalších relevantních subjektů (např. Svaz měst a obcí ČR). Z diskusí během let 2013 a 2014 v rámci Republikového výboru vyplynulo, že názor této širší skupiny odborníků na potřebu legislativní úpravy prevence kriminality není jednotný. Objevily se hlasy volající po nové komplexní právní úpravě, požadavky na dílčí úpravy již existujících právních předpisů, i názory, že současný stav je plně vyhovující. Materiál byl následně MV předložen v roce 2014 na zasedání Republikového výboru pro prevenci kriminality, který při reflexi závěrů diskusí a přednesených názorů přijal dne 29. května 2014 následující usnesení:

a) na základě provedené „Analýzy potřebnosti legislativní úpravy prevence kriminality“ postupovat cestou dílčích novelizací stávajících právních předpisů, které upravují preventivní činnosti nebo postavení subjektů, jež se na prevenci kriminality podílejí, s cílem vytvořit stabilnější a efektivnější podmínky pro prevenci kriminality;

b) začlenit témata prevence kriminality do strategických dokumentů vlády ČR týkajících se trestní politiky.

d) vytvářet dobré společenské, legislativní a finanční podmínky pro účelné trávení volného času dětí a mládeže – novela zákona o dobrovolnické službě, dotační programy

Přijetí novely zákona o dobrovolnické službě z června 2014 napravilo diskriminující nedostatek zapojení dobrovolníků členů do dobrovolnické služby vysílající organizace. Změna se týká především členů mládežnických organizací např. Junák, Pionýr apod. Připravovaný nový zákon o dobrovolnictví (pozn.: v září 2015 ve stavu návrhu věcného záměru zákona před projednáním vládou ČR) rovněž povoluje členům organizace být dobrovolníkem (s výjimkou činností, které vyplývají z povinností plynoucích z členského poměru k organizaci). Prostřednictvím dotačních programů se zapojení dětí a mládeže do kvalitních volnočasových aktivit dále rozvíjí. OBPPK má vyčleněné státní účelové dotace pro rozvoj dobrovolnické služby na základě zákona. Na rok 2015 měl k dispozici 11 mil. Kč. Z tohoto objemu jsou poskytovány dotace i na projekty akreditovaných oblastí § 2 odst. a) zákona o dobrovolnické službě (pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase). Bylo podpořeno celkem 201 projektů 125 organizací.

e) boj s korupcí, posílení preventivních opatření

V souladu s pokynem ministra vnitra č. 1/2015, kterým se vydává Rezortní interní protikorupční program Ministerstva vnitra (RIPP), je kanceláří ombudsmana MV prováděna příprava a aktualizace RIPP, koordinace jeho realizace a vyhodnocování jeho plnění, včetně přijímání a vyřizování podnětů indikujících podezření na korupční jednání.

Tato činnost je prováděna na úrovni všech útvarů MV, Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR a organizačních složek státu zřízených MV, nebo zřízených právním předpisem a České pošty s.p. Kanceláří ombudsmana MV jsou pořádána školení s cílem vysvětlit plnění úkolů vycházejících z RIPP, aktualizovat korupční rizika a poskytnout součinnost při plnění těchto úkolů. (...)

K posílení preventivních opatření je zřízeno diskuzní fórum na stránkách kanceláře ombudsmana MV, kde jsou poskytovány informací příslušníkům policie a hasičského záchranného sboru na dotazy týkající se plnění služebních povinností, kariérního růstu a nároků vyplývajících ze služebního poměru.

f) zákon č. 204/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 200/1990

Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon

č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některých dalších zákonů.

Jedním z cílů je zavedení přísnějšího postihu recidivy vybraných závažnějších druhů přestupků (proti majetku, občanskému soužití a proti veřejnému pořádku), které budou zároveň předmětem evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů. Evidence vybraných přestupků spolu s přísnějším postihem jejich opakovaného spáchání je mj. odůvodněna preventivním působením na pachatele (prevence kriminality).

Návrh byl vyhlášen ve Sb. zákonů dne 17. 8. 2015. Některá ustanovení zákona nabydou účinnosti k 1. 10. 2015, ostatní ustanovení (vztahující se právě k evidenci přestupků a zvýšení pokut při recidivě) budou s ohledem na technickou náročnost zavedení systému evidence přestupků účinná až od 1. 10. 2016.

g) rozvoj Policie ČR v oblasti prevence

Policie ČR si vytvořila vlastní strategický materiál v oblasti prevence kriminality, kterým je Koncepce prevence kriminality Policie ČR na léta 2014 až 2016. Policie ČR konceptem deklaruje záměr zásadním způsobem posílit roli prevence kriminality v rámci svých činností, kdy vnitřní mechanismy policejní organizace jsou nastaveny tak, aby se prevence kriminality stala integrální součástí policejní práce na všech úrovních. Jedná se o vnitřní dokument policie, jehož smyslem je stanovit jasné a prakticky realizovatelné priority v oblasti prevence kriminality do roku 2016 s důrazem na vnitřní konsolidaci systému prevence kriminality, včetně organizačního a finančního zajištění této problematiky uvnitř policejní organizace. Koncepce dále akcentuje princip spolupráce, a to jak mezi útvary uvnitř policie, tak spolupráce policie s vnějšími subjekty.

V rámci preventivní činnosti bylo v roce 2014 realizováno útvary Policie ČR s celostátní působností, především pak Národní protidrogovou centrálou SKPV a jednotlivými krajskými ředitelstvími policie, množství preventivních akcí. Aktivity byly zaměřeny na priority Policie ČR a bezpečnostní situaci daného teritoria jednotlivých krajských ředitelství policie nebo příslušného územního odboru.

Policie ČR vydala v květnu 2012 interní protikorupční program Policie ČR, který se aktualizuje a v nejbližší době se chystá vydání nového interního protikorupčního programu Policie ČR.

Přílohou rozkazu policejního prezidenta č. 154/2011, o profesní etice Policie České republiky, byl vydán Etický kodex Policie ČR.

Ministerstvo zahraničních věcí implementuje Zákon o státní službě, jehož cílem je zvýšení efektivity a kvality státní správy i stabilizace pracovníků. Mimo jiné byl vydán nový Kariérní řád MZV, který na Zákon o státní službě reaguje.

- Diplomatská akademie MZV školí pracovníky MZV v otázkách ICT, managementu, etiky, styku s médií a v dalších oblastech důležitých pro výkon st. správy v zahraničních vztazích.

Ministerstvo zdravotnictví AP 3 Duševní zdraví

AP si klade za svůj globální cíl zvýšit kvalitu života duševně nemocných osob, a to prostřednictvím preventivních aktivit (primární, sekundární a terciární prevence), které významným způsobem napomohou k včasnému zachytu projevů duševních nemocí, dále pak systematickým vybudováním sítě komunitního pilíře péče (tzv. Center duševního zdraví), která skrze multidisciplinární tým budou poskytovat zdravotně-sociální intervence duševně nemocným v jejich přirozeném prostředí.

AP 4a Vytvoření interdisciplinárního meziresortního rámce primární prevence rizikového chování u vysoce ohrožených skupin dětí v ČR

Hlavním benefitem realizace Akčního plánu, kromě dosažení samotných strategických cílů, je formulace dlouhodobé národní strategie mezioborové a meziresortní spolupráce v oblasti prevence rizikového chování, která vyžaduje realizaci zásadních systémových opatření

a změn, které lze současně chápat jako soubor primárních a sekundárních benefitů.

AP 4b Oblast kontroly tabáku v České republice na období 2015 – 2018

Hlavními cíli Akčního plánu jsou snížení výskytu současného užívání tabákových výrobků u osob starších 15 let do roku 2018 minimálně o 8 % a do roku 2020 minimálně o 10 % (a do roku 2025 minimálně o 30 %), snížení expozice osob tabákovému kouři v prostředí a zajištění dalších nezbytných systémových a jiných opatření k posílení komplexní ochrany před škodami působenými tabákem v ČR.

AP 4c Omezení škod působených alkoholem v České republice na období 2015 – 2018

Hlavním cílem Akčního plánu je snížení spotřeby alkoholu v populaci ČR a škod působených alkoholem, z čehož vyplývá, že očekávaným a zásadním výstupem je změna vysoce tolerantního postoje populace ČR k užívání alkoholu a s tím související snížení spotřeby alkoholu a omezení škod způsobených jeho užíváním.

Ministerstvo životního prostředí podporuje volnočasové aktivity dětí a mládeže v rámci Programu na podporu projektů nestátních neziskových organizací. V roce 2014 šlo jmenovitě o podporu environmentálně šetrné turistiky a venkovních výukových programů.

Program na podporu NNO viz Priorita 1.2, Cíl 2.

Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu: Jedním ze strategických dokumentů zpracovaných MLP je Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015 - 2018, schválený usnesením vlády ČR ze dne 23. února 2015 č. 126. Akční plán se zaměřuje na prevenci domácího a genderově podmíněného násilí (znásilnění, sexuálního obtěžování, stalking apod.) a obsahuje 70 specifických úkolů. Sekce pro lidská práva ÚV také realizuje Projekt CZ13 financovaný z Norských fondů, který je zaměřen na prevenci domácího a genderově podmíněného násilí. K aktivitám tohoto projektu patří např. zpracování odborných studií, realizace mediální osvětové kampaně či bilaterální spolupráce s norskou nestátní neziskovou organizací Alternativ til Vold. K oblasti prevence sociálně patologických jevů ve vztahu k romské menšině se vztahuje i Strategie romské integrace do roku 2020.

Priorita 5.2: Efektivní stát, kvalitní veřejná správa a rozvoj občanského sektoru

Cíl 1: Zajistit dlouhodobou udržitelnost veřejných financí

* Analýza dlouhodobých trendů ve vývoji veřejných financí s ohledem na příjmovou a výdajovou stranu a potažmo na vývoj deficitů a veřejného dluhu.

* Maximálně efektivní hospodaření s veřejnými prostředky, které nepovede k zadlužování budoucích generací - je nutné realizovat reformy systému zdravotnictví (to zároveň přispěje k naplnění prioritní osy 1), školství a penzijního systému, které budou zohledňovat dlouhodobé demografické trendy a zajistí tak finanční udržitelnost těchto systémů.

* Veřejná správa bude využívat svou kupní sílu k nákupu služeb a zboží tak, aby naplňovala zároveň sociální a environmentální cíle, čímž bude přispívat k posílení sociální soudržnosti a udržitelného rozvoje.

Tento cíl naplňují Ministerstvo dopravy, Ministerstvo financí, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050, priorita 4.3.1 Zajištění zdrojů prostřednictvím klasického financování, 4.3.2 Zajištění zdrojů prostřednictvím alternativního financování, 4.3.3 Internalizace externích nákladů jako inovativní zdroj financování
Rozpracováno v návazném dokumentu: Dopravní sektorové strategie a Koncepce veřejné dopravy.

Ministerstvo financí Dlouhodobým záměrem hospodářské politiky vlády je podpora "sociálně a ekologicky orientovaného tržního hospodářství s cílem zvýšit konkurenceschopnost ekonomiky a upevnit sociální a regionální soudržnost v zemi." Tomu je podřízeno hospodaření státu, které je nastaveno na udržení schodku vládního sektoru pod Maastrichtskou hranici 3 % HDP. Predikce budoucích příjmů a výdajů vlády pak vede k očekávání dosažení střednědobého rozpočtového cíle v roce 2018, který odpovídá strukturálnímu saldu ve výši -1 % HDP.

Od roku 2014 dochází rovněž k poklesu podílu vládního dluhu na HDP a jeho klesající tendence je očekávána i v následujících letech. Vláda v únoru 2015 schválila balík zákonů o rozpočtové odpovědnosti, který nyní projednává poslanecká sněmovna. Zákon mj. obsahuje fiskální pravidlo zohledňující hospodářský cyklus, tzv. dluhovou brzdu a zřizuje Národní rozpočtovou radu.

Dlouhodobá udržitelnost veřejných financí je z velké míry závislá na projekci demografického vývoje struktury populace, která je oproti předchozí projekci z roku 2010 mírně optimističtější. Očekává se lepší vývoj podílu populace v aktivním věku k počtu obyvatel v seniorském věku či střední délka života populace.

Trend růstu výdajů na penze se tak mírně snížil, když jejich projekce značí nárůst z 9,0 % HDP v roce 2013 na 9,7% HDP v roce 2060 (předchozí projekce znamenala nárůst výdajů na penze ve stejném období o 3,1 p.b.) Hned na jaře 2014 byla ustavena Odborná komise pro důchodovou reformu, která diskutuje řadu témat z oblasti důchodového systému (např. podobu valorizačního mechanismu zajišťujícího úměrnou výši důchodu pro celou dobu výplaty, či mechanismus nastavování důchodového věku). Relativně vysoký nárůst výdajů je projektován u zdravotní péče (z 5,7 %HDP v roce 2013 na 6,7 % HDP v roce 2060), nicméně rostoucí trend výdajů lze pozorovat i v jiných zemích EU.

V oblasti zdravotní péče jsou realizována opatření vedoucí ke zvýšení transparentnosti hospodaření zdravotních pojišťoven a plánováno zlepšení nákladové efektivity nemocniční péče a zvýšení efektivity úhrad lůžkové péče. Téměř dvojnásobný nárůst výdajů je projektován v oblasti dlouhodobé péče, což ale nezakládá ohrožení dlouhodobé udržitelnosti vzhledem k objemově malé položce těchto výdajů (1,4 % HDP v roce 2060).

V oblasti vzdělávání je projektován rostoucí trend výdajů (z 3,4 % HDP v roce 2013 na 4,1 % HDP v roce 2060), a to jak v segmentu základního, tak v středoškolském stupni vzdělávání. Růstem výdajů na vzdělávání se ČR přibližuje průměru zemí EU (4,6 % HDP v roce 2060), a to jak v segmentu základního, tak v středoškolském stupni vzdělávání. Růstem výdajů na vzdělávání se ČR přibližuje průměru zemí EU (4,6 % v roce 2060), kde je projektován prakticky nulový nárůst výdajů během let 2013 až 2060. Rovněž v oblasti vzdělávání jsou realizována opatření zaměřená na zvýšení kvality vzdělávání a sladění struktury poskytovaného vzdělávání s požadavky trhu práce.

V oblasti zadávání nákupu zboží a služeb dochází k větší racionalizaci ve vynakládání veřejných výdajů. Jsou realizována či připravována opatření vedoucí k transparentnosti veřejné správy, např. v podobě zveřejňování uhrazených faktur, seznamu všech smluv apod. Rovněž je připravován centrální registr nákupů, zákon o registraci smluv či novela zákona o veřejných zakázkách, které by měly přispět ke zvýšení efektivity vynakládaných výdajů ve veřejné správě.

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Sociální práce je pro společnost nepostradatelnou činností, která se zaměřuje na společenské bariéry, nerovnosti a nespravedlnosti, chrání a podporuje lidskou důstojnost. S ohledem na existenci sociálních problémů a nerovností je nezbytné výkon sociální práce podpořit formou účelově vázaných prostředků. Finance vynaložené na preventivní aktivity i na intervence ve svém důsledku snižují výdaje veřejných rozpočtů na řešení důsledků společenských jevů.

Ministerstvo pro místní rozvoj: DoP:

PF7: Sociální systém začleňující sociálně vyloučené skupiny a působící preventivně proti chudobě.

- Regionálně dostupnější a modernizovaná infrastruktura poskytovatelů vysoce specializované a návazné péče dosažená prostřednictvím investic do definovaných center zdravotní péče na základě konkrétních potřeb v regionech (IROP SC 2.3).

- Vytvoření prostoru pro uvolnění kapacit akutní péče ve prospěch péče dlouhodobé a pro další zvýšení efektivity systému (IROP SC 2.3).

Ministerstvo spravedlnosti realizuje projekt „Vyhodnocení efektivity vynakládání rozpočtových zdrojů v resortu MSp, justice, vězeňství a optimalizace mandatorních výdajů“ jehož cílem je identifikace možných úspor v resortu spravedlnosti. Cíl projektu bude mít vliv na snižování deficitu veřejných financí.

Ministerstvo vnitra zaslalo k tomuto bodu doporučení k aktualizaci SRUR:

- str. 69: „Významným rizikem je neudržitelnost veřejných financí při potřebě stabilizace veřejné správy pro plnění základních funkcí státu, zejména v situaci, kdy finanční trhy budou nestabilní.“
- str. 69: „Je nutné realizovat reformy systému zdravotnictví (zároveň přispěje k naplnění prioritní osy 1), školství a penzijního systému, které budou zohledňovat dlouhodobé demografické trendy a zajistí tak finanční udržitelnost těchto systémů. V závislosti na dopady migrační vlny na společnost bude nutné novelizovat i všechny tyto politiky.“

Ministerstvo životního prostředí prosazuje tzv. Zelené veřejné zakázky“, nástroj k usměrnění rozhodování veřejných institucí (které patří v Evropě k největším spotřebitelům, cca 16 % HDP) tak, aby využily svou kupní sílu k výběru zboží a služeb, které berou ohled také na životní prostředí; slouží tím zároveň jako příklad ostatním institucím i jednotlivcům a mohou významně ovlivnit trh s takovým zbožím nebo službami. S využitím zelených veřejných zakázek lze dosáhnout nejen snížení dopadů na životní prostředí, ale prostřednictvím úspor (za energie, recyklaci apod.) i ekonomických benefitů.

Cíl 2: Rozvíjet lidské zdroje ve veřejné správě. eGovernmentem a cíleným vzděláváním přispět k efektivitě a kvalitě veřejné správy a rozvoji forem její práce v souladu s požadavky udržitelného rozvoje

* Zvyšování kvality, efektivity a transparentnosti výkonu veřejné správy.

* Opatření zaměřená na podporu využívání ICT ve veřejné správě, prosazování eGovernmentu s důrazem na bezpečný a jednoduchý přístup k veřejným službám prostřednictvím internetu, tvorbu návazných registrů na centrální registry veřejné správy, rozvoj a modernizaci komunikační infrastruktury veřejné správy, rozvoj a modernizaci sítě kontaktních míst veřejné správy.

* Systémové zavádění místní Agendy 21 v municipalitách a vytvoření jednotného systému řízení lidských zdrojů ve veřejné správě.

* Využívat veřejné zakázky pro dosahování synergických efektů v sociální a environmentální oblasti.

* Stabilizace pracovníků veřejné správy a fungující systém vzdělávání pracovníků veřejné správy - podpora vzdělávání úředníků veřejné správy a úředníků územních samosprávných celků v problematice udržitelného rozvoje, zejména v oblastech zaměřených na zvyšování schopnosti veřejné správy spolupracovat a vytvářet partnerství mnoha zainteresovaných subjektů.

* Podpora schopnosti strategického plánování a systematického a komplexního přístupu k udržitelnému místnímu rozvoji pro stanovené cílové skupiny úředníků ve veřejné správě.

Tento cíl naplňují Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo životního prostředí,

Ministerstvo pro místní rozvoj PD IROP – specifický cíl 3.2.

SRR ČR 2014 – 2020: Priorita 8: Zkvalitnění institucionálního rámce pro rozvoj regionů a Priorita 9: Podpora spolupráce na místní a regionální úrovni

Projekt Obce-PRO - <http://www.obcepro.cz/> - i když ten se týká strategického plánování obcí obecně.

Politika architektury a stavební kultury ČR

Cíl 6.1: Rozvinout průběžné a prohlubující vzdělávání příslušných úředníků veřejné správy v oborech architektura, urbanismus, územní plánování, krajinářská architektura, v dalších oborech souvisejících s výstavbou a ve stavebních a souvisejících předpisech a dále v oblasti participace a komunikace s veřejností.

Opatření 6.1.1: Prohlubovat kvalifikaci úředníků veřejné správy formou kurzů zaměřených na představení tendencí a dobrých příkladů z oblasti architektury, urbanismu, územního plánování, krajinářské architektury, oborů souvisejících s výstavbou a stavební kultury. Zaměřit se též na odbornost a kompetenci státní správy při zadávání veřejných zakázek.

Opatření 6.1.2: Prohlubovat kvalifikaci příslušných úředníků veřejné správy formou kurzů zaměřených na zapojování veřejnosti a komunikaci s veřejností.

Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVZ“) umožňuje prostřednictvím zadávání veřejných zakázek podporovat společensky prospěšné cíle, především v sociální a environmentální oblasti. Jedná se o tzv. společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek, které umožňuje řada ustanovení ZVZ.

V případě veřejných zakázek na dodávky, jejichž předmětem jsou vozidla stanovených kategorií, ukládá ZVZ zadavateli povinnost stanovit zvláštní technické podmínky, které zohledňují energetické a ekologické provozní dopady.

Usnesením vlády ze dne 14. června 2010 č. 465 vláda schválila Pravidla uplatňování environmentálních požadavků při zadávání veřejných zakázek a nakupech státní správy a samosprávy a vydala Metodiku pro nákup nábytku a Metodiku pro nákup kancelářské výpočetní techniky.

Pokud jde o zadávání zakázek nespádajících pod působnost ZVZ sdělujeme, že Metodický pokyn pro oblast zadávání zakázek pro programové období 2014 -2020 (verze 3, červenec 2014) například stanoví v čl. 7.2 Zadávací podmínky, že „Základní hodnotící kritérium, kterým je i) ekonomická výhodnost nabídky, nebo ii) nejnižší nabídková cena. V případě, že je základním hodnotícím kritériem ekonomická výhodnost nabídky, stanoví zadavatel vždy dílčí hodnotící kritéria tak, aby vyjadřovala vztah užitné hodnoty a ceny. Dílčí hodnotící kritéria se musí vztahovat k nabízenému plnění zakázky. Mohou jimi být zejména nabídková cena, kvalita, technická úroveň nabízeného plnění, estetické a funkční vlastnosti, vlastnosti plnění z hlediska vlivu na životní prostředí, vliv na zaměstnanost osob se zdravotním postižením, provozní náklady, návratnost nákladů, záruční a pozáruční servis, zabezpečení dodávek, dodací lhůta nebo lhůta pro dokončení.

Gestor zákona o veřejných zakázkách připravuje zcela nový zákon o zadávání veřejných zakázek za účelem provedení přenesení obsahu tří nových směrnic Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU, 2014/24/EU a 2014/25/EU do právního řádu ČR, a to včetně problematiky environmentálních a sociálních hledisek.

DoP:

PF5: Udržitelná infrastruktura umožňující konkurenceschopnost ekonomiky a odpovídající obslužnost území

- Dokončení dalšího rozšíření a propojení datového fondu veřejné správy a jeho využívání na principu sdílení již jednou pořízených dat (eProcurement, tax administration, eHealth, eJustice, eCulture) zavedením tzv. úplného elektronického podání, vytvoření systému elektronické identifikace a

autorizace (IROP, PO3, SC 3.2.: Zvyšování efektivity a transparentnosti veřejné správy prostřednictvím rozvoje využití kvality systémů IKT)

- Vybudování datových center a infrastruktury datových sítí veřejné správy, včetně cloudových řešení (IROP, PO3, SC 3.2.)
- Zavádění nástrojů podporujících inteligentní publikování dat na principu „open data“, vedoucích ke zjednodušení přístupu občanů k informacím veřejné správy, konverze a dlouhodobé ukládání dokumentů (IROP, PO3, SC 3.2.)
- Vybavení orgánů veřejné správy pro potřeby ochrany infrastruktury ICT pro zajištění řádného a bezpečného sdílení a uchovávání dat v rámci veřejné správy v souladu se standardy kybernetické bezpečnosti (IROP, PO3, SC 3.2.)

PF6: Transparentní a efektivní veřejná správa s nízkou mírou administrativní zátěže:

- Zavedení moderních metod řízení a rozvoje lidských zdrojů ve veřejné správě (zejména rozvíjení a prohlubování kvalifikace pracovní síly ve veřejném sektoru včetně justice, odpolitizování veřejné správy, zajištění její stability a snížení fluktuace v souladu s účinným zákonem o státní službě, OP Z, PO4, SC 4.1.2 Profesionalizovat veřejnou správu zejména prostřednictvím zvyšování znalostí a dovedností jejich pracovníků, rozvoje politik a strategií v oblasti lidských zdrojů a implementace služebního zákona)
- Zavedení procesů řízení kvality ve veřejné správě (OP Z, PO4, SC.4.1.1)
- Posílení komunikace a zvýšení otevřenosti veřejné správy směrem k veřejnosti, např. prostřednictvím posilování principu otevřeného vládnutí či inteligentní publikace dat na principu open data (OP Z, PO4, SC 4.1.1)
- Zvýšení efektivity, odbornosti a transparentnosti veřejné správy prostřednictvím využívání inovativních přístupů, metod a mezinárodní spolupráce (OP Z PO3, SC 3.1.1. Zvýšit kvalitu a kvantitu využívání sociálních inovací a mezinárodní spolupráce v tematických oblastech OPZ)

Ministerstvo průmyslu a obchodu se aktivně podílí na činnosti pracovní skupiny pro MA 21 včetně účasti na kontrolách v některých municipalitách, tvorbě metodiky hodnocení municipalit a na přípravě nového akčního plánu pro další období.

Odbor 31200: Ing. Jiří Burel, R (odbor ekologie), e-mail: burel@mpo.cz, tel. 224 853 122

Oblast ICT:

Ministerstvo spravedlnosti realizuje projekty, jejichž hlavním cílem je zvyšování transparentnosti výkonu veřejné správy, zvýšení přístupu veřejnosti k informačním zdrojům MSp, zlepšení elektronické komunikace mezi MSp a občany a subjekty v resortu justice.

- Projekt: „Vytvoření Portálu justice v návaznosti na Portál veřejné správy a agendové portály“;
- Projekt: „Zavedení videokonferencí v resortu justice“;
- Projekt „Úprava Obchodního rejstříku v návaznosti na základní registry veřejné správy“;
- Projekt „Úprava elektronické spisové služby MSp v návaznosti na systém datových schránek“;
- Spuštění webové stránky data.justice.cz shromažďující všechna otevřená data (faktury, smlouvy) resortu MSp.

Oblast Rozvoj lidských zdrojů:

V resortu MSp jsou realizovány projekty se zaměřením na rozvoj systému řízení pracovního výkonu, vzdělávání a manažerských dovedností, které přispějí k lepší organizaci práce a ke zkvalitnění a zefektivnění činnosti subjektů v resortu justice.

- Projekt „Rozvoj systému řízení pracovního výkonu, vzdělávání a manažerských dovedností“ na MSp;
- Projekt „Vytvoření modulu a systému manažerského vzdělávání ve Vězeňské službě ČR“;
- Projekt „Systém dalšího vzdělávání pracovníků Probační a mediační služby“;
- Projekt „Analýza vzdělávacích potřeb a vytvoření systému vzdělávání pro zaměstnance odborného aparátu soudů a státních zastupitelství“.
- Projekt „Vzdělávání soudců a státních zástupců v oblasti ekonomie, odborných specializací a case managementu“;
- Projekt „Vzdělávání soudců a státních zástupců v oblasti rekodifikace soukromého práva“;
- Projekt „Vzdělávání úředníků státní správy a samosprávy v oblasti nového soukromého práva a doprovodné legislativy“.

Ministerstvo vnitra naplňuje tento cíl SRUR zejména prostřednictvím:

a) opatření směřujícími ke zvyšování kvality, efektivnosti a transparentnosti výkonu veřejné správy a na podporu ICT

Implementační plány zpracované ve vazbě na Strategický rámec rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014-2020, schválené usnesením vlády č. 21 ze 14. ledna 2015 (aktualizace schválena usnesením vlády č. 654 z 20. srpna 2015) zahrnují opatření směřující ke zvyšování kvality, efektivnosti a transparentnosti výkonu veřejné správy. Opatření zaměřená na podporu využívání ICT ve veřejné správě jsou definována Implementačním plánem pro strategický cíl 3 Zvýšení dostupnosti a transparentnosti veřejné správy prostřednictvím nástrojů eGovernmentu. Místní Agenda 21 je zařazena mezi metody kvality, jejichž implementace a rozvoj bude podporována v rámci specifického cíle 1.3 Rozšíření metod kvality ve veřejné správě, konkrétně se jedná o opatření 3d a 3e. Podpora vzdělávání ve veřejné správě je zahrnuta ve specifickém cíli 1.3 Rozšíření metod kvality ve veřejné správě, resp. specifickém cíli 4.2 Řízení a rozvoj lidských zdrojů ve správních úřadech. Výše uvedená opatření budou realizována dle harmonogramů schválených v rámci Implementačních plánů.

b) projektem „e-Sbírka a e-Legislativa“

Blíže viz Priorita 2.1, Cíl 1.

c) rozvojem lidských zdrojů – Policie ČR

Systémovým rozvojem lidských zdrojů (personální zajištění, rozvoj organizace, personální rozvoj, řízení výkonu) se zabývá připravovaná Strategie řízení lidských zdrojů v Policii ČR.

Ministerstvo zahraničních věcí implementuje Zákon o státní službě, jehož cílem je zvýšení efektivity a kvality státní správy i stabilizace pracovníků. Mimo jiné byl vydán nový Kariérní řád MZV, který na Zákon o státní službě reaguje.

- Diplomatická akademie MZV školí pracovníky MZV v otázkách ICT, managementu, etiky, styku s médií a v dalších oblastech důležitých pro výkon st. správy v zahraničních vztazích.

Ministerstvo životního prostředí přispívá ke zvyšování zejména transparentnosti výkonu veřejné správy tím, že aktivně informuje o všech svých aktivitách na internetových stránkách a zodpovídá dotazy veřejnosti. Součástí aktivního poskytování informací je každoroční vydávání Zprávy o životním prostředí České republiky a Statistické ročenky o životním prostředí, od roku 2015 i Zprávy o stavu ŽP v jednotlivých krajích ČR (ty byly již dříve součástí Zprávy o ŽP ČR, nová je povinnost tyto zprávy zpracovávat, která je novelou začleněna do zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí).

V uplynulém období byla strukturována podpora MA21 z národní úrovně s využitím zahraniční dobré praxe. Vznikla Koncepce podpory MA21 v ČR, přijatá Usnesení vlády č. 30/2012, dlouhodobě je aktivní Pracovní skupina pro místní Agendu 21, v roce 2014 začleněna pod nově vzniklý Výbor pro municipality Rady vlády pro udržitelný rozvoj. Tato skupina představuje širokou názorovou a diskusní platformu, jejími výstupy pak je metodika hodnocení udržitelných měst, která vznikla v meziresortní, expertní a municipální spolupráci. V současné době v rámci Výboru pro municipality dochází k mapování různých přístupů a programů, způsoby měření udržitelnosti, ale i duplicit. MA21 byla podporována v minulých letech finančně omezeně - pouze z Norských a Švýcarských fondů (MŽP)

Přesto rostl počet a zejména kvalita místních Agend 21.

Cíl 3: Docílit institucionálního uspořádání neziskového sektoru s vlastní organizační strukturou vedoucí k efektivnější spolupráci s veřejnou správou a větší formalizované spolupráci veřejného a neziskového sektoru

* Z úrovně státu a veřejné správy všech stupňů rozvíjet a podporovat rozvoj spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi, a tím prohlubovat rozvoj občanské společnosti. Povzbuzovat integrační směry, které již v současné době vedou neziskový sektor k větší míře koordinace a soutěži o partnerskou pozici vůči orgánům veřejné správy.

* Navazování kontaktů a budování důvěry mezi neziskovými organizacemi s cílem jejich institucionálního zabezpečení, vytvářením facilitačních center poskytujících např. pomoc při formování komunitních koalic, členských asociací, střešních organizací a neformálních seskupení neziskových organizací.

* Zkvalitňovat a rozšiřovat síť servisních organizací, aktivit, mechanismů a platforem, které představují nástroj, který může neziskový sektor využít při svém dalším rozvoji.

* Rozvinout formu dobrovolnické služby prostřednictvím občanských sdružení, obecně prospěšných, náboženských společností a církví.

Tento cíl sledují Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo životního prostředí a ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu:

Ministerstvo pro místní rozvoj SRR ČR 2014 – 2020:

Priorita 9: Podpora spolupráce na místní a regionální úrovni

Poskytování dotací NNO – např. Svaz města a obcí ČR, NS Místních akčních skupin...

DoP:

PF6: Transparentní a efektivní veřejná správa s nízkou mírou administrativní zátěže

Zvýšení efektivity, odbornosti a transparentnosti veřejné správy prostřednictvím využívání inovativních přístupů a poznatků mezinárodní spolupráce (OP Z, PO3, SC 3.1.1: Zvýšit kvalitu a kvantitu využívání sociálních inovací a mezinárodní spolupráce v tematických oblastech OPZ).

Ministerstvo vnitra naplňuje tento cíl SRUR zejména prostřednictvím:

a) spolupráce s NNO – realizace jednotlivých preventivních programů

Viz výše (ad Program prevence kriminality, Prevence sociálně patologických jevů, Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi).

b) spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi v oblasti boje s korupcí

MV v rámci dotačního programu Prevence korupčního jednání podporuje projekty NNO zaměřené na poskytování bezplatného protikorupčního právního poradenství a aktivity související se zvyšování motivace občanů, zejména zaměstnanců veřejné správy, k intenzivnější spolupráci s Policií ČR při potírání tohoto druhu závažné kriminality.

c) z úrovně státu a veřejné správy všech stupňů rozvíjet a podporovat rozvoj spolupráce s NNO – aktivní spolupráce s NNO.

MV v oblasti podpory a propagace zákona o dobrovolnictví aktivně spolupracuje s NNO, a to jak prostřednictvím spolupráce s Radou vlády pro NNO, tak přímo se samotnými NNO. Několikrát ročně se zástupci MV účastní seminářů, konferencí a diskusí pořádanými NNO, anebo sami takového akce připravují. Největší spolupráce ze strany MV a NNO byla příprava věcného záměru zákona o dobrovolnictví. Vzájemná diskuse nad podobou nového zákona o dobrovolnictví probíhá intenzivně od roku 2011, kdy byl Evropský rok dobrovolných činností a aktivního občanství. MV udělilo akreditaci dle zákona v roce 2010 na 79 projektů, v roce 2011 na 109 projektů, v roce 2012 na 110 projektů, v roce 2013 na 105 projektů a v roce 2014 na 127 projektů, v roce 2015 201 projektů. O akreditované projekty si mohou požádat: spolky, nadace, nadační fondy, ústavy, sociální družstva, obecně prospěšné společnosti, církve nebo náboženské společnosti nebo právnické osoby církve nebo náboženských společností evidovaných podle zákona upravujícího postavení církví a náboženských společností.

Ministerstvo zahraničních věcí při plnění svých mezinárodních závazků spolupracuje s občanskou společností, zvláště intenzivně v oblasti rozvojové spolupráce. Po celé období 2010-15 byly nestátní neziskové organizace (NNO) prostřednictvím své platformy neziskových organizací činných v rozvoji (Fórum pro rozvojovou spolupráci - FoRS) přidruženými členy Rady pro zahraniční rozvojovou spolupráci (ZRS), která se podílí na přípravě koncepčních a strategických dokumentů, schvaluje plány ZRS k předložení vládě i výsledky rozvojových evaluací.

- Finanční podpora NNO pak byla poskytována cestou dotačních programů zaměřených na posilování kapacit a partnerství NNO i na posilování kapacit platform nestátních subjektů pro rozvojovou spolupráci. Tato skutečnost je promítnuta v každoročních Plánech dvoustranné ZRS.
- České NNO podílely na realizaci konkrétních bilaterálních rozvojových projektů v rámci vypisovaných dotačních řízení.
- MZV podporuje neziskový sektor i cestou zapojení do nástrojů mnohostranné ZRS ČR, což bylo promítnuto do Strategie mnohostranné zahraniční rozvojové spolupráce na období 2013 – 2017 (usnesení vlády č. 90 z roku 2013).
- Zástupci NNO byli zastoupeni v delegaci ČR na vrcholných multilaterálních zasedáních spjatých s problematikou rozvoje.

Ministerstvo životního prostředí podporuje projekty nestátních neziskových organizací (NNO) jednak v rámci samostatného programu určeného výhradně pro NNO a jednak umožňuje žádat o dotaci NNO i v dalších dotačních titulech (např. Program péče o krajinu, Program obnovy přirozené funkce krajiny a z Národních programů SFŽP Program podpory environmentálního vzdělávání, osvěty a poradenství, Program podpory ozdravných pobytů dětí a Program podpory obcí ležících v regionech národních parků).

Zástupci NNO pracují v řadě poradních orgánů MŽP:

Název poradního orgánu / Počet zástupců NNO

Rada pro odpadové hospodářství / 2

Pracovní skupina k zákonu o odpadech / 1

Pracovní skupina k otázkám komunálního odpadu a poplatků / 1

Česká komise pro nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty / 1

Rada Národního centra pro persistentní organické polutanty / 1

Rada pro chemickou bezpečnost / 2

Mezioborová pracovní skupina k problematice ÚR území Lednicko-valtického areálu / 2

Český Ramsarský výbor / 2
Rada Státního fondu životního prostředí ČR / 1
Monitorovací výbor Operačního programu Životního prostředí / 2
Rada pro environmentální poradenství / ?
Řídící výbor Operačního programu Životní prostředí / 1
Rada Státního fondu životního prostředí / 1
Rada národních geoparků / 2
Monitorovací výbor Programu Zelená úsporám / 1
Rada pro rozvoj Jednotného informačního systému životního prostředí / 1
NNO se také podílí na naplňování úkolů vyplývajících ze strategických materiálů MŽP (např. Program předcházení vzniku odpadů, Státní program ochrany přírody a krajiny, Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty).
Každoročně probíhá jednání MŽP a ekologické platformy Zelený kruh.

Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu: Těmto otázkám se věnuje Státní politika vůči NNO na léta 2015 - 2020. Státní politika byla schválena usnesením vlády ze dne 29. července 2015 č. 608. Pojednává o ní zejména část 2.4. a dále princip č. 4 Státní politiky (Vláda ČR bude podporovat rozvoj efektivního a smysluplného partnerství a spolupráce s NNO). Za tímto účelem byl v Odboru lidských práv vytvořen i nový titul (pro tzv. všeoborové síť NNO).

Cíl 4: Posílit osvětové a vzdělávací aktivity související s rozvojem spolupráce veřejné správy a neziskového sektoru

* Vybudování sítě servisních neziskových organizací, které se budou zabývat vzdělávací činností pro potřebu neziskového sektoru a profesionálně se věnovat PR aktivitám zaměřeným na tyto organizace.

Tomuto cíli věnují pozornost Ministerstvo životního prostředí a ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu.

Ministerstvo životního prostředí: V implementaci místní Agendy 21 je zakotvena spolupráce neziskového, veřejného a podnikatelského sektoru. Vzdělávací aktivity probíhají akreditovaným vzděláváním a zejména výměnou dobré praxe v rámci Národní sítě Zdravých měst ČR. Viz Priorita 3.1, Cíl 1.

Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu: Vedle již zmíněné Státní politiky vůči NNO na léta 2015 - 2020 (viz výše cíl 3) pamatují na osvětové a vzdělávací aktivity i další strategické dokumenty a rovněž dotační programy v oblasti lidských práv. Jde zejména o Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015 - 2020 a dotační program Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených, kde jsou podporovány osvětové projekty; podobně je tomu v programu Podpora veřejně účelných aktivit NNO v oblasti rovnosti žen a mužů, který navazuje na Strategii rovnosti žen a mužů.

Priorita 5.3: Zvyšování připravenosti ke zvládnutí dopadů globálních a jiných bezpečnostních hrozeb a rizik a posilování mezinárodních vazeb

Cíl 1: Prohlubováním mezinárodní spolupráce zvýšit připravenost na teroristické hrozby, včetně nových forem těchto hrozeb, a přijmout nástroje k potlačení organizovaného zločinu

* Posilování kapacity aktérů, zabývajících se protiteroristickou politikou v boji proti již existujícím i očekávaným teroristickým hrozbám, dalším rozvíjením mezinárodní spolupráce a výměny informací se zahraničními partnery.

* Přijetí legislativních i nelegislativních nástrojů k potlačení organizovaného zločinu (např. zavedení správní odpovědnosti právnických osob za protiprávní jednání do právního řádu ČR; posílení ochrany zástupců orgánů ČR zabývajících se prosazováním práva a vyšetřujících případy organizované kriminality).

Tento cíl sleduje Ministerstvo dopravy, Ministerstvo obrany, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zahraničních věcí,

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050, prioritá 4.2.6 Zvyšování bezpečnosti dopravy, vnější bezpečnost dopravy.

Ministerstvo obrany: Koncepce přípravy občanů k obraně státu (schválená usnesením vlády ze dne 16. ledna 2013 č. 38).

Ministerstvo spravedlnosti přispívá k plnění tohoto cíle:

- Legislativní změny v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob (rozšíření škály trestných činů, za které jsou právnické osoby odpovědné)
- Legislativní změny v oblasti terorismu (přizpůsobení právního řádu Úmluvě Rady Evropy o boji proti terorismu).

Ministerstvo vnitra naplňuje tento cíl SRUR zejména prostřednictvím:

a) boje s terorismem

MV rozvíjí tradičně intenzivní mezinárodní spolupráci (včetně spolupráce na úrovni EU) v oblasti boje proti terorismu, a to jednak činností v rámci standardních pracovních orgánů EU, ale též účastí ve zvláštních projektech jako je např. SSCAT (viz popis plnění Prioritní osy 5.1, cíle 1), nebo Radicalization Awareness Network (RAN), síť odborníků z EU věnujících se problémům radikalizace, který se v současné době přetváří v „European Center of Excellence“.

b) boje s organizovaným zločinem

V rámci plnění Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011-2014 MV zrealizovalo následující úkoly:

- v rámci prosazování administrativního přístupu ve vyšetřování závažné trestné činnosti vznikl tým Kobra, který se zabývá odhalováním a potíráním vybraných daňových úniků jak po stránce daňové, tak trestní (2014),
- byly vyjednány smlouvy o policejní spolupráci s Bosnou a Hercegovinou a Černou Horou (2014), byl zahájen proces sjednávání smluv o polic. spolupráci s Gruzíí, Arménií a Vietnamem, byl vypracován plán policejní spolupráce s Nigérií (2013),
- byl vypracován materiál mapující situaci v oblasti organizovaného zločinu na území ČR (2012),
- vznikla metodika fungování společných vyšetřovacích týmů v oblasti zjišťování organizované kriminality,
- byla vypracována Analýza zefektivnění správy zajištěného majetku a zjednodušení prodeje zajištěného majetku, na jejímž základě je připravována novela zákona č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Od r. 2015 je určujícím dokumentem bezpečnostní politiky v této oblasti Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2015-2017.

c) přijetím legislativních i nelegislativních nástrojů k potlačení organizovaného zločinu

Ratifikace Úmluvy OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu a tří protokolů, které tuto úmluvu doplňují. Úmluva byla za ČR podepsána již v roce 2000, její ratifikaci však dlouhodobě bránila absence vnitrostátní právní úpravy odpovědnosti právnických osob za jednání, která jsou v souladu s Úmluvou stanovena jako trestná. Tato překážka byla odstraněna přijetím zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.

Úmluva OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu vstoupila pro ČR v platnost dne 24. října 2013 a byla publikována ve Sbírce mezinárodních smluv (Sb.m.s.) pod č. 75/2013.

Protokol proti pašování přistěhovalců po zemi, po moři a letecky vstoupil pro ČR v platnost také 24. října 2013 a byl publikován pod č. 77/2013 Sb.m.s.

Protokol proti nedovolené výrobě střelných zbraní, jejich součástí a dílů a střeliva a proti obchodování s nimi vstoupil pro ČR v platnost rovněž 24. října 2013 a byl publikován pod č. 76/2013 Sb.m.s.

Protokol o předcházení, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi vstoupil v platnost 16. ledna 2015 a byl publikován pod č. 18/2015 Sb.m.s.

O prohlubování mezinárodní spolupráce MV usiluje mj. i uzavíráním tzv. smluv o policejní spolupráci, které ve výčtu oblastí, v nichž strany zamýšlejí zejména spolupracovat, prakticky vždy uvádějí spolupráci v boji proti organizovanému zločinu. Ve sledovaném období byly uzavřeny takovéto smlouvy

např. s Arménií, Belgií, Bosnou a Hercegovinou, Bulharskem, Černou Horou, Izraelem, Makedonií, Ruskem a Srbskem.

d) boje s terorismem a organizovaným zločinem – Policie ČR

Policejní prezidium ČR připravil materiál: Rozvoj Policie ČR v letech 2016 – 2020 a připravuje Bílou knihu Policie ČR, jejichž součástí je činnost Policie ČR v oblasti boje s terorismem a také posílení útvarů policie, které se zabývají bojem s organizovaným zločinem.

Za účelem boje proti nedovolenému přistěhovalectví byla v souladu se Směrnicí Rady č. 2004/82/ES leteckým dopravcům stanovena povinnost předávat údaje o cestujících rozšířena na pravidelné linky ze všech destinací, které se nacházejí mimo schengenský prostor.

Mezinárodní spolupráce mezi státy EU, kterou je ČR součástí, je realizována prostřednictvím společných operací a dalších aktivit Agentury pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích EU. Vzájemná spolupráce na vnitřních hranicích je se všemi sousedními státy uskutečňována na základě bilaterálních smluv například v oblasti výměny informací, boje proti mezistátní protiprávní činnosti a prevence v podobě společných hlídek. Pro zjednodušení spolupráce byla na základě těchto smluv mezi jednotlivými státy zřízena Společná centra policejní a celní spolupráce.

V rámci dalšího rozvíjení mezinárodní spolupráce je vhodné zmínit ujednání Smlouvy mezi ČR a SRN o policejní spolupráci a o změně Smlouvy mezi ČR a SRN Německo o dodatcích k Evropské úmluvě o vzájemné pomoci ve věcech trestních z 20. dubna 1959 a usnadnění jejího používání ze dne 2. února 2000 podepsané dne 28. dubna 2015. Tento dokument, prozatím neratifikovaný, prohlubuje spolupráci mezi oběma státy a nahradí Smlouvu mezi ČR a SRN o spolupráci policejních orgánů a orgánů působících při ochraně státních hranic v příhraničních oblastech, která vstoupila v platnost dnem 1. srpna 2002.

Jeden z hlavních způsobů mezinárodní spolupráce Pyrotechnické služby v boji proti terorismu a organizovanému zločinu je uskutečňován formou výměny zkušeností a nejlepší praxe týkající se používaných technických a ochranných prostředků a řešených případů a to formou osobních setkání odborníků při různých konferencích nebo při bilaterálních setkáních. Tyto informace následně slouží ke zvyšování znalostí a dovedností odborníků v oblasti výbušnin, ale i chemických, biologických, radioaktivních a nukleárních látek.

Doporučení k aktualizaci SRUR:

Doporučujeme aktualizovat text materiálu Strategický rámec udržitelného rozvoje takto:

- str. 72: „Mezinárodní spolupráce je základním předpokladem k řešení globálních rizik a jejich dopadů na ČR (terorismus, organizovaný zločin, nelegální imigrace, boj proti korupci, cybercrime, energetická bezpečnost, udržitelnost životního prostředí, změny klimatu atd.) a současně možností, jak může ČR přispět k udržitelnému rozvoji jiných států a oblastí.“

Ministerstvo zahraničních věcí klade důraz na zvyšování bezpečnosti, na prevenci a zvládání rizik (včetně hrozeb terorismu) a na posilování odolnosti vůči nim je průřezově integrován do multilaterální i bilaterální agendy MZV.

- Diplomatická akademie připravuje pracovníky psychicky i odborně na zvládání humanitárních a dalších hrozeb a katastrof.

Cíl 2: Zvýšit připravenost obyvatel, veřejné správy a složek Integrovaného záchranného systému k řešení dopadů globálních a jiných bezpečnostních hrozeb a rizik

- * Realizovat opatření v oblasti jednotného systematického informování, vzdělávání, prevence rizik a praktické přípravy ve vztahu k obyvatelstvu, zejména dětem a mládeži, v prioritních oblastech ochrany zdraví, životů, životního prostředí a majetku.
- * Vytvořit kvalitní podmínky pro realizaci preventivně výchovné činnosti a praktické přípravy dětí a mládeže k sebeochraně a vzájemné pomoci.
- * Prohloubit zejména meziresortní spolupráci a spolupráci a podporu ve vztahu k regionům (případně obcím), které za bezpečí a zdraví, kvalitní životní prostředí a mezilidské vztahy na svém území zodpovídají.
- * Zdokonalit systém ochrany obyvatelstva a zajistit připravenost zdravotní péče pro všechny základní typy zdravotního ohrožení.
- * Zdokonalovat systém varování a informování obyvatelstva, vyzoomění orgánů krizového řízení a složek IZS ČR na národní i mezinárodní úrovni při řešení bezpečnostních rizik.
- * Bude rozvíjena oblast tvorby a procvičování modelových postupů složek IZS, vybudování tzv. Národního centra pro krizovou připravenost a výcvik složek integrovaného záchranného systému.
- * Prevence a minimalizace rizik vzniku rozsáhlého poškození životního prostředí, a to jak působením hrozeb antropogenního, tak přírodního původu. Zároveň je nezbytné pro tento cíl stanovit vhodné indikátory a zajistit jejich pravidelné sledování a vyhodnocování.

Tento cíl naplňují Ministerstvo obrany, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo obrany: Dokument Koncepce přípravy občanů k obraně státu (schválená usnesením vlády ze dne 16. ledna 2013 č. 38) K naplňování cílů SRUR přispívá prováděním přípravy občanů k obraně státu v souladu se zákonem č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů (priorita 5. 3).

Ministerstvo pro místní rozvoj SRR ČR 2014 – 2020, Priorita 7: Ochrana přírody a krajiny, kvalitní a bezpečné prostředí pro život

DoP: PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

- Snížení environmentálních rizik a rozvíjení systémů jejich řízení (OPŽP, SC 3.5 Snížit environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení)
- Zlepšení připravenosti (výcvik), zajištění odolnosti a adekvátní dislokace a odpovídající vybavenosti (IZS) v území (OPŽP, SC 1.3 Zvýšení připravenosti k řešení a řízení rizik a katastrof, OP PS ČR-PL SC 1.1 Zvýšení přeshraniční akceschopnosti při řešení mimořádných událostí a krizových situací)
- Zajištěná protipovodňová ochrana založená především na zvýšení retenční schopnosti krajiny a zpomalování přírodního odtoku vody, a to i v sektoru zemědělství a akvakultury jako hlavního faktoru vzniku povodní, dále pak realizovaná další protipovodňová opatření včetně technických (OPŽP, SC 1.4 Podpořit preventivní protipovodňová opatření)

Snížené znečištění ovzduší škodlivými látkami zejména v nejvíce postižených regionech (2.3 Zlepšit systém sledování, vyhodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší a souvisejících meteorologických aspektů).

Ministerstvo vnitra naplňuje tento cíl SRUR zejména prostřednictvím:

a) prevence rizik ve vztahu k dětem a mládeži – spolupráce s NNO

Celá řada preventivních aktivit se zaměřuje na prevenci rizik a rizikového chování. MŠMT je hlavním garantem preventivně- výchovných programů pro děti a mládež, OBPPK v tomto směru preventivní aktivitu doplňuje ve spolupráci s PČR a NNO

b) prohloubení meziresortní spolupráce při zabezpečování bezpečí a zdraví – Republikový výbor

Meziresortní spolupráce zaměřená na podporu bezpečí v regionech je zajištěna prostřednictvím Republikového výboru pro prevenci kriminality. Další koordinaci mezi regiony a státem zajišťuje OBPPK prostřednictvím jednotlivých konzultantů prevence kriminality.

c) vytvořením kvalitních podmínek pro realizaci preventivně výchovné činnosti a praktické přípravy dětí a mládeže k sebeochraně a vzájemné pomoci

Na základě dlouhodobé spolupráce mezi MV-GŘ HZS ČR a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy byl v roce 2012 revidován Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (dále jen RVP ZV).

Ke zvýšení kvalitních podmínek k realizaci preventivně výchovné činnosti v oblasti ochrany před mimořádnými událostmi (dále jen „PVČ“) byla v roce 2011 v rámci HZS ČR vytvořena funkce tzv. koordinátora preventivně výchovné činnosti. Uvedená funkce je zřízena u všech 14 HZS krajů a na MV-GŘ HZS ČR, čímž je zajištěn jednotný přístup k realizaci PVČ u HZS ČR.

Pro stávající učitele jsou určeny kurzy pořádané HZS ČR. Kurzy v roce 2013 prošly akreditací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a jsou zařazeny do systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Budoucí učitelé by měli být připravováni ve smyslu usnesení vlády ČR č. 734/2011 k začlenění tématik „Ochrana člověka za mimořádných událostí, péče o zdraví a dopravní výchova“ do studijních programů pedagogických fakult.

d) prohlubováním meziresortní spolupráce a spolupráce a podpory ve vztahu k regionům
Opatření je ze strany HZS ČR plněno průběžně.

e) zdokonalením systému ochrany obyvatelstva, systému varování a informování obyvatelstva, vyzoomění orgánu krizového řízení a složek IZS ČR

Byl vypracován materiál „Zajištění odolnosti a vybavenosti základních složek integrovaného záchranného systému – Policie ČR a Hasičského záchranného sboru ČR (včetně JSDH) v území, s důrazem na přizpůsobení se změnám klimatu a novým rizikům v období 2014 – 2020“ ve vazbě na SC 1.3 OP IROP Zvýšení připravenosti k řešení a řízení rizik a katastrof.

Průběžné plnění opatření k dokončení obměny elektrických rotačních sirén za moderní koncové prvky varování obyvatelstva.

Průběžné plnění opatření k stanovení a realizování zásad pro modernizaci a výstavbu systému varování a informování obyvatelstva, vyzoomění orgánů krizového řízení a složek IZS.

Příprava novely zákona o IZS

f) opatření k rozvíjení tvorby a procvičování modelových postupů složek IZS

Vybudování polygonu v areálu SOZ HZS ČR ve Zbirohu pro základní složky IZS, výcvikového střediska pro HZS Zlínského kraje pro jednotky PO a složky IZS, zařízení pro výcvik ve Velkém Poříčí a pořízení výukového trenažéru pro řízení zásahu složek IZS na ŠVZ HZS ČR středisko Brno.

Pravidelné pořádání taktických cvičení složek IZS připravovaných a řízených HZS krajů.

g) prevence a minimalizace rizik vzniku rozsáhlého poškození životního prostředí, a to jak působením hrozeb antropogenního, tak přírodního původu

Průběžné plnění příslušných opatření v rámci Koncepce environmentální bezpečnosti z roku 2012.

Součinnost při tvorbě aktualizace Koncepce environmentální bezpečnosti a určení příslušných opatření.

Průběžné plnění opatření zpracovaných ve vazbě na SC 1.3 IROP Zvýšení připravenosti k řešení a řízení rizik a katastrof: Zajištění odolnosti a vybavenosti základních složek IZS - Policie ČR a HZS ČR (včetně JSDH) v území, s důrazem na přizpůsobení se změnám klimatu a novým rizikům v období 2014 – 2020.

Ministerstvo zemědělství: Metodicky řídíme technickobezpečnostní dohled nad vodními díly a kontrolujeme dodržování jeho provádění, pověřujeme odborně způsobilé osoby k provádění technickobezpečnostního dohledu nad vodními díly a k zpracování posudků pro zařazení vodních děl. Vedeme souhrnnou evidenci zařazení vodních děl do kategorie. Technicko-bezpečnostní dohled

spočívá ve zjišťování technického stavu vodního díla z hlediska bezpečnosti a stability a možných příčin jejich poruch.

Dále v rámci osvětové činnosti ve vodním hospodářství odbor vydává odborné publikace a filmy se zaměřením na problematiku bezpečnosti vodních děl a protipovodňové prevence. V oblasti informačních systémů ve vodním hospodářství zajišťujeme ve spolupráci se státními podniky Povodí aplikace dostupné široké veřejnosti, které slouží ke zjištění aktuálních stavů hladiny vody ve vybraných vodních nádržích a průtoků na vodních tocích na celém území ČR.

Ministerstvo životního prostředí: K naplňování opatření přispívá Koncepce environmentální bezpečnosti 2012-2015 s výhledem do roku 2020. Do konce roku 2015 bude předložena její aktualizace, včetně vyhodnocení dříve uložených opatření. Jedním z úkolů, zahrnutých v aktualizaci koncepce, je zpracování indikátorů environmentálních rizik pro pravidelné sledování a vyhodnocování, s termínem splnění do roku 2020.
Informování a vzdělávání obyvatelstva viz Priorita 1.2, Cíl 2

Cíl 3: Rozvíjet spolupráci v rámci regionu a EU, posílit aktivní účast v mezinárodních organizacích a prosazovat principy udržitelného rozvoje na všech úrovních mnohostranných a bilaterálních vztahů a v souladu s nimi posilovat mezinárodní spolupráci v politické, ekonomické, sociální, environmentální a kulturní oblasti a usilovat o zvýšení objemu a zefektivnění oficiální rozvojové pomoci v uvedených oblastech

- * Plnění závazků v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce, vyplývající z členství v OECD a EU.
- * Aktivní využívání možností mezinárodních smluv při řešení globálních rizik a jejich dopadů na ČR, rozvoj další spolupráce v rámci regionu, EU a mezinárodní spolupráce za účelem posílení postavení ČR ve světě.
- * Prosazovat principy udržitelného rozvoje na všech úrovních mnohostranných a bilaterálních vztahů a v souladu s nimi posilovat mezinárodní spolupráci v politické, ekonomické, sociální, environmentální a kulturní oblasti.

Tento cíl plní Ministerstvo obrany, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo životního prostředí,

Ministerstvo obrany: Koncepce přípravy občanů k obraně státu (schválená usnesením vlády ze dne 16. ledna 2013 č. 38)

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Obecně se vychází ze snahy rozvíjet mezinárodní spolupráci a vztahy MPSV se zahraničními partnery jak na bilaterální bázi, tak na poli mezinárodních organizací či uskupení, jako např. Visegrádská skupina. Průřezovým cílem je posílení dobré reputace MPSV a ČR jako takové v zahraničí a dobrých vztahů se zahraničními partnery, dále také výměna informací a zkušeností k využití při koncepční práci ministerstva. Důležitým aspektem mezinárodní spolupráce je sjednávání a ratifikace mezinárodních smluv. V případě bilaterálních smluv o sociálním zabezpečení dochází mj. ke zlepšování prostředí pro případné zahraniční investory. Ve vztahu k mezinárodním organizacím je pak snahou posílit renomé ČR jako státu, který bere vážně své mezinárodněprávní závazky, podporuje dodržování lidských práv a rozvoj hodnot demokracie a právního státu. V neposlední řadě se MPSV zapojuje do aktivit rozvojové a technické spolupráce, kdy může nabídnout zejména cenné zkušenosti s transformací v oblastech sociální ochrany i zaměstnanosti.

Ministerstvo pro místní rozvoj: Aktivní účast v rámci OECD, Východního partnerství, pracovních platforem EK (Expertní skupina pro územní kohezi a městské záležitosti).

Ministerstvo vnitra naplňuje tento cíl SRUR zejména prostřednictvím:

- a) mezinárodní rozvojové spolupráce v oblasti vnitřní bezpečnosti

MV přispívá k naplňování cílů SRUR prostřednictvím Programu bezpečnostní rozvojové spolupráce, který je financován z prostředků Zahraniční rozvojové spolupráce ČR spadající do gesce MZV. Program je zaměřen na poskytování bezpečnostně rozvojové pomoci státům v regionu západního Balkánu a jižního Kavkazu prostřednictvím projektů určených na posilování kapacit bezpečnostních sborů a podpory demokratizace v cílových zemích. Tímto přispívá k plnění závazků v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce vyplývajících z členství ČR v OECD a EU. Současně posiluje spolupráci ČR s partnerskými státy i mimo rozvojovou oblast.

Ministerstvo zahraničních věcí: • Udržitelný rozvoj patří mezi základní cíle EU stanovené v Smlouvě o EU a je významnou součástí unijních politik, především v ekonomické, sociální a environmentální oblasti. EU se snaží hrát vůdčí roli především v oblasti boje s klimatickou změnou.

- Významným nástrojem k dosahování cílů v oblasti udržitelného rozvoje na úrovni EU zůstává především Strategie EU 2020, která je směrodatným dokumentem i pro ČR. Jako taková je průřezově integrována i do aktivit MZV v rozsahu odpovídajícím kompetencím resortu. Součástí Strategie jsou např. opatření zaměřená na zmírnění klimatické změny, odpovědnější řízení a ochranu přírodních zdrojů, zlepšení institucionálního rámce i nástrojů dobrého vládnutí (good governance practices) a podporu globálního partnerství pro udržitelný rozvoj.

- Implementace Strategie EU 2020 je pravidelně monitorována formou zprávy k udržitelnému rozvoji, kterou co dva roky vydává Eurostat. Plnění cílů je sledováno pomocí indikátorů udržitelného rozvoje (SDIs) v deseti stanovených oblastech.

- V únoru 2015 Evropská komise zveřejnila Sdělení o globálním partnerství pro odstranění chudoby a udržitelný rozvoj po roce 2015, jehož cílem je podpořit implementaci agendy rozvojové spolupráce po roce 2015 (Post-2015). Komise ve sdělení navrhuje, jak by mělo mezinárodní společenství organizovat svou činnost v zájmu dosažení cílů udržitelného rozvoje a rovněž jak by se Evropská unie a její členské státy mohly na tomto mezinárodním úsilí podílet.

- Závěry k novému globálnímu partnerství pro vymýcení chudoby a udržitelný rozvoj na období po roce 2015 pak v květnu 2015 přijala Rada (doplňují závěry ke stejnému tématu z prosince 2014). Za klíčové prvky komplexního přístupu k prostředkům provádění v kontextu nového globálního partnerství závěry považují: i) vytvoření podpůrného a motivujícího politického prostředí na všech úrovních; ii) rozvíjení kapacit k provádění agendy; iii) mobilizaci a účinné využívání domácích veřejných finančních prostředků; iv) mobilizaci a účinné využívání mezinárodních veřejných finančních prostředků; v) mobilizaci vnitrostátního a mezinárodního soukromého sektoru; vi) podporu obchodu a investic; vii) podporu vědy, techniky a inovací; a viii) řešení výzev migrace a využití jejích pozitivních účinků.

- Pro postupné navyšování objemu zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS) ČR byla činěna opatření v rámci každoročních Plánů dvoustranné ZRS ČR schvalovaných vládou, kdy po stagnaci rozpočtu ZRS v letech 2011-13 došlo k postupnému navyšování v letech 2014-15. K naplnění mezinárodních závazků oficiální rozvojové pomoci (ODA) se nicméně ČR nepodařilo přiblížit.

- Efektivnost ZRS byla posílena několika opatřeními (v návaznosti na doporučení Výboru OECD pro rozvojovou spolupráci): Vznikl zákon o ZRS č. 151/2010 Sb., který stanovil odpovědnosti v rámci realizace ZRS a zřídil rovněž Českou rozvojovou agenturu odpovědnou za implementaci dvoustranných projektů ZRS ČR v prioritních zemích. Prioritní země i sektory pro rozvojové aktivity stejně jako principy efektivnosti pomoci a koherence politik pro rozvoj byly zakotveny v Koncepti zahraniční rozvojové spolupráce na období 2010 – 2017 (usnesení vlády č. 366 z roku 2010). ČR rovněž nastavila systém evaluací projektů a programů ZRS a systém závazného vypořádání doporučení, který přispívá k uživatelskému poznatku z evaluací v dalším plánování a realizaci a tím i ke zvyšování efektivnosti a efektivity ZRS ČR.

Ministerstvo životního prostředí: EVROPSKÁ ÚROVEŇ

Průběžné plnění závazků vyplývajících z legislativy EU v oblasti životního prostředí – monitorování ze strany věcně příslušných útvarů ve spolupráci s resortními organizacemi, pravidelné reportování

Evropské komisi a Evropské agentuře pro životní prostředí v souladu s požadavky vyplývajícími z legislativních předpisů.

Efektivní vypořádávání již zahájených EU Pilot či infringementových řízení. Infringementová prevence – s cílem předcházet infringementovým či EU Pilot řízením odbor mezinárodních vztahů ve spolupráci s dotčenými odbory MŽP (vč. OVSS) a ČIŽP indikuje případy, kde není vnitrostátní právo v souladu s právem EU či kde dochází k nesprávné aplikaci vnitrostátního, resp. evropského práva; získané informace předává v rámci MŽP a poskytuje součinnost při přijímání nápravných opatření. Průběžné sledování a vyhodnocování judikatury Soudního dvora EU.

ČR se aktivně zapojuje do projednávání legislativních i nelegislativních návrhů v institucích EU ve všech fázích procesu projednávání. Za účelem zefektivnění zapojení ČR do projednávání nových návrhů v EU v dubnu 2015 vládní Výbor pro EU schválil Koncepti politiky ČR v EU, která definuje podobu a nástroje k naplňování aktivní evropské politiky ČR. Konceptce stanovuje dlouhodobé priority ČR v EU i klíčové priority v jednotlivých sektorových politikách včetně ochrany životního prostředí a klimatu. Byla rovněž schválena Strategie podpory občanů ČR v institucích EU.

Česká republika se dále aktivně zapojuje do aktivit Evropské agentury pro životní prostředí či IMPEL (The European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law), a to na všech úrovních jejich činnosti.

BILATERÁLNÍ SPOLUPRÁCE

MŽP rozvíjí bilaterální spolupráci se sousedními zeměmi ČR a usiluje o zlepšení životního prostředí v přeshraničních oblastech, jedná se zejména o kvalitu ovzduší a vod a ochranu přírody.

MŽP dlouhodobě spolupracuje se zeměmi usilujícími o vstup do EU, aktivně se podílí zejména na předávání zkušeností z oblasti předvstupního procesu a budování kapacit příslušných institucí. Spolupráce má nejčastěji formu výměny odborných znalostí, setkávání expertů či organizace tematických seminářů. Rámec pro spolupráci tvoří Memoranda o spolupráci, která jsou uzavřena s Albánií, Černou Horou a Srbskem. S Makedonií tvoří základ spolupráce Protokol o spolupráci v oblasti ochrany ŽP.

Dále MŽP dlouhodobě spolupracuje se šesti zeměmi Východního partnerství. Spolupráce nabývá formy účasti zástupců rezortu na zasedáních smíšených komisí v gesci MPO, prostřednictvím programů TAIEX a twinning či zapojováním expertů MŽP a rezortních institucí do projektů zahraniční rozvojové politiky v oblasti životního prostředí. Nejaktivnější spolupráce probíhá na bilaterální úrovni.

MNOHOSTRANNÉ ENVIRONMENTÁLNÍ ÚMLUVY

Za období 2012-2015 nebyl evidován případ neplnění mnohostranných environmentálních úmluv (MEAs) ze strany ČR, vyjma dvou stížností projednávaných Výborem pro plnění Aarhuské úmluvy na nedostatečnou implementaci Aarhuské úmluvy v ČR. V roce 2014 přijalo zasedání smluvních stran Aarhuské úmluvy rozhodnutí o nedostatečném plnění úmluvy ČR v otázce obecné implementace čl. 6, 7 a 9 úmluvy a v konkrétním případě přístupu veřejnosti k rozhodování v oblasti přípravy národní žádosti o přidělení bezplatných povolenek v rámci systému ETS, včetně specifikace dalšího postupu. Tyto oblasti jsou proto pro ČR prioritami implementace Aarhuské úmluvy v příštích letech.

Během období 2012-2015 se ČR zapojila do sjednání těchto změn MEAs:

- Změny Protokolu o omezování acidifikace, eutrofizace a přízemního ozonu (Ženeva, 2012),
- Změny Protokolu o těžkých kovech a jeho příloh (Ženeva, 2012),
- Změny Kjótského protokolu (Dauhá, 2012),
- Změny příloh Dohody o ochraně africko-euroasijských stěhovavých vodních ptáků (La Rochelle, 2012),
- Změny harmonogramu Mezinárodní úmluvy o regulaci velrybářství přijaté na 64. a 65. výročním zasedání (Panama, 2012 a Portorož, 2014),

- Změny příloh I a II Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin (Bangkok, 2013),
- Změna přílohy A Stockholmské úmluvy (Ženeva, 2013),
- Změny přílohy III Rotterdamské úmluvy (Ženeva, 2013),
- Změny přílohy IX Basilejské úmluvy (Ženeva, 2013),
- Změna přílohy Dohody o ochraně populací evropských netopýrů (Brusel, 2014),
- Změny příloh I a II Úmluvy o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů (Quito, 2014),
- Změna přílohy I Úmluvy o účincích průmyslových havárií přesahujících hranice států (Ženeva, 2014),
- Změny přílohy A a C Stockholmské úmluvy (Ženeva, 2015),
- Změna přílohy III Rotterdamské úmluvy (Ženeva, 2015).

Během období 2012-2015 se ČR zapojila do sjednání těchto nových MEAs:

- Minamatská úmluva o rtuti (Kumamoto, Minamata, 2013),
- Protokol o udržitelné dopravě ke Karpatské úmluvě – gesce Ministerstvo dopravy /MŽP spolupracující resort/(Mikulov, 2014),
- Dohoda mezi EU a jejími členskými státy na jedné straně a Islandem na straně druhé o účasti Islandu na společném plnění závazků EU, jejich členských států a Islandu v druhém kontrolním období Kjótského protokolu k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu (Brusel, 2015).

Mimo to probíhá v ČR ratifikační proces Nagojského protokolu o přístupu ke genetickým zdrojům a spravedlivém a rovnocenném sdílení přínosů plynoucích z jejich využívání (Nagoja, 2011). V souvislosti s tím se připravuje nový zákon pro implementaci protokolu v podmínkách ČR. ČR se také zapojuje do přípravy nové mezinárodní smlouvy v režimu ochrany klimatu.

ČR se na jednání 3. světové konference o snižování rizika katastrof přihlásila k podpoře závěrečných dokumentů – Rámec pro snižování rizika katastrof ze Sendai 2015-2030 a Politická deklaráce ze Sendai. Dokumenty stanovují praktický postup, který budou státy realizovat při snaze o postupné snižování rizika katastrof. Nový dokument obsahuje přímé cíle týkající se redukce počtu obětí, rozsahu destrukce i nedobrovolného přesídlování v důsledku katastrof. To má být zajištěno mimo jiné díky zlepšení včasné předpovědi blížících se katastrof a lepší připravenosti nejen záchranných složek, ale také obyvatel a komunit.

ZAHRANIČNÍ ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCE

Zahraniční rozvojová spolupráce (ZRS) spadá od roku 2010 do gesce Ministerstva zahraničních věcí (MZV). Na koordinaci ZRS se vedle MZV podílejí také zastupitelské úřady v daných zemích a Česká rozvojová agentura (ČRA).

Role MŽP spočívá především v expertíze ve specifických oblastech. Odborníci z MŽP a rezortních organizací se podílejí na přípravě projektů ZRS, jejich implementaci a hodnocení. Zástupci MŽP se rovněž účastní zasedání Rady pro ZRS, která zajišťuje meziresortní koordinaci a koherenci mezi cíli a prioritami ZRS a ostatními nástroji vládní politiky v rozsahu daném Statutem Rady pro zahraniční rozvojovou spolupráci (příloha UV č. 1439/2007 ze dne 19. 12. 2007).

Cíl 4: Podílet se na plnění mezinárodních závazků v oblasti snižování emisí skleníkových plynů

- * Snižování celkových emisí skleníkových plynů o 8 % v období 2008–2012 vůči roku 1990.
- * Snižování emisí skleníkových plynů o 30 % do r. 2020 vůči r. 1990 za předpokladu, že dojde k celosvětové a komplexní dohodě pro období po r. 2012 a že další rozvinuté země se zaváží ke srovnatelnému snížení emisí.
- * ČR se také bude v adekvátní míře podílet na financování opatření v oblasti předcházení změny klimatu a adaptace v rozvojových zemích, včetně technologické spolupráce.
- * Klimatické aspekty je třeba integrovat do stávajícího systému rozvojové spolupráce ČR.

Tento cíl plní Ministerstvo dopravy, Ministerstvo financí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo dopravy: Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do r. 2050, Priorita 4.3.6 Zajištění energií pro dopravu = náhrada fosilních zdrojů energie v silniční dopravě, rozpracováno v Národním akčním plánu čisté mobility. S tématem dále souvisí všechna opatření DP na podporu alternativních druhů dopravy k dopravě silniční a podpora elektrizace železnic a systémů MHD ve městech (viz. též Dopravní sektorové strategie).

Ministerstvo financí: Daňová podpora biopaliv si klade za cíl snížit emise skleníkových plynů pro fosilní hmoty na úroveň uvedenou v zákoně č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

Ministerstvo pro místní rozvoj v DoP: PF 4 Podniky využívající výsledků VaV, konkurenceschopné na globálním trhu a přispívající k nízkouhlíkovému hospodářství

- Snížení energetické náročnosti, resp. zvýšení energetické účinnosti budov v podnikatelském sektoru, výrobních a technologických procesů zejména v průmyslu, případně ve službách (OP PIK SC 3.2 Zvýšit energetickou účinnost podnikatelského sektoru, PRV Operace 6.4.3 Investice na podporu energie z obnovitelných zdrojů)

- zavádění inovativních nízkouhlíkových technologií v oblasti nakládání energií a při využívání druhotných surovin v podnikatelském sektoru (OP PIK, SC 3.4 Uplatnit inovativní nízkouhlíkové technologie v oblasti nakládání energií a při využívání druhotných surovin)

PF 5 Udržitelná infrastruktura umožňující konkurenceschopnost ekonomiky a odpovídající obslužnost území

- Zvýšení podílu produkce/spotřeby energie z obnovitelných zdrojů (OP PIK, SC 3.1 Zvýšit podíl výroby energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě ČRSC 3.3 Zvýšit aplikaci prvků inteligentních sítí v distribučních soustavách, SC 3.5 Zvýšit účinnost soustav zásobování teplem)

PF 8 Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik

- Snížení energetické náročnosti budov, zahrnující sektor bydlení a veřejné budovy (OP PPR SC 2.1 Energetické úspory v městských objektech dosažené také s využitím vhodných obnovitelných zdrojů energie, energeticky efektivních zařízení a inteligentních systémů řízení, IROP SC 2.5 Snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení, OPŽP SC 5.1 Snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie, SC 5.2 Dosáhnout vysokého energetického standardu nových veřejných budov)

Zavádění nízkouhlíkových strategií a zvýšení energetické účinnosti infrastruktur a systémů v rámci sídel (OP PPR SC 2.1 energetické úspory v městských objektech dosažené také s využitím vhodných obnovitelných zdrojů energie, energeticky efektivních zařízení a inteligentních systémů řízení, SC 2.2 Zvyšování atraktivity užívání městské veřejné dopravy).

Ministerstvo průmyslu a obchodu podporuje tento cíl v rámci prioritní osy 3 OP PIK: Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin. Konkrétně ve specifickém cíli 3.1 – Zvýšit podíl výroby energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě ČR (odhadované roční snížení emisí skleníkových plynů: 300 000 tun ekvivalentu CO₂/rok do roku 2023).

V roce 2015 byla schválena vládou Státní energetická koncepce (SEK), zpracovaná MPO, která vychází ze Strategického rámce udržitelného rozvoje ČR. Opatření v rámci SEK směřují rovněž k plnění mezinárodních závazků v oblasti snižování emisí skleníkových plynů.

Odbor 61000 Ing. Martin Ptáčnick, R (odbor koordinace strukturálních fondů), e-mail: ptacnik@mpo.cz, tel. 224 853183

Ministerstvo zemědělství: • Snížení celkových emisí skleníkových plynů o 8 % v období 2008–2012 vůči roku 1990, snížení emisí skleníkových plynů o 30 % do r. 2020 vůči roku 1990 za předpokladu, že dojde k celosvětové a komplexní dohodě pro období po r. 2012 a že další rozvinuté země se zaváží ke

srovnatelnému snížení emisí, klimatické aspekty je třeba integrovat do stávajícího systému rozvojové spolupráce ČR.

MZe se podílí na přípravě, vyhodnocení a také plnění Střednědobé strategie ochrany ovzduší ČR a Národního programu ochrany ovzduší.

Průběžně je aktualizována legislativa na úseku ochrany ovzduší o opatření, která jsou v kompetenci MZe, jsou také zaváděny dobrovolné cíle vedoucí ke snížení emisí ze zemědělství včetně skleníkových plynů. Dochází stále ve větší míře k využívání BAT technologií. V rámci PRV jsou podporovány inovační technologie vedoucí ke snižování emisí.

V rámci PRV k uvedenému cíli přispívá opatření M08 Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů, resp. operace:

8.1.1 – Zalesňování a zakládání lesů

Ministerstvo životního prostředí: ČR splnila svůj závazek pro první kontrolní období Kjótského protokolu a adekvátně se podílí na plnění závazku EU do roku 2020.

Snižování emisí skleníkových plynů je zajištěno zejména prostřednictvím programů Zelená úsporám, Nová zelená úsporám 2013 a Nová zelená úsporám.

Ke snižování emisí skleníkových plynů rovněž přispívají opatření podporovaná v rámci OPŽP, OPD, IROP, OPPIK a PRV. V rámci OPŽP 2014 - 2020 se jedná především o opatření PO 5 Energetické úspory a PO 2 Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech.

Snižování emisí metanu ze zemědělství a z produkce odpadů (omezením skládkování odpadu, snížením podílu jeho biologicky rozložitelné složky a vyšším využitím odpadů ze zemědělství) je zajištěno prostřednictvím zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech.

Opatření je plněno také na základě Plánu odpadového hospodářství pro období 2015-2024, který obsahuje strategický cíl ohledně snížení skládkování biologicky rozložitelných komunálních odpadů, a to Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů vyprodukovaných v roce 1995.

Mezi hlavní zásady patří:

- a) V obcích povinně stanovit systém odděleného sběru biologicky rozložitelných odpadů a nakládání s nimi, minimálně pro biologicky rozložitelné odpady rostlinného původu.
- b) Podpora a rozvíjení systému sběru biologicky rozložitelných komunálních odpadů.
- c) Podpora maximálního využívání biologicky rozložitelných odpadů a produktů z jejich zpracování.
- d) Podpora budování a rozvoj infrastruktury nutné k zajištění využití biologicky rozložitelných odpadů.

MPO ve spolupráci s MŽP a MD předloží vládě ke schválení Národní akční plán čisté mobility (do konce roku 2015), který přispěje ke snížení emisí v oblasti individuální automobilové dopravy.

Viz také Priorita 2.1, Cíl 4.

ČR poskytuje finanční prostředky na ochranu klimatu v rozvojových státech především prostřednictvím své bilaterální a multilaterální zahraniční rozvojové spolupráce. V roce 2014 bylo vynaloženo přibližně 111 mil. Kč na realizaci bilaterálních projektů. V rámci multilaterální podpory ČR zaslala příspěvek výši 29 mil. Kč do Globálního fondu životního prostředí (GEF), 10 mil. Kč do nově založeného Zeleného klimatického fondu (GCF) a 40 mil. Kč do německého programu „Climate Finance Readiness, na jehož implementaci se aktivně podílejí čeští experti.